

“स्वास्थ्य शिक्षा कृषि र पूर्वाधारः जानकीको विकासको मूल आधार”

जानकी गाउँपालिका आवधिक योजना

(आ.व. २०७८/७९ - २०८२/८३)

अन्तिम प्रतिवेदन
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
खजुराखुर्द, बाँके,
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

तयार गर्ने

जानकी गाउँपालिका

सहयोगी संस्था

फोर एच नेपाल

काठमाडौं ।

सहजीकरण

केशव प्रसाद भट्टराई – टोली नेता

लोचन भट्टराई – अर्थशास्त्री तथा योजनाविद

आर्थिक सहयोग

प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान, नेपालगञ्ज, बाँके

प्रकाशक :

सर्वाधिकार : प्रकाशकमा

प्रकाशन वर्ष : २०७८

मुद्रक :

जानकी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
खजुराखुर्द, बाँके
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

दुई शब्द

आफूले चुनेका जनप्रतिनिधिले आफ्नो संविधान लेख्ने करिब ६५ वर्ष पुरानो चाहनाको प्राप्ति पश्चात प्राप्त नेपालको संविधान २०७२ ले नेपाललाई सङ्घीय संरचनामा पुनःसंरचित स्थानीय तहहरूलाई एक स्वशासित, अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला संस्थाका रूपमा स्थापित गरेको छ । नयाँ पुनसंरचना सँगसँगै स्थानीय तहको समग्र विकासको जिम्मेवारी स्थानीय तहमा आएको छ । यो एक ऐतिहासिक अवसर हो भने यस अवसर को सदुपयोग गरेर समग्र पालिकाको सकारात्मक रूपान्तरण हात्रो दायित्व, जिम्मेवारी र कर्तव्य हो । तीन तहको सरकार मध्ये जनताको दिनानुदिनका अवस्थासँग प्रत्यक्षरूपमा सरोकार र साझे दारी गर्ने सरकारका रूपमा रहेको स्थानीय सरकार सामु स्थानीय विकास र समृद्धिका लागि महत्वपूर्ण जिम्मेवारीहरू छन् । जानकी गाउँपालिकालाई मुलूककै उत्कृष्ट गाउँपालिकाका रूपमा विकास गर्न यहाँका नागरिकको दक्षता तथा क्षमता अभिवृद्धि गर्नु आवश्यक छ । यसकै आधार मा सामाजिक तथा आर्थिक विकासका नयाँ अवसर हरू सिर्जना गरेर जनसहभागितामा आधारित द्रुत तथा दिगो विकासका माध्यमले नागरिकको गुणस्तरीय जीवन सुनिश्चित गर्न यो गाउँपालिका लागि रहेको छ । यसका लागि " स्वास्थ्य, शिक्षा कृषि र पूर्वीधार : जानकीको विकासको मूल आधार " भन्ने दृढ दूरदृष्टिका साथ गाउँपालिकावासीको खुसी र समृद्धिका लागि यस आवधिक यो जनामा आधारित रहेर जनसहभागिता अभियान सञ्चालन गरिएको छ । नेपालको संविधान २०७२ ले व्यवस्था गरेका काम, कर्तव्य र अधिकार हरूको सदुपयोग गर्दै स्थानीय स्तरमा उपलब्ध स्रोत र साधनहरूको समुचित व्यवस्थापन र सदुपयोगमार्फत समुदायमा आधारित व्यवसायी, गैरसरकारी व्यवसायी, व्यापारिक प्रतिष्ठान आदिसँग सहकार्य गर्ने यो रणनीतिको योजना छ । साथै नीति तथा जनसंस्था, विकास साझेदार, छिमेकका स्थानीय सरकार, प्रादेशिक सरकार अनि सङ्घीय सरकार सँग समेत सहकार्य गर्दै जानकी गाउँपालिकाको सुन्दर भविष्य सुनिश्चित गर्ने दृढ अठोट गर्दै यो जनस्तरबाट कार्यक्रम सञ्चालन गर्न यो ५ वर्षे रणनीतिक आवधिक योजना तर्जुमा गरी लागु गरिएको छ । निकै नै सहभागितात्मक प्रक्रियाद्वारा यो योजना तयार गरिएको छ । यसमा सहयोग गर्नुहुने प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान नेपालगंज, पालिकाकी उपाध्यक्ष, सबै वडाध्यक्षलगायतका जनप्रतिनिधि, कर्मचारी सबै लाई धन्यवाद दिन चाहन्छु । साथै विज्ञका रूपमा सहयोग गर्नु हुने संस्था प्रति आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

.....
राम निवास यादव

अध्यक्ष

जानकी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
खुराखुर्द, बाँके
लुम्बिनी प्रदेशनेपाल ,

मेरो भन्नु

नेपालको संविधान २०७२ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को अधीनमा रही जानकी गाउँपालिकाको दीगो र द्रुत विकासका लागि "स्वास्थ्य, शिक्षा कृषि र पूर्वाधार: जानकीको विकासको मूल आधार" भन्ने दूरदृष्टिका साथ यो आवधिक योजना तयार गरिएको छ। जानकी गाउँपालिकाको यो ने विकासको पहिलो मार्गचित्र भएकाले यसमा समयअनुसार सुधार गर्दै यसले निर्दिष्ट गरेको दूरदृष्टिमा आधारित लक्ष्य र उद्देश्य प्राप्त गर्न निरन्तर नेतृत्वदायी भूमिका खेलिने छ। यस आवधिक योजनाले जनताको सहभागितामा समग्र गाउँपालिकाको आमूल रूपान्तरण गरेर नेपालको संविधानले परिकल्पना गरे अनुसारको समाजवाद उन्मुख समाज निर्माण गर्ने लक्ष्य लिएको छ। यस गाउँपालिकाले निर्दिष्ट गरेका विकासका सिद्धान्त, दूरदृष्टि, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यनीति, कार्यक्रम र क्रियाकलापहरू त्यस दिशातर्फ उन्मुख हुने गरी निर्माण गरिएका छन्। जानकी गाउँपालिकावासीहरूको खुसी र समृद्धि नै यस आवधिक योजनाको पहिलो र अन्तिम लक्ष्य हो। जानकी गाउँपालिकावासीहरूमा समर्पित यस आवधिक योजना तयार गर्न विविध पक्षहरूमा सहयोग गर्नुहुने प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान नेपालगंज, पालिकाका सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, अमूल्य सल्लाह उपलब्ध गराउनुहुने सम्पूर्ण राजनीतिक पार्टीका नेता तथा कार्यकर्ता, शिक्षिका-शिक्षक र छलफलमा सहभागी सम्पूर्ण पालिकावासी दिदी/बहिनी तथा दाजु/भाइ अनि विज्ञ समूहका सदस्यहरू प्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु।

भुमिसरा धिताल
उपाध्यक्ष

जानकी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
खजुराखुर्द, बाँके
लुम्बिनी प्रदेशनेपाल,

दुई शब्द

जानकी गाउँपालिका, बाँके जिल्लाको नेपालगंज नजिक पश्चिममा अवस्थित गाउँपालिका हो। गाउँपालिकाको सभाबाट बजेट, योजना, नीति तथा कार्यक्रम पारीत गरी गाउँपालिकाको अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन योजना छनौट गरी एकिकृत आवधिक योजना निर्माण गर्ने कार्यक्रम अनुसार यो (०८३३२०८२देखि ०७९९ २०७८) दस्तावेज तयार भएको छ। यस गाउँपालिकाको विकास र समृद्धिका लागि पहिचान गरिएका प्राथमिकताहरु, किटान भएका कार्यक्रमहरु तथा योजनाहरु, विनियोजन भएको बजेटको प्रभावकारिता स्थानीय स्तरमा त्यतीबेला मात्र देखिन जान्छ जति बेला यी सबै कार्यक्रमहरुमा प्रत्यक्ष लाभान्वित सरोकारवाला जनताको स्वःस्फूर्त रूपमा अधिकतम जनसहभागिता, साझेदारी प्राप्त हुने गरी प्रभावकारी हुन जानेछन्। यस आवधिक योजनाले विकासको प्रतिफल लक्षित समुदायमा पुर्याउन र सबै बर्ग तथा समुदायको हकहित र समग्र विकासमा योगदान पुर्याउने बिश्वास मैले लिएको छु।

यस आवधिक योजना तर्जुमाका क्रममा गाउँपालिकालाई अत्यन्त खुला हृदयका साथ सौहार्दपूर्ण सहयोग गर्नुहुने आदरणीय अध्यक्ष ज्यू उपाध्यक्ष ज्यू, सम्पूर्ण निर्वाचित जनप्रतिनिधिज्यूहरु र यस योजनाको लक्ष्य, योजना र नीति कार्यक्रम प्रति ऐक्यबद्धता र सहयोग गर्नुहुने सबै राजनीतिक दलका नेतृत्व वर्गहरु, विषयगत दक्षता ज्ञान सहित राय सुझाव, सल्लाह प्रदान गर्नुहुने विषयगत समितिका प्रमुख एवं राष्ट्रसेवकहरु, आवधिक योजनामा तर्जुमा खट्टने सबै वडाका सचिव र कर्मचारी साथीहरु प्रति धन्यवाद दिन चाहन्छु। साथै यस आवधिक योजनाको छलफल कार्यक्रममा उपस्थित भई गहन राय सुझाव सल्लाह दिनुहुने विभिन्न क्षेत्रबाट प्रतिनिधित्व गर्नुभएका विज्ञ व्यक्तित्वहरु, आवधिक योजना तर्जुमा प्रत्यक्ष सहयोग तथा सहकार्य गर्नु भएकोमा लुम्बिनी प्रदेश प्रशिक्षण प्रतिष्ठान, नेपालगंज बाँके, आवधिक योजना तयार पार्ने परामर्शदाता टिमका सम्पूर्ण सदस्यहरु लाई विशेष आभार प्रकट गर्न चाहन्छु।

.....
बस बहादुर राना
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

परिच्छेद - एक	१
परिचय	१
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ गाउँपालिकाको वस्तुस्थिति विवरण	२
१.२.१ भौगोलिक तथा प्रशासनिक अवस्था	२
१.२.२ भू-उपयोग सम्बन्धि विवरण	२
१.२.३. बडागत जनसंख्या तथा घरधुरी सम्बन्धि विवरणः	३
१.२.४ आर्थिक अवस्था	३
१.२.५.१ कृषि तथा पशुपालन	३
१.२.५.२ उद्योग तथा व्यापार	४
१.२.५.३ पर्यटन	४
१.२.५.४ वैंक, वित्तिय संस्था तथा सहकारी	४
१.२.६ सामाजिक अवस्था	४
१.२.६.१ शिक्षा	४
१.२.६.२ स्वास्थ्य	४
१.२.६.३ सामाजिक समावेशीता	५
१.२.६.४ खानेपानी तथा सरसफाई	५
१.२.७ पूर्वाधार विकास	५
१.२.७.१ सडक	५
१.२.७.२ विद्युत तथा वैकल्पिक उज्जा	६
१.२.८ वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	६
१.३ पालिकाका समुद्दिका आधारहरू	६
१.३.१ कृषि तथा पशुपालन	६
१.३.२ पर्यटन	६
१.३.३ शिक्षा	६

१.४ आवधिक योजना तर्जुमाका उद्देश्यहरु	७
१.५ आवधिक योजना तर्जुमाको कार्यक्षेत्र	७
१.६ आवधिक योजना तर्जुमाका कानूनी तथा नीतिगत आधारहरु	७
१.७ आवधिक योजना तयारीका मूल्य र मान्यता	९
१.८ आवधिक योजना पूर्वतयारी कृयाकलाप तथा चरण	९९
१.८.१ सन्दर्भ सामग्रीको अध्ययन	९९
१.८.२ वहुसंरोक्तावालाहरुसँगको प्रारम्भिक छलफल तथा अभिमुखीकरण	९९
१.८.३ तथ्याङ्क संकलन तथा वस्तुस्थिति विश्लेषण	९९
१.८.४ वजा स्तरीय परामर्श भेला	९९
१.८.५ आवधिक योजना तर्जुमा कार्यशाला	९९
१.८.६ तथ्याङ्कको प्रशोधन, विश्लेषण तथा मस्यौदा प्रतिवेदन तयारी	९२
१.८.७ प्रमाणीकरण कार्यशाला	९२
१.८.८ अन्तिम प्रतिवेदन पेश	९२
१.९ सिमा, जोखिम तथा पूर्वानुमान	९२
परिच्छेद २	९३
विगतका योजनाको क्षेत्रगत समिक्षा र स्थिति विश्लेषण	९३
२.१ आर्थिक क्षेत्र	९३
२.२ सामाजिक क्षेत्र	९३
२.३ पूर्वाधार विकास	९४
२.४ वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	९५
२.५ संस्थागत विकास र सुशासन	९५
परिच्छेद-तीन	९६
योजना खाका	९६
३.१ पृष्ठभूमि	९६
३.२ चुनौती तथा अवसर	९६

३.३ दीगो विकास, राष्ट्रिय र प्रदेश लक्ष्यसँग आवाधिक योजनाको तादाम्यता	१६
३.४ राष्ट्रिय पन्थ्रौ योजनाको सोच	१८
३.५ प्रादेशिक प्रथम योजनाको सोच र लक्ष्य	१८
३.६ जानकी गाउँपालिकाको दीर्घकालिन सोच	१८
३.७ लक्ष्य	१८
३.८ उद्देश्य	१९
३.९ प्राथमिकता क्षेत्र	१९
३.१० परिमाणात्मक लक्ष्य	२०
३.११ रणनीति	२४
३.११.१ कार्यनीति तथा मुख्य कार्यक्रम	२५
३.१२ प्रमुख कार्यक्रम	२६
३.१३ नतिजा खाका	२७
३.१४ अपेक्षित उपलब्धि	३१
परिच्छेद-चार	३२
आर्थिक क्षेत्र	३२
४.१ कृषि	३२
४.१.१ विद्यमान अवस्था	३२
४.१.२ चुनौती तथा अवसर	३२
४.१.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	३२
४.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति	३३
४.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	३४
४.२ सिंचाई	४१
४.२.१ विद्यमान अवस्था	४१
४.२.२ चुनौती र अवसर	४१
४.२.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य उद्देश्य	४१
४.२.४ रणनीति तथा कार्यनीति	४२

४.२.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	४३
४.३ पशुपालन	४५
४.३.१ विद्यमान अवस्था	४५
४.३.२ चुनौती तथा अवसर	४५
४.३.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	४५
४.३.४ रणनीति तथा कार्यनीति	४६
४.३.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	४७
४.४ उद्योग तथा व्यापार	५२
४.४.१ विद्यमान अवस्था	५२
४.४.२ चुनौती तथा अवसर	५२
४.४.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	५२
४.४.४ रणनीति तथा कार्यनीति	५३
४.४.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	५४
४.५ पर्यटन	५९
४.५.१ विद्यमान अवस्था	५९
४.५.२ चुनौती	५९
४.५.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	५९
४.५.४ रणनीति तथा कार्यनीति	५८
४.५.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	५९
४.६ वैंक, सहकारी तथा वित्तिय संस्था	६३
४.६.१ विद्यमान अवस्था	६३
४.६.२ चुनौती तथा अवसर	६३
४.६.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	६३
४.६.४ रणनीति तथा कार्यनीति	६४
४.६.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	६५
परिच्छेद-पाँच	६९

सामाजिक क्षेत्र	६९
५.१ शिक्षा	६९
५.१.१ विद्यमान अवस्था	६९
५.१.२ चुनौती तथा अवसर	६९
५.१.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	६९
५.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति	७०
५.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	७१
५.२ स्वास्थ्य	७५
५.२.१ विद्यमान अवस्था	७५
५.२.२ चुनौती र अवसर	७५
५.२.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	७५
५.२.४ रणनीति तथा कार्यनीति	७६
५.२.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	७७
५.३ खानेपानी तथा सरसफाई	८२
५.३.१ विद्यमान अवस्था	८२
५.३.२ चुनौती र अवसर	८२
५.३.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	८२
५.३.४ रणनीति तथा कार्यनीति	८३
५.३.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	८४
५.४ लैङ्गिंग समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	८८
५.४.१ विद्यमान अवस्था	८८
५.४.२ चुनौती तथा अवसर	८८
५.४.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	८९
५.४.४ रणनीति तथा कार्यनीति	९१
५.४.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	९०
५.५ युवा तथा खेलकुद	९४

५.५.१ विद्यमान अवस्था	९४
५.५.२ चुनौती तथा अवसर	९४
५.५.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	९४
५.५.४ रणनीति तथा कार्यनीति	९४
५.६ कला भाषा, साहित्य तथा सस्कृति	९५
५.६.१ विद्यमान अवस्था	९५
५.६.२ चुनौती तथा अवसर	९५
५.६.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यनीति तथा मुख्य कार्यक्रम	९५
५.६.४ रणनीति तथा कार्यनीति	९५
५.६.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	९९
परिच्छेद - छ	१०१
पूर्वाधार विकास	१०१
६.१ सडक तथा पुल	१०१
६.१.१ विद्यमान अवस्था	१०१
६.१.२ चुनौती र अवसर	१०१
६.१.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य तथा उद्देश्य	१०१
६.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति	१०२
६.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	१०३
६.२ सञ्चार तथा सुचना प्रविधि	१०७
६.२.१ विद्यमान अवस्था	१०७
६.२.२ चुनौती र अवसर	१०७
६.२.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य	१०७
६.२.४ रणनीति तथा कार्यनीति	१०८
६.२.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	१०९
६.३ आवास तथा वस्ती विकास	११२
६.३.१ विद्यमान अवस्था	११२

६.३.२ चुनौती तथा अवसर	११२
६.३.३ दीर्घकालिन सोच लक्ष्य उद्देश्य	११२
६.३.४ रणनीति तथा कार्यनीति	११३
६.३.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	११४
६.४ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा	११७
६.४.१ विद्यमान अवस्था	११७
६.४.२ चुनौती तथा अवसर	११७
६.४.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य	११७
६.४.४ रणनीति तथा कार्यनीति	११७
६.४.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	११८
परिच्छेद – सात	१२१
वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	१२१
७.१. पृष्ठभूमि	१२१
७.१.१ विद्यमान अवस्था	१२१
७.१.२ चुनौती तथा अवसर	१२१
७.१.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य	१२१
७.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति	१२२
७.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	१२३
परिच्छेद – आठ	१२८
संस्थागत विकास तथा सुशासन	१२८
८.१ संस्थागत विकास तथा सुशासन	१२८
८.१.१ विद्यमान अवस्था	१२८
८.१.२. चुनौती तथा अवसर	१२८
८.१.३. दीर्घकालिन सोच लक्ष्य तथा उद्देश्य	१२९
८.१.४. रणनीति तथा कार्यनीति	१२९

८. १.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका	१३७
परिच्छेद – नौ	१३८
वित्तिय विश्लेषण	१३८
९. १ स्रोत व्यवस्थापन	१३८
९. २ रणनीतिक कार्यक्रम	१४०
९. ३ गाउँ गैरवका आयोजना	१५४
९. ४ समन्वय तथा सहकार्य	१५४
९. ५ गाउँ भूमि व्यवस्थापन योजना	१५५
परिच्छेद – दश	१५६
मध्यमकालिन खर्च संरचना	१५६
१०. १ पृष्ठभूमि	१५६
१०. २ दीर्घकालीन सोच र समष्टिगत लक्ष्य	१५६
१०. ३ विषयक्षेत्रगत उद्देश्य, रणनीति तथा लक्ष्य परिमाण	१५६
१०. ४ मध्यमकालिन खर्च संरचनाको खाका	१५६
१०. ४. १ विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य	१५६
१०. ४. २ विषय क्षेत्रगत खर्च तथा स्रोतको त्रिवर्षिय अनुमान	१६२
१०. ४. ३ कार्यक्रम तथा योजनाको सांकेतिक विवरण	१६४
१०. ४. ४ कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, सांकेतिकीकरण, तथा त्रिवर्षिय खर्च अनुमान	१६९
१०. ५ कार्यक्रम तथा आयोजनाको प्राथमिकता क्रम बमोजिम तीन आ. वको वजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण	१७३
१०. ६ दीगो विकास लक्ष्यका आधारमा तीन आर्थिक वर्षको वजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण (रु हजार मा)	१७३
परिच्छेद – एघार	१७५
अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	१७५
११. १ अवसर र चुनौती	१७५
११. २ उद्देश्य / असर	१७५
११. ३ रणनीति	१७५

११.४ अनुगमन मुल्याङ्कन खाका

१७६

अनुसूचि

१७८

तालिकाहरूको सूची

तालिका १ गाउँपालिकाको प्रशासनिक विभाजन	२
तालिका २ वडागत जनसंख्या, घरधुरी, जनघनत्व लैङ्गिक अनुपात सम्बन्धि विवरण	३
तालिका ३ दीगो विकास लक्ष्य तथा सुचक	१७
तालिका ४ दीर्घकालिन राष्ट्रिय लक्ष्य तथा सुचक	१७
तालिका ५: दीर्घकालिन प्रदेश लक्ष्य तथा सुचक	१७
तालिका ६ राष्ट्रिय तथा लुम्बिनी प्रदेशको लक्ष्य	२०
तालिका ७ जानकी गाउँपालिकाको परिमाणात्मक लक्ष्य	२२
तालिका ८ जानकी गाउँपालिकाको पाँच वर्षको राजश्व प्रक्षेपण	१३९
तालिका ९ रणनीतिक कार्यक्रम खाका	१४०
तालिका १० त्रिवर्षिय खर्च प्रक्षेपण	१५७

चित्रहरूको सूची

चित्र १ प्रशासनिक नक्सा	२
चित्र २ आवाधिक योजना तयारीको मूल्य र मान्यता	९

शब्द संक्षेप

अ.मु.	:	अनुगमन तथा मूल्यांकन
अ/गैसस	:	अन्तराष्ट्रिय/गैर सरकारी संस्था
आ.व.	:	आर्थिक वर्ष
आ.वि.	:	आधारभूत विद्यालय
मा.वि.	:	माध्यमिक विद्यालय
उ.स.	:	उपभोक्ता समिति
कि.मि.	:	किलोमिटर
न पा	:	नगरपालिका
गा. पा	:	गाउँ पालिका
प्रा.वि.	:	प्राथमिक विद्यालय
मा.वि.	:	माध्यमिक विद्यालय
मे.टन	:	मेट्रिक टन
रायोआ	:	राष्ट्रिय योजना आयोग
रु.	:	रुपैयाँ
लि	:	लिटर
व. नं.	:	वडा नम्बर
दिविल	:	दिगो विकास लक्ष
दिराल	:	दिगो राष्ट्रिय लक्ष्य
प्रसस	:	प्रदेश समृद्धि संकेत
स.सं	:	सहकारी संस्था
सा.सं	:	सामुदायिक संस्था
हे.	:	हेक्टर

परिच्छेद - एक

परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको राजनीतिक व्यवस्थाको परिवर्तनसंगै संवैधानिक रूपमा सरकारको दर्जा पाएका स्थानीय तहहरूले जनतालाई आफ्नो सबै भन्दा नजिकको अविभावकको रूपमा स्थापित गर्नु पनि दायित्व बहन गरेका छन्। संघीय मोडलले संघ र स्थानीय सरकारलाई राज्य सञ्चालनको इन्जिनका रूपमा र प्रदेशलाई संघ र स्थानीय सरकार विचको पुलका रूपमा परिभाषित गरेको छ। तसर्थ नेपालको दीगो अर्थतन्त्रको आधारस्तम्भको रूपमा हाल स्थानीय तहहरू गठन भएका छन्।

सेवा प्रवाहका माध्यमबाट जनताका घरदैलोमा पुग्ने स्थानीय सरकारहरूले संविधानको अनुसूची द र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको दफा २४ वमोजिम आवश्यक पर्ने वार्षिक, दीर्घकालीन, तथा रणनीतिक योजनाहरू निर्माण गरि लागु गर्न सक्ने कुरा उल्लेख छ। त्यसै गरी अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन २०७४ ले सार्वजनिक खर्चको अनुमानित विवरण तयार गर्ने, मध्यकालिन खर्च संरचना तयार गर्ने, आवश्यकताको प्रक्षेपण गर्ने, राजश्वको प्रक्षेपण तयार गर्ने तथा वित्तिय अनुशासन कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था उल्लेख गरेको छ। स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा वजेट तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४ दफा ५.५.३ ले वार्षिक वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा (क) स्थानीय तहको आवधिक योजनाको सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, राणनीति र (ख) स्थानीय तहको खर्च संरचनालाई आधार बनाउनु पर्ने कुरा उल्लेख छ।

संघीय सरकारले जारी गरेका ऐन तथा दिग्दर्शनहरूले स्थानीय सरकारले बनाउने वार्षिक योजनाहरू मध्यकालिन खर्च संरचना र दीर्घकालिन रूपमा निर्माण गरिएका योजनाहरू भाग (अंश) को रूपमा रहनुपर्ने नीतिगत व्यवस्था गरेको छ। तसर्थ स्थानीय सरकारले मध्यकालिन खर्च संरचना लगायतका व्यवस्थाहरूको अन्तरवस्तुलाई सम्बोधन गर्नका लागि आवधिक विकास योजना बनाउन आवश्यक देखिन्छ।

अर्कोतर्फ संयुक्त राष्ट्र संघले घोषणा गरेको दीगो विकासका लक्ष्य, राष्ट्रिय लक्ष्य तथा प्रादेशिक लक्ष्यहरूलाई व्यवहारिक रूपमा सम्बोधन गर्ने प्रमुख जिम्मेवारी स्थानीय सरकारको हुने भएकाले स्थानीय तहले एकीकृत विकास योजना निर्माण गर्नुपर्ने अपरिहार्यता रहेको छ। यसै सन्दर्भमा जानकी गाउँपालिकाले प्रचलित कानून र राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय अभ्यासहरूको आधारमा गाउँपालिकाको वस्तुस्थिती तथा साधन श्रोतको विश्लेषण गरी स्थानीय सरकारको मूल्य मान्यता तथा स्थानीय आवश्यकताका आधारमा विकासको खाका कोर्ने उद्देश्यले जानकी गाउँपालिकाको प्रथम पञ्च वर्षीय आवधिक विकास योजना तर्जुमा गरि कार्यान्वयनमा ल्याएको छ।

१.२ गाउँपालिकाको वस्तुस्थिति विवरण

१.२.१ भौगोलिक तथा प्रशासनिक अवस्था

लुम्बिनी प्रदेश, बाँके जिल्लामा अवस्थित जानकी गाउँपालिका २७°३०'३६" देखि २८°१२'००" पूर्वी देशान्तर सम्म र ८१°१७'५१" देखि ८२°४८'००" उत्तरी अक्षांश सम्म फैलिएको छ। समुद्रि सतहबाट १६५ मा अवस्थित, कुल क्षेत्रफल ६३.३२ वर्ग किलोमिटर रहेको यस गाउँपालिकाको सिमानाको रूपमा पूर्वमा- नेपालगंज उपमहानगरपालिका, पश्चिममा- खजुरा गाउँपालिका, उत्तरमा- कोहल्पुर नगरपालिका, र दक्षिणमा - भारत रहेका छन्। साविक साईगाउँ, बेलाभार, खजुराखुर्द, बेलहरी र गनापुर गा.वि.स. र नेपालगंज नगरपालिकाको वडा नं. २३ लाई समेटी गठन गरिएको यो गाउँपालिका छ वटा वडामा विभाजित छ। यो पालिकामा साना ठूला गरी ८७ वटा टोलहरु रहेका छन्। गाउँपालिकाको सबै भू-भाग समथल रहेको छ भने जल तथा मौसम विज्ञानको रेकडमा यहाँको वार्षिक वर्षा सरदर १४४५.५८ मि.लि. र अधिकतम तापक्रम ४६ डिग्री सेल्सियस र न्युनतम तापक्रम ४.५ डिग्री सेल्सियस सम्म पुग्ने गरेको छ। हिन्दु करिव ७७.७ प्रतिशत र मुस्लिम करिव २१.६ प्रतिशत धर्मावलम्बीको वाहुत्यता रहेको यो गाउँपालिकामा केही क्रिस्चियन धर्म मान्ने परिवार समेत बसोवास गर्दछन्।

चित्र १ प्रशासनिक नक्सा

तालिका १ गाउँपालिकाको प्रशासनिक विभाजन

वडा नं.	समावेश भएका साविक गा.वि.स	साविक वडा नं.	हाल (वर्ग कि. मि.)
१	साईगाउँ	१-९	८.९६
२	बेलाभार	१-९	८.५८
३	नेपालगंज, खजुराखुर्द	२३, १	९.८३
४	खजुराखुर्द	२-९	१०.४१
५	बेलहरी	१-९	१६.२२
६	गनापुर	१-९	११.३२
जम्मा			६३.३२

स्रोत: (<https://www.sthaniya.gov.np/gis/>)

१.२.२ भू-उपयोग सम्बन्ध विवरण

करिव १० प्रतिशत नागरिकको आयआर्जनको मुख्य पेशा कृषि भएको यो गाउँपालिकाको कुल ६३.३२ वर्ग कि.मि क्षेत्रफल मध्ये खेती योग्य भूमि ७० प्रतिशत भन्दा बढी रहेको छ। यो गाउँपालिकाको २०.०४ प्रतिशत क्षेत्र जमिन मानव बस्ती आवास नदीनाला तथा ताल तलैयाले ढाकेको छ भने ७९.९६ प्रतिशत क्षेत्रफल खेती योग्य जमिन रहेको छ तर उक्त खेतियोग्य जमिनको ५०.०१ प्रतिशत क्षेत्रमा मात्र खेती गर्ने गरिएको छ। कुल खेतीयोग्य जमिनको १२.६८ प्रतिशतमा मात्र पर्याप्त सिँचाई पुगेको हुनाले कृषि योग्य जमिन प्रसस्त भएको भएपनि यथेष्ट लाभ लिन सकिएको छैन। गाउँपालिकामा पलिकामा नगर्न्य मात्रामा निजी वन क्षेत्र मात्र रहेको कारण सार्वजनिक जग्गामा वृक्षारोपणको नीति लिनुपर्ने देखिन्छ। कृषि योग्य भूमी र गैर कृषि भूमिको पहिचान गरी योजनावद्वा वैज्ञानिक वर्गीकरण सहितको भू-उपयोगको नीति कार्यान्वयन गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ।

१.२.३. वडागत जनसंख्या तथा घरधुरी सम्बन्धि विवरण:

तालिका २ वडागत जनसंख्या, घरधुरी, जनघनत्व लैज़िक अनुपात सम्बन्धि विवरण

वडा	तालिका २ : वडागत जनसंख्या तथा घरधुरी सम्बन्धि विवरण						
	पुरुष	महिला	जम्मा	परिवार संख्या	क्षेत्रफल	जनघनत्व	लैगिक अनुपात
१	३४९८	३३६३	६८६१	११९७	८.९६	७६५.७	१०४
२	२५८०	२४७९	५०५९	९५८	६.५८	७६८.८	१०४.९
३	६०३३	५५३७	११५७०	२२९२	९.८२	११७७	१०९
४	३२८६	३१४१	६४२७	१२११	१०.४१	६१७.४	१०४.६
५	३३८८	३१०७	६४९५	१०८३	१६.२२	४००.४	१०९
६	३२२७	२९९८	६२२५	१०९०	११.३२	५४९.९	१०७.६
जम्मा	२२०१२	२०६२५	४२६३७	७८३१	६३.३२	६७३.४	१०६.७

स्रोत : जानकी गाउँपालिका, वास पार्श्वचित्र, २०७७/७८

जानकी गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या ४२६३७ मध्ये पुरुषको संख्या २२०१२ र महिलाको संख्या २०६२५ रहेका छ। कुल ७८३१ परिवार संख्या रहेको यस पालिकाको औषत जनघनत्व ६७३.४ रहेको छ। कुल ६ वटा वडा मध्ये सबै भन्दा बढी जनघनत्व क्रमशः वडा नं. ३ मा रहेको देखिन्छ, भने सबैभन्दा कम वडा नं. ५ मा रहेको देखिन्छ। जनसंख्याको हिसावले सबै भन्दा ठूलो वडा नं. ३ र सबै भन्दा सानो वडा नं. ६ हो। त्यसैगरी क्षेत्रफलका हिसावले सबैभन्दा ठूलो वडा नं. ५ हो भने वडा नं. २ सबै भन्दा सानो वडा हो। यहाँको औषत परिवार संख्या ५.४५ रहेको छ।

१.२.४ आर्थिक अवस्था

जानकी गाउँपालिकाको आर्थिक विकासको मुल आधार नै कृषि तथा पशुपालन हो। गाउँपालिकामा रहेका कूल ७८३१ घरधुरी मध्ये ९० प्रतिशत भन्दा बढीले कृषि पेशालाई जिविकोपार्जनको मुख्य आधार बनाउने गरेका छन्। करिव २० प्रतिशतले पशुपालन गर्ने गरेका छन्। यहाँका अन्य आम्दानीका श्रोतको रूपमा कृषि, पशुपालन, व्यापार व्यवसाय, विप्रेषण, नोकरी तथा दैनिक ज्यालादारी मुख्य रहेका छन्। यो पालिकाको बहुआयामिक गरिवी करिव ६२.७४ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। यहाँका परिवारले प्रयोग गर्ने घरको छाना ५५.७ प्रतिशत ढलान भएका, ३७.५ प्रतिशत जस्ताको छाना भएका र बाँकी फसको छानो भएका छन् भने सार्वजनिक जग्गामा बनाएको समेत गरी ९६.८ प्रतिशतको आफ्नै घरमा बसोवास गर्दछन्। यो गाउँपालिकामा करिव ३३ प्रतिशत सुकम्भासी परिवार रहेका छन् जसको आफ्नो स्वामित्वमा जिमिन रहेको छैन तसर्थ उनिहरूले सार्वजनिक जग्गाको उपयोगबाट जीवन निर्वाह गरिरहेका छन्।

यो गाउँपालिकाको आन्तरिक राजश्वको श्रोत बहाल कर, सम्पति कर, भुमी तथा मालपोत, पेशा व्यवसाय कर, मनोरञ्जन कर, बिज्ञापन कर, हाटबजार कर, सडक मर्मत दस्तुर, भौतिक पूर्वाधार तथा सरसफाई शुल्क, नक्शा पास दस्तुर, सिफारिस दस्तुर, व्यावसाय दर्ता तथा नविकरण दस्तुर, व्यक्तीगत घटना दर्ता दस्तुर, संघ संस्था दर्ता नविकरण दस्तुर, अन्य दस्तुर, दरभाउ वा बोलपत्र दस्तुर, दण्ड जरिवाना, प्राकृतिक स्रोत उपयोग कर, नदीजन्य पदार्थ उपयोग कर, प्राकृतिक स्रोत उपयोग कर, काठ दाउरा उपयोग कर जस्ता श्रोतहरूबाट हुने आम्दानी हो भने बाट्य श्रोतको रूपमा केन्द्र सरकार र प्रदेश सरकारले प्रदान गर्ने विभिन्न शिर्षकका रकम समेत यो पालिकाका आम्दानीका श्रोत हुन्।

१.२.५.१ कृषि तथा पशुपालन

यहाँ उत्पादन हुने मौसमी तरकारी बालीमा आलु, प्याज, टमटर, काउली, बन्दा आदि पर्दछन् भने बेमौसमी तरकारीको रूपमा टमटर, काँका, भिन्डी आदीको व्यावसायिक रूपमा खेती गर्ने गरिन्छ। आँप, कटहर, लिची, कागती जस्ता फलफुलको पनि उत्पादन हुन्छ। यहाँ पालन गरिने पशु पंक्तीमा खसी, बाखा, बोका, कुखुरा आदि मुख्य रहेका छन्। पशुपालन मार्फत् करिव २० प्रतिशत नागरिकले रोजगारीको अवसर प्राप्त गरेका छन्। गाउँपालिका भित्र आन्तरिक

खपतका साथै यहाँको मुख्य बजारको रूपमा नेपालगंज, पोखरा तथा काठमाण्डौ सम्म समेत उत्पादन निर्यात गर्ने गरिएको छ। यहाँको कुल खेतीयोग्य भुमी ७९.९६ प्रतिशत रहेको भएपनि पुर्ण सिँचाईको सुविधाको अभावको कारण पुर्ण प्रतिफल हासिल हुन नसकेको देखिन्छ।

१.२.५.२ उद्योग तथा व्यापार

यस गाउँपालिकामा वन जन्य उद्योग, किराना पसल, घरेलु तथा साना उद्योग मुख्य रहेका छन्। यसैगरी यहाँ मिल, कृषि तथा पशुपालन सँग सम्बन्धित धरेलु उद्योगहरूपनि सञ्चालनमा रहेका छन्। यहाँका वासिन्दाहरू करिव १५ प्रतिशत कुनै न कुनै व्यावसाय गरी आय अर्जनका कार्यमा संलग्न भएका छन्। दुध उत्पादन, होटल, किलनीक तथा औषधी, तरकारी तथा फलफुल व्यवसाय, माछा मासु पसल, हेयर सैलुन तथा सौदर्यकला व्यवसाय, विभिन्न प्रकारका उद्योग, बंगुर पालन, किरना पसल, खाजा घर तथा चिया पसल आदि जस्ता साना ठूला विभिन्न प्रकारका व्यवसाय यहाँका परिवारले सञ्चालन गर्ने गरेका छन्।

१.२.५.३ पर्यटन

हाल उल्लेखनीय पर्यटकीय सम्पदाहरू नभएतापनि यहाँ पर्यटनको धेरै सम्भावना रहेको छ। जानकी गाउँपालिकामा धार्मिक केन्द्रको रूपमा बाबाकुटी र जानकी मन्दिर तथा विभिन्न मस्जिदहरू रहेका छन्। जसका कारण पर्यटनमा टेवा पुरेको छ भने यहाँ रहेका विभिन्न साना-ठूला पोखरीहरूलाई व्यवस्थित गर्ने, विभिन्न ठाँउमा पार्क, होटल, होमस्टे निर्माण गर्ने गरेमा पर्यटकको आकर्षण केन्द्रको रूपमा विकास गर्न सक्ने देखिन्छ।

१.२.५.४ वैंक, वित्तिय संस्था तथा सहकारी

यस गाउँपालिका 'क' वर्गको वाणिज्य बैड्को एक मात्र शाखा कार्यालय रहेको भएतापनि स्थानीय स्तरमा सञ्चालित सहकारीहरूको माध्यवाट नागरिकमा वित्तिय क्षेत्रमा पहुँत वृद्धि हुदै गएको छ। हाल पालिका क्षेत्रमा करिव ५० प्रतिशत परिवारको वित्तिय पहुँच रहको छ। हाल जानकी गाउँपालिकामा एउटा वाणिज्य वैंक, ४ वटा माईक्रो फाइनान्स र २६ वटा सहकारी गरी कुल ३१ वटा बैंक तथा वित्तिय संस्था क्रियाशिल रहेका छन्।

१.२.६ सामाजिक अवस्था

१.२.६.१ शिक्षा

जानकी गाउँपालिकामा सामुदायिक विद्यालय २४, निजी विद्यालय ८, मदरसा १४ र गुरुकुल १ गरी कुल ४७ शैक्षिक संस्था रहेकोमा कुल ७ वटा माध्यमिक तहका र ४० वटा आधारभूत तहका विद्यालय रहेका छन्। यो पालिकामा उच्च शिक्षा अध्ययनको लागि क्याम्पस छैन। शैक्षिक संरचना पक्की भएका १० वटा, पक्की शौचालय भएका २५ वटा, महिला मैत्री शौचालय भएका १० वटा विद्यालय रहेका छन् भने अपाङ्ग मैत्री शौचालय छैन।

हाल यहाँको विद्यालय जाने उमेरका बालबालिकाको खुद भर्ना दर ९० प्रतिशत रहेको छ भने प्रारम्भिक बालकक्षामा ३-७ वर्ष उमेर समुहको भर्ना दर ७६.०७ प्रतिशत रहेको छ। भौतिक पूवाधारको पक्षवाट ५० प्रतिशत विद्यालयमा आवश्यक न्युनतम सुविधा पुरा नभएको पाईन्छ भने विद्यार्थी टिकाउ दर आधारभूत तहमा ७१ प्रतिशत र माध्यमिक तहमा ५० प्रतिशत रहेको छ भने विद्यालय विचमा छोड्ने दर करिव ३० प्रतिशत रहेको देखिन्छ।

१.२.६.२ स्वास्थ्य

गाउँपालिकामा ६ वटा स्वास्थ्य चौकी, टि.बी.उपचार केन्द्र २ वटा र तीन वटा बर्थिड सेन्टर हाल सञ्चालनमा रहेको छ भने १५ शैयाको पालिका स्तरीय अस्पताल निर्माणको चरणमा रहेको छ। गाउँपालिकालाई पूर्ण खोपयुक्त पालिका घोषणा

गरिएको, प्रत्येक स्वास्थ्य केन्द्रलाई व्यवस्थित गरिएको, औषधी व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाईएको, वडा नं. ४ को स्वास्थ्य चौकीको भावन निर्माण गरिएको, वडा नं. ४ र ६ मा वर्धमान सेन्टरको स्थापना गरिएको, बाल मृत्युदर कम गर्न तथा अन्य सचेतनाका कार्यक्रमका लागि वडा वडामा घरदैलो कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको, विपद् व्यवस्थापन तथा कोभिड नियन्त्रणमा प्रभावकारी भुमिक निर्वाह गरेको । गाउँपालिकामा ९० प्रतिशत भन्दा बढी बालबालिकाले पूर्णखोप लगाउने गरेका छन् भने भाडापछला लाग्ने दर प्रतिहजार ९१० रहेको छ । लगभग ४८ प्रतिशत महिलाले सुरक्षित प्रसुतीको सुविधा लिने गरेका छन् । गाउँपालिकामा किशोरी आमाको संख्या पनि उल्लेख्य (लभगभ ४८ प्रतिशत) रहेको छ ।

१.२.६.३ सामाजिक समावेशीता

जानकी गाउँपालिकाको महिला पुरुष अनुपात १०६.७ रहेको छ । आर्थिक रूपले सकृद उमेर समुहको जनसंख्या उमेर समुहको आधारमा ५ वर्ष मुनीको जनसंख्या ७ प्रतिशत, १५ देखि ४० वर्ष उमेर समुहको युवा जनसंख्या ४७.५२ प्रतिशत, आर्थिक रूपले सकृद उमेर समुह १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समुहको जनसंख्या ५७.१ प्रतिशत, तथा आर्थिक रूपले निष्कृद जनसंख्या ४२.९ प्रतिशत रहेको छ भने ६० वर्ष पूरा भएको जनसंख्या ९.८ प्रतिशत रहेको छ ।

जानकी गाउँपालिकाको कार्यालयले सरकारी नीति अनुरूपका विभिन्न विकास निर्माण तथा सामाजिक शसक्तिकरणका कार्यहरुका साथै विगत केहि वर्ष देखि बालमैत्री र लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण स्थानिय शासनको राष्ट्रिय रणनिति कार्यान्वयन गरि जानकीलाई ज्येष्ठ नागरिकमैत्री, बालमैत्री, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण मैत्री गाउँपालिकाको रूपमा विकास गर्ने उद्देश्यले विभिन्न क्षेत्रमा कार्यहरु भईरहेका छन् । यस गा.पा.मा २४० वटा महिला समुह रहेका छन् भने करिव १३०० महिला सहकारीमा आवद्ध भएका छन् । हाल सम्म करिव ३० जना महिला व्यवसायमा संलग्न रहेका छन् भने महिला उद्यमीको संख्या ४० रहेको छ । कुनै न कुनै प्रकारको अपाङ्गता भएका व्यक्ति करीव १.५ प्रतिशत रहेको छ । लोपोन्मुख कुसबडीया जाती लगायत विभिन्न जात जातीको उत्थानको लागि गाउँपालिकाले सकृद रूपमा पहल गरिरहेको छ । स्थानीय निर्णय प्रकृयामा अल्पसंख्यक समुदाय, महिला तथा लक्षित वर्गका अर्थ पुर्ण सहभागिताका लागि गाउँपालिकाले पहल गरिरहेको अवस्था छ ।

१.२.६.४ खानेपानी तथा सरसफाई

यस गाउँपालिकामा रहेका ७८३१ घरधुरीहरू मध्ये करिव ९५.०२ प्रतिशत परिवारमा आधारभूत खानेपानीको पहुँच रहेकोमा ८९.८७ प्रतिशत परिवारको ५ मिनेट भन्दा कम दुरीमा खानेपानीको श्रोतमा पहुँच रहेको छ भने ६९ प्रतिशतमा शुद्ध खानेपानीको पहुँच रहेको छ । गाउँपालिकामा शौचालय नहुने परिवार २७ प्रतिशत, सरसफाईका सबै प्रकारका मापदण्ड पुरा परिवार १.६६ प्रतिशत रहेको छ ।

१.२.७ पूर्वाधार विकास

१.२.७.१ सडक

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका कालो पत्रे १५ कि.मि., ग्रामेल २५ कि.मि, धुले ५, पक्की पुल १५, कलभट ८, सडक नाला २० कि.मि. नियमित मर्मत सम्भार भएको सडक १२ कि.मि. रहेको छ । त्यसैगरी वायोइन्जिनियरिङ प्रविधि र सडक साइड वृक्षरोपण गरिएको सडक करिव १० कि.मि. रहेको छ । पालिकाको केन्द्रमा वडावाट पहुँच वरिव १५ मिनेट रहेको छ ।

१.२.७.२ विद्युत तथा वैकल्पिक ऊर्जा

गाउँपालिकाका सबै घरधुरीहरूमा विद्युत पहुँच पुऱ्याउने लक्षका साथ ग्रामीण विद्युतिकरणको कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा त्याईएको छ, सडक किनारा तथा चोकहरूमा हाई मस्क लाईटको जडान गरिएको छ, जसका कारण करिव सबै घरमा विद्युत विस्तारको कम चलिरहेको छ । गानापूर सडक खण्डमा सौर्य बत्ती जडान, वडा नं. ६ मा सौर्य बत्ती जडान भएको छ । खाना पकाउने श्रोतको रूपमा धेरैजसोले र्याँसको प्रयोग गर्ने गर्दछन् ।

१.२.८ वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

उष्ण प्रदेशीय जलवायु रहेको यो क्षेत्रमा वन जंगलको मात्रा एकदमै न्युन करिव ३ हेक्टर मात्र रहेको छ । पछिल्लो समयमा गाउँपालिकाले विभिन्न परियोजनाको तर्जुमा गरी फलफुल खेती तथा वृक्षरोपण गरी वन क्षेत्रको विस्तार गर्ने नीति लिएको छ । जमिनको बनोट तथा सतहको कुरा गर्दा प्राय यस गाउँपालिकाको सम्पूर्ण भूभाग समतल र केहि वडा/भागहरू होचो भएकाले झण्डै ४० प्रतिशत वडाहरूका सबै जसो बस्तीमा वर्षाको समयमा सामान्य बाढी तथा ढुवानको प्रभाव पर्ने गरेको छ । जलवायु परिवर्तन र त्यसको असर न्यूनीकरण गर्ने संस्थागत प्रयासहरू खासै नभएपनि केहि गैहसरकारी संस्थाकाहरूसँग सहकार्य गरि केही कार्यक्रमहरू सञ्चालन भइरहेको हुँदा उक्त कार्यक्रमको प्रभावकारिता हेरि कार्यक्रमहरूलाई थप विस्तार गर्ने आवश्यक देखिन्छ ।

१.३ पालिकाका समृद्धिका आधारहरू

गाउँपालिकाका सरोकारवालाहरूसँगको छलफल तथा अन्तकृयाका आधारमा गाउँपालिकाको द्रुतगतिमा अगाडि वढाउन सहयोग गर्ने समृद्धिका मुख्य संवाहकहरू देहाय बमोजिमका छन् ।

१.३.१ कृषि तथा पशुपालन

कृषि तथा पशुपालनको व्यवसायिक विकास, यान्त्रिकरण तथा बजारीकरणलाई गाउँपालिकाले प्राथमिकताका साथ अगाडि वढाउने छ । त्यसैगरी कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनको बजारीकरणका लागि मुल्यशृङ्खलामा आधारित विकासलाई प्राथमिकता दिईने छ । यो क्षेत्रमा वैज्ञानिक भु-उपयोग नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा त्याई कृषि भुमीको संरक्षण गर्ने, पशु चरनको क्षेत्र विस्तार गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिईने छ । सिँचाई पुर्वाधारको विस्तार गरी कृषि भुमीमा १२ महिना नै सिँचाई पन्चाईने छ ।

१.३.२ पर्यटन

पर्यटक आकर्षण गर्ने ठाँउको करिव अभाव नै रहेको यो पालिकामा वन क्षेत्रको विस्तार, पार्कको निर्माण, ताल पोखरीको व्यवस्थापन, धार्मिक क्षेत्रको पुनःनिर्माण तथा व्यवस्थापन र होमस्टे तथा होटलको निर्माण गरी पर्यटन प्रवर्द्धनका आय आर्जनको माध्यमको रूपमा पर्यटन क्षेत्रको विकास गरिने छ ।

१.३.३ शिक्षा

पूर्ण साक्षर घोषणा गरिएको जानकी गाउँपालिकामा हाल सम्म पनि उच्च शिक्षा र प्राविधिक शिक्षा प्राप्त गर्ने शिक्षालयको स्थापना नभएकोले निर्माण गरिने छ । गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सबै विद्यालयको गुणस्तरमा सुधार गरी सम्पूर्ण सामुदायिक विद्यालयलाई नमुना विद्यालयको रूपमा विकास गरिनेछ ।

१.४ आवधिक योजना तर्जुमाका उद्देश्यहरु

- गाउँपालिकाको वस्तुस्थिती तथा साधन श्रोतको पहिचान र विश्लेषण गरी स्थानीय सरकारको मूल्य मान्यता तथा स्थानीय आवश्यकताका आधारमा गाउँपालिकाको विकासको खाका कोर्ने,
- पन्द्रौ पञ्चबर्षीय योजनाको आधारपत्र तथा संयुक्त राष्ट्रसंघका दीगो विकासका लक्ष्यहरु प्राप्तिका लागि योगदान पुऱ्याउने,
- गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच, निर्देशक सिद्धान्त, लक्ष्य, रणनीति र प्राथमिकता निर्धारण गर्ने,
- आवधिक योजनाको कार्यान्वयनकालागि मध्यकालीन तथा वार्षिक कार्यान्वयन कार्ययोजना, अनुगमन र समीक्षा सूचकहरुको खाका तयार पार्ने,
- भविष्यमा विषय क्षेत्रगत रणनीतिक योजना (Sectoral Plan) तथा विकास प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्न मार्ग निर्देशित गर्ने,
- समष्टि र विषय क्षेत्रगत रूपमा प्राथमिकता प्राप्त योजना र क्रियाकलापमा लगानी सुरक्षित गर्न मध्यकालीन खर्च संरचना (Medium Term Expenditure Framework- MTEF) तयार गर्न र विकास साभेदार तथा निजी क्षेत्रको लगानी प्रवद्धनका लागि मार्ग प्रशस्त गर्ने।
- गाउँपालिकाले अंगिकार गरेको नीति तथा कार्यक्रम, दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य तथा क्षेत्रगत उद्देश्यलाई मुर्तरुप दिनसम्मे कार्यनीति तथा प्रमुख कार्यक्रमहरु तय गर्ने।

१.५ आवधिक योजना तर्जुमाको कार्यक्षेत्र

- गाउँपालिकाको वस्तुगत अवस्था (जनसंख्या वितरण, धरातलीय अवस्था, आर्थिक, सामाजिक, पुर्वाधार, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन र सुशासन तथा वित्तिय व्यवस्था) को विश्लेषण गर्ने,
- गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार, वन वातावरण तथा संस्थागत विकासका सम्भावना तथा अवसरको पहिचान गर्ने,
- गाउँपालिकाको क्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, परिणाम तथा कार्यक्रमको विश्लेषण गर्ने,
- गाउँपालिकाको क्षेत्रगत दीर्घकालीन योजनाको खाका तयार गर्ने,
- संघ प्रदेश, अन्तरपालिका सम्बन्धका साथै सार्वजनिक, निजी, र सहकारी साभेदारी सम्बन्धको विश्लेषण गर्ने,
- गाउँपालिकाका अन्तरसम्बन्धित विषयहरुको विश्लेषण गर्ने,
- आवधिक योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, र अनुगमन तथा मुल्यांकनको खाका तयार गर्ने,

१.६ आवधिक योजना तर्जुमाका कानूनी तथा नीतिगत आधारहरु

जानकी गाउँपालिकाले तर्जुमा गरेको आवधिक योजना संघ तथा प्रदेशका योजनाहरुसँगमात्र नभई दीगो विकास लक्ष्यसँग पनि उत्तिकै सम्बन्धित छन्। तसर्थ प्रस्तुत आवधिक योजनाले संघ तथा प्रदेश सरकारले तय गरेका कानुनी आधारहरुलाई पनि सम्बोधन गर्नु पर्ने हुन्छ। नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदनमा आवधिक योजना, वार्षिक योजना तथा बजेट स्वीकृती सम्बन्धी कार्यलाई स्थानीय तहको कार्यसूचीमा सूचीकृत गरेको छ। स्थानीय शासन सञ्चालन सम्बन्धी संघीय कानून, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ६ को दफा २४ को उपदफा १ अनुसार गाउँपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि वार्षिक, विषय क्षेत्रगत, मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। यस प्रकार योजना बनाउँदा नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समयसीमा प्रक्रियासँग

अनुकुल हुने गरी सुशासन, वातावरण, बालमैत्री, वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलन, विपद् व्यवस्थापन, लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण जस्ता अन्तरसम्बन्धित विषयहरूलाई पनि ध्यान दिनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ ।

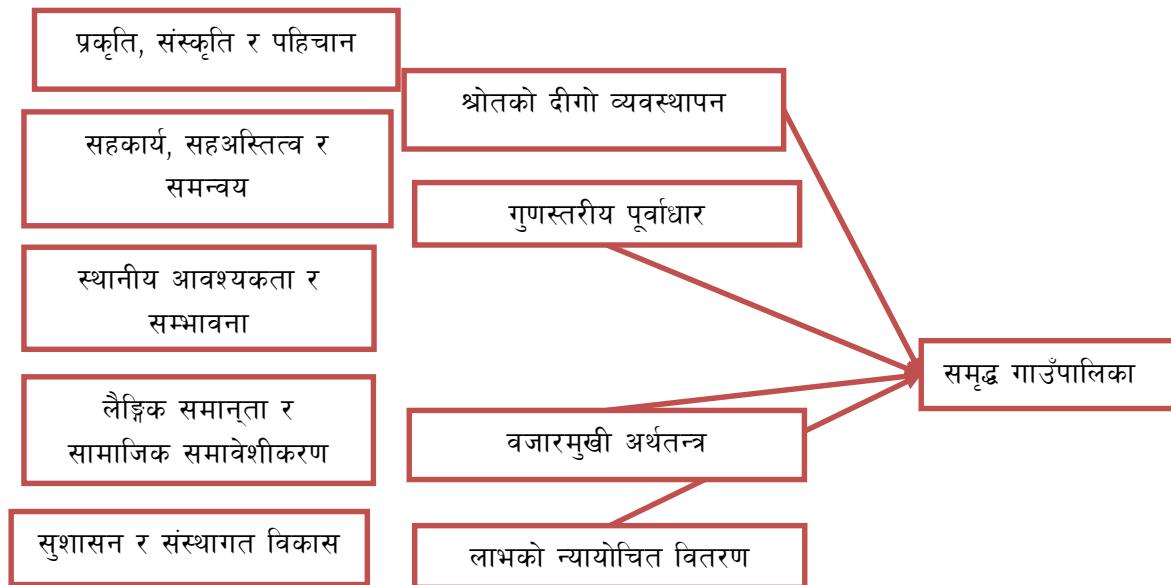
यसका अतिरिक्त स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले तथा गाउँपालिकाले योजना बनाउँदा देहायअनुसार गर्नुपर्ने समेत व्यवस्था गरेको छ ।

- योजना बनाउँदा मध्यम तथा दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरूको सूचीसमेत तयार गर्नुपर्ने,
- योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय बुद्धिजीवी, विषयविज्ञ, अनुभवी, पेशाविद, सीमान्तकृत तथा लोपोन्मुख समुदाय, महिला, बालबालिका, दलित, युवा, अल्पसंख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक लगायतका सरोकारवालाको अधिकतम सहभागिता गराउनु पर्ने,
- योजना तर्जुमा गर्दा आयोजनाहरूको सम्भाव्यता अध्ययनको आधारमा स्रोत साधनको पूर्वानुमान, आयोजनाको प्राथमिकता निर्धारण, योजना कार्यान्वयन तालिका र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना समेत तयार गर्नुपर्ने,
- नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारले विशेष कार्यक्रमका लागि अनुदान प्रदान गरी कार्यान्वयन प्रक्रिया निर्धारण गरेकोमा गाउँपालिकाले सोही प्रक्रिया बमोजिम सो कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने,
- नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको संयुक्त लगानी वा सार्वजनिक निजी साभेदारीमा संभाव्य आयोजना सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने
- संघीय र प्रदेशस्तरको आयोजना कार्यान्वयनमा समन्वय, सहजीकरण र सहयोग गर्नुपर्ने
- स्थानीयस्तरका विकास आयोजनाहरूको आवश्यक अध्ययन, अनुसन्धान तथा प्रभाव मूल्याङ्कनको कार्य गर्ने
- गैर सरकारी संस्था, उपभोक्ता समिति, सहकारी संस्था र समुदायिक संस्थाले स्थानीय सरकारसँग समन्वयमा रही कार्य गर्नुपर्ने र आफ्नो बार्षिक योजना, कार्यक्रम तथा बजेट स्थानीय सरकारको बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश गराउनु पर्ने एवं स्थानीय तहले तोकेको संयुक्त अनुगमन तथा प्रगति प्रतिवेदन प्रणाली अपनाउनु पर्ने
- नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिएर मात्र कुनै पनि अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाले स्थानीय तहसँग समन्वयमा कार्य गर्नुपर्ने

संवैधानिक दायित्व तथा स्थानीय सरकार सञ्चालनसम्बन्धी संघीय कानूनका अतिरिक्त स्थानीय तहको आवधिक योजनातर्जुमा प्रक्रियामा देहायअनुसार कानूनी तथा नीतिगत दस्तावेजहरूलाई आधार लिइएको छ :

- संयुक्त राष्ट्र संघका दीगो विकास लक्ष्यहरू
- राष्ट्रिय भूउपयोग नीति, २०६९
- विषयगत ऐन तथा नीतिहरू
- नेपाल पक्ष भएका सन्धी सम्झौताहरू
- राष्ट्रिय योजना अयोगबाट जारी राष्ट्रिय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन निर्देशिका
- राष्ट्रिय, प्रादेशिक तथा जिल्लास्तरीय विषयगत गुरुयोजनाहरू

१.७ आवाधिक योजना तयारीका मूल्य र मान्यता

चित्र २ आवाधिक योजना तयारीको मूल्य र मान्यता

क) प्रकृति, संस्कृति र पहिचान

प्रकृति प्रदत्त स्रोत तथा साधनको पहिचान र उच्चतम तथा सन्तुलित प्रयोगले दीगो विकासलाई सुनिश्चित गर्छ । त्यसै गरी सामाजिक पूजीकोरुपमा स्थापित संस्कृति र पहिचानको उच्चतम प्रयोगले विकास प्रति सम्बन्धित समुदायमा अपनत्व भाव पैदा गराउछ, जसले अन्तत्वगत्वा दीगो विकासमा योगदान पुऱ्याउछ । तसर्थ प्रस्तुत आवाधिक योजनाले जानकी गाउँपालिकाको पाँचवटा विकासका मूल्य मान्यता मध्ये प्रकृति, संस्कृति र पहिचानलाई एउटा खम्बाको रूपमा अंगिकार गरेको छ । जानकी गाउँपालिका प्रमुख जलाधार क्षेत्र अन्तर्गत पर्ने भएकाले कृषिजन्य वस्तुको उत्पादनको विस्तार गर्न सकिने सम्भावना रहेको छ, भने खनिज पदार्थको उपलब्धता पनि रहेको देखिन्छ ।

अर्को तर्फ मधेशी, मुस्लिम, दलित, ब्राह्मण/क्षेत्री, जनजाती तथा अन्य विभिन्न जाती समुदायको बसोबास रहेको यो क्षेत्रमा समाजमा रहेको जातिय र सांस्कृतिक विविधतालाई पुँजीको रूपमा प्रयोग गर्न सकिने देखिन्छ । यहाँको अर्को सुन्दर पक्ष भनेको करिव ४७ प्रतिशत जनसंख्या १५ देखि ४० वर्ष उमेर समुहको युवा जनसंख्या रहेकोले गाउँपालिकाले युवा मैत्री नीति तर्जुमा गरी यसबाट यथेष्ट लाभ लिन सकिने पक्षलाई आत्मसाथ गर्दै पालिकाले योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने गरेको छ ।

ख) सहकार्य, सहअस्तित्व र समन्वय

नेपालको संविधानले तीन तहका सरकारहरुवीच सहकार्य, सहअस्तित्व र समन्वयको सम्बन्ध स्थापित गराएको छ । संविधानको धारा २०६ (१) (ट) मा संघ, प्रदेश, र स्थानीय तहलाई संघिय इकाई भनी परिभाषित गरेको छ, भने राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित आयोग ऐन २०७४ ले राजश्व र अनुदान सिफारिस र प्राकृतिक स्रोतको परिचालन गर्दा लिईने अधिकार र हिस्साको निर्धारण गर्ने व्यवस्था गरेको छ । त्यसैगरी स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले प्रदेश समन्वय परिषदको व्यवस्था गरी प्रदेश र स्थानीय तहले गर्ने काममा नीतिगत समाजस्यता, योजना व्यवस्थापनमा

रणनीतिक साभेदारी, साभा अधिकारको प्रयोग तथा प्राकृतिक स्रोतको उपयोग तथा वाँडफाँड सम्बन्धि व्यवस्था गरेको छ। यसर्थ जानकी गाउँपालिकाको आवाधिक योजनाले विकासको खाका कोर्दा उल्लिखित संवैधानिक व्यवस्थाको मर्मलाई अंगिकार गरेर अघि बढ्नु पर्ने भएकाले संघीय तथा प्रदेश सरकार सहित नीजि क्षेत्र, गैरसरकारी संस्था, सामुदायिक संस्था, कृषक समूह, महिला तथा विपन्न वर्ग आदिसँगको सहकार्य, सहअस्तित्व र समन्वयलाई गाउँपालिकाको विकासको खम्बाको रूपमा लिईने छ।

ग) स्थानीय आवश्यकता

स्थानीय सरकारको मुख्य जिम्मेवारी समन्वयिक, समतामुलक तथा कल्याणकारी समाजको विकासमा योगदान पुऱ्याउनु हो जसले समाजका सबै तह, तप्का र वर्गक्षेत्रका नागरिकको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्न सक्छ। सहभागितामुलक, समावेशीमुलक तथा उत्प्रेरणात्मक विकास प्रकृयाले मात्र महिला, पछाडि पारिएका वर्ग, आदिवासी जनजाती, दलित, मुस्लिम लगायतका समुदायको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्ने भएकाले जानकी गाउँपालिकाले अंगिकार गर्ने विकास प्रकृयाले ती स्थानीय सम्भावनाहरूको पहिचानमा ध्यान पुऱ्याउनेछ।

घ) लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण

लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्थाको सुन्दर पक्ष भनेकै समाजका सबै तह र तप्काका नागरिकको राज्यमा समान र सहज पहुँच सहितको सहभागितामुलक शासकीय व्यवस्थापन गर्नु हो। तसर्थ प्रस्तुत आवाधिक योजनाले गाउँपालिकाको योजनावद्व विकासका लागि लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणका सबै आयामलाई समावेश गर्ने छ।

ड) शुसासन तथा संस्थागत विकास

संघीय लोकतान्त्रिक राज्य प्रणालीमा वर्तमान राजनीतिक व्यवस्था रूपान्तरित भैसकेको अवस्थामा स्थानीय तहको संरचनालाई मजबूत बनाउनु आवश्यक छ। तसर्थ प्रस्तुत आवाधिक योजनाले गाउँपालिकाको संस्थागत संरचनालाई प्रभावकारी र चुस्त बनाउन अपनाउनु पर्ने कार्यनीति तर्फ ध्यान केन्द्रित गर्नेछ।

च) स्रोतको दीगो व्यवस्थापन

संविधानले स्थानीय तहलाई अधिकार सम्पन्न सरकारको रूपमा परिकल्पना गरेको परिप्रेक्षमा गाउँपालिकाले आफ्ना नागरिकमा सरकारको प्रत्याभूति दिन सक्नेगरी काम गर्नुपर्ने आवश्यकता भएकाले प्रस्तुत आवाधिक योजनाले गाउँपालिकालाई दीगो श्रोतको व्यवस्थापनको योजनाबद्व खाका प्रस्तुत गर्ने छ।

छ) गुणस्तरीय पूर्वाधार

विकासको आधार नै गुणस्तरीय पूर्वाधार भएकाले प्रस्तुत आवाधिकयोजनाले गुणस्तरीय पूर्वाधार निर्माणको योजनावद्व व्यवस्थापनलाई ध्यान दिने छ।

ज) बजार अर्थतन्त्रसँगको सम्बन्ध

उदारीकण, नीजिकरण र बजार प्रतिस्पर्धामा आधारित आजको विश्व, अनि त्यसैबाट निर्देशित नेपाल सरकारको नीतिबाट जानकी गाउँपालिका अछुतो रहने कुरै भएन। तसर्थ गाउँपालिकाको विकास क्षेत्रिय, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय बजार अर्थतन्त्रको विकास, उत्पादन, उद्यमशीलता, तथा रोजगारी जस्ता जोडिन सक्नु पर्छ। त्यसकालागि गाउँपालिकाको उत्पादित वस्तु तथा सेवामा गुणस्तरीयता कायम हुन आवश्यक हुन्छ भने स्थानीय उद्यमीमा वित्तिय पहुँचको सहजता पनि उत्तिकै आवश्यक हुन्छ। तसर्थ प्रस्तुत आवाधिक योजनाले गाउँपालिकालाई त्यस दिशातर्फ उन्मुख गराउने छ।

झ) लाभको न्यायोचित वितरण

स्थानीय सरकारको मुख्य कर्तव्य नागरिकको सन्तुष्टीको स्तरलाई उच्च बनाउनु भएकाले प्रस्तुत आवाधिक योजनाले गाउँपालिकाका त्यस्ता पक्षहरूको विकास र प्रवर्द्धनमा जोड दिने छ जसले लाभको न्यायोचित वितरणलाई टेवा पुऱ्याउने छ।

माथि उल्लेखित सैद्धान्तिक अवधारणाका आधारमा यस गाउँपालिकाको आवाधिक योजना निर्माण गरिएको छ।

१.८ आवधिक योजना पूर्वतयारी कृयाकलाप तथा चरण

१.८.१ सन्दर्भ सामग्रीको अध्ययन

आवधिक योजना तर्जुमाका लागि जानकी गाउँपालिकासँग सम्बन्धित अभिलेख तथा उपलब्ध लेख रचना तथा सम्बन्धित साहित्यहरुको डेस्क अध्ययन गरी गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक, भौगोलिक, प्राकृतिक लगायतका सम्भावनाका विविध पक्षको समिक्षा गरियो । यसका अतिरिक्त जानकी गाउँपालिकाको समग्र सम्भावना तथा चुनौतीका क्षेत्रको विश्लेषणका साथै नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, राष्ट्रिय प्राकृतिक श्रोत तथा वित्तिय आयोग अन्तर्गतका ऐन, कानून तथा निर्देशिका, प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रम, जानकी गाउँपालिकासँग सिमाना जोडिएका स्थानीय सरकारका नीति तथा कार्यक्रम, राष्ट्रिय योजना आयोग अन्तर्गतका आवधिक योजना तर्जुमा निर्देशिका तथा अन्य सम्बन्धित स्रोत सामग्रीको अध्ययन गरियो । उल्लिखित अध्ययनहरुको आधारमा जानकी गाउँपालिकाले अगिकार गर्नुपर्ने नीति तथा कार्यक्रमहरुको विश्लेषण गरियो ।

१.८.२ बहुस्रोकारवालाहरुसँगको प्रारम्भिक छलफल तथा अभिमुखीकरण

प्रारम्भिक चरणमा गाउँपालिका कार्यालयको सहयोगमा गाउँपालिका स्थित बहुस्रोकारवालाहरुसँग योजना निर्माणको सैद्धान्तिक पक्षलाई समेटेर गाउँपालिकाका सरोकारवाला (राजनीतिक दलका प्रतिनिधि, स्थानीय जानकार, संस्थाका प्रतिनिधि, शिक्षक, कृषक समुह, महिला तथा आमा समुह, लक्षित वर्गका प्रतिनिधि आदि) को सहभागितामा भएको उक्त छलफलमा संघिय संरचना अन्तरगत स्थापित स्थानीय सरकारहरुले अवलम्बन गर्नुपर्ने योजनाबद्ध विकासको आवश्यकताको बारेमा अन्तरक्या भयो । बहुस्रोकारवालाहरुसँगको प्रारम्भिक छलफल तथा अभिमुखीकरण मिति २०७८ जेष्ठ ११ मा करीव ४१ जनाको सहभागितामा भएको थियो ।

१.८.३ तथ्याङ्क संकलन तथा वस्तुस्थिती विश्लेषण

आवधिक योजना तर्जुमा पूर्व गाउँपालिकाको जनसांखिक, आर्थिक, समाजिक, पूर्वाधार, वन वातावरण तथा संस्थागत विकास सम्बन्धि आधारभूत तथ्याङ्क संकलनका लागि संस्थागत सर्वेक्षण गरियो । तथ्यमा आधारित योजनाले मात्र गाउँपालिकाको सोंच र लक्ष्यलाई दिशाबोध गर्न सक्ने भएकाले तथ्याङ्कका आधारमा गाउँपालिकाको वस्तुस्थिती विश्लेषणको कार्यलाई पनि अघि बढाईयो । वस्तुस्थिती विश्लेषणको मुख्य उद्देश्य गाउँपालिकाको विविध क्षेत्रको धरातलीय यथार्थको जानकारी लिनु थियो ।

१.८.४ वडा स्तरीय परामर्श भेला

जानकी गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, पुरातात्त्विक, ऐतिहासिक, प्राविधिक, भौगोलिक, मानविय र प्राकृतिक श्रोतको वर्तमान अवस्थाको आँकलन गर्दै आवधिक योजना तर्जुमा कार्यका लागि वडा वडाको वस्तुस्थिति विश्लेषणका लागि २०७८ जेष्ठ १४ देखि १७ गते गतेसम्म प्रत्येक वडासँग सम्बन्धित राजनीतिक दलका प्रतिनिधि, निर्वाचित जनप्रतिनिधि, स्थानीय जानकार, विभिन्न संघ संस्थाका प्रतिनिधि, नीजि क्षेत्र, उद्यमी, आमा/महिला समुह प्रतिनिधि, कृषक समुह आदिको उपस्थितीमा वडास्तरीय परामर्श भेला आयोजना गरिएको थियो ।

१.८.५ आवधिक योजना तर्जुमा कार्यशाला

जानकी गाउँपालिकाका आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, पुरातात्त्विक, ऐतिहासिक, प्राविधिक, भौगोलिक, मानविय र प्राकृतिक श्रोतको वर्तमान अवस्थाको वस्तुपरक विश्लेषण, सोको आधारमा दिर्घकालिन सोंच, आवधिक लक्ष्य, विषयक्षेत्रगत उद्देश्य, रणनीति, समष्टिगत लक्ष्य सहित कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्ने उद्देश्यले २०७८ आषाढ १२ देखि १४ गते गतेसम्म राजनीतिक दलका प्रतिनिधि, गाउँपालिका, कार्यपालिका, स्थानीय जानकार, विभिन्न संघ संस्थाका प्रतिनिधि, नीजि क्षेत्र, उद्यमी, आमा/महिला समुह प्रतिनिधि, कृषक समुह आदिको उपस्थितीमा तीन दिवसीय योजना तर्जुमा कार्यशालाको आयोजना गरिएको थियो ।

१.८.६ तथ्याङ्को प्रशोधन, विश्लेषण तथा मस्यौदा प्रतिवेदन तयारी

पालिका स्तरीय कार्यशालाले निर्धारण गरेको दुरदृष्टी, लक्ष्यलाई दृष्टिगत गरि विषयगत क्षेत्रहरुका अवसर र चुनौतीको विश्लेषणका आधारमा समुहबाट आएका विषयगत उद्देश्य, रणनीति र प्रमुख कार्यक्रमहरु, उपलब्ध मापनका सुचकहरुलाई प्लेनरी छलफल गरि अन्तिम रूप दिईयो । यसको अलावा अन्तरपालिका, प्रदेश तथा संघीय सरकारसँग सरोकार राख्ने योजनाहरु, पालिकाले सेवाग्राहीलाई सेवा प्रदान गर्न आवश्यक पर्न जाने पालिकाको प्रशासनिक भौतिक पूर्वाधार, संस्थागत विकास र मानव श्रोत संसाधनको विकास र व्यवस्थापनलाई पनि छलफल गरिएको थियो । यसको साथै आवाधिक योजनाको लागि आवश्यक पर्ने जिआईएस नक्साहरु सर्भे विभागबाट आवश्यक तथ्यांकको संकलन तथा पालिकाभित्र ड्रोन उडाई तयार गरिएको छ । अन्तमा, गाउँपालिकाको पार्श्वचित्र तथा कार्यशालाबाट निर्माण गरिएका दस्तावेजको सहयोगमा गाउँपालिकाको पाँचबर्षे (२०७७/०७८-२०८२/०८३) मस्यौदा योजना तयार गरियो ।

१.८.७ प्रमाणीकरण कार्यशाला

माथि उल्लिखित अध्ययनका सम्पूर्ण क्रियाकलापहरु पुरागरी आवाधिक योजना सम्बन्धि प्रारम्भिक खाका तयार पारियो । तयार पारिएको प्रारम्भिक खाकाको प्रमाणीकरणका लागि जानकी गाउँपालिकाका सम्बन्धित सरोकारबालाहरुको सहभागितामा प्रतिवेदन प्रमाणीकरण गोष्ठीको आयोजना गरिने छ । प्रमाणीकरण गोष्ठीमा गाउँपालिकाको आवाधिक योजनामा समावेश हुने सम्पूर्ण विषयवस्तु तथा अध्ययनको सम्पूर्ण प्रारूप प्रस्तुत गरि सरोकारबालाबाट प्राप्त सुभावलाई सँग्रहित गरियो ।

१.८.८ अन्तिम प्रतिवेदन पेश

प्रतिवेदनको मस्यौदा खाकामा भएको छलफल तथा सुभावहरुको सम्बोधन गरी अन्तिम प्रतिवेदन तयार पारी गाउँपालिकाको कार्यालयमा पेश गरियो ।

१.९ सिमा, जोखिम तथा पूर्वानुमान

- आवाधिक योजना तर्जुमाका क्रममा प्रयोग गरिएका परिमाणात्मक लक्ष्य प्रस्तावित हुन जसले यथार्थ अवस्थाको प्रतिनिधित्व नगर्न पनि सक्छन् ।
- पार्श्वचित्रमा क्तिपय तथ्याङ्क विभिन्न द्वितिय स्रोत (शाखा, गाउँपालिका योजना पुस्तक) बाट लिइएको हुनाले यसले वर्तमान अवस्थाको चित्रण नगर्न पनि सक्छ ।
- आवाधिक योजनामा प्रस्तुत दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति तथा कार्यनीतिको सहज प्रतिफल संघीय व्यवस्थाको प्रभावकारी कार्यान्वयन, स्थीर सरकार तथा अन्य कुनै प्राकृतिक तथा अकल्पनिय घटना नघटेको अवस्थामा मात्र प्राप्त हुनेछ ।
- आवाधिक योजनाको सफल कार्यान्वयनका निमित्त देहायका अवस्थाहरुको सहयोग अपरिहार्य हुनेछ :
  - संघीयताका मर्म बमोजिम संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको संरचनात्मक विकास भएको हुनेछ ।
  - संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका आवश्यक कानुनहरुको निर्माण भएको हुनेछ ।
  - स्थानीय सरकारले संवैधानिक रूपमा प्रदत्त अधिकारको प्रयोग गर्न पाउनेछन् ।
  - स्थानीय आवश्यकताका आधारमा कानून निर्माण भएको हुनेछ ।
  - सरकारी, सहकारी, गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ ।
  - पालिकाले रणनीतिक कार्यक्रमको कार्यान्वयन लाभ लागत विश्लेषणका आधारमा गर्नेछ ।
  - जलवायु परिवर्तन वा अन्य कुनै प्रकारले हुने प्राकृतिक विपदको अवस्था सामना गर्नु पर्ने छैन ।

परिच्छेद २

विगतका योजनाको क्षेत्रगत समिक्षा र स्थिति विश्लेषण

जनताको घर आँगनमा सरकार रहेको प्रत्यक्ष अनुभुती दिलाउन तथा हरेक नागरिकको जन्म देखि मृत्यु पर्यन्तका सम्पूर्ण अवस्थामा सहयोग पुर्याउने मुख्य लक्षका साथ शासकिय रूपमा तीन तहको संघीय संरचनामा नेपाललाई मुलुक विभाजन गरेपछि संवैधानिक रूपमा सरकारको दर्जा पाएका स्थानीय तहले अनुभुती हुने ढंगले भूमिका पुष्टि गर्ने कार्य चुनौतीपूर्ण रहेको थियो । संवैधान प्रदत्त अधिकार र दायित्वको परिपालना गर्दै स्थानीय सरकारको रूपमा जानकी गाउँपालिकाले पनि नागरिकका आधारभूत आवश्कतालाई परिपूर्ति गर्दै चुनौतीलाई अवसरको रूपमा लिई पूर्ण रूपमा संवैधानिक र कानूनी दायित्व पूरा गर्दै रहेको छ । नेपालको राज्य पुनर्संरचना पश्चात गठन भई जनताले चुनेका प्रतिनिधिहरूको नेतृत्वले विगत चार वर्षमा यस क्षेत्रमा बसोबास गर्ने नागरिकलाई परिवर्तनको अनुभुती दिलाउन विकासको आधारस्तम्भ निर्माण गर्ने ढंगले आर्थिक, सामाजिक, भौतिक पुर्वाधार लगायतका क्षेत्रमा विगत ४ वर्षमा गरेका कामहरूलाई तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

२.१ आर्थिक क्षेत्र

कृषि तथा पशुपालन:

गाउँपालिकामा फलफूल बगैँचा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको, प्याज गाना उत्पादन कार्यक्रम, धान तथा तरकारी खेतीको लागि पकेट क्षेत्र कार्यक्रम, गाउँपालिका वाली विकास कार्यक्रम, नमुना व्यवसायीका तरकारी खेती कार्यक्रम कार्यान्वय भएका छन् । व्यवसायिक भैंसीपालन कार्यक्रम, साभेदारी बाखापालन कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ । कृषि विकास कार्यक्रम, एक स्थानीय तह एक उत्पादन कार्यक्रम मार्फत गाईभैंसीको गोठ सुधार ८५ वटा, १५००० पशुलाई पशुउपचार सेवा प्रदान गरिएको ।

उद्योग तथा व्यापार

पर्यटन विकास

स्थानीय स्तरमा रहेका पोखरीलाई संरक्षण गरी आकर्षक बनाउन प्रयास गरिएको, जिर्ण अवस्थामा रहेका सम्पदाको संरक्षणको लागि कदम चालिएको, वडा नं. ५ मा श्री श्यामसुन्दर कुटी गुरुवागाउँ (यहाँ कार्तिक पुर्णिमामा मेला लाग्छ) रामजानकी बाबाकुटी वडा नं. ४ ठुलोखुजुरा (वर्षमा दुई पटक पुजा आराधाना हुने) जोगा गाउँ मन्दिर (यहाँ कार्तिक पुर्णिमामा मेला लाग्छ) को पुनःनिर्माण गरिएको छ ।

२.२ सामाजिक क्षेत्र

शिक्षा

गाउँपालिकामा नयाँ निर्वाचित नेतृत्व आएपछिको चार वर्षमा शाक्षर गाउँपालिका घोषणा गरिएको छ, विद्यालय भवनहरू रंग रोगन गरिएको छ । विद्यालयमा विद्यार्थी खुद भर्ना दरमा सुधार गरिएको, विद्यालयमा नै टिकाई राख्नको लागि काम गरिरहेको, दिवा खाजाको कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि भाँडाकुँडाको व्यवस्था गरिएको, शिक्षक दरवन्दी थप गरिएको, श्री मा.वि. बन्जारे गाउँ र श्री मा.वि. शिवपुरीलाई पालिकाको पहलमा आ.वि. बाट स्तरोन्तती गरिएको, विद्यालय सुधारका नियमित अनुगमन र सुर्परिवेक्षण गरिएको ।

स्वास्थ्य क्षेत्र

गाउँपालिकालाई पूर्ण खोपयुक्त पालिका घोषणा गरिएको, प्रत्येक स्वास्थ्य केन्द्रलाई व्यवस्थित गरिएको, औषधी व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाईएको, वडा नं. ४ को स्वास्थ्य चौकीको भावन निर्माण गरिएको, वडा नं. ४ र ६ मा

बर्थिङ सेन्टरको स्थापना गरिएको, बाल मृत्पुद्र कम गर्न तथा अन्य सचेतनाका कार्यक्रमका लागि वडा वडामा घरदैलो कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको, विपद् व्यवस्थापन तथा कोभिड नियन्त्रणमा प्रभावकारी भुमिक निर्वाह गरेको ।

खानेपानी व्यवस्थापन

विभिन्न वडामा खानेपानी आयोजना निर्माण गरिएको छ, खानेपानी पुगेका र नपुगेका घरपरिवारको तथ्याङ्क अद्यावधिक गरिएको, परिवारलाई ट्यान्ड पम्पको व्यवस्था गरिएको, एक वडा एक खानेपानी उपभोक्ता समिति गठन गरिएको जसका मातहत योजनाहरु निर्माणाधिन रहेका छन्, स्वच्छ पानीको लागि विभिन्न स्थानमा डिप बोरिङ्को सञ्चालन गरिएको, पालिकामा आर्सनिक परिक्षणका लागि दक्ष प्राविधिकको व्यवस्था गरिएको छ ।

सरसफाई

यो पालिकालाई खुला दिशामुक्त गाउँपालिका घोषणा गरिएको छ, हरेक टोलमा फोहोर संकलनको लागि ड्रम लगायत आवश्यक साधन वितरण गरिएको, पालिका स्तरमा दुई ठाँउमा फोहोर व्यवस्थापनको लागि ट्राइको जडान गरिएको, सरसफाई सचेतना तथा सफाई अभियान कार्यक्रमहरुको सञ्चालन गरिएको र सरसफाई तथा शौचालयको अवस्था वारेको पालिकाको तथ्याङ्क नियमित रूपमा अद्यावधिक गरिएको छ ।

सामाजिक समावेशीकरण

गाउँपालिकाबाट तर्जुमा हुने हरेक परियोजनाहरु जातियता, लिङ्ग, उमेर समुह, शारिरिक क्षमता लगायतका सम्पूर्ण लक्षित वर्गलाई समेट्न अधिकतम प्रयास सहित योजनाहरु तर्जुमा हुने गरेको छ । लक्षित वर्गलाई आय आर्जन, स्वरोजगारका अवसर सृजना हुने, शीपमुलक तालिम जस्ता क्षमताविकास र आम्दानी स्तर बढाउने प्रकृतिका कार्यक्रमहरु कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ । ज्येष्ठ नागरिकहरुको लागि आश्रय स्थलको निर्माण गरिएको छ । लोपोन्मुखको रूपमा रहेको २५८ को संख्यामा रहेको कुस्विडिया समुदायको संरक्षणको लागि मासिक भत्ता तथा अन्य सुविधाहरु प्रदान गर्ने गरिएको छ ।

युवा खेलकुद

स्थानीय स्तरमा निर्माण भएका युवा क्लब तथा समुहहरूलाई खेल सामाग्री वितरण गरिएको, पालिकाको आर्थिक सहयोगमा समय समयमा खेलकुद प्रतियोगिक सञ्चालन गर्ने गरिएको छ, खेल मैदानमा निर्माणको लागि वडा नं. ४ मा जग्गा उपलब्ध गराईएको छ ।

स्थानीय भाषा कला संस्कृति

स्थानीय स्तरमा आधारभूत विद्यालय शिक्षा अवधि भाषामा प्रदान गर्नको लागि पहल गरिएको, मातृभाषा शिक्षालाई प्राथमिकता दिइएको, सहित्य कला संस्कृतको हरेक पक्षलाई समेट्ने तयारीका साथ योजना निर्माणको चरणमा रहेको छ ।

२.३ पूर्वाधार विकास

सडक

प्रत्येक वडामा रहेका सडकको स्तरोन्तरी गरी धेरैजसो सडकमा ग्रावेल गरिएको छ । खजुरा नहर देखि पिप्रहवा सडक कालोपत्रे गरिएको, सहादतपूर जाने सडक कालोपत्रे गरिएको, मातिपूर रम्बापूर बन्जारेगाउँ जाने सडक कालोपत्रे, गुरुवागाउँ सडक खण्ड कालोपत्रे, पिप्रहवा सडक देखि खुला कारागार जाने बाटो कालोपत्रे, पानस सुखेत रोड देखि भटानपूर सम्म सडक कालोपत्रे गरिएको छ ।

आवास तथा वस्ती विकास

भूमी आयोग गठन भएपछि सुकुम्बासी तथा भुमीहिनको लगत संकलन गरी अद्यावधिक गरिएको, वडा नं. ४, ५ र ६ मा जग्गा नापीको काम शुरू गरिएको छ, सार्वजनिक खाली जग्गामा प्रशासनिक भवन, वडा कार्यालय भवन तथा खेल मैदानको निर्माण गरिएको छ,। गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवन वडा नं. ३ मा निर्माण गरिएको, वडा नं. ३ मा स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण गरिएको, वडा नं. ६ गानापूरमा बर्थिङ्ग सेन्टर भवन निर्माण, वडा नं. ५ मा वन कार्यालयको भवन निर्माण, वडा नं. ५ मा सामुदायिक भवन निर्माण, गाउँपालिका भित्र विभिन्न विद्यालयमा १० व्लक(१६ कोठा) भवन निर्माण गरिएको छ।

वैकल्पिक उर्जा

ग्रामीण विद्युतिकरणको कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा त्याईएको छ, सडक किनारा तथा चोकहरुमा हाई मस्क लाईटको जडान गरिएको छ। गानापूर सडक खण्डमा सौर्य बत्ती जडान, वडा नं. ६ मा सौर्य बत्ती जडान भएको, सुधारिएको चुल्हो निर्माण जस्ता कार्यक्रम सम्पन्न भएका छन्।

सुचना प्रविधि

गाउँपालिकामा हुने व्यक्तिगत घटना दर्ता एवं दर्ता चलानीका काम, अपाइज्ञता परिचयपत्र वितरण जस्ता सेवाप्रवाह अनलाईन प्रणालीमा सञ्चालन गरिएको छ, वडाका विभिन्न ठाउँहरुमा निःशुल्क वाईफाई हटस्पटको व्यवस्था गरिएको छ, पालिकालाई प्राप्त हुने राजश्व अनलाईन प्रणालीबाट संकलन गर्ने व्यवस्थाको शुरुवात भएको छ, सबै वडाका सार्वजनिक कार्यालय, विद्यालय, स्वास्थ्य चौकीहरुमा इन्टरनेट जडान गरिएको छ, सामाजिक सुरक्षा भत्ताको वितरण वैड्डिड प्रणालीबाट गर्ने कार्यको शुरुवात भएको छ, कर्मचारी तथा शिक्षकको विद्युतिय हाजिरी शुरुवता गरिएको छ, योजनाको छानौटको लागि सफ्टवेयरको व्यवस्था गरिएको छ।

२.४ वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

गाउँपालिकामा १००० घरधूरीमा ओँप, लिची, कागती जस्ता फलफूलका विरुवा वितरण गरिएको, वडा नं. ४ को हाईवे सडक खण्डमा वृक्षरोपण कार्यक्रम सम्पन्न भएको, सुकुम्बासी समस्या समाधानका लागि ऐलनी सार्वजनिक तथा सरकारी भूमीको नापजाँच सम्पन्न भएको, तीन वटा तलाउको संरक्षण गरिएको छ। गाउँपालिका स्तरमा वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको, कार्यक्रम संचालन कार्ययोजना तथा बजेट पारित भएको तथा विपद् व्यवस्थापन शाखाको स्थापना गर्ने सोच बनाइएको छ।

२.५ संस्थागत विकास र सुशासन

नयाँ संरचनागत परिवर्तन भएको हुँदा यो कार्यकालको अधिकांश समय सिकाईमा नै वितेको छ भने विगत डेढ वर्षदेखि विश्व नै आकान्त भएको कोभिडको चपेटाबाट नागरिकलाई संरक्षणको योजना बनाउन र कार्यान्वयन गर्नमा नै धेरै समय खर्च भएको छ। यो समयमा पालिका तहमा आवश्यक पने विभिन्न कानुनको तर्जुमा भएको छ, कर्मचारीको समायोजनको काम सम्पन्न भएको छ।

परिच्छेद-तीन

योजना खाका

३.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानको धारा २३२ को उपधारा (१) ले संघ, प्रदेश र स्थानीय तह वीचको सम्बन्ध सहकारिता, सहअस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तमा आधारित हुनेछ भन्दै अनुसुची-९ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका अधिकारको साभा सूची उल्लेख समेत गरेबाट नै तीन तहबीच समान सोच, लक्ष्य, उद्देश्य र रणनीति सहितको सहकारिताबाट मात्र राज्यले सोचेको समृद्धिको सपना पुरा हुने कुराको संवैधानिक परिकल्पना रहेको प्रष्ट हुन्छ । तसर्थ हरेक स्थानीय सरकारले निर्माण गर्ने योजना संघीय र प्रादेशिक योजनाको आधार स्तम्भमा तय गर्नुपर्ने हुन्छ । जानकी गाउँपालिकाको हकमा पनि दीगो विकास लक्ष्य, संघीय सरकारको पञ्च वर्षीय योजना, लुम्बिनी प्रदेशले अंगिकार गरेको प्रादेशिक रणनीतिक योजना र गाउँपालिकाको वस्तुस्थिती र स्थानीय आवश्यकताका आधारमा योजना तर्जुमा गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

३.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

जानकी गाउँपालिकामा पर्याप्त मात्रामा सिँचाई सुविधा पुग्न नसक्नु, सडक सुविधा गुणस्तरीय नहुनु, कृषिजनय उत्पादनको पर्याप्त बजारको अभाव रहनु, विद्युत खानेपानी सरसफाई जस्ता आधारभूत सुविधाको अभाव रहनु, गुणस्तरीय सामुदायिक शिक्षाको नहुनु, आधारभूत स्वास्थ्य सुविधाको न्युनता एवं भएका पनि गुणस्तरीय नहुनु, वैङ्ग तथा वित्तिय संस्थाको न्युता, सञ्चार सुविधामा कठिनाई हुनु, जनचेतनाको कमी, अन्तरपालिका समन्वय र सहकार्यको अभाव, परियोजनाको नियमित अनुगमनको अभाव, परम्परागत तथा अवैज्ञानिक खेती प्रणाली, प्राविधिक ज्ञान तथा शिपको अभाव, कृषकहरुमा जमिनको स्वामित्व नहुनु, व्यवस्थित वस्ती विकासको मापदण्ड नहुनु, स्रोत साधनमा कमजोर पहुँच, वन क्षेत्रको उपलब्धता कम हुनु, कृषि याग्य जमिनको खण्डीकरण तिब्र हुनु, बाल विवाह, पिछडिएका समुदायलाई विकासको मुल प्रवाहमा रूपान्तरण तथा जनतालाई स्थानीय सरकारको महसुस गराउनु गाउँपालिकाका मुख्य चुनौती हुन ।

अवसर

सहज भौगोलिक अवस्थिती हुनु, उत्पादित कृषि जन्य वस्तुको सहज बजार पहुँच हुनु, लोपोन्मुख कुसबडीया लगायत स्थानीय विभिन्न जातजाती सस्कृतिको जगेन्तरा र विस्तारको अवसर सम्भावना हुनु, कृषि, जल तथा सांस्कृतक पर्यटनको सम्भावना हुनु, ठुलो संख्यामा युवा जनशक्ति उपलब्ध हुनु आदि जानकी गाउँपालिकाका अवसरहरु हुन ।

३.३ दीगो विकास, राष्ट्रिय र प्रदेश लक्ष्यसँग आवधिक योजनाको तादाम्यता

गाउँपालिकाका आर्थिक, समाजिक, पुर्वाधार, वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तथा संस्थागत विकास गरी पाँच विषयगत क्षेत्र अन्तर्गतका उपक्षेत्रगत मुख्य कार्यक्रमहरु तथा नतिजा खाकालाई दीगो विकास लक्ष्यका सुचक, राष्ट्रिय समृद्धि सुचक तथा प्रदेश समृद्धि सुचकसँग तादाम्यता हुने गरी सम्बन्धित पच्छेदमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३ दीगो विकास लक्ष्य तथा सुचक

दीगो विकास लक्ष्य (दिविल)	सुचक नं.
हरेक क्षेत्रमा रहेका सबै स्वरूपका विषम गरीबीको अन्त्य	१
भोकमरीको अन्त्य गर्ने, खाद्य सुरक्षा तथा उन्नत पोषण प्राप्ति र दिगो कृषिको प्रवर्द्धन	२
सबै उमेर समुहका व्यक्तिको स्वस्थ जीवनको सुनिश्चितता	३
समावेशी तथा समतामुलक गुणस्तरीय शिक्षा	४
लैङ्गिक समानता हासिल गर्ने	५
खानेपानी तथा सरसफाईको उपलब्धता र यसको दिगो व्यवस्थापन	६
खर्चले धान्न सकिने, भरपर्दो, दिगो र आधुनिक उर्जामा सबैको पहुँच	७
स्थिर, समावेशी र दीगो आर्थिक बृद्धि, पूर्ण उत्पादनशील रोजगारी र मर्यादित श्रम	८
उत्थानशील पूर्वाधारको निर्माण, समावेशी र दीगो आौच्चोगीकरण र नव प्रवर्तन	९
मुलुक भित्र र अन्य मुलुक विचको असमानता कम गर्ने	१०
शहर र मानव वस्तीलाई समावेशी, शुरक्षित, उत्थानशील र दीगो बनाउने	११
दीगो उपभोग र उत्पादन	१२
जलवायु परिवर्तन	१३
स्थानीय तहका लागि असान्दर्भिक	१४
पारिस्थितिकीय प्रणालीको दिगो उपयोग	१५
दीगो विकासका लागि शान्ति र समावेशी समाजको विकास गर्ने, सबैका लागि न्यायको पहुँच, प्रभावकारी, जवाफदेही तथा समावेशी संस्थाको निर्माण गर्ने	१६
दीगो विकासका लागि विश्व व्यापी साभेदारीलाई जिवन्त तुल्याउने	१७

तालिका ४ दीर्घकालिन राष्ट्रिय लक्ष्य तथा सुचक

दीर्घकालिन राष्ट्रिय लक्ष्य (दिराल)	सुचक नं.
समृद्धिका सुचक	१
उच्च समता मुलक राष्ट्रिय आय	१
मानव पूँजी निर्माण तथा सम्भावनाको पूर्ण उपभोग	२
सर्वसुलभ आधुनिक पूर्वाधार एवम् सघन अन्तर आवद्धता	३
उच्च र दीगो उत्पादन तथा उत्पादकत्व	४
सुखका दीर्घकालिन राष्ट्रिय लक्ष्य	
परिष्कृत तथा मर्यादित जीवन	५
सुरक्षित सभ्य र न्याय पूर्ण समाज	६
स्वस्थ र सन्तुलित पर्यावरण	७
सुशासन	८
सबल अर्थतन्त्र	९
राष्ट्रिय एकता, सुरक्षा र सम्मान	१०

तालिका ५: दीर्घकालिन प्रदेश लक्ष्य तथा सुचक

दीर्घकालिन प्रदेश लक्ष्य (दिप्रल)	सुचक नं.
उत्पादन र उत्पादकत्व बढ्दि गरी आर्थिक दर बढाउने	१
भौतिक पूर्वाधारको निर्माण र विस्तार	२
गुणस्तरीय शिक्षा र स्वास्थ्य बढ्दि गरी मानवीय पुजीको निर्माण	३
सामाजिक समावेशिता र लैङ्गिक समता	४
विपद् व्यवस्थापन र जलवायु परिवर्तन अनुकूलित विकास	५
विधिको शासन र सेवाग्राही मैत्री प्रशासन	६

३.४ राष्ट्रिय पन्थौ योजनाको सोच

दीर्घकालीन राष्ट्रिय सोच : समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली समुन्नत, स्वाधीन र समाजवाद उन्मुख अर्थतन्त्र सहितको समान अवसर प्राप्त, स्वस्थ, शिक्षित, मर्यादित र उच्च जीवनस्तर भएका सुखी नागरिक बसोबास गर्ने मुलुक।

दीर्घकालीन राष्ट्रिय लक्ष्य

क) समृद्ध नेपाल

१. सर्वसुलभ आधुनिक पूर्वाधार एवम् सघन अन्तरआबद्धता
२. मानवपुँजी निर्माण तथा सम्भावनाको पूर्ण उपयोग
३. उच्च र दिगो उत्पादन तथा उत्पादकत्व
४. उच्च र समतामूलक राष्ट्रिय आय

क) सुखी नेपाली

१. परिष्कृत तथा मर्यादित जीवन
२. सुरक्षित, सभ्य र न्यायपूर्ण समाज
३. स्वस्थ र सन्तुलित पर्यावरण
४. सुशासन
५. सबल लोकतन्त्र
६. राष्ट्रिय एकता, सुरक्षा र सम्मान

३.५ प्रादेशिक प्रथम योजनाको सोच र लक्ष्य

सोच : सम्बृद्ध प्रदेश, खुशी जनता

उच्च आर्थिक वृद्धिसहित सम्बृद्ध अर्थतन्त्र, रोजगारी सहित जिवन निर्वाहका लागि, पर्याप्त आमदानी आधारभूत भौतिक सुविधाको उपलब्धता, सुरक्षा र स्वच्छ वातावरण कायम रहने सम्बृद्ध प्रदेशका खुशी जनता।

प्रादेशिक लक्ष्य

समाजवाद उन्मुख, सामाजिक न्यायमा आधारित, समावेशी, सन्तुलित र दिगो विकासको माध्यमबाट आर्थिक वृद्धिकर्ताराई उच्च पार्दै प्रदेशवासी जनताको जीवनमा गुणात्मक परिवर्तन ल्याउनु।

३.६ जानकी गाउँपालिकाको दीर्घकालिन सोच

“स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि र पूर्वाधार, जानकीको विकासको मूल आधार”

३.७ लक्ष्य

आधारभूत स्वास्थ्य सेवामा सहज पहुँच, गुणस्तरीय तथा प्राविधिक शिक्षा, कृषिमा व्यवसायिकरण, पर्यटनमा विविधिकरण, उद्यमशिलता र रोजगारी वृद्धि, समतामूलक न्यायपूर्ण समाज, दिगो र प्रयोगमैत्री पूर्वाधार, जैविक विविधताको संरक्षण, सर्वसुलभ सेवा प्रवाह सहितको सभ्य र समृद्ध गाउँपालिकाको निर्माणको आधारशिला तयार भएको हुने छ।

३.८ उद्देश्य

- संविधानको अनुसूची ९ को एकल अधिकार र अनुसूची ८ को साभा अधिकार सुची भित्र रही वार्षिक अल्पकालीन र दर्दिकालिन योजना बनाई कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्नु,
- लोककल्याणकारी राज्यको अवधारणा बमोजिम सामाजिक, आर्थिक, जातिय तथा साँस्कृतिक रूपमा पछाडी परेका वर्ग, क्षेत्र अल्पसंख्यक समुदाय, दलित, मधेशी, मुस्लिम, आदिवासी जनजाती, महिला, ज्येष्ठ नागरिक, बालबालिका, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको क्षमता अभिवृद्धि गरी समान अवसरमा समान पहुँच स्थापित गर्नु,
- गुणस्तरीय व्यवसायिक तथा प्राविधिक शिक्षा तथा स्वास्थ्य क्षेत्रमा सहज पहुँच विस्तार गर्दै समतामुलक समाजको निर्माण गर्नु,
- कृषि तथा पशुपालनको यान्त्रिकरण, व्यवसायिकरण तथा मुल्य शृङ्खलामा वजारीकरण मार्फत आय आर्जनमा बढ्दि गरी रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गर्नु,
- स्थानीय श्रोत साधनको पहिचान गरी त्यसको अधिकतम उपयोग गर्दै पुर्वाधार विकासलाई दीगो र गुणस्तरीय तथा वातावरणमैत्री बनाउनु,
- सुशासन, पारदर्शीता, जवाफदेहीता र मितव्ययी उत्तरदायी शासन प्रणाली तथा भ्रष्टाचारमुक्त समाज निर्माण गर्नु,
- गाउँपालिकावाट प्रवाह गरिने शिक्षा, स्वास्थ्य, सामाजिक सुरक्षा लगायतको सेवा सुविधाहरु सूचना तथा संचार प्रविधिको अधिकतम प्रयोग गरी सहज, सरल, छारितो एवम् पारदर्शी बनाउदै सेवैको पहुँच सहज पार्नु,

३.९ प्राथमिकता क्षेत्र

गाउँपालिकाले अझ्गिकार गरेको दीघकालीन सोच, आवाधिक गाउँ विकास योजनाले निर्धारण गरेको लक्ष्य र वृहत तथा क्षेत्रगत उद्देश्य हासिल गर्न देहाय अनुसारका विषय क्षेत्रलाई विशेष प्राथमिकता दिइने छ।

- क) आर्थिक विकास
- ख) सामाजिक विकास
- ग) भौतिक पूर्वाधार
- घ) वन तथा वातावरण
- ड) सुशासन

३.१० परिमाणात्मक लक्ष्य

तालिका ६ र ७ मा राष्ट्रिय तथा लुम्बिनी प्रदेशले अल्पकालिन, मध्यकालिन र दीर्घकालिन रूपमा परिकल्पना गरेको समृद्धि र सुखका लक्ष्यका आधारमा जानकी गाउँपालिकाको आवधिक लक्ष्यको अवस्था चित्रण गरिएको छ ।

तालिका ६ राष्ट्रिय तथा लुम्बिनी प्रदेशको लक्ष्य

क्र स	सूचक	इकाई	राष्ट्रिय लक्ष्य		लुम्बिनी प्रदेशको लक्ष्य		वि सं. २१००
			आधार वर्ष आ.व.	वि सं.	आधार वर्ष आ.व.	वि सं.	
			०७५/७६	०८०/८१	०७५/७६	०८०/८१	
समृद्धिका अल्पकालिन, मध्यकालिन र दीर्घकालिन लक्ष्य							
१	आर्थिक बृद्धिदर	प्रतिशत	६.८	९.६	१०.५	७.४	९.४
२	प्रति व्यक्ति वार्षिक आय	डलर	१०४७	१५९५	१२१००	८०३	१६००
३	कृषि क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	२७	१९.४	९		
४	उद्योग क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	१५.२	१६.७	३०		
५	सेवा क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	५७.८	६४.२	६१		
६	आम्दानीमा माथिल्लो १० र तल्लो ४० प्रतिशत जनसंख्याको अनुपात	अनुपात	१.३	१	१		
७	सम्पत्ति आधारित गिनी गुणक	गुणक	०.३१	०.२९	०.२५		
८	अपेक्षित आयु (जन्म हुँदाको)	प्रतिशत	६९.७	७२	८०	६९.३	७२
९०	मातृ मृत्युदर (प्रति लाख जिवित जनममा	संख्या	२३९	९९	२०		
९१	पाँच वर्ष मुनिका वाल मृत्युदर (प्रति हजार जिवित जनममा	संख्या	३९	२४	८	४५	२५
९२	साक्षरता (१५ वर्ष माथि)	प्रतिशत	५८	९०	९८	५८	८५
९३	युवा साक्षरता दर (१५ देखि २४ वर्ष	प्रतिशत	८५	९९	१००		
	९ देखि १२ कक्षाको खुद भर्ना दर					७४.७	९३
९४	आधारभूत तहमा (९ देखि ८ कक्षा) खुद भर्ना दर	प्रतिशत	९२.३	९९.५	१००		
९५	श्रम शक्ति सहभागिता दर	प्रतिशत	३८.५	४८.५	७२		
९६	वेरोजगार दर	प्रतिशत	११.४	६	३	११.२	६

१७	रोजगारीमा औपचारिक क्षेत्रको अंश	प्रतिशत	३६.५	५०	७०			
१८	राष्ट्रिय र प्रादेशिक लोक मार्ग (कालोपत्रै	किमि	६९६९	१५०००	३३०००	१९३८	३५००	
१९	रेल मार्ग	किमि	४२	२००	२२००			
२०	३० मिनेटको दुरीमा यातायात पहुँच भएको घरपरिवार	प्रतिशत	७८.९	९५	९९			
२१	विद्युत सेवामा पहुच भएको जनसंख्या	संख्या	९०.७	९९	१००	८१.३	१००	
२२	आधारभूत खानेपानीको पहुँच पुगेका घरपरिवार	किमी	९४.९	९९	१००	८९.८३	१००	
२३	इन्टरनेट प्रयोग कर्ता	प्रतिसत	५५.४	७५	१००	४९.४	८५	
२४	जलविद्युत उत्पादन जडित क्षमता	मेरा	१०७४.१	५०००	४००००			
२५	प्रति व्यक्ति प्रतिवर्ष विद्युत उपभोग	कि वा	१९८	७००	३५००			
२६	कषि उत्पादकत्व (धान मकै गहुँ	टन /हे	२.९७	४	६			
सुखका अल्पकालिन, मध्यकालिन र दीर्घकालिन लक्ष्य								
२७	गरिवीको रेखा मुनी रहेको जनसंख्या	प्रतिशत	१८.७	११	१	१८.२	१०	
२८	वहुआयामिक गरिवीमा रहेको जनसंख्या	प्रतिशत	२८.६	१३	३	२९.९	१५	
२९	५ वर्ष मुनिका कम तौल भएका बालबालिका	प्रतिशत	२७	१५	२			
३०	मानव विकास सुचकाङ्क	सुचकाङ्क	०.५७	०.६२	०.७६			
३१	आफ्नै स्वामित्वको आवासमा बसोवास गर्ने परिवार	प्रतिशत	८५.३	८९				
३२	जीवनकालमा शारीरिक वा मानसिक वा यौन हिंसा पीडित महिला	प्रतिशत	२६.३	१३				
३३	दर्ता भएका लैझिक हिंसा लगायतका अपराधका घटना र अनुसन्धानको अनुपान	प्रतिशत	९६.५	१००	१००			
३४	आधारभूत सामाजिक सुरक्षामा आवद्ध जनसंख्या	प्रतिशत	१७	६०	१००			
३५	हेलो सरकारमा प्राप्त उजुरीको फछ्यौट	प्रतिशत	४८.१३	९८	९९			
३६	राष्ट्रिय परिचय पत्र प्राप्त गरेका नेपाली नागरिक	प्रतिशत	०	१००	१००			
३७	पाँच वर्ष मुनिका बालबालिकाको जन्म दर्ता	प्रतिशत	५६	१००	१००			
३८	आधारभूत खाद्य सुरक्षाको स्थितीमा रहेका जनसंख्या	प्रतिशत	४८.२	७०	१००			

तालिका ७ जानकी गाउँपालिकाको परिमाणत्वमक लक्ष्य

नतिजाको तह	सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	अर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टाईको आधार	पूर्वानुमान तथा जोखिम पक्ष
				२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		
प्रभाव : आयस्तरमा अभिवृद्धिका समतामूलक सुसंस्कृत निर्माण	आर्थिक विकास							
	मानव विकास सूचकाङ्क*		०.५१	०.५१	०.५१	०.५२	राष्ट्रिय योजना आयोग *	
	वहुआयामिक गरिवी*	प्रतिशत	६२.७	६०	५७	५०	पाश्वर्व चित्र, २०७६/७७**	
	निरपेक्ष गरिवी*	प्रतिशत	३०	२५	२०	१०	राष्ट्रिय योजना आयोग *	
	आफ्नो उत्पादन तथा आयले वर्षभरी खान पुग्ने जनसंख्या	प्रतिशत	७०	७५	८०	९०	पाश्वर्व चित्र, २०७६/७७	
	वेरोजगारी दर	प्रतिशत	११.६	११	९	४	पाश्वर्व चित्र, २०७६/७७	
असर - १ (आर्थिक विकास क्षेत्र) रोजगारी अवसर हरु शृजना एवं आय वृद्धि	रोजगारीमा गैरकृषि क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	५	७	९	१५	पाश्वर्व चित्र, २०७६/७७	
	आयात-निर्यातको वार्षिक औषत अनुपात	अनुपात	४ : १	४ : १	३ : १	२ : १	पाश्वर्व चित्र, २०७६/७७	
असर- २ (सामाजिक विकास क्षेत्र) समन्यायिक, समतामूलक सुसंस्कृत निर्माण	सामाजिक विकास							
	दलित, जनजाती, आदिवासी, सिमान्तकृत, उपेक्षित समुदाय, भिन्न क्षमताका वालवालिकाहरुको भर्नादर	प्रतिशत	७१	७४	७८	८५	पाश्वर्व चित्र, २०७६/७७	
	साक्षरता दर	प्रतिशत	८५	८७	९०	९२	पाश्वर्व चित्र, २०७६/७७	
	औषत आयु	वर्ष	७०	७०	७१	७२	पाश्वर्व चित्र, २०७६/७७	
	५ वर्ष मुनीको कुपोषण दर	प्रतिशत	१५	१२	१०	६	पाश्वर्व चित्र, २०७६/७७	
	चारैपटक पूर्वप्रसुती सेवा लिने गर्भवती महिला (प्रतिशत)	प्रतिशत	९०	९२	९५	९९	पाश्वर्व चित्र, २०७६/७७	
असर - ३	भौतिक पूर्वाधार विकास							

नतिजाको तह (पूर्वाधार विकास क्षेत्र)	सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	अर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टाईको आधार	पूर्वानुमान तथा जोखिम पक्ष
				२०७६/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		
आधारभूत सुविधामा अभिवृद्धि	खानेपानी सेवावाट लाभान्वित जनसंख्या	प्रतिशत	८०	८३	८७	९२	पाश्वर्व चित्र, २०७६/७७	
	विद्युत सेवावाट लाभान्वित जनसंख्या		९०	९२	९५	९७	पाश्वर्व चित्र, २०७६/७७	
	दिगो, सुरक्षित र नियमित सडक यातायात सेवावाट लाभान्वित जनसंख्या	प्रतिशत	६०	६२	६५	७०	पाश्वर्व चित्र, २०७६/७७	
	वर्षभरी नियमित सिंचाई भएको खेतीयोग्य भूमि	प्रतिशत	१२.६८	२०	३०	३४	पाश्वर्व चित्र, २०७६/७७	
	इण्टरनेट सेवामा पहुँच प्राप्त जनसंख्या	प्रतिशत	२०	२४	२७	३०	पाश्वर्व चित्र, २०७६/७७	
	वन वातावरण र विपद							
	वन जंगलले ढाकेको क्षेत्र	प्रतिशत	३	४	५	८	पाश्वर्व चित्र, २०७६/७७	
असर - ४ (संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र) सुशासनको अनुभूति	सुशासन र संस्थागत विकास							
	पालिकाको सेवा प्रवाहवाट सन्तुष्ट अनुभूति गर्ने सेवाग्राही	प्रतिशत	८६	९१	९५	९५	पाश्वर्व चित्र, २०७६/७७	
* राष्ट्रिय योजना आयोगद्वारा प्रकाशित मानव विकास प्रतिवेदन २०७७ को सुचकांकमा उल्लेखित तराई क्षेत्रको सुचकांकमा आधारित,								
** कृषि उत्पादनबाट मात्र वर्षभरी खान नपुग्ने परिवारलाई वहुआयामिक गरिवी भित्र परिभाषित गरिएको छ।								

३.११ रणनीति

- कृषि र पशुपत्क्षीजन्य उपजको व्यवसायीकरण, विविधिकरण, पर्यटन प्रवर्धन तथा उद्योग व्यवसायको सिर्जना र विकासद्वारा दीगो रोजगारी, आय तथा आर्थिक बढ्दि गर्ने
- व्यवसायिक शिक्षा, स्तरीय स्वास्थ्य, स्वच्छ खानेपानी र सरसफाई, सामाजिक सुरक्षा तथा सशात्करणद्वारा स्वस्थ, सिर्जनशिल र सीपयुक्त मानवीय शक्तिको विकास गर्ने
- व्यवस्थित यातायात, बजार र सुरक्षित आवास, स्वच्छ उर्जा तथा संचारका पुर्वाधारको विकासद्वारा अन्तरसम्बन्ध विकास र सेवा सुविधास्तर र पहुँच बढ्दि गर्ने
- वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, जैविक विविधता संरक्षण, समावेशीकरण, सामाजिक न्याय, सुशासन प्रवर्द्धनलाई स्थानीय तहको विकास प्रक्रियामा एकीकृत गरी विकास नतिजालाई समावेशी, न्यायपूर्ण, उत्थानशील र दीगो बनाउने
- अन्तर सरकार, निजी क्षेत्र र नागरिक समाज साझेदारी र सहशासनको माध्यमद्वारा विकासको गतिलाई तिब्र बनाउने

३.११.१ कार्यनीति तथा मुख्य कार्यक्रम

कार्यनीति	मुख्य कार्यक्रम
जानकी गाउँपालिका रोजगार केन्द्रको स्थापना गरी स्थानीय तहमा युवा रोजगारी प्रवर्द्ध गरिने छ।	गाउँपालिका युवा रोजगार कार्यक्रम
वडा नं. १, २, ३ लाई कृषि पकेट क्षेत्र र वडा नं. २, ३, ४, ५ लाई पशुपालन पकेट क्षेत्रका रूपमा विकास गरिने छ,	कृषि तथा पशुपछिपालन क्षेत्रको पकेट क्षेत्र विकास कार्यक्रम
वडा नं. २ मा कृषि हाट बजार, सबै वडामा कृषि संकलन केन्द्र र मिनि चिस्यान केन्द्र स्थापना गरिने छ,	कृषि उपज बजारीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम
वडा नं. ३ र ६ मा जानकी औद्योगिक ग्राम निर्माण गरिने छ,	औद्योगिक प्रवर्द्धन कार्यक्रम
एक वडा एक पार्क तथा कृषि पर्यटन र जलाशय क्षेत्र, वडा नं. ५ गुरुवा, वडा नं. २ को जोगा गाउँ, खगेश्वरी मा धार्मिक क्षेत्र निर्माण गरिने छ,	पर्यटन विकास कार्यक्रम
वडा नं. १ जोगा गाउँ मावि, वडा नं. ४ को जानकी मा.वि, वडा नं. ६ मा भारनपुरुवा मा.वि. लाई समेतर आवासिय व्यवसायिक विद्यालयको निर्माण गरिने छ,	आवासिय विद्यालय विकास कार्यक्रम
मुख्य एक वडा नं. ३ मा गाउँपालिका स्तरीय बहुउद्देशिय खेल मैदान	खेलकुद विकास कार्यक्रम
वडा नं. ४ मा १५ शैयाको अस्पताल निर्माण गरिने छ	स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम
जानकी वडा नं. २, ३, १ मा रहेको इमला नालामा विभिन्न पाँच ठाँउमा बाँध निर्माण गरी सिंचाई सुविधा पुर्याउने	जानकी सिंचाई कार्यक्रम
गाउँपालिकाको सिमाना देखि कर्महोना हुँदै गजुरा गाउँपालिका जोड्ने सडक	सडक पुर्वाधार विकास कार्यक्रम
वन तथा जलस्रोतको संरक्षणमा विशेष ध्यान पुऱ्याइने छ।	वन तथा जलाधार क्षेत्र संरक्षण
गाउँपालिकालाई प्रविधिमैत्र वनाईने छ,	प्रविधि मैत्री गाउँपालिका कार्यक्रम

३.१२ प्रमुख कार्यक्रम

क्र मा.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
				२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
१	गाउँपालिका युवा रोजगार कार्यक्रम	संख्या	०	१			१	३	२	३
२	कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रको पकेट क्षेत्र विकास कार्यक्रम	अनुदान प्रतिशत	०	२	२	२	६	२	४	१
३	कृषि उपज बजारीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम		०	१	२	३	६	२	४	१
४	औद्योगिक प्रवर्द्धन कार्यक्रम	संख्या	०		१	१	२	९	४	१
५	पर्यटन विकास कार्यक्रम	संख्या	०		२	२	४	८	४	१
६	आवासिय विद्यालय विकास कार्यक्रम	प्याकेज	०	१			१	१५	४	५
७	खेलकुद विकास कार्यक्रम	संख्या	०		१		१	३	२	३
८	स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	संख्या	०		१		१	३	२	३
९	जानकी सिंचाई कार्यक्रम	संख्या		१	१	१	२	९	३	२
१०	सडक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	किमी	४५	५०	५५	६०	६०	९	३	२
११	वन तथा जलाधार क्षेत्र संरक्षण	हेक्टर	०	२००	३००	४००	५००	१५	४	५
१२	प्रविधि मैत्री गाउँपालिका कार्यक्रम	प्याकेज	०					९	३	२

३.१३ नतिजा खाका

नतिजाको तह	सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	अर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टाईको आधार	लक्ष्य सुचक संकेत		
				२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
प्रभाव : आयस्तरमा अभिवृद्धिका साथै समतामूलक एवं सुसंस्कृत समाज निर्माण भएको हुने	आर्थिक विकास									
	मानव विकास सूचकाङ्क*		०.५१	०.५१	०.५१	०.५२	योजना आयोग *	३	५	३
	वहुआयामिक गरिवी*						योजना आयोग *	१	४	१
	निरपेक्ष गरिवी	प्रतिशत	३०	२५	२०	१०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	१	४	१
	आफ्नो उत्पादन तथा आयले वर्षभरी खान पुग्ने जनसंख्या	प्रतिशत	७५	७८	८०	९०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	१	४	१
	वेरोजगारी दर	प्रतिशत	११.६	११	९	४	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	१	४	१
असर - १ (आर्थिक विकास क्षेत्र) रोजगारी अवसर हरु श्रृजना एवं आय वृद्धि	रोजगारीमा गैरकृषि क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	५	७	९	१५	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	८	४	१
	आयात-निर्यातको वार्षिक औषत अनुपात	अनुपात	४ : १	४ : १	३ : १	२ : १	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	८	४	१
प्रतिफल १.१	गाउँपालिका युवा रोजगार कार्यक्रम	संख्या	०	१			१	३	२	३

नतिजाको तह	सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	अर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टाईको आधार	लक्ष्य सूचक संकेत		
				२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
	कृषि तथा पशुपालन क्षेत्रको पकेट क्षेत्र विकास कार्यक्रम	अनुदान प्रतिशत	०	२	२	२	६	८	४	१
	कृषि उपज बजारीकरण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम		०	१	२	३	६	८	४	१
	औद्योगिक प्रवर्द्धन कार्यक्रम	संख्या	०		१	१	२	९	४	१
	पर्यटन विकास कार्यक्रम	संख्या	०		२	२	४	९	४	१
असर- २										
(सामाजिक विकास क्षेत्र) समन्याधिक, समतामूलक एवं सुसंस्कृत समाज निर्माण	सामाजिक विकास									
	दलित, जनजाती, आदिवासी, सिमान्तकृत, उपेक्षित समुदाय, भिन्न क्षमताका वालवालिकाहरुको भर्नादर	प्रतिशत	७१	७४	७८	८५	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	४	२	३
	साक्षरता दर	प्रतिशत	८५	८७	९०	९२	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	४	२	३
	औषत आयु	वर्ष	७०	७०	७१	७२	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	४	२	३
	५ वर्ष मुनीको कुपोषण दर	प्रतिशत	१५	१२	१०	६	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	४	२	३
	चारैपटक पूर्वप्रसुती सेवा लिने गर्भवती महिला (प्रतिशत)	प्रतिशत	१०	१२	१५	१९	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	४	२	३

नतिजाको तह	सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	अर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टाईको आधार	लक्ष्य सूचक संकेत		
				२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
प्रतिफल २.१	आवासिय विद्यालय विकास कार्यक्रम	प्याकेज	०	१			१	४	२	३
	खेलकुद विकास कार्यक्रम	संख्या	०		१		१	४	२	३
	स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	संख्या	०		१		१	४	२	३
प्रतिफल ३.१	भौतिक पूर्वाधार विकास									
	खानेपानी सेवावाट लाभान्वित जनसंख्या	प्रतिशत	८०	८३	८७	९२	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	९	३	२
	विद्युत सेवावाट लाभान्वित जनसंख्या		९०	९२	९५	९७	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	९	३	२
	दिगो, सुरक्षित र नियमित सडक यातायात सेवावाट लाभान्वित जनसंख्या	प्रतिशत	६०	६२	६५	७०	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	९	३	२
	वर्षभरी नियमित सिंचाई भएको खेतीयोग्य भूमि	प्रतिशत	१२.६८	२०	३०	३४	पार्श्व चित्र, २०७६/७७	९	३	२
	इण्टरनेट सेवामा पहुँच प्राप्त जनसंख्या	प्रतिशत	२०	२४	२७	३०		९	३	२
प्रतिफल ३.१	जानकी सिंचाई कार्यक्रम	संख्या		१	१	१	आवधिक प्रतिवेदन	९	३	२

नतिजाको तह	सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	अर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टाईको आधार	लक्ष्य सूचक संकेत		
				२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
	सडक पुर्वाधार विकास कार्यक्रम	किमी	४५	५०	५५	६०	आवाधिक प्रतिवेदन	९	३	२
असर - ४ वन वातावरण र विपद	वन जंगलले ढाकेको क्षेत्र	प्रतिशत	३	४	५	९		१५	७	५
	पर्यावरणीय क्षेत्र मा आधारित उद्यम तथा व्यवसाय	प्रतिशत	०	२	५	१०	पाश्व चित्र, २०७६/७७	१५	७	५
प्रतिफल ४.१	वन तथा जलाधार क्षेत्र संरक्षण	हेक्टर	०	२००	३००	४००		१५	७	५
असर - ४ (संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र) सुशासनको अनुभूति	सुशासन र संस्थागत विकास									
	पालिकाको सेवा प्रवाहवाट सन्तुष्ट अनुभूति गर्ने सेवाग्राही	प्रतिशत	८५	९०	९५	९९	पाश्व चित्र, २०७६/७७	१६	८	६
प्रतिफल ४.१	प्रविधि मैत्री गाउँपालिका कार्यक्रम	प्याकेज	निरन्तर					१६	८	६

* प्रदेश नीति तथा योजना आयोग, प्रथम पञ्चवर्षिय योजना २०७६/७७-८०/८१

३.१४ अपेक्षित उपलब्धि

- ✓ युवा रोजगारीमा अभिवृद्धि भएको हुने
- ✓ कृषि तथा पशुपालनको विस्तार
- ✓ गुणस्तरीय शिक्षाको प्रत्याभूति भएको हुने।
- ✓ स्वास्थ्य पुर्वाधारमा स्थानीय समुदायको पहुँच विस्तार भएको हुने।
- ✓ नागरिक मैत्री पुर्वाधार तथा प्रविधिको विस्तार भएको हुने
- ✓ जलस्रोतको उचित उपयोग भएको हुने
- ✓ सार्वजनिक सेवा प्रवाह मितव्ययी भएको हुने।

परिच्छेद-चार

आर्थिक क्षेत्र

४.१ कृषि

४.१.१ विद्यमान अवस्था

कुल ६३.३२ वर्ग कि.मि क्षेत्रफल मध्ये खेती योग्य भूमि ७९.९६ प्रतिशत क्षेत्रफल खेती योग्य जमिन रहेको छ तर उक्त खेतियोग्य जमिनको ५०.०१ प्रतिशत क्षेत्रमा मात्र खेती गर्ने गरिएको छ। कुल खेतीयोग्य जमिनको १२.६८ प्रतिशतमा मात्र पर्याप्त सिँचाई पुगेको हुनाले कृषि योग्य जमिन प्रसस्त भएको भएपनि यथेष्ट लाभ लिन सकिएको छैन। यहाँ कृषि पेशामा संलग्न ९०% जनसंख्या रहेको छ। जानकी गाउँपालिकामा आफै कृषि उत्पादनले करिव ३७.९ प्रतिशत परिवारलाई खान पुग्ने अवस्था रहेको र उत्पादनको केही हिस्सा बेच्न पनि पुग्ने परिवार करिव १० प्रतिशत छ। कृषि उत्पादनबाट वर्षभरी खान नपुग्ने परिवार ६२.७४ प्रतिशत र १५.९ प्रतिशतलाई भने ३ महिना पनि खान नपुग्ने अवस्था रहेको छ।

जानकी गाउँपालिकामा मुख्य कृषि बाली खाद्यान्न, दलहन, तेलहन उत्पादन गर्ने गरिन्छ। यहाँ उत्पादन हुने मौसमी तरकारी बालीमा आलु, प्याज, टमटर, काउली, बन्दा आदि पर्दछन् भने बेमौसमी तरकारीको रूपमा टमटर, काँका, भिन्डी आदीको व्यावसायिक रूपमा खेती गर्ने गरिन्छ। आँप, कटहर, लिची, कागती जस्ता फलफुलको पनि उत्पादन हुन्छ। यहाँको उत्पादनको विक्रीको मुख्य बजारको रूपमा आन्तरिक खपत बाहेक नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिकाको बजार क्षेत्र, खजुरा गाउँपालिका तथा कोहलपुर नगरपालिका सम्म यातायातको पहुँचका कारण यहाँ उत्पादित खाद्यान्न, तरकारी, फलफुल तथा पशुपालन बजारीकरणमा सहजता आएको छ।

४.१.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

कृषिको लागि माटो परिक्षण नहुनु, कृषिमा लागत वृद्धि हुनु, कृषि सडकको अभाव, पर्याप्त तथा निःशुल्क एवं समयमा नै कृषि मल विउ उपलब्ध हुन नसक्नु, कृषि उत्पादनको उचित मुल्य प्राप्त नहुनु, पर्याप्त कृषि सम्बन्धी तालिमको अभाव, दक्ष कृषि प्राविधिक उपलब्ध नहुनु, बाली छनौटको ज्ञान तथा मल विउको मात्रा जस्ता प्राविधिक पक्षको वारेमा ज्ञानको कमी, सिँचाईको सुविधा पर्याप्त नहुनु, कृषि उत्पादनको उचित मुल्य एवं बजारीकरणको अभाव, सरकारबाट पर्याप्त मात्रामा कृषि क्षेत्रमा सहुलियत उपलब्ध नहुनु, गाउँपालिका क्षेत्रमा कृषि पूर्वाधार पर्याप्त नहुनु, अन्त भण्डारणको लागि शित भण्डार नहुनु कृषि क्षेत्रका मुख्य चुनौती हुन्।

अवसर

कृषि उत्पादनलाई निर्वाहमुखीबाट व्यवसायीक बनाउन सकिन्छ। कृषिमा आधुनिकीकरणले परिवारको आय आर्जनको श्रोतमा बढोत्तरी हुनेछ। बजारको विकास, प्रविधिको प्रयोग, पर्याप्त सिँचाई, मल विउको पर्याप्त व्यवस्था, अर्गानिक खेतीमा जोड दिने, कृषि उत्पादन संकलन केन्द्र, सुरक्षित भण्डारण केन्द्र आदिको व्यवस्थाले निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीमा सुधार गरी व्यवसायीकरण गर्न सकिन्छ, जसका कारण नागरिकको जीवनस्तरमा सुधार त्याउन मद्दत गर्नेछ। एक घर एक करेसावारी कार्यक्रम मार्फत पोषण सुधारमा टेवा पुर्याइनेछ।

४.१.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

कृषिमा आधुनिकीकरण अवको बाटो, जानकीको समृद्धिको आधार आफ्नो माटो।

लक्ष्य

कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरी नागरिकको जीवनस्तरमा सुधार गर्ने, कृषिलाई आयआर्जनको माध्यम बनाउने ।

उद्देश्य

१. कृषि प्रणालीमा आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी अर्गानिक उत्पादनमा जोड दिई फलफुल, तरकारीको निर्यात योग्य क्षमता विकास गरी बजारीकरण मार्फत आर्थिक उपार्जन गरी कृषि पेशालाई समृद्धिको आधारको रूपमा विकास गर्ने ।

४.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ कृषि प्रणालीमा आधुनिक प्रविधिको प्रयोग गरी अर्गानिक उत्पादनमा जोड दिई फलफुल, तरकारीको निर्यात योग्य क्षमता विकास गरी बजारीकरण मार्फत आर्थिक उपार्जन गरी कृषि पेशालाई समृद्धिको आधारको रूपमा विकास गर्ने ।	
१ कृषि प्रणालीलाई आधुनिकीकरण तथा अर्गानिक उत्पादनमा जोड दिई उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने,	<ul style="list-style-type: none"> १.१.१. कृषि उत्पादनमा वृद्धिका लागि एक वडा एक विषेश वाली कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिने । १.१.२. फलफुल तथा तरकारी उत्पादन परियोजना कार्यान्वयन गरिने । १.१.३. अध्यक्ष कृषि यान्त्रिकरण परियोजना लागू गरिने । १.१.४. मुन्य शृङ्खलामा आधारित कृषि विकास कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइने । १.१.५. हरेक वडामा प्राविधिक र उपकरण सहितको कृषि सुचना केन्द्र स्थापना गरिने । १.१.६. अर्गानिक खेतीलाई जोड दिन कम्पोष्ट तथा जैविक मल उत्पादन विधिको प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिईने । १.१.७. प्रत्येक वडामा एक एक नमुना सहकारी खेती कार्यान्वयन गरिने । १.१.८. कृषि विमा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गरिने ।

४.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

सं. क्र.	नं. कार्यक्रमीति	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	कृषि उत्पादनमा वृद्धिका लागि एक वडा एक बिषेश वाली कार्यक्रम	संख्या	०	१	३	२	६	२	४	१
२	१.१.२	फलफुल तथा तरकारी उत्पादन परियोजना	अनुदान प्रतिशत	०	४०	४०	४०	४०	२	४	१
३	१.१.३	अध्यक्ष कृषि यान्त्रिकरण परियोजना	संख्या	०	२	२	२	६	२	४	१
४	१.१.४	मुल्य शृङ्खलामा आधारित कृषि विकास कार्यक्रम	संख्या	०	२	४	६	१२	२	४	१
५	१.१.५	हरेक वडामा प्राविधिक र उपकरण सहितको कृषि सुचना केन्द्र	संख्या	०	१	३	२	६	२	४	१
६	१.१.६	अर्गानिक खेतीलाई जोड दिन कम्पोष्ट तथा जैविक मल उत्पादन विधिको प्रवर्द्धन गर्ने	संख्या	०	२	४	६	१२	२	४	१
७	१.१.७	प्रत्येक वडामा एक एक नमुना सहकारी खेती कार्यान्वयन	प्याकेज	०	२	४	६	१२	२	४	१
८	१.१.८	कृषि विमा कार्यक्रमको कार्यान्वयन	संख्या	०		१		१	२	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	स्थाईको पूँजी	जिम्मेवार निकाय	टिप्पेचि	द्वितीय	द्वितीय	द्वितीय
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३							
प्रभाव	कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि भई नागरिकको जीवनस्तरमा सुधार र कृषिबाट आयआर्जन भएको हुने	निरपेक्ष गरिवी	प्रतिशत	२०	९	७	५	५	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	९	
		आयात-निर्यातको वार्षिक औषत अनुपात	अनुपात	४ : १	४ : १	३ : १	२ : १	२ : १	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	९	
असर १	कृषि पेशा आधुनिक प्रविधिको प्रयोग र अर्गानिक उत्पादनमा जोड दिई फलफुल, तरकारीको निर्यात योग्य क्षमता विकास गरी बजारीकरण मार्फत आर्थिक उपार्जनको आधारको रूपमा विकास भएको हुने	व्यवसायिक उत्पादनमा संलग्न कृषक	संख्या	१५०	१५०	१६०	२००	२००	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	९	
		तरकारी व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	हेक्टर	१५	५०	१००	२००	५००	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	९	
		अरगुवा वा व्यवसायिक कृषक	संख्या	८०	८५	९०	९५	१००	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	९	
		स्थानीय व्यवसायिक कृषि फार्म	संख्या	१६	१८	२०	२०	३०	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	९	

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	स्थाईको पूँजी	जिम्मेवार निकाय	टिप्पेन	दिराल	दिप्ल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		सक्रिय व्यवसायिक कृषक सूमह	संख्या	१	२	४	५	१०	गापा पाश्वर्चित्र	गापा	२	४	१
		खाद्यान्न (धान, मकै, गहुँ र जौ) उत्पादन	मे.ट.	खाद्यान्न (धान ११२५०, मकै १.२, गहुँ ३२४०) उत्पादन	खाद्यान्न (धान १२०००, मकै ३, गहुँ ३५००) उत्पादन	खाद्यान्न (धान १५०००, मकै ५ गहुँ ४०००) उत्पादन	खाद्यान्न (धान २००००, मकै १० गहुँ ५०००) उत्पादन	खाद्यान्न (धान २००००, मकै १० गहुँ ५०००) उत्पादन	गापा पाश्वर्चित्र	गापा	२	४	१
		तरकारी उत्पादन	मे.ट.	२४७.५	२५०	३००	६००	६००	गापा पाश्वर्चित्र	गापा	२	४	१
		फलफुल उत्पादन	मे.ट.	४८०	५००	६००	७००	७००	गापा पाश्वर्चित्र	गापा	२	४	१
		दुध उत्पादन	मे.ट.						गापा पाश्वर्चित्र	गापा	२	४	१
		मह उत्पादन	मे.ट.	०.६	२	३	५	५	गापा पाश्वर्चित्र	गापा	२	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	जिम्मेवारीको पूँजी	निकाय	टिप्पेचि	दिवाल	दिप्ल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		कम्पोज्ट र जैविक मल उत्पादन	मे.ट.	१५	२०	२५	४०	४०	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	१
		व्यवसायिक कृषि नर्सरी	संख्या	२०	२३	२५	३०	३०	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	१
		कृषि सहकारी संस्था	संख्या	२६	२६	२६	२७	२७	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	१
		सहकारीमा आवद्ध कृषक	संख्या	४५००	४५००	४७००	५०००	५०००	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	१
		कोण्ड स्टोर/राष्ट्रिक स्टोर क्षमता	संख्या (मे.ट)						गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	१
		उन्नत वित्र, जैविक मल र विषादी प्रयोग गर्ने, आधुनिक कृषि प्रविधि प्रयोग गर्ने	परिवार	४५००	४७००	५०००	५०००		गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	स्रोत प्रयोगाईको पूँजी	जिम्मेवार निकाय	टिप्पेचि	दिवाल	दिप्ल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		कृषि उपज संकलन तथा बजार प्रवर्धन केन्द्र	संख्या	०	१	१	१	३	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	१
		प्रयोगमा आउन नसकेको बाँझो जमिन	हेक्टर	२५३०	२०००	१५००	५००	५००	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	१
		अनुत्पादनशील क्षेत्रमा प्रयोग भएको उब्जाउ भूमि	हेक्टर	१२६९	१०००	७००	२००	२००	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	१
प्रतिफल १.१	तरकारी, खाद्यान्न तथा फलफुल उत्पादनका लागि व्यवसायिक क्षेत्रको व्यवस्था भई उत्पादन कार्य प्रारम्भ भएको हुने	कृषि उत्पादनमा वृद्धिका लागि एक वडा एक विषेश वाली कार्यक्रम	संख्या	०	१	३	२	६	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	१
		फलफुल तथा तरकारी उत्पादन परियोजना	अनुदान प्रतिशत	०	४०	४०	४०	४०	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	स्रोत प्रस्तुताईको पुँजि	जिम्मेवार निकाय	टिप्पेचि	दिवाल	दिप्ल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
	आधुनिक कृषि उपकरणको प्रयोग बढेको हुने	अध्यक्ष कृषि यान्त्रिकरण परियोजना	संख्या	०	२	२	२	६	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	१
प्रतिफल १.२	आधुनिक कृषि उपकरणको प्रयोग बढेको हुने	मुल्य शृङ्खलामा आधारित कृषि विकास कार्यक्रम	संख्या	०	२	४	६	१२	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	१
प्रतिफल १.३	कृषि क्षेत्रमा आउन सक्ने समस्याको समाधान किसानले तत्काल पाउनेछन्	हरेक वडामा प्राविधिक र उपकरण सहितको कृषि सुचना केन्द्र	संख्या	०	१	३	२	६	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	१
	अर्गानिक खेतीको प्रवर्द्धन र विस्तार भएको हुनेछ	अर्गानिक खेतीलाई जोड दिन कम्पोष्ट तथा जैविक मल उत्पादन विधिको प्रवर्द्धन गर्ने	संख्या	०	२	४	६	१२	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	१
प्रतिफल १.४	सहकारी खेतीको विस्तार भएको हुने	प्रत्येक वडामा एक एक नमुना सहकारी खेती कार्यान्वयन	प्याकेज	०	२	४	६	१२	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	स्रोत पूऱ्याईको पुऱ्य	जिम्मेवार निकाय	टिप्पेचि	दिवाल	दिप्ल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.५	बालीमा हुन सक्ने क्षतीबाट किसान सुरक्षित हुनेछन्	कृषि विमा कार्यक्रमको कार्यान्वयन	संख्या	०		१		१	गापा पाश्व चित्र	गापा	२	४	१
प्रतिफल १.६	फलफूल तथा तरकारीको उत्पादन वृद्धि भई आय वृद्धि भएको हुनेछ	फलफुल तथा अनुदान प्रतिशत तरकारी उत्पादन परियोजना	अनुदान प्रतिशत	०	४०	४०	४०	४०	गापा पाश्व चित्र	गापा	२	४	१

४.२ सिंचाई

४.२.१ विद्यमान अवस्था

जानकी गाउँपालिकामा सिंचाईका लागि मोटर र पम्पसेटको माध्यमबाट भूमिगत पानीको प्रयोग अधिकांश ठाउँमा हुने गर्दछ । यस क्षेत्रलाई समेत सिंचाई सुविधा पुग्ने गरी सिक्टा सिंचाई आयोजना निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको छ । खेतीयोग्य भूमि ७९.९६ प्रतिशत रहेको भएपनि लगभग १२.६८ प्रतिशत जमिनमा मात्र बाहै महिना सिंचाई सुविधा उपलब्ध छ । पुर्ण सिंचाईको सुविधाको अभावको कारण पुर्ण प्रतिफल हासिल हुन नसकेको देखिन्छ । सिक्टा सिंचाई आयोजना निर्माणाधिन रहेको र यो गाउँपालिका पनि यसको विस्तार क्षेत्रमा परेको हुनाले आगामी दिनमा यहाँको सिंचाई प्रणालीमा सुधार हुने देखिन्छ । सिक्टा सिंचाई आयोजनाले नभेट्ने क्षेत्रमा बैकल्पिक माध्यमको प्रयोग तर्फ ध्यान दिनु पर्ने आवश्यकता छ ।

४.२.२ चुनौती र अवसर

चुनौती

परम्परागत शैलीको सिंचाई प्रविधि अपनाउनु, पालिका क्षेत्रमा खेतीयोग्य जमिनमा पर्याप्त सिंचाई सुविधाको अभाव रहनु, निर्माणाधिन सिंचाई आयोजना समयमा नै सम्पन्न भई सञ्चालनमा आउन नसक्नु, सबै वाडमा सिंचाई सुविधाको समान वितरण नहुनु, आधुनिक सिंचाई प्रविधिको प्रयोग बढाउनु, उपलब्ध सिंचाई आयोजनाहरूको क्षमता वृद्धि गर्नु, सिंचाई कुलो र नहरको सुधार एवं संरक्षण गर्नु, सिंचाई सुविधाको समान वितरण गर्नु, कृषियोग्य भूमीमा १२ महिना नै सिंचाईको उपलब्धता बढाउनु सिंचाई क्षेत्रका प्रमुख चुनौती हुन ।

अवसर

सिंचाई कुलो नहरको मर्मत, बैकल्पिक तथा आधुनिक सिंचाईका माध्यमको प्रयोग मार्फत दीर्घकालीन सिज्जित भूमि विस्तार गर्ने, सिक्टा सिंचाई आयोजना जस्ता ठूला परियोजना समयमा नै पूरा गर्न आवश्यक समनवय गरेमा खेतीयोग्य जमिनमा बाहै महिना खेती गर्न सकिन्छ जसले गर्दा जानकी गाउँपालिका खाद्य सुरक्षा एवं आयआर्जनको क्षेत्र विस्तार भई आत्मनिर्भर बन्दछ ।

४.२.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य उद्देश्य

दीर्घकालिन सोच

सिंचाईमा क्रान्ति हराभरा जानकी

लक्ष्य

कृषि क्षेत्रमा भरपर्दो सिंचाई पूर्वाधारका निर्माण गरी कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिमा योगदान पुऱ्याउने ।

उद्देश्य

१. कृषि क्षेत्रको उत्पादकत्व वृद्धि गर्न भरपर्दो सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराउनु

४.२.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ कृषि क्षेत्रको उत्पादकत्व बढ़िया गर्ने भरपर्दो सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराउनु	
१.१ खेतीयोग्य जमिनहरुमा भरपर्दो सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराउने	१.१. सिंचाईको कुलो मर्मत तथा निर्माण गरिने छ ।
	१.२. भूमीगत सिंचाई जस्ता बैकल्यिक श्रोतको पहिचान र प्रवर्द्धन गरिने ।
	१.३. डाँडापूल देखि नौरगांी र सानोपूल देखि पूर्व पश्चिम दुवै तर्फ सिंचाई कूलो निर्माण गरिने ।
	१.४. सिक्टा सिंचाई आयोजनाले नभेट्ने ठाँउ पहिचान गरी बोरिङ, पम्पसेट जस्ता बैकल्यिक माध्यमको विस्तार गर्ने ।

४.२.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्रम	कार्यक्रम नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	सिंचाईको कुलो मर्मत तथा निर्माण	संख्या		३	३	६	१२	९	४	१
२	१.१.२	भूमीगत सिंचाई जस्ता वैकल्पिक श्रोतको पहिचान र प्रवर्द्धन	संख्या	०	२	२	२	६	९	४	१
३	१.१.३	डाँडापूल देखी नौराही र सानोपूल देखी पूर्व पश्चिम दुवै तर्फ सिंचाई कूलो निर्माण	संख्या	०	०	१	१	२	९	४	१
४	१.१.४	सिकटा सिंचाई आयोजनाले नभेट्ने ठाँउ पहिचान गरी बोरिड, पम्पसेट जस्ता वैकल्पिक माध्यमको विस्तार गर्ने	संख्या	०	३	५	४	१२	९	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पृष्ठाईको प्रूत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	कृषि क्षेत्रमा भरपर्दो सिंचाई पूर्वाधारका कारण उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिमा योगदान पुगेको हुने	१२ महिना सिंचाई हुने क्षेत्र	प्रतिशत	१२.६८	२०	३०	३४	३४	पाश्वर्व चित्र	गापा	९	४	१
असर १	कृषि क्षेत्रको उत्पादकत्व वृद्धि गर्न भरपर्दो सिंचाई	प्रयोगमा आएका सिंचाई प्रविधि सुचारु सिंचाई आयोजना	संख्या	२	२	२	२	२	पाश्वर्व चित्र	गापा	९	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पृष्ठाइको श्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
	सुविधा उपलब्ध भएको हुने छ	सिचाई सुविधा नपुगेको कृषि भूमि	हेक्टर	१८१४	१६००	१३००	८००	८००	पाश्वर चित्र	गापा	९	४	१
प्रतिफल १.१	सिंचाई प्रणालीमा सुधार भई नागरिकको आय आर्जन बढ्दि तथा जीवन निर्वाहमा सहज भएको हुने	सिचाई कुलो मर्मत तथा निर्माण	संख्या		३	३	६	१२	पाश्वर चित्र	गापा	९	४	१
प्रतिफल १.२		भूमीगत सिंचाई, वैकल्पिक श्रोतको पहिचान र प्रवर्द्धन	संख्या	०	२	२	२	६	पाश्वर चित्र	गापा	९	४	१
प्रतिफल १.३		डाँडापूल-नौरगांि र सानोपूल पूर्व पश्चिम दुवै तर्फ सिंचाई कूलो निर्माण	संख्या	०	०	१	१	२			९	४	१
प्रतिफल १.४		सिक्टा सिंचाई आयोजनाले नभेट्ने ठाँउ पहिचान गरी वैकल्पिक माध्यम विस्तार गर्ने	संख्या	०	३	५	४	१२			९	४	१

४.३ पशुपालन

४.३.१ विद्यमान अवस्था

गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने परिवारहरूमध्ये धैरैले पशुपालन गर्ने गरेका छन्। यहाँ पालिने पशु पंक्षीमा खसी, बाखा, बोका, कुखुरा आदि मुख्य रहेका छन्। पशुपालन मार्फत् करिव २० प्रतिशत नागरिकले रोजगारीको अवसर प्राप्त गरेका छन्। यहाँ करिव ९४ वटा पशुपालन फर्म सञ्चालनमा रहेका छन् जसमध्ये गाई फर्म १० वटा, भैंसी फर्म ३३ वटा, बाखा फर्म १३ वटा, कुखुरा फर्म ३०, बंगर फर्म ५ वटा, मौरी फर्म १ वटा र माछा फर्म २ वटा सञ्चालनमा रहेका छन्। यहाँ उत्पादित पशु पंक्षीमा खसी, बाखा, बोका, कुखुरा आदि नेपालगंज, पोखरा तथा काठमाण्डौ सम्म समेत निर्यात गर्ने गरिएको छ।

४.३.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

अव्यवस्थित तथा परम्परागत पशुपालन रहनु, पशुपालनको लागि उन्नत जातको नश्ल सुधार नहुनु, पशुलाई औषधि तथा खोप सम्बन्धि समस्या, ट्रे विज (पशुलाई खोप तथा औसधि उपचार गर्दा कब्जामा राख्ने घार) नहुनु, पशु सेवा केन्द्रको अभाव हुनु, दुध संकलन केन्द्र नहुनु, पशुपालनको लागि पर्याप्त पुँजीको अभाव हुनु, सरोकारवाला निकायले सहुलियत उपलब्ध नगराउनु, पालिका क्षेत्रमा डाले घाँस र भुइँ घाँस एवं पशु अहारको न्युन उपलब्धता तथा भएको पनि महँगो हुनु जस्ता विषय मुख्य चुनौतीको रूपमा रहेका छन्।

अवसर

नजिक नेपालगंज, कोहलपुर जस्ता बजार रहनु यहाँको उत्पादनको लागि राम्रो अवसर हो। परम्परागत पशुपालनलाई प्रविधिमैत्री बनाउदै लैजाने, उन्नत जातको नश्ल सुधार कार्यक्रम अभियानको रूपमा सञ्चालन गर्ने, पशुप्राविधिकहरू नागरिकको सहज पहुँचमा रहने, पशुजन्य उत्पादन संकलन एवं उचित बजार व्यवस्थापन गर्ने, पशु विमा, पोखरीहरूमा माछापालन विस्तार, कृषकलाई आवश्यकता अनुसारको सुलभ व्यावसायीक ऋण तथा अनुदानका प्रवन्ध भएमा पशुपालन यहाँको आम्दानीको राम्रो माध्यम बन्न सक्छ।

४.३.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

व्यवसायिक पशुपालन मार्फत स्वरोजगार, आत्मनिर्भर परिवारको आधार।

लक्ष्य

व्यवसायिक पशुपालन मार्फत स्वरोजगारको अवसर वृद्धि गर्ने तथा उत्पादित उत्पादनको संकलन गरी बजारीकरणको माध्यमबाट परिवारलाई आर्थिक रूपमा आत्मनिर्भर बनाउने।

उद्देश्य

उद्देश्य १ व्यावसायिक पशुपालन मार्फत् उत्पादन विस्तार र बजारीकरण गरी स्वरोजगारको अवसर सृजनाले परिवारलाई आत्मनिर्भर बनाउने।

४.३.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ व्यावसायिक पशुपालन उत्पादन विस्तार र वजारीकरण गरी स्वरोजगारको अवसर सृजना गरी परिवारलाई आत्मनिर्भर बनाउने ।	
१.१ व्यवसायिक पशुपालन मार्फत् पशुजन्य उत्पादन विस्तार गर्ने	१.१.१. बाखापालनको श्रोत केन्द्र तथा संकलन केन्द्र स्थापना गरिने छ । १.१.२. पशुपञ्चि पालनका लागि आवश्यक पुँजी तथा प्रविधिमा अनुदानको व्यवस्था गरिने छ । १.१.३. पशुपालन पकेट क्षेत्र विकास कार्यक्रम सञ्चलनमा ल्याईने छ । १.१.४. पशु विमा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा ल्याईने । १.१.५. मत्स्य पकेट क्षेत्र कार्यान्वयन गरिने । १.१.६. दुध उत्पादन तथा दुग्ध जन्य पदार्थलाई बढावा दिने योजना कार्यान्वयन गरिने । १.१.७. पशु जन्य उत्पादनको वजार प्रवर्द्धनका लागि मुल्य शृङ्खलामा आधारित कार्यक्रम सञ्चालन गरिने ।

४.३.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्रम	कार्यक्रम नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	बाखापालनको श्रोत केन्द्र तथा संकलन केन्द्र स्थापना	संख्या	०	२	२	२	६	२	४	५
२	१.१.२	पशुपालनको लागि आवश्यक पुँजी तथा प्रविधिमा अनुदानको व्यवस्था	अनुदान प्रतिशत	०	४०	४०	४०	४०	२	४	५
३	१.१.३	पशुपालन पकेट क्षेत्र विकास कार्यक्रम	संख्या	०	२४	२४	३६	८४	२	४	५
४	१.१.४	पशु विमा कार्यक्रमको कार्यान्वयन	संख्या	०	६	६	६	१८	२	४	५
५	१.१.५	मत्स्य पालन पकेट क्षेत्र कार्यान्वयन	संख्या	०	२०	२०	२०	६०	२	४	५
६	१.१.६	दुध उत्पादन तथा दुग्ध जन्य पदार्थ उत्पादनलाई बढावा दिने योजना	पटक	०	२	३	१	६	२	४	५
७	१.१.७	पशु जन्य उत्पादनको वजार प्रवर्द्धनका लागि मुल्य शृङ्खलामा आधारित कार्यक्रम	संख्या	०	१	४	१	६	२	४	५

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	प्रयोगीको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	टिप्पेचि	दिवाल	दिप्ल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	व्यवसायिक पशुपालन मार्फत स्वरोजगारको अवसर बढ्दि हुने तथा उत्पादित उत्पादनको संकलन गरी बजारीकरणको माध्यमबाट परिवार आर्थिक रूपमा आत्मनिर्भर भएको हुने	आयात-निर्यातको वार्षिक औषत अनुपात	अनुपात	४ : १	४ : १	३ : १	२ : १	२ : १	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	३
असर १	व्यवसायिक पशुपालन मार्फत् उत्पादन विस्तार र बजारीकरण गरी स्वरोजगारको अवसर सृजनाले परिवार आत्मनिर्भर भई गरिवी न्यूनीकरण भएको हुने	व्यवसायिक पशुपालनमा संलग्न परिवार	संख्या	१८८	२००	२३०	२५०	२५०	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	३
	गाई फार्म	संख्या	१०	१२	१५	२०	२०	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	३	
	बाखा फार्म	संख्या	१३	२०	४०	५०	७०	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	३	

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	श्रोता पृष्ठाईको प्रभाव	जिम्मेवार निकाय	टिप्पेन	दिराल	दिप्ल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		कुखुरा फार्म	संख्या	३०	३५	४०	५०	५०	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	३
		वंगुर फार्म	संख्या	५	८	१२	१५	२०	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	३
		मौरी फार्म	संख्या	१	३	५	१०	१०	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	३
		माछा पालन	संख्या	२	३	५	१५	१५	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	३
		नश्ल सुधार भएका पशुपांछि	संख्या	०	५०	१००	२००	३५०	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	३
		कृतिम गर्भाधानबाट जन्मेका पशुपांछि	संख्या	०	४	१०	१५	१५	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	३
प्रतिफल १.१	उत्पदन बृद्धि र बजारीकरणमा सहज भई आयआर्जनमा बृद्धि भएको हुने	बाखापालनको श्रोत केन्द्र तथा संकलन केन्द्र स्थापना	संख्या	०	२	२	२	६	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	३

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	प्रस्तुताईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	टिप्पेचि	दिवाल	दिप्ल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.२	पशुपालन व्यवसायमा आधुनिक प्रविधिको प्रयोग हुन गई कृषकको आय आर्जनमा सकारात्मक परिवर्तन आएको हुने	पशुपालनका लागि आवश्यक पुँजी तथा प्रविधिमा अनुदानको व्यवस्था	अनुदान प्रतिशत	०	४०	४०	४०	४०	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	२
प्रतिफल १.३	पशुपालन उत्पादनमा बढ्दि भएको हुने	पशुपालन पकेट क्षेत्र विकास कार्यक्रम	संख्या	०	२४	२४	३६	८४	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	३
प्रतिफल १.४	पशुपालनमा हुन सक्ने क्षतीबाट किसान सुक्षित हुनेछन्	पशु विमा कार्यक्रमको कार्यान्वयन	संख्या	०	६	६	६	९८	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	३
प्रतिफल १.५	मत्स्य उत्पादन बढ्दि भई आयआर्जन बढेको हुनेछ	मत्स्य पालन पकेट क्षेत्र कार्यान्वयन	संख्या	०	२०	२०	२०	६०	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	३
प्रतिफल १.६	दुध उत्पादन तथा दुध जन्य पदार्थ उत्पदन बढी आमदानी बढेको हुने	दुध उत्पादन तथा दुध जन्य पदार्थ उत्पादनलाई बढावा दिने योजना	पटक	०	२	३	१	६	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	२	४	३

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	प्रयोगाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	टिप्पेत	दिराल	दिप्ल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.७	मुल्य शृङ्खलामा आधारित पशुपालन कार्यक्रमबाट कृषकहरुले आफ्नो उत्पादनको उचित मल्य पाउने भएकाले आर्थिक समृद्धिमा टेवा पुरोको हुने	पशु जन्य उत्पादनको वजार प्रवर्द्धनका लागि मुल्य शृङ्खलामा आधारित कार्यक्रम	संख्या	०	१	४	१	६	गापा पाश्व चित्र	गापा	२	४	३

४.४ उद्योग तथा व्यापार

४.४.१ विद्यमान अवस्था

जानकी गाउँपालिकामा साना ठूला मझौला गरी २४३ भन्दा बढी उद्योगहरु रहेका छन्। यस गाउँपालिकामा वन जन्य उद्योग, किराना पसल, घरेलु तथा साना उद्योग मुख्य रहेका छन्। यहाँ मिल, कृषि तथा पशुपालन संग सम्बन्धित धरेलु उद्योगहरूपनि सञ्चालनमा रहेका छन्। यहाँका वासिन्दाहरु करिव १५ प्रतिशत कुनै न कुनै व्यावसाय गरी आय अर्जनका कार्यमा संलग्न भएका छन्। दुग्ध उत्पादन, होटल, क्लिनिक तथा औषधी, तरकारी तथा फलफुल व्यवसाय, माछा मासु पसल, हेयर सैलुन तथा सौन्दर्यकला व्यवसाय, विभिन्न प्रकारका उद्योग, बंगुर पालन, किरना पसल, खाजा घर तथा चिया पसल आदि जस्ता साना ठूला विभिन्न प्रकारका व्यावसाय यहाँका परिवारले सञ्चालन गर्ने गरेका छन्।

४.४.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

स्थानीय उत्पादनको अभाव तथा बाह्य उत्पादनको प्रभावको विद्यमानता, आन्तरिक पुँजीको प्रयोग उत्पादन मुलक उद्योगको स्थापना भन्दा उपभोगमा खर्च गर्ने प्रवृत्ति, पुँजीको प्रयोग उत्पादनमुलक क्षेत्रमा भन्दा स्थिर प्रकृतिका सम्पत्तीको प्राप्तीमा केन्द्रित रहनु, स्थानीय उत्पादनको आकर्षण वढाउन नीतिगत व्यवस्थापन नहुनु, उत्पादनको गुणस्तरमा उपभोक्ताको न्युन जानकारी, विचैतन्याको प्रभाव आदि औद्योगिक तथा व्यापारिक क्षेत्रका मुख्य चुनौतीको रूपमा रहेका छन्।

अवसर

नेपालगंज लगायतका ठुला वजारको सहज पहुँच जानकीको उद्योग तथा व्यवसायका लागि सबैभन्दा ठुलो अवसरको रूपमा रहेको छ। हाल सञ्चालनमा रहेका उद्योगको दायरा बढाउने, नयाँ सम्भावना रहेका उद्योगको स्थापना गर्ने, उद्योग क्षेत्रको स्थापना गर्ने, उद्योगलाई चाहिने कच्चा पदार्थको पहिचान गरी पालिका भित्र नै उत्पादन गरेमा यो स्थानीय श्रोतको विस्तार र दिगो रोजगारीका सम्भावनाको उचित आधार बन्दू।

४.४.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

“उद्योगमा वृद्धि जानकी गाउँपालिकामा रोजगार र समृद्धि”

लक्ष्य

स्थानीय उत्पादनमा आधारित उद्योगको प्रवर्द्धन तथा व्यवस्थित व्यवसायको विस्तारबाट रोजगार उन्मुख ग्रामिण अर्थतन्त्रको आधार तयार पार्ने।

उद्देश्य

१. उद्योगको प्रवर्द्धन तथा व्यवस्थित व्यवसायको विस्तारबाट रोजगारीका अवसरको सृजना गर्ने, स्थानीय उत्पादन वृद्धि हुने, ग्रामीण औद्योगिकरणको प्रवर्द्धन गर्ने।

४.४.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १. उद्योगको प्रवर्द्धन तथा व्यवस्थित व्यवसायको विस्तारबाट रोजगारीका अवसरको सृजना गर्ने, स्थानीय उत्पादन बढ़ा हुने, ग्रामीण औद्योगिकरणको प्रवर्द्धन गर्ने ।	१.१.१. औद्योगिक तथा व्यवसायिक सम्बन्धि नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिने छ । १.१.२. जानकी वहुउच्चशिय केन्द्र परियोजना सञ्चालन गरिने । १.१.३. जानकी उद्योग ग्राम परियोजना कार्यान्वयनमा त्याईने । १.१.४. उद्योगी तथा कामदारको अनिवार्य विमा तथा सामाजिक सुरक्षाको नीति लिईने ।
१.१ स्थानीय उत्पादनमा आधारित उद्योगको प्रवर्द्धन र विस्तार गर्ने	१.२.१. स्वरोजगारको लागि प्राविधिक सीप हस्तान्तरण गरिने । १.२.२. गाउँपालिका भित्र संचालित उद्योग तथा व्यवसायको दर्ता र अभिलेखीकरण गरिने ।
१.२ ग्रामीण औद्योगिकरणको माध्यमबाट रोजगारी सृजना गर्ने	

४.४.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र	कार्यक्रम नं.	कार्यक्रम	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	औद्योगिक तथा व्यवसायिक सम्बन्धि नीति तर्जुमा	संख्या	०		१		१	९	४	१
२	१.१.२	जानकी वहुउच्चेश्य केन्द्र परियोजना	संख्या	०		१		१	९	४	१
३	१.१.३	जानकी उद्योग ग्राम परियोजना	संख्या	०		१		१	९	४	१
४	१.१.४	उद्योगी तथा कामदारको अनिवार्य विमा तथा सामाजिक सुरक्षाको नीति लिने		निरन्तर					९	४	१
५	१.१.५	स्वरोजगारको लागि प्राविधिक सीप हस्तान्तरण	संख्या		३०	४८	६६	१४४	९	४	१
६	१.१.६	गाउँपालिका भित्र संचालित उद्योग तथा व्यवसायको दर्ता र अभिलेखीकरण		निरन्तर					९	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पृष्ठाङ्को स्रोत	जिम्मेवार	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०७९/८०	२०८२/८३						
प्रभाव	स्थानीय उत्पादनमा आधारित उद्योगको प्रवर्द्धन तथा व्यवस्थित व्यवसायको विस्तारबाट रोजगार उन्मुख ग्रामिण	रोजगारी	प्रतिशत	२	३	६	७	७	पाँचव चित्र	गा पा	९	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टीको स्रोत	जिम्मेवार	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०७९/८०	२०८२/८३						
	अर्थतन्त्रको आधार तयार भएको हुनेछ												
											९	४	९
असर १	उद्योगको प्रवर्द्धन तथा व्यवस्थित व्यवसायको विस्तारबाट रोजगारीका अवसरको सृजना गर्ने, स्थानीय उत्पादन बढ्दि हुने, ग्रामीण औद्योगिकरणको प्रवर्द्धन भएको हुने	उद्योगहरु स्थापना	(संख्या)	१५५	१५७	१६३	१७३	१७३	पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	९
		सिपयूक्त तालिम प्राप्त गर्ने	वार्षिक प्रतिशत बढ्दि	NA	५	७	७	६५०	पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	९
		रोजगारीका अवशरहरुमा बढ्दि	प्रतिशत	०	३	४	५	१५	पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	९
		नया उद्यमहरुको स्थापना	संख्या	०	२	५	१०	१०	पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	९
		कुल उद्योग	संख्या	१५५	१५७	१६३	१७३	१७३	पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	९
		निकासी जन्य कच्चा पदार्थको परिमाण	प्रतिशत	०	२	३	५	५	पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	९
प्रतिफल १.१	नीतिको कार्यान्वयनबाट उद्योगी व्यवसायीहरु प्रोत्साहित भएका हुने	औद्योगिक तथा व्यवसायिक सम्बन्ध नीति तर्जुमा	संख्या	०		१		१	पार्श्व चित्र	गा पा	९	४	९

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टीको स्रोत	जिम्मेवार	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०७९/८०	२०८२/८३						
प्रतिफल १.२	वहुउद्योगिक केन्द्रको स्थापना भई विभिन्न व्यावसाय सञ्चालनमा आएका हुने	जानकी वहुउद्योगिक केन्द्र परियोजना	संख्या	०		१		१	पाश्व चित्र	गा पा	९	४	१
प्रतिफल १.३	उद्योग ग्रामको स्थापना भई रोजगारीका अवसर बढ्दि भएको हुने	जानकी उद्योग ग्राम परियोजना	संख्या	०		१		१	पाश्व चित्र	गा पा	९	४	१
प्रतिफल १.४	श्रमिक तथा रोजगार दाताको जोखिम न्युनिकरणमा सहयोग पुगेको हुने	उद्योगी तथा कामदारको अनिवार्य विमा तथा सामाजिक सुरक्षाको नीति लिने		निरन्तर					पाश्व चित्र	गा पा	९	४	१
प्रतिफल १.५	ग्रामिण रोजगारी तथा आयआर्जनमा बढ्दि भएको हुने	स्वरोजगारको लागि प्राविधिक शिप हस्तान्तरण	संख्या		३०	४८	६६	१४४	पाश्व चित्र	गा पा	९	४	१
प्रतिफल १.६	संचालित उद्योग तथा व्यवसायको व्यवस्थित अभिलेख तयार भएको हुने	गाउँपालिका भित्र संचालित उद्योग तथा व्यवसायको दर्ता र अभिलेखीकरण		निरन्तर					पाश्व चित्र	गा पा	९	४	१

४.५ पर्यटन

४.५.१ विद्यमान अवस्था

हाल उल्लेखनीय पर्यटकीय सम्पदाहरु नभएतापनि यहाँ पर्यटनको धेरै सम्भावना रहेको छ। जानकी गाउँपालिकामा धार्मिक केन्द्रको रूपमा बाबाकुट्टी र जानकी मन्दिर तथा विभिन्न मर्स्जदहरु रहेका छन्। जसका कारण पर्यटनमा टेवा पुगेको छ भने यहाँ रहेका विभिन्न साना-ठुला पोखरीहरुलाई व्यवस्थित गर्ने, विभिन्न ठाँउमा पार्क, होटल, होमस्टे निर्माण गर्ने गरेमा पर्यटकको आकर्षण केन्द्रको रूपमा विकास गर्न सक्ने देखिन्छ।

४.५.२ चुनौती

कमजोर पर्यटकीय पूर्वाधार जानकी गाउँपालिकाको प्रमुख समस्या हो। न्युन मात्रामा रहेका पर्यटकीय स्तरका होटल, तालिम प्राप्त होटल स्टाफको अभाव, पर्यटकको आकर्षण गर्नको लागि पर्याप्त पर्यटकीय स्थलको अभाव रहेको, भएका केहीको पनि उचित संरक्षणको अभावको कारण जीर्ण अवस्थामा रहेका छन्, धार्मिक तथा सांस्कृति सम्पदाको संरक्षण एवं प्रवर्द्धन हुन नसकेका कारण यो पालिकाको पर्यटन क्षेत्रले सामना गरेका मुख्य चुनौती हुन।

अवसर

धेरै संख्यामा रहेका सर्वजनिक पोखरीहरुलाई व्यवसायीक माछापालन गर्न तथा पार्कको रूपमा विकास, धार्मिक स्थलको सुधार गरी पर्यटकीय केन्द्रको रूपमा विकास गर्न सकिन्छ। लोपोन्मुख कुसबडीया संस्कृति तथा अन्य स्थानीय चाड पर्व, मेला, भाषाको प्रवर्द्धन, जाती समुदायको संस्कृतिक पहिचान सहितको होमस्टेको निर्माण गरी पर्यटकको आकर्षण बढ़ाने गर्न सकिने, आधुनिक ग्रामीण परिवेशका होटलको स्थापना गरेमा शहरको कोलाहलबाट बाहिर आउन चहाने पर्यटकको लागि आकर्षक हवको रूपमा विकास गरी बस्तु तथा सेवाको बजार विस्तार, खेती प्रणालीमा सुधार गरी कृषि पर्यटनको पर्वर्द्धन यहाँका पर्यटनका उपयुक्त सम्भावनाहरु हुन्।

४.५.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

कृषि, धार्मिक तथा संस्कृतिक पर्यटनको त्रिवेणी जानकी गाउँपालिका।

लक्ष्य

लोपोन्मुख कुसबडीया संस्कृति तथा अन्य स्थानीय चाड पर्व, मेला, भाषा एवं धार्मिक स्थलको प्रवर्द्धन, जाती समुदायको संस्कृतिक पहिचान प्रवर्द्धन पर्यटन क्षेत्रको विकास गर्ने, नमुना पार्क स्थापना गर्ने, कृषि पर्यटनको विकास गर्ने।

उद्देश्य

१. प्रसिद्ध धार्मिक, सांस्कृतिक ऐतिहासिक ताल तलैयाको सरक्षण, कृषि पर्यटनको विकास गरि आकर्षक पर्यटकीय केन्द्रको रूपमा पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास गर्ने

४.५.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ प्रसिद्ध धार्मिक, सास्कृतिक एतिहासिक ताल तलैयाको सरक्षण, कृषि पर्यटनको विकास गरि आकर्षक पर्यटकीय केन्द्रको रूपमा पर्यटकीय पूर्वाधारको विकास गर्ने	१.१.१. जानकी पर्यटन नीति तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गरिने । १.१.२. लोपोन्मुख जाति सास्कृतिक संग्राहालय तथा होम स्टे विकास गरिने । १.१.३. एक बडा एक पर्यटकीय पार्क स्थापना गरिने । १.१.४. कृषि पर्यटनको विकास तथा प्रवर्द्धन गरिने । १.१.५. पालिका क्षेत्रमा रहेका पोखरी तथा तलाउ व्यवस्थित गरी जल पर्यटनको विकास गर्ने । १.१.६. सुविधा सम्पन्न स्तरीय होटल निर्माण गर्ने ।
१.१ पर्यटकीय स्थलको पहिचान गरी त्यस्ता क्षेत्रको पूर्वाधार विकास गर्ने	

४.५.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.	कार्यक्रम नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		प्रियं	द्वितीय	तित्रित
१	१.१.१	जानकी पर्यटन नीति तर्जुमा तथा कार्यान्वयन		निरन्तर					९	४	१
२	१.१.२	लोपोन्मुख जाति सास्कृतिक संग्राहालय तथा होम स्टे विकास	संख्या	०	१	४	३	८	९	४	१
३	१.१.३	एक बडा एक पर्यटकीय पार्क स्थापना	संख्या		१	२	३	६	९	४	१
४	१.१.४	कृषि पर्यटनको विकास तथा प्रवर्द्धन	संख्या		१	२	३	६	९	४	१
५	१.१.५	पालिका क्षेत्रमा रहेका पोखरी तथा तलाउ व्यवस्थित गरी जल पर्यटनको विकास गर्ने	संख्या	०	१	३	२	६	९	४	१
६	१.१.६	सुविधा सम्पन्न स्तरीय होटल निर्माण	संख्या	०	१	२	३	६	९	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाइको ओत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	लोपोन्मुख कुसबडीया संस्कृति तथा अन्य स्थानीय चाड पर्व, मेला, भाषा एवं धार्मिक स्थलको प्रवर्द्धन, जाती समुदायको संस्कृतिक पहिचान प्रवर्द्धन पर्यटन क्षेत्रको विकास गर्ने, नमुना पार्क स्थापना गर्ने, कृषि पर्यटनको विकास भएको हुने	पर्यटकीय क्षेत्रको रोजगारी दर	प्रतिशत	०	५	६	१०	१०	पाश्वर्चित्र	गापा	९	४	१
असर १	प्रसिद्ध धार्मिक, सास्कृतिक ऐतिहासिक ताल तलैयाको सरक्षण, कृषि पर्यटनको विकास भई आकर्षक पर्यटकीय केन्द्रको रूपमा पर्यटकीय पुर्वाधारको विकास भएको हुने	औषत दैनिक आन्तरिक पर्यटक आगमन	संख्या	०	१०	२०	५०	५०	पाश्वर्चित्र	गापा	९	४	१
औषत दैनिक विदेशी पर्यटक आगमन		संख्या	०	०	५०	१००	१००	पाश्वर्चित्र	गापा	९	४	१	
पर्यटकीय स्तरका होटल		संख्या	०	१	३	४	८	पाश्वर्चित्र	गापा	९	४	१	
गाईड		संख्या	०	१०	१५	२०	२०	पाश्वर्चित्र	गापा	९	४	१	

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पृष्ठाङ्को स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
	तालिम प्राप्त वेटर	संख्या	०	०	५	७	७	पाश्व चित्र	गापा	९	४	१	
प्रतिफल १.१	पर्यटन नीति तर्जुमा वाट गाउँपालिकामा पर्यटन क्षेत्रको विकास र व्यवस्थापनको नीतिगत मार्ग कोरिएको हुने	जानकी पर्यटन नीति तर्जुमा तथा कार्यान्वयन		निरन्तर				पाश्व चित्र	गापा	९	४	१	
प्रतिफल १.२	होम स्टेको पूर्वाधार विकास भई समुदायको सस्कृति प्रवर्द्धन र आयआर्जन बढेको हुने	लोपोन्मुख जाति सास्कृतिक संग्राहालय तथा होम स्टे विकास	संख्या	०	१	४	३	५	पाश्व चित्र	गापा	९	४	१
प्रतिफल १.३	पर्यटकीय केन्द्रको विकास भएको हुने	एक वडा एक पर्यटकीय पार्क स्थापना	संख्या		१	२	३	६	पाश्व चित्र	गापा	९	४	१
प्रतिफल १.४	समुदायको आयआर्जन बढेको हुने	कृषि पर्यटनको विकास तथा प्रवर्द्धन	संख्या		१	२	३	६	पाश्व चित्र	गापा	९	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाइको श्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.५	पर्यटन क्षेत्रको विस्तार भई आयआर्जनको अवसर प्राप्त भएको हुने	पालिका क्षेत्रमा रहेका पोखरी तथा तलाउ व्यवस्थित गरी जल पर्यटनको विकास गर्ने	संख्या	०	१	२	२	६	पाश्वर्चित्र	गापा	९	४	१
प्रतिफल १.६	स्तरीय होटलको निर्माणबाट पर्यटकको आवागमनमा वृद्धि भई आय आर्जनमा सकारात्मक प्रभाव परेको हुने	सुविधा सम्पन्न स्तरीय होटल निर्माण	संख्या	०	१	२	३	६	पाश्वर्चित्र	गापा	९	४	१

४.६ वैंक, सहकारी तथा वित्तिय संस्था

४.६.१ विद्यमान अवसर

यस गाउँपालिका 'क' वर्गको वाणिज्य वैड्डको एक मात्र शाखा कार्यालय रहेको भएतापनि स्थानीय स्तरमा सञ्चालित सहकारीहरुको माध्यबाट नागरिकमा वित्तिय क्षेत्रमा पहुँत वृद्धि हुँदै गएको छ। हाल पालिका क्षेत्रमा करिब ५० प्रतिशत परिवारको वित्तिय पहुँच रहको छ। हाल जानकी गाउँपालिकामा एउटा वाणिज्य वैंक, ४ वटा मार्ईक्रो फाइनान्स र २६ वटा सहकारी गरी कुल ३१ वटा बैंक तथा वित्तिय संस्था क्रियाशिल रहेका छन्। उद्यम विकासको क्षेत्रमा ऋण प्रवाह गर्ने आवश्यक सहजीकरण गर्ने गरेमा आय आर्जनका अवसर वृद्धि भई पालिकाले नै समग्रमा लाभ हासल गर्न सफल हुनेछ। ग्रामीण क्षेत्रमा वैड्डिङ सेवाको विस्तार गर्ने, मोबाइल वैड्डिङ, ई-वैड्डिङ जस्ता सेवालाई नागरिकको घरदैलौमा पुर्याउने गर्नाले नागरिकको बचत गर्ने बानीको विकास भई पुँजी निर्माणमा सेमेत योगदान पुग्न सक्ने सम्भावनाहरु यस गाउँपालिकामा रहेको छ।

४.६.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

पर्याप्त मात्रामा बैंक तथा वित्तिय संस्थाको स्थानीय स्तरमा न्युन उपलब्धता, सहकारी वारेको नागरिकमा सचेतनामा कमी रहनु, सहकारी तथा वैड्डले नागरिकलाई आकर्षक योजना प्रस्तुत गर्न नसक्नु, सहकारीका गतिविधि सहकारीताका सिद्धान्तको पूर्ण पालना एवं उत्पादन तथा स्वरोजगार तर्फ नभएर बचत तथा ऋण तर्फ मात्र केन्द्रित रहनु, वैड्ड तथा वित्तिय संस्थाहरूले सेवा प्रवाहको लागि यो पालिकालाई कम महत्व दिनु, कृषकले सहज प्रकृयाबाट ऋण प्राप्त गर्न नसक्नु, आमा समुह जस्ता अनौपचारिक रूपमा मौद्रिक कारोबार गर्ने संगठनहरुको उचित व्यवस्थापन हुन नसक्नु, २६ वटा सहकारी रहेको भएपनि सहकारीहरुको व्यवस्थापन कमजोर हुनु, ग्रामिण क्षेत्रमा विमाको पहुँच कम हुनु, मोबाइल वैंकिङ, इ सेवा जस्ता आधुनिक मौद्रिक कारोबार गर्ने प्रविधि प्रयोगको दायर साँधुरो हुनु वैंक तथा वित्तिय क्षेत्रका समस्या हुन।

अवसर

सञ्चालनमा रहेका सहकारीको उचित व्यवस्थापन गरी सहकारी सम्बन्धित सिद्धान्त तथा तौर तरिकाबारेमा समुदाय स्तरमा सचेतना तालिमहरु संचालन गर्ने, वैड्डिङ सचेतना पुर्याउने, कृषि विमा पशु विमा जस्ता कार्यक्रमको सञ्चालन गर्ने, पालिकामा छरिएर रहेका अनौपचारिक मौद्रिक क्रियाकलापहरुलाई पालिकाले दायरामा ल्याउने, विभिन्न लगानीका सम्भावनाको पहिचान गरी बाणिज्य र बिकास वैड्डको पालिकास्तरमा सेवा विस्तार गर्ने भएमा पुँजी निर्माण, लगानीका अवसरमा श्रोत जुटाउनको लागि समेत योगदान पुग्न सक्छ।

४.६.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

“टोलटोलमा सहकारी, घरघरमा रोजगारी, हरेक भुक्तानीको लागि वैड्डिङ प्रणाली”।

लक्ष्य

सहकारीको प्रबर्द्धन, वित्तिय क्षेत्रसँगको सहकारीता अभिवृद्धि, उद्यामीलाई ऋण, वैड्डिङ भुक्तानी प्रणाली कार्यान्वयन गर्ने।

उद्देश्य

१. सहकारीको प्रबर्द्धनबाट वस्तु र सेवाको उत्पादन, वितरण र बजारीकरणलाई व्यवस्थित गर्दै वित्तिय क्षेत्रसँगको सहकारीता अभिवृद्धि गरी उद्यामीलाई ऋण प्राप्ति समुदायमा आयआर्जन तथा रोजगारीका अवसर बढाउने।

४.६.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १. सहकारीको प्रबद्धनबाट वस्तु र सेवाको उत्पादन, वितरण र बजारीकरणलाई व्यवस्थित गर्दै वित्तिय क्षेत्रसँगको सहकारीता अभिवृद्धि गरी उच्चामीलाई त्रृट्ण प्राप्ती समुदायमा आयआर्जन तथा रोजगारीका अवसर बढाउने ।	
१.१ सहकारी र वैकिङ पहुँच समुदायमा विस्तार गर्ने	<p>१.१. समुदाय लक्षित विमा प्याकेज कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिने ।</p> <p>१.२. सहकारी संस्था संगको सहकार्यमा युवा तथा महिला स्वरोजगार उद्याम विकास कार्यक्रम सञ्चालनमा त्याइने ।</p> <p>१.३. हरेक वडामा बैड्डिङ प्रणाली विस्तार परियोजना कार्यान्वयन गरिने ।</p> <p>१.४. एक वडा एक नमुना सहकारी साभेदारी कार्यक्रम सञ्चालनमा त्याइने ।</p> <p>१.५. नागरिकमा बैंकिंग सेवाको पहुँच अभिवृद्धि गर्न मोबाईल, इन्टरनेट र शाखा रहित बैड्डिङको विस्तार गरिने छ ।</p>

४.६.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.	नं. कार्यक्रम	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिव्य	दिवाह	दिप्ल
१	१.१.१	समुदाय लक्षित विमा प्याकेज कार्यक्रम		निरन्तर					९	४	१
२	१.१.२	सहकारी संस्था संगको सहकार्यमा युवा तथा महिला स्वरोजगार उद्यम विकास कार्यक्रम	संख्या	०	५०	६०	७०	१८०	९	४	१
३	१.१.३	हरेक वडामा वैडिकड प्रणाली विस्तार परियोजना		निरन्तर					९	४	१
४	१.१.४	एक वडा एक नमुना सहकारी साभेदारी कार्यक्रम	संख्या	०	१	१	३	५	९	४	१
५	१.१.५	नागरिकमा बैंकिंग सेवाको पहुँच अभिवृद्धि गर्ने मोबाईल, इन्टरनेट र शाखा रहित वैडिकडको विस्तार		निरन्तर					९	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पृष्ठाईको श्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	सहकारीको प्रबद्धन, वित्तिय क्षेत्रसँगको सहकारीता अभिवृद्धि, उद्यामीलाई ऋण, बैंडिङ भुक्तानी प्रणाली कार्यान्वयन भएको हुने	वित्तिय पहुँचमा भएको जनसंख्या	प्रतिशत	५०	६०	७५	८०	८०	पाश्वर्च चित्र	गापा	९	४	१
असर १	सहकारीको प्रबद्धनबाट वस्तु तथा सेवाको उत्पादन, वितरण एवं बजारीकरणकामा सहजताका साथै उद्यामीले ऋण प्राप्त गरी समुदायमा आयआर्जन तथा	सुचारु वैंक	संख्या	१	१	१		३	पाश्वर्च चित्र	गापा	९	४	१
		माईको फाइनान्स	संख्या	४	४	४	५	५			९	४	१
		वडा स्तरमा सञ्चालित वैकिंड सेवा	संख्या	०	२	२	१	६	पाश्वर्च चित्र	गापा	९	४	१
		सहकारी पहुँच भएको जनसंख्या	प्रतिशत	४०	४५	५०	५५	५५	पाश्वर्च चित्र	गापा	९	४	१
		विमा को पहुँच	प्रतिशत	०	०	२	४	४	पाश्वर्च चित्र	गापा	९	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पृष्ठाईको श्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्ल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
	रोजगारीका अवसर बढेको हुने												
प्रतिफल १.१	गा.पा.का नागरिकलाई विमा सुविधा प्राप्त भएको हुने	समुदाय लक्षित विमा प्याकेज कार्यक्रम		निरन्तर					पाश्वर्च चित्र	गापा	९	४	१
प्रतिफल १.२	समुदायको आर्थिक सवलीकरणमा योगदान पुगेको हुने	सहकारी संस्था संगको सहकार्यमा युवा तथा महिला स्वरोजगार उद्यम विकास कार्यक्रम	संख्या	निरन्तर					पाश्वर्च चित्र	गापा	९	४	१
प्रतिफल १.३	आर्थिक रूपमा पिछडिएका समुदायको आर्थिक क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने	हरेक वडामा बैड्डिङ प्रणाली विस्तार परियोजना		निरन्तर							९	४	१

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७८/७ ९	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाईको श्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७ ९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.४	गाउँपालिकामा सहकारी भावनाको कार्यान्वयन भएको हुने	एक वडा एक नमुना सहकारी साखेदारी कार्यक्रम	संख्या	०	१						९	४	१
प्रतिफल १.५	वडा तथा समुदाय स्तरमा वैकिंग सेवा विस्तार र पहुँच बढ्दि भएको हुने	नागरिकमा वैकिंग सेवाको पहुँच अभिवृद्धि गर्न मोबाइल, इन्टरनेट र शाखा रहित वैडिङको विस्तार	निरन्तर								९	४	१

परिच्छेद-पाँच

सामाजिक क्षेत्र

५.१ शिक्षा

५.१.१ विद्यमान अवस्था

सामुदायिक विद्यालय २४, निजी विद्यालय ८, मदरसा १४ र गुरुकुल १ गरी कुल ४७ शैक्षिक संस्था रहेको यो पालिकामा कुल ७ वटा माध्यमिक तहका र ४० वटा आधारभूत तहका विद्यालय रहेका छन्। यो पालिकामा उच्च शिक्षा अध्ययनको लागि क्याम्पस छैन। शैक्षिक संरचना पक्की भएका १० वटा, पक्की शौचालय भएका २५ वटा, महिला मैत्री शौचालय भएका १० वटा विद्यालय रहेका छन् भने अपाङ्ग मैत्री शौचालय छैन।

हाल यहाँको विद्यालय जाने उमेरका बालबालिकाको खुद भर्ना दर ९० प्रतिशत रहेको छ, भने प्रारम्भिक बालकक्षामा ३-७ वर्ष उमेर समुहको भर्ना दर ७६.०७ प्रतिशत रहेको छ। भौतिक पूर्वाधारको पक्षबाट ५० प्रतिशत विद्यालयमा आवश्यक न्युनतम सुविधा पुरा नभएको पाईन्छ भने विद्यार्थी टिकाउ दर आधारभूत तहमा ७१ प्रतिशत र माध्यमिक तहमा ५० प्रतिशत रहेको छ, भने विद्यालय विचमा छोड्ने दर करिव ३० प्रतिशत रहेको देखिन्छ।

५.१.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

शिक्षकको संख्या विद्यार्थीको तुलनामा कम हुन, उच्च शिक्षाको अध्ययनको लागि पालिकामा अवसर नहुन, विद्यालयमा पर्याप्त भौतिक पूर्वाधारको कमी रहनु, विद्यालय क्षेत्र घेराबार सहित सुरक्षित नहुनु, गुणस्तरीय प्राविधिक शिक्षा पालिका क्षेत्रमा उपलब्ध हुन नसक्नु, उच्च शिक्षा प्राप्त गर्ने क्याम्पस पालिकामा नहुनु, किशोरीमैत्री शौचालय पर्याप्त मात्रामा नहुनु, अपाङ्गता मैत्री विद्यालय तथा शौचालय नहुनु, शिक्षक विद्यार्थी अनुपात पर्याप्त नहुनु, विद्यालयमा दक्ष शिक्षकको व्यवस्था गर्नु, बढ़िलाई परिवेश अनुसारको गुणस्तरीय शिक्षा उपलब्ध गराउनु, रोजगार मैत्री शिक्षा प्रदान गर्नु, विद्यालय शिक्षालाई स्थानीय आवश्यकता अनुसार विकास गर्नु, भर्ना भएका विद्यार्थीलाई विद्यालयमा टिकाई राख्नु शिक्षा क्षेत्रका प्रमुख चुनौती हुन्।

अवसर

जानकी गाउँपालिकामा उच्च शिक्षा गर्न चहानेका लागि महाविद्यालय वा क्याम्पस स्थापना भएमा उच्च शिक्षा अध्ययनको लागि घरबाहिर जाने अवस्थाको अन्त्य हुनसक्छ, शिक्षा क्षेत्रमा भवन शिक्षक विद्यार्थी अनुपातमा सुधार, प्राविधिक प्रयोगशाला, पुस्तकालय, तालिमप्राप्त शिक्षकको व्यवस्थापन, स्थानीय माग अनुसारको शिक्षाको व्यवस्थापन जस्ता पक्षमा सुधार गर्न सकिन्छ। गाउँपालिकाले आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षाको गुणस्तरीयता वृद्धि गर्न योजनावद्व ढंगले काम गर्न सक्नेछ। त्यसै गरी शिक्षकको मनोवल उच्च वनाउन गाउँपालिकाले आवश्यक नीति तर्जुमा गर्न सक्ने छ।

५.१.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

समग्र शैक्षिक उन्नयनमा लगानी, ल्याउँछ भोलीको सुनौलो विहानी।

लक्ष्य

सामुदायिक विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर लगायतका समग्र पक्षको सुधार गर्ने तथा पालिकामा उच्च शिक्षाको अध्ययन एवं प्राविधिक शिक्षाको लागि प्राविधिक शिक्षालय तथा क्याम्पसको सञ्चालन गर्ने ।

उद्देश्य

१. विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर लगायतका समग्र पक्षको सुधारमा जोड दिने, प्राविधिक शिक्षालय तथा क्याम्पसको स्थापना गर्ने जस्ता कार्यको माध्यमबाट पालिकाको शैक्षिक उन्नयनमा योगदान दिने ।

५.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ १. विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर लगायतका समग्र पक्षको सुधारमा जोड दिने, प्राविधिक शिक्षालय तथा क्याम्पसको स्थापना गर्ने जस्ता कार्यको माध्यमबाट पालिकाको शैक्षिक उन्नयनमा योगदान दिने ।	
१.१ विद्यालय शिक्षाको पुनःसंरचना एवं भौतिक पूर्वाधारको विस्तार	<p>१.१.१. एक वडामा एक वटा एकिकृत नमुना आवासीय विद्यालय नीति कार्यान्वयन गरिने ।</p> <p>१.१.२. सुचना प्रविधि ल्याव तथा पुस्तकालय सहितको विद्यालयको संरचना गरिने ।</p> <p>१.१.३. पूर्व प्रारम्भिक वाल विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिने ।</p> <p>१.१.४. विद्यालयमा विद्यार्थीको नियमितताका लागि पारिवारिक तथा शैक्षिक सहयोग परियोजना कार्यान्वयन गरिने ।</p>
१.२ गाउँपालिकामा उच्च शिक्षा तथा प्राविधिक शिक्षा दिने क्याम्पस निर्माण गर्ने	<p>१.२.१. बहुउद्देश्य प्राविधिक विद्यालय सञ्चालन गरिने ।</p> <p>१.२.२. गाउँपालिका स्तरीय उच्च शिक्षालयको स्थापना र सञ्चालनमा ल्याइने छ ।</p>

५.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र	कार्यक्रम नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिपल
१	१.१.१	एक वडामा एक वटा एकिकृत नमुना आवासीय विद्यालय	संख्या	०	१०	१०	१४	३४	४	२	३
२	१.१.२	सुचना प्रविधि ल्याव तथा पुस्तकालय सहितको विद्यालय	संख्या	०	८	८	१६	३२	४	२	३
३	१.१.३	पूर्व प्रारम्भिक वाल विकास कार्यक्रम	संख्या	०		५	६	११	४	२	३
४	१.१.४	विद्यालयमा विद्यार्थीको नियमितताका लागि पारिवारिक तथा शैक्षिक सहयोग परियोजना		निरन्तर					४	२	३
५	१.२.१	बहुउद्देश्य प्राविधिक विद्यालय सञ्चालन	संख्या	०	२	३		५	४	२	३
६	१.२.२	गाउँपालिका स्तरीय उच्च शिक्षालयको स्थापना र सञ्चालन	संख्या	०	२	३	१	६	४	२	३

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७८/७९	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुस्ताईको चोत	जिम्मेवार निकाय	दिनाल	दिवाल	दिप्रल	
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३							
प्रभाव	सामुदायिक विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर लगायतका समग्र पक्षको सुधार हुने तथा पालिकामा उच्च शिक्षाको अध्ययन एवं प्राविधिक शिक्षाको लागि प्राविधिक शिक्षालय तथा क्याम्पसको सञ्चालन भएका हुनेछ	दक्ष, व्यवसायिक तथा प्राविधिक विद्यार्थी उत्पादन गर्ने विद्यालय	संख्या	०	०	२	३	५	पाश्वर्चित्र	गापा	४	२	३	
असर १	विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर लगायतका समग्र पक्षको सुधार हुनुका साथै प्राविधिक शिक्षालय तथा क्याम्पस स्थापना भइ गाउँपालिकाको शैक्षिक उन्नयन भएको हुने	प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रमा भर्ना दर	प्रतिशत	९०	९२	९५	९७	९७	पाश्वर्चित्र	गापा	४	२	३	
		आधारभुत तहका विद्यार्थीको टिकाउ दर	प्रतिशत	७०	७२	७४	७६	७६	पाश्वर्चित्र	गापा	४	२	३	
		मावि विद्यार्थी टिकाउ दर	प्रतिशत	५०	५४	५६	५८	५८	पाश्वर्चित्र	गापा	४	२	३	
		बालमैत्री सिकाइ विधि अवलम्बल गर्ने विद्यालय	प्रतिशत	१५	१६	२०	३०	३०	पाश्वर्चित्र	गापा	४	२	३	
		बालमैत्री तालिम लिएका शिक्षक	प्रतिशत	२०	२३	२६	४०	४०	पाश्वर्चित्र	गापा	४	२	३	

	पक्की शौचालय भएका विद्यालय	प्रतिशत	२५	३०	३५	५०	५०	पाश्वर्चित्र	गापा	४	२	३	
	महिला मैत्री शौचालय भएका विद्यालय	प्रतिशत	३५	४०	५०	७०	७०	पाश्वर्चित्र	गापा	४	२	३	
	अपाङ्ग मैत्री शौचालय भएका विद्यालय	प्रतिशत	०	५	१०	१५	१५	पाश्वर्चित्र	गापा	४	२	३	
	बाल मैत्री भैतिक संरचना भएका विद्यालय	प्रतिशत	४०	४५	५०	५५	५५	पाश्वर्चित्र	गापा	४	२	३	
	अपाङ्ग मैत्री भैतिक संरचना भएका विद्यालय	प्रतिशत	३	५	७	९	९	पाश्वर्चित्र	गापा	४	२	३	
	शुद्धिकरण सहितको खानेपानी भएका विद्यालय	प्रतिशत	१२	१४	१७	१९	२५	पाश्वर्चित्र	गापा	४	२	३	
	प्राविधिक विद्यालय	संख्या	०	१	१		२	पाश्वर्चित्र	गापा	४	२	३	
	व्यवस्थित विज्ञान तथा कम्प्यूटर प्रयोगशाला भएका विद्यालय	प्रतिशत	७	८	१०	१५	१५	पाश्वर्चित्र	गापा	४	२	३	
प्रतिफल १.२	विद्यालय शिक्षाको गुणस्तरीयता अभिवृद्धि भएको हुने	एक वडामा एक वटा एकिकृत नमुना आवासीय विद्यालय	संख्या	०	१०	१०	१४	३४	पाश्वर्चित्र	गापा	४	२	३
प्रतिफल १.३	बालबालिकाको ज्ञानको दायरा सूचना प्राविधिको ज्ञान बढेको हुने	सुचना प्राविधि ल्याव तथा पुस्तकालय सहितको विद्यालय	संख्या	०	८	८	१६	३२	पाश्वर्चित्र	गापा	४	२	३

प्रतिफल १.४	वालबालिकाको क्षमता अभिवृद्धिमा सहयोग पुगेको हुने	पूर्व प्रारम्भिक वाल विकास कार्यक्रम	संख्या	०		५	६	११	पाश्व चित्र	गापा	४	२	३
प्रतिफल १.५	विद्यार्थी शिक्षा प्रतिको अकर्षण बढ्दि भएको हुन	विद्यालयमा विद्यार्थीको नियमितताका लागि पारिवारिक तथा शैक्षिक सहयोग परियोजना		निरन्तर					पाश्व चित्र	गापा	४	२	३
प्रतिफल १.६	विद्यार्थीले गुणस्तरीय प्राविधिक शिक्षा पाएका हुने	बहुउद्देश्य प्राविधिक विद्यालय सञ्चालन	संख्या	०	२	३		५	पाश्व चित्र	गापा	४	२	३
प्रतिफल १.७	विद्यार्थीले सहज रूपमा उच्च शिक्षा प्राप्त गरेका हुनेछन्।	गाउँपालिका स्तरीय उच्च शिक्षालयको स्थापना र सञ्चालन	संख्या	०	२	३	१	६	पाश्व चित्र	गापा	४	२	३

५.२ स्वास्थ्य

५.२.१ विद्यमान अवस्था

यस गाउँपालिकामा ६ वटा स्वास्थ्य चौकी, खोप क्लिनिक ३३ वटा, ६ वटा क्षयरोग उपचार केन्द्र र तीन वटा बर्थिङ सेन्टर, गाउँघर क्लिनिक १७ वटा, निजी अस्पताल शैयाहरु १५ वटा रहेका छन् भने १५ शैयाको पालिका स्तरीय अस्पताल निर्माणको चरणमा रहेको छ। पालिका क्षेत्रमा कुल ७८ जना महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरू र १३ जना दक्ष प्रसुतीकर्ता रहेका छन् भने गाउँपालिकामा गर्भवती महिलाले संस्थागत सुत्केरी गराउने दर करिव ४८ प्रतिशत, चारैपटक पूर्वप्रसुती सेवा लिने गर्भवती महिला ८ प्रतिशत, १८० दिन आईरन चक्की प्रयोग गर्ने ८१ प्रतिशत र पूर्ण खोप प्राप्त ५ वर्ष मुनिका बालबालिका ९१ प्रतिशत रहेका छन्। प्रत्येक स्वास्थ्य केन्द्रलाई व्यवस्थित गरिएको, औषधी व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाईएको, वडा नं. ४ को स्वास्थ्य चौकीको भावन निर्माण गरिएको, वडा नं. ४ र ६ मा बर्थिङ सेन्टरको स्थापना गरिएको, बाल मृत्पुद्र कम गर्न तथा अन्य सचेतनाका कार्यक्रमका लागि वडा वडामा घरदैलो कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको, विपद् व्यवस्थापन तथा कोभिड नियन्त्रणमा प्रभावकारी भुमिक निर्वाह गरेको। गाउँपालिकामा ९० प्रतिशत भन्दा बढी बालबालिकाले पूर्ण खोप लगाउने गरेका छन्। लगभग ४८ प्रतिशत महिलाले सुरक्षित प्रसुतीको सुविधा लिने गरेका छन्।

५.२.२ चुनौती र अवसर

चुनौती

स्वास्थ्य संस्थामा पर्याप्त मात्रामा औषधी नहुनु, स्वास्थ्य जाँचको लागि सुविधासम्पन्न प्रयोगशाला नहुनु, डक्टर सहितको अस्पताल नहुनु, स्वास्थ्य चौकी पायक पर्ने ठाँउ भन्दा टाढा हुनु, जटील स्वास्थ्य उपचार रेफर गर्नको लागि नजिक नहुनु, पर्याप्त श्रोत तथा जनशक्तिको अभावका कारण स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्न समस्या हुनु, नागरिकमा पर्याप्त सरसफाई सचेतनामा नहुनु, पर्याप्त एम्बुलेन्सको अभाव, सबै वडामा स्वास्थ्य चौकी भएपनि पुर्णरूपमा सुविद्या सम्पन्न बनाउनु, भवनको कमीका कारण स्वास्थ्य सेवा प्रवाह र्सर्वशुलभ हुन नसक्नु, स्वास्थ्य सेवालाई सुलभ बनाउन आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन गर्नु, गुणस्तर सुधारका लागि स्वास्थ्य सेवा नियमित अनुगमन गर्नु स्वास्थ्य क्षेत्रका चुनौती हुन्।

अवसर

पालिका स्तरको लागि डक्टर सहितको अस्पताल निर्माण गर्नु, स्वास्थ्य चौकीहरूमा आवश्यक मेसिन औजार प्रविधि सहितको चुस्त दुरुस्त व्यवस्थापन पुनःसंरचना भएमा नागरिकलाई आधारभूत स्वास्थ्य सुविधाको पहुँचमा सहज हुन्छ, ज्येष्ठ नागरिक, महिला बालबालिकाको नियमित स्वास्थ्य परिक्षण हुने, गंभीर प्रकृतिका बाहेकका रोगहरूको सहज उपचारमा नागरिकको पहुँच स्थापित हुने, निरोगी गाउँपालिकाको लक्ष हासिलमा सहज हुन्छ।

५.२.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

“निरोगी गाउँपालिका निर्माणको आधार, हरेक वडामा न्युनतम आधारभूत सुविधा सम्पन्न स्वास्थ्य पूर्वाधार”

लक्ष्य

गुणस्तरीय स्वास्थ्य सुविधा प्राप्त गर्ने हरेक नागरिकको अधिकार रहेको कुरालाई मनन गर्दै वडागत रूपमा भएका स्वास्थ्य पूर्वाधारलाई गुणस्तरीय एवं व्यवस्थित बनाउदै नागरिकको घर आँगनमा न्युनतम स्वास्थ्य सुविधाको पहुँच पुर्याउने।

उद्देश्य

१. हरेक वडामा न्युनतम आधारभूत स्वास्थ्य सुविधाको पहुँच सुनिश्चित गरी नागरीकको घर आँगनमा गुणस्तरीय सुविधा उपलब्ध गराउने।

५.२.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १. हरेक वडामा न्युनतम आधारभूत स्वास्थ्य सुविधाको पहुँच सुनिश्चित गरी नागरीकको घर आँगनमा गुणस्तरीय सुविधा उपलब्ध गराउने ।	<p>१.१.१. गाउँपालिका भित्रका ६ वटै स्वास्थ्य चौकीमा न्युनतम भौतिक तथा प्राविधिक पुर्वाधारको निर्माण गरिने छ ।</p> <p>१.१.२. उपकरण, फर्निचर र डक्टर सहितको १५ शैयाको पालिका स्तरीय अस्पताल निर्माण सम्पन्न गरिने छ ।</p> <p>१.१.३. ज्येष्ठ नागरिक, गर्भवती महिला र बालबालिकाको लागि नियमित घरदैलो स्वास्थ्य परिक्षण र खोप कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।</p> <p>१.१.४. स्थापना हुन बाँकी ३ वटा वडामा वर्थड सेन्टर स्थापना गरिने छ ।</p> <p>१.१.५. स्थानीय सम्भाव्य जडिवुटीको अनुसन्धानको लागि आयुर्वेदिक उद्यान तथा प्रशोधन केन्द्रको स्थापना गरिने ।</p> <p>१.१.६. नीजि क्षेत्रसँगको सहकार्यमा वजार क्षेत्रमा व्यायामशाला सञ्चालन गरिने ।</p> <p>१.१.७. गाउँपालिकाका सबै नागरिकलाई स्वास्थ्य विमा कायान्वयनमा ल्याईने ।</p> <p>१.१.८. स्वास्थ्य कर्मी कर्मचारी तथा महिला स्वयंसेविकालाई नियमित पुर्नताजगी तालिम प्रदान गर्ने ।</p>

५. २.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	गाउँपालिका भित्रका ६ वटै स्वास्थ्य चौकीमा न्युनतम भौतिक तथा प्राविधिक पुर्वाधारको निर्माण	संख्या	०	२	२	२	६	२	२	२
२	१.१.२	उपकरण, फर्निचर र डक्टर सहितको १५ शैयाको पालिका स्तरीय अस्पताल निर्माण	संख्या	०	१		१	२	२	२	२
३	१.१.३	ज्येष्ठ नागरिक, गर्भवती महिला र बालबालिकाको लागि नियमित घरदैलो स्वास्थ्य परिक्षण र खोप कार्यक्रम		निरन्तर					२	२	२
४	१.१.४	स्थापना हुन बाँकी ३ बटा बडामा वर्धिङ सेन्टर स्थापना	संख्या	३	१	२	०	३	२	२	२
५	१.१.५	स्थानीय सम्भाव्य जडिवुटीको अनुसन्धानको लागि आयुर्वेदिक उद्यान तथा प्रशोधन केन्द्रको स्थापना	संख्या	०	०	१	०	१	२	२	२
६	१.१.६	नीजि क्षेत्रसँगको सहकार्यमा वजार क्षेत्रमा व्यायामशाला सञ्चालन	संख्या		४	४	४	१२	२	२	२
७	१.१.७	गाउँपालिकाका सबै नागरिकलाई स्वास्थ्य विमा			निरन्तर				२	३	६
८	१.१.८	स्वास्थ्य कर्मी कर्मचारी तथा महिला स्वयंसेविकालाई नियमित पुर्नताजगी तालिम			निरन्तर				२	३	६

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	गोपाल्पाईको पूऱ्याङ्क	गोत्र	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिग्दल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३							
प्रभाव	गुणस्तरीय स्वास्थ्य सुविधा प्राप्त गर्ने हरेक नागरिकको अधिकार संस्थागत हुँदै स्वास्थ्य पूर्वाधार गुणस्तरीय एवं व्यवस्थित भई नागरिकको घर आँगनमा न्युनतम स्वास्थ्य सुविधाको पहुँच भएको हुनेछ,	३० मिनेट भित्र अस्पतालको पहुँचमा भएको जनसंख्या	प्रतिशत	३०	३५	४०	५०	५०	गापा पाश्वर्चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३	
		औषत आयु	संख्या	७०	७०	७०	७१		गापा पाश्वर्चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३	
असर १	गाउँपालिकामा हरेक वडामा न्युनतम आधारभूत स्वास्थ्य सुविधाको पहुँच सुनिश्चित हुँदै नागरीकको घर आँगनमा गुणस्तरीय सुविधा उपलब्ध भएको हुनेछ	कुपोषण दर	प्रतिशत	५	४	३	०	०	गापा पाश्वर्चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३	
		पूर्ण खोप प्राप्त बालबालिका प्रतिशत	संख्या	९६.७	९७	९८	१००	१००	गापा पाश्वर्चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३	
		भाडापखाला रोग लाग्ने दर प्रति हजार	प्रतिशत	६००	५००	२००	१००	१००	गापा पाश्वर्चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३	

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	गोपा लाख	गोपा लाख	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्ल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३							
	श्वासप्रश्वास रोग लाग्ने दर	प्रति लाख	७६९	७००	६५०	६००	६००	गोपा पाश्वर चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३		
	चारैपटक पूर्वप्रसुती सेवा लिने गर्भवती महिला प्रतिशत	प्रतिशत	८१	८४	८८	९५	९५	गोपा पाश्वर चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३		
	पूर्ण खोप वार्ड	संख्या	६	६	६	६	६	गोपा पाश्वर चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३		
	पूर्ण संस्थागत प्रसुति हुने वार्ड	संख्या	३	३	४	६	६	गोपा पाश्वर चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३		
	स्वास्थ्य सेवामा पहुँच प्रतिशत	संख्या	६९	७२	७४	७६	६	गोपा पाश्वर चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३		
	परिवार नियोजनको साधन उपयोग दर (CPR)	प्रतिशत	२१	१८	१६	१०	१०	गोपा पाश्वर चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३		
	स्पुटम कन्भर्जन रेट (पोजिटिभ बाट नेगेटिभ) प्रतिशत	प्रतिशत	७३	७५	८०	९०	९०	गोपा पाश्वर चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३		

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	ग्रामीणवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल	
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		वर्धिड सेवा उपलब्ध संस्था	संख्या	३	४	५	६	६	ग्रामीणवार पाश्वर्चित्र	ग्रामीणवार स्वास्था	३	२	३
प्रतिफल १.१	स्थानीय जनतामा स्वास्थ्य पहुँच सहज भएको हुने	गाउँपालिका भित्रका ६ वटै स्वास्थ्य चौकीमा न्युनतम भौतिक तथा प्राविधिक पुर्वाधारको निर्माण	संख्या	०	२	२	२	६	ग्रामीणवार पाश्वर्चित्र	ग्रामीणवार स्वास्था	३	२	३
प्रतिफल १.२	गुणस्तरीय स्वास्थ्य संस्था स्थापनाबाट नागरिकले समयमै उपचार पाएको हुने	उपकरण, फर्निचर र डक्टर सहितको १५ शैयाको पालिका स्तरीय अस्पताल निर्माण	संख्या	०	१		१	२	ग्रामीणवार पाश्वर्चित्र	ग्रामीणवार स्वास्था	३	२	३
प्रतिफल १.३	ज्येष्ठ नागरिक, गर्भवती महिला र बालबालिकाको स्वास्थ्यमा सुधार भएको हुने	ज्येष्ठ नागरिक, गर्भवती महिला र बालबालिकाको लागि नियमित घरदैलो स्वास्थ्य परिक्षण र खोप कार्यक्रम		निरन्तर					ग्रामीणवार पाश्वर्चित्र	ग्रामीणवार स्वास्था	३	२	३
प्रतिफल १.४	प्रत्येक वडामा वर्धिड सेन्टरको सञ्चालनबाट मातृ	स्थापना हुन बाँकी ३ वटा वडामा वर्धिड सेन्टर स्थापना	संख्या	३	१	२	०	३	ग्रामीणवार पाश्वर्चित्र	ग्रामीणवार स्वास्था	३	२	३

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	शोत पृष्ठाङ्को	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिग्दल	दिप्ल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
	शिशु मृत्युदरमा कमी आएको हुने												
प्रतिफल १.५	आयुर्वेदिक उचान तथा प्रशोधन केन्द्र निर्माणबाट अर्थात् उपचारको सहज र वैकल्पिक प्रयोग बढेको हुने	स्थानीय सम्भाव्य जडिवुटीको अनुसन्धानको लागि आयुर्वेदिक उचान तथा प्रशोधन केन्द्रको स्थापना	संख्या	०	०	१	०	१	गापा पाश्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३
प्रतिफल १.६	वजार क्षेत्रका नागरिकहरूले दैनिक व्यायामको अभ्यास गर्न पाइ स्वस्थ भएका हुने	नीज क्षेत्रसँगको सहकार्यमा वजार क्षेत्रमा व्यायामशाला सञ्चालन	संख्या		४	४	४	१२	गापा पाश्व चित्र	गा पा स्वा शा	३	२	३
प्रतिफल १.७	सबै नागरिकले सहज र सुलभ स्वास्थ्य सेवा पाएका हुने	गाउँपालिकाका सबै नागरिकलाई स्वास्थ्य विमा		निरन्तर							३	२	३
प्रतिफल १.८	सबै स्वास्थ्य कर्मी एवं स्वयंसेविकाले दक्षतापूर्वक सेवा प्रदान गर्नेछन्	स्वास्थ्य कर्मी कर्मचारी तथा महिला स्वयंसेविकालाई नियमित पुर्नताजगी तालिम		निरन्तर							३	२	३

५.३ खानेपानी तथा सरसफाई

५.३.१ विविधान अवस्था

यस गाउँपालिकामा रहेका ७८३१ घरधुरीहरू मध्ये करिव ९५.०२ प्रतिशत परिवारमा आधारभूत खानेपानीको पहुँच रहेकोमा ८९.८७ प्रतिशत परिवारको ५ मिनेट भन्दा कम दुरीमा खानेपानीको श्रोतमा पहुँच रहेको छ भने ६९ प्रतिशतमा शुद्ध खानेपानीको पहुँच रहेको छ। गाउँपालिकामा शौचालय नहुने परिवार २७ प्रतिशत, सरसफाईका सबै प्रकारका मापदण्ड पुरा परिवार १.६६ प्रतिशत रहेको छ।

५.३.२ चुनौती र अवसर

चुनौती

सुरक्षित खानेपानीको श्रोतको अभाव हुनु, खानेपानीका ट्याङ्गी पर्याप्त नहुनु, खानेपानी व्यवस्थापन तथा वितरणको वारे दीर्घकालीन सोचाई नहुनु, पानीको गुणस्तर परिक्षणको लागि प्रविधि तथा परिक्षण केन्द्र नहुनु, पर्याप्त मात्रामा ढल निकासको व्यवस्थापन गर्नु, फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने ठाँउको अभाव हुनु, नागरिकमा सरसफाई चेतना कमी हुनु जस्ता विषय पालिकाको चुनौतीको रूपमा रहेका छन्।

अवसर

पालिकाका हरेक वडामा पानी श्रोतको पहिचान, संरक्षण एवं परिक्षण गरी पिउन योग्य श्रोतको मात्र प्रयोग गर्ने सचेतना नागरिक स्तरमा पुर्याउनु, पर्याप्त मात्रामा ढल निकासको व्यवस्था गर्ने, वृक्षरोपण गरी हरित पालिका अभियान कार्यान्वयन गर्ने, वातावरणीय प्रभाव एवं सरसफाई वारे नागरिकलाई सचेत र जागरूख बनाउने।

५.३.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

सफा हाम्रो हरेक टोल, परिवारमा प्रशोधित स्वच्छ पानी।

लक्ष्य

पानी श्रोतको पहिचान, संरक्षण एवं परिक्षण गरी पिउन योग्य श्रोतको पहिचान गरी नागरिकलाई स्वच्छ खानेपानी पुर्याउने, पालिकाको वातावरण स्वच्छ, सफा र सुरक्षित बनाउने। स्वच्छ खानेपानी र पुर्ण सरसफाईको पहुँच आम नागरिकमा पुर्याई स्वस्थ जीवनयापनको प्रत्याभूती गर्ने।

उद्देश्य

१. जानकी गाउँपालिकाका हरेक टोल बस्ती सफा, स्वच्छ र हराभरा बनाउदै यहाका हरेक परिवारमा स्वच्छ पानीको पहुँच पुर्याउने।

५.३.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ जानकी गाउँपालिकाका हरेक टोल बस्ती सफा, स्वच्छ र हराभरा बनाउदै यहाका हरेक परिवारमा स्वच्छ पानीको पहुँच पुऱ्याउने ।	
१.१ खानेपानीका स्रोत व्यवस्थापन र वितरणलाई सहज बनाउने	१.१.१. खानेपानी तथा सरसफाई नीति ताथ मापदण्ड तर्जुमा गरी कार्यान्वयन
	१.१.२. एक वडा एक खानेपानी ट्याङ्की कार्यक्रम
	१.१.३. जानकी ग.पा. को सबै वडामा एक घर एक धारा जडान कार्यक्रम
	१.१.४. खानेपानी परिक्षण, शुद्धिकरण, आयोजना मर्मत संभार तथा सरसफाई व्यवस्थापन केन्द्रको स्थापना गरिने ।
१.२ गाउँपालिकालाई पुर्ण सरसफाई युक्त र स्वच्छ बनाउने	१.२.१. गाउँपालिका फोहरमैला व्यवस्थापन आयोजना कार्यान्वयन गरिने छ ।
	१.२.२. एक घर एक नीजि शौचालय निर्माण अभियान सञ्चालन गरिने ।
	१.२.३. बजार क्षेत्रमा ढल व्यवस्थापन परियोजना कार्यान्वयन गरिने ।

५.३.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	खानेपानी तथा सरसफाई नीति ताथ मापदण्ड तर्जुमा गरी कार्यान्वयन		निरन्तर					८०	८०	८०
२	१.१.२	एक वडा एक खानेपानी ट्याङ्गी कार्यक्रम	पटक	०	१	१	२	५	६	३	२०
३	१.१.३	जानकी ग.पा. को सबै वडामा एक घर एक धारा जडान कार्यक्रम	प्याकेज	०	१			१	८०	८०	८०
४	१.१.४	खानेपानी परिक्षण, शुद्धिकरण, आयोजना मर्मत संभार तथा सरसफाई व्यवस्थापन केन्द्रको स्थापना	स्थान	०	२	१	२	५	८०	८०	८०
५	१.२.१	गाउँपालिका फोहरमैला व्यवस्थापन आयोजना	संख्या	०	१	१	१	३	८०	८०	८०
६	१.२.२	एक घर एक नीजि शौचालय निर्माण अभियान	संख्या	०	१			१	८०	८०	८०
७	१.२.३	बजार क्षेत्रमा ढल व्यवस्थापन परियोजना	प्रतिशत	०	१०	२०	३०	३०	६	३	२०

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टपाइको श्रोता	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	स्वच्छ खानेपानी र पुर्ण सरसफाईको पहुँच आम नागरिकमा पुगी स्वस्थ जीवनयापनको प्रत्याभूती भएको हुने	उपचार गरिएको खानेपानी प्राप्त घरधुरी	प्रतिशत	६९	७०	७२	७४	७६	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	६	३	३
असर १	जानकी गाउँपालिकाका हरेक टोल बस्ती सफा, स्वच्छ र हराभरा भई यहाका हरेक परिवारमा स्वच्छ पानीको पहुँच भएको हुने	आधारभुत खानेपानीको पहुँच पुगेको जनसंख्या	प्रतिशत	९५.२	९६	९७	९९	९९	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	६	३	३
		प्यान भएको शौचालय भएका घरधुरी	प्रतिशत	१४.९	१७	२०	२५	२५	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	६	३	३
		शौचालय नभएका	प्रतिशत	२७	२५	२०	०	०			६	३	३
		सार्वजनिक शौचालय	संख्या	०	१	१	१	३	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	६	३	३
		पूर्ण सरसफाई मापदण्ड पुरा भएका घर	प्रतिशत	१.६६	५	२०	४०	४०	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	६	३	३

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टपाइको छोता	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.१	खानेपानी तथा सरसफाईका न्युनतम पूर्वाधारको व्यवस्थापन तथा नियम पालनाको सस्कार वसेको हुने	खानेपानी तथा सरसफाई नीति ताथ मापदण्ड तर्जुमा गरी कार्यान्वयन		निरन्तर					गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	५	३	३
प्रतिफल १.२	गाउँपालिकाका सबै घरधुरीले सहजरूपमा शुद्ध खानेपानी प्राप्त गरेका हुने	एक वडा एक खानेपानी ट्याङ्गी कार्यक्रम	पटक	०	१	१	२	५	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	५	३	३
प्रतिफल १.३	सबै वडा वासीले स्वच्छ खानेपानी उपभोग गरेका हुने	जानकी ग.पा. को सबै वडामा एक घर एक धारा जडान कार्यक्रम	प्याकेज	०	१			१	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	५	३	३
प्रतिफल १.४	गाउँपालिकाको पर्यावरण स्वस्थ तथा सुन्दर भएको हुने	खानेपानी परिक्षण, शुद्धिकरण, आयोजना मर्मत संभार तथा सरसफाई व्यवस्थापन केन्द्रको स्थापना	स्थान	०	२	१	२	५	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	५	३	३
प्रतिफल १.५	गाउँपालिकामा व्यवस्थित रूपमा फोहोरमैला व्यवस्थापन भएको हुने	गाउँपालिका फोहोरमैला व्यवस्थापन आयोजना	संख्या	०	१	१	१	३	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	५	३	३

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टपाइको छोता	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.६	सबै घरधुरीमा पक्की शैचालय निर्माण भएको हुने	एक घर एक नीजि शैचालय निर्माण अभियान	संख्या	०	१			१	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	८	२	२
प्रतिफल १.७	गाउँपालिका क्षेत्रमा व्यवस्थित ढल निकास भएको हुनेछ	बजार क्षेत्रमा ढल व्यवस्थापन परियोजना	प्रतिशत	०	१०	२०	३०	३०	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	८	२	२

५.४ लैङ्गिंग समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

५.४.१ विद्यमान अवस्था

संविधान प्रदत्त लैङ्गिक समानता र समावेशीकरणका व्यवस्थाहरूलाई कार्यान्वयनको चरणमा मुख्य भुमिका र दायित्व स्थानीय निकायको रहने कुराको महसुस गरी जानकी गाउँपालिकाले पनि सिमान्तकृत, पिछडिएका, आर्थिक रूपमा विपन्न, अपाङ्ग, महिला, जेष्ठ नागरिक आदि सबै तह र तप्काका नागरिकको संरक्षण तथा उन्नतीमा साथ दिन विभिन्न योजनाको तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्दै आएको छ।

बजेट तर्जुमाको क्रममा लैङ्गिक, ज्येष्ठता, अपाङ्गता, बालमैत्री, विपन्नता, सिमान्तीकृत पक्षलाई समेटी ध्यान दिने गरिएको छ। यस पालिकामा वर्षको ८/१० वटा भेदभाव र हिँसाका जानकी गाउँपालिकाको महिला पुरुष अनुपात १०६.७ रहेको छ। आर्थिक रूपले सकृद उमेर समुहको जनसंख्या उमेर समुहको आधारमा ५ वर्ष मुनीको जनसंख्या ७ प्रतिशत, १५ देखि ४० वर्ष उमेर समुहको युवा जनसंख्या ४७.५२ प्रतिशत, आर्थिक रूपले सकृद उमेर समुह १५ देखि ५९ वर्ष उमेर समुहको जनसंख्या ५७.१ प्रतिशत, तथा आर्थिक रूपले निष्कृद युवा जनसंख्या ४२.९ प्रतिशत रहेको छ भने ६० वर्ष पूरा भएको जनसंख्या ९.८ प्रतिशत रहेको छ।

जानकी गाउँपालिकाको कार्यालयले सरकारी नीति अनुरूपका विभिन्न विकास निर्माण तथा सामाजिक शसक्तिकरणका कार्यहरूका साथै विगत केहि वर्ष देखि बालमैत्री र लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण स्थानीय शासनको राष्ट्रिय रणनिति कार्यान्वयन गरि जानकीलाई ज्येष्ठ नागरिकमैत्री, बालमैत्री, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण मैत्री गाउँपालिकाको रूपमा विकास गर्ने उद्देश्यले विभिन्न क्षेत्रमा कार्यहरू भईरहेका छन्। यस गा.पा.मा २४० वटा महिला समुह रहेका छन् भने करिव १३०० महिला सहकारीमा आवद्ध भएका छन्। हाल सम्म करिव ३० जना महिला व्यवसायमा संलग्न रहेका छन् भने महिला उद्यमीको संख्या ४० रहेको छ। कुनै न कुनै प्रकारको अपाङ्गता भएका व्यक्ति करिव १.५ प्रतिशत रहेका छन्। लोपोन्मुख कुसबडीया जाती लगायत विभिन्न जात जातीको उत्थानको लागि गाउँपालिकाले सकृद रूपमा पहल गरिरहेको छ। स्थानीय निर्णय प्रकृयामा अल्पसंख्यक समुदाय, महिला तथा लक्षित वर्गका अर्थ पूर्ण सहभागिताका लागि गाउँपालिकाले पहल गरिरहेको अवस्था छ।

५.४.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

कुप्रथाको रूपमा समाजमा विद्यमान रहेको जातिय विभेद अन्त्य गर्नु, कानूनले वर्जित गरेको बाल विवाह निर्मुल गर्नु, पालिकामा निर्माण हुने हरेक संरचना बालबालिका, अपाङ्ग तथा महिलामैत्री निर्माण गर्नु, सिमान्तकृत समुदायको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्नु, निर्णय प्रकृयाहरूमा सिमान्तकृत, जनजाति, महिला आदि वर्गको अर्थपूर्ण सहभागिता बढाउनु, जेष्ठ नागरिकको उचित संरक्षण गर्नु, आर्थिक रूपमा विपन्न समुदायको सवलीकरण गर्नु, समावेशी विकासको अवधारणालाई संस्थागत गर्नु, लैङ्गिंग समानता मानविय क्षमताको पहिचान गरी उपयुक्त परिचालन यो पालिकाका मुख्य चुनौती हुन्।

अवसर

संविधान तथा प्रचलित नेपाल कानुनले राज्यका सम्रूप तह र तप्कामा सबै समुदायको समान सहभागिताको अवसर जुटाईदिएको छ। समाजमा प्रचलनमा रहेका कुप्रथा परम्परालाई निर्मुलन गरेको छ। ज्येष्ठ नागरिक, महिला, बालबालिका, आदिवासी, जनजाती, सिमन्तीकृत समुदायका लागि बजेट, योजना तर्जुमाको अवस्था देखि नै भुमिका र अवसरको सुनिश्चितताको लागि विभिन्न नीतिगत व्यवस्था रहेको छ। विभिन्न क्षेत्रमा रहेका मैलिक विशेषताको संरक्षण र सम्वर्द्धन गरी सामाजिक पुँजीको प्रयोग आयआर्जन मैत्री बनाउने सुनौलो अवसर रहेको छ।

५.४.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

“आत्म सम्मान सहितको समावेशिता समतामुलक समुदाय जानकीको प्रतिबद्धता”

लक्ष्य

जेष्ठ नागरिक, महिला र वालबालिका, अपांग, दलित, सिमान्तीकृत तथा न्युन आय भएका लक्षित परिवार लगायत सम्पूर्ण नागरिकको सामाजिक सुरक्षा गर्दै सबल नागरिकको स्वरोजगार, तालिम मार्फत क्षमता विकास र गाउँपालिकाको हितमा प्रयोग गर्ने ।

उद्देश्य

१. गाउँपालिकाबाट प्रदान हुने सेवा र अवसरमा सबै वर्ग, उमेर, क्षमता, लिङ्ग, सुमदाय, जातियताको समान पहुँचको सुनिश्चितता कायम गर्ने ।

५.४.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ गाउँपालिकाबाट प्रदान हुने सेवा र अवसरमा सबै वर्ग, उमेर, क्षमता, लिङ्ग, सुमदाय, जातियताको समान पहुँचको सुनिश्चितता कायम गर्ने ।	
१.१ गाउँपालिकाका सबै वर्ग समुदायलाई समेट्ने समावेशी विकास नीति अवलम्बन गर्ने ।	<p>१.१.१. छुवाछुत मुक्त गाउँपालिका कार्यान्वयन गरिने ।</p> <p>१.१.२. एकल तथा हिंसा पिडित महिलाको उद्यम क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याईने ।</p> <p>१.१.३. अपांग, दलित तथा न्युन आय भएका परिवार लक्षित शिप विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिने ।</p> <p>१.१.४. पिछडिएका वर्ग, अपाङ्ग, वालबालिका तथा वृद्ध वृद्धा लक्षित विमामा आधारित सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिने ।</p> <p>१.१.५. महिला तथा अल्पसंख्यक समुदायमा सीप विकास परियोजना सञ्चालन गरिने ।</p> <p>१.१.६. जेष्ठनागरिक सेवा तथा मनोरन्जन केन्द्र स्थापना गरिने ।</p> <p>१.१.७. बाल विवाह न्युनीकरण कार्यक्रम गरिने ।</p> <p>१.१.८. आदिवासी तथा लोपोन्मुख जनजाती उत्थान कार्यक्रम सञ्चालन गरिने ।</p>

५.४.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.	नं. कार्यक्रम	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		जिल्हा	दिराल	दिपल
१	१.१.१	छुवाल्लुत मुक्त गाउँपालिका		निरन्तर					५	६	४
२	१.१.२	एकल तथा हिंसा पिडित महिलाको उद्यम क्षमता विकास कार्यक्रम	संख्या	निरन्तर					५	६	४
३	१.१.३	अपांग, दलित तथा न्युन आय भएका परिवार लक्षित शिप विकास कार्यक्रम	संख्या	०	२	२	२	६	५	६	४
४	१.१.४	पिछडिएका वर्ग, अपाङ्ग, बालवालिका तथा वृद्ध वृद्धा लक्षित विमामा आधारित सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम	संख्या	निरन्तर					५	६	४
५	१.१.५	महिला तथा अल्पसंख्यक समुदायमा सीप विकास परियोजना	संख्या	०	२	२	२	६	५	६	४
६	१.१.६	जेष्ठनागरिक सेवा तथा मनोरन्जन केन्द्र	संख्या	०	२	२	२	६	५	६	४
७	१.१.७	बाल विवाह न्युनीकरण कार्यक्रम	संख्या	०	२	२	२	६	५	६	४
८	१.१.८	आदिवासी तथा लोपोन्मुख जनजाती उत्थान कार्यक्रम		निरन्तर					५	६	४

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पृष्ठाङ्को स्रोत	ग्रन्थिमार्ग	दिविल	दिराल	दिप्ल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	जेष्ठ नागरिक, महिला र वालबालिका, अपांग, दलित, सिमान्तीकृत तथा न्युन आय भएका लक्षित परिवार लगायत सम्पूर्ण नागरिकको सामाजिक सुरक्षा सुदृढ भई सबल नागरिकको क्षमता विकास भएको हुनेछ,	समावेशी पूर्वाधारको अवस्था	प्रतिशत	५	१०	३०	६०	६०	गापा पाश्व चित्र	गा पा	५	६	४
असर १	गाउँपालिकाबाट प्रदान हुने सेवा र अवसरमा सबै वर्ग, उमेर, क्षमता, लिङ्ग, सुमदाय, जातियताको समान पहुँच भएको हुने	सहकारीमा आवद्ध महिला	संख्या	१२००	१५००	१८००	२०००	२०००	गापा पाश्व चित्र	गा पा	५	६	४
		महिला उच्चमीहरुका	संख्या	२०	४०	६०	१००	१००			५	६	४
		महिला पुरुष अनुपात	अनुपात	१०६.७	१०३	१०२	९९	९९			५	६	४
		सामाजिक सुरक्षाबाट लाभान्वित लक्षित वर्ग	प्रतिशत	३३	३५	४५	५५	५५	गापा पाश्व चित्र	गा पा	५	६	४

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	स्थाईको पृष्ठालम्बन	निरन्तर	दिविवार	दिविवार	दिवाल	दिवाल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३							
		सामाजिक तथा आर्थिक रूपमा विपन्न समुदायको वहुआयामिक गरिवी	प्रतिशत	८०	७५	७०	५०	५०	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	५	६	४	
		अपाङ्गता भएका व्यक्तिको रोजगारी	प्रतिशत	०	५	७	९	९	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	५	६	४	
		वाल अधिकार प्राप्त अभिभावक एवं वालवालिकामा चेतना वढि	प्रतिशत	४०	५०	५५	७०	७०	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	५	६	४	
प्रतिफल १.१	गाउँपालिका सबै प्रकारका छुवाछुत मुक्त भएका हुने	छुवाछुत मुक्त गाउँपालिका			निरन्तर					गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	५	६	४
प्रतिफल १.२	एकल तथा हिंसा पिडित महिला उद्यमी तयार भएको हुने	एकल तथा हिंसा पिडित महिलाको उद्यम क्षमता विकास कार्यक्रम	संख्या		निरन्तर					गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	५	६	४
प्रतिफल १.३	अपांग, दलित तथा न्युन आय भएका परिवार लक्षित शिष्य विकास भएको हुने	अपांग, दलित तथा न्युन आय भएका परिवार लक्षित शिष्य विकास कार्यक्रम	संख्या	०	२	१	०	३	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	५	६	४	
प्रतिफल १.४	समुदायका सबै लक्षित वर्गको सामाजिक सुरक्षा भएको हुने	पिछडिएका वर्ग, अपाङ्ग, वालवालिका तथा वृद्ध वृद्धा लक्षित विमामा आधारित	संख्या	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	५	६	४	

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	स्रोत पृष्ठाहिको पुऱ्य	ग्रन्थांक लिमिट	दिविल	दिराल	दिप्ल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम											
प्रतिफल १.५	महिला तथा अल्पसंख्यक समुदायले सीप सिकेर आय आर्जन शुरू गरेको हुने	महिला तथा अल्पसंख्यक समुदायमा सीप विकास परियोजना	संख्या	०	२		०	२	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	५	६	४
प्रतिफल १.६	जेष्ठ नागरिकको जीवन सहजता हुने	जेष्ठ नागरिक सेवा तथा मनोरन्जन केन्द्र	संख्या	०	२		०	२	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	५	६	४
प्रतिफल १.७	बाल विवाह निर्मल भएको हुने	बाल विवाह न्युनीकरण कार्यक्रम	संख्या	०	२		०	२	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	५	६	४
प्रतिफल १.७	अति विपन्न समुदायको क्षमता विकास र उत्थान भएको हुने	आदिवासी तथा लोपोन्मुख जनजाती उत्थान कार्यक्रम	निरन्तर				निरन्तर		गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	५	६	४

५.५ युवा तथा खेलकुद

५.५.१ विद्यमान अवस्था

करिव ५७ प्रतिशत आर्थिक रूपले सकृय उमेर समुहको जनसंख्या भएको यो पालिकामा १५ देखि ४० वर्ष उमेर समुहको जनसंख्या करिव ४७ प्रतिशत रहेको छ। यो उमेर समुह लक्षित विषेश कार्यक्रम तर्जुमा भएको देखिदैन। गाउँपालिकामा खेलकुद पूर्वाधार विकास पर्याप्त भैसकेको अवस्था छैन। साथै खेलकुद मैदान पर्याप्त नहुन, खेलाडीलाई प्रशिक्षणको अभाव, युवा दुर्व्यशनी, स्थानिय स्तरमा रोजगारीका अवसरहरु कमी हुनु, कृषि तथा पशुपालन व्यवसायमा युवाको आकर्षण कम हुनु तथा प्राविधिकरूपमा दक्ष युवाको सँख्या कम हुनु युवा तथा खेलकुद क्षेत्रका प्रमुख समस्या हुन।

५.५.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

युवा वर्गलाई आकर्षण गर्न सक्ने रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गर्नु, सकृय उमेर समुहका युवालाई दक्ष जनशक्तिको रूपमा रूपान्तरण गर्नु, युवामा व्यवसायिकताको सस्कार भर्नु, खेलकुद पूर्वाधारको विकास गर्नु तथा युवा वर्गलाई खेल प्रति आकर्षण गर्नु युवा तथा खेलकुद क्षेत्रका चुनौतीहरु हुन।

अवसर

युवा वर्गको प्राविधिक तथा व्यवसयिक दक्षता अभिवृद्धि गर्न, कृषि, व्यवसायिक तथा औद्योगिक क्षेत्रको विकासमा युवाको आकर्षण वढाउन, रोजगारीका अल्पकालिन तथा दीर्घकालिन अवसरहरुको पहिचान गरी युवा परिचालन गर्न, दक्ष तथा क्षमतावान युवा खेलाडी उत्पादन गर्न गाउँपालिकासँग अवसरहरु प्राप्त छन।

५.५.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

सक्षम, स्वस्थ र दक्ष युवा शक्ति

लक्ष्य

खेलकुद तथा उद्यमशिलताका माध्यमबाट युवा वर्गको बहुआयामिक विकास गर्नु

उद्देश्य

खेलकुद, कृषि तथा औद्योगिक उद्यमशिलताका माध्यमबाट युवाको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गर्नु

५.५.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ खेलकुद, कृषि तथा औद्योगिक उद्यमशिलताका माध्यमबाट युवाको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गर्नु	
१.१ खेलकुद पूर्वाधारको विकास गर्ने	१.१.१ एक बडा एक बहुउद्देशिय कम्बर्डहल सहितको खेलकुद मैदान निर्माण गरिने छ १.१.२ नियमित विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ, १.१.३ किशोर किशोरीको आधारभूत आत्मरक्षाको तालिम प्रदान गरिने छ।
१.२ युवावर्गलाई उद्यमशिलतातर्फ आकर्षण गर्ने	१.२.१ युवा उद्यमशिलता तथा क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। १.२.२ वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवाहरुको सिपलाई पहिचान गरी व्यावसाय गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ।

५.५.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्रम	नं. कार्यक्रमीति	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिवाल	दिवाल	दिप्रल
१	१.१.१	एक वडा एक वहुउद्देश्य कर्भडहल सहितको खेलकुद मैदान	संख्या	०			१		२	२	२
२	१.१.२	नियमित विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिता		निरन्तर					३	२	३
३	१.१.३	किशोर किशोरीको आधारभूत आत्मरक्षाको तालिम कार्यक्रम		निरन्तर					२	२	२
४	१.२.१	युवा उद्यमशीलता तथा क्षमता विकास कार्यक्रम	संख्या	०	४०	५०	५०	१४०	२	२	२
५	१.२.२	वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवाहरूको सिपलाई पहिचान गरी व्यावसाय गर्ने प्रोत्साहन	संख्या	०	६०	६०	६०	२४०	३	२	३

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	योजनाको छोट पृष्ठाङ्क	जिम्मेवार निकाप	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	युवा क्लब, किशोरी संजाल, बाल क्लब गठन, पुर्नगठन र सबलीकरण भई उद्यमशिलता, सीप विकास तथा युवा वर्गको सर्वाङ्गीण विकास भएको हुने	युवा रोजगारीको अवस्था	प्रतिशत	२	३	५	१०	१०	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	३	२	३
		प्रदेश तथा राष्ट्रियस्तर खेलाडी	संख्या	५	५	६	१०	१७	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	३	२	३
असर १	युवाको क्षमता, उद्यमशीलता, रोजगार स्वरोजगारको अवसर सृजना भई गाउँपालिकाको समृद्धि शुरु भएको हुने	व्यवसायिक खेलाडी	संख्या	५	५	६	१०	१७	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	३	२	३
		युवा द्वारा सञ्चालित करार खेती तथा अगानिक खेतीको उत्पादन	मे टन	०	५००	७००	१०००	२२००	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	३	२	३
		कर्वडहल तथा खेलकुद मैदान	संख्या	१	२	२	१	६	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	३	२	३
		पालिकामा संचालित खेलकुद प्रतियोगिता	संख्या	१	३	३	४	४	गापा पाश्वर्च चित्र	गा पा	३	२	३

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	प्रयोगाईको छोट प्रयोग	जिम्मेवार निकाप	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.१	गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद विकासमा योगदान पुगेको हुने ।	एक वडा एक बहुउद्देश्यय कभर्डहल सहितको खेलकुद मैदान	संख्या	०	१	२	३	६	ग पा	गा पा	३	२	३
प्रतिफल १.२	खेलाडीलाई प्रतिभा उजागर हुने	नियमित विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिता	निरन्तर					६	गापा	गा पा	३	२	३
प्रतिफल १.३	किशोर किशोरीलाई आत्मरक्षाको सीप प्राप्त हुने	किशोर किशोरीको आधारभूत आत्मरक्षाको तालिम कार्यक्रम	निरन्तर					१	ग पा	गा पा	३	२	३
प्रतिफल १.४	युवामैत्री रोजगार क्षेत्र पहिचान भएको हुने	युवा उद्यमशीलता तथा क्षमता विकास कार्यक्रम	संख्या	०	४०	६०	८०	१८०	ग पा	गा पा	३	२	३
प्रतिफल १.५	विदेशबाट फर्केका युवाको सिप राष्ट्रिमा प्रयोग भएको हुने	बैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवाहरूको सिपलाई पहिचान गरी व्यावसाय गर्ने प्रोत्साहन	संख्या	०	६०	६०	६०	१८०	ग पा	गा पा	३	२	३

५.६ कला भाषा, साहित्य तथा संस्कृति

५.६.१ विद्यमान अवस्था

जानकी गाउँपालिकामा मुख्य रूपमा बोलीने भाषा अवधी हो । यहाँका मुख्य धार्मिक स्थलहरूमा जानकी मन्दिर, हनुमान मन्दिर, जुगनभरिया, गुँगीमाता मन्दिर, श्यामसुन्दर नागाबाबा कुटी कलिमाई मन्दिर आदी रहेका छन् । यो पालिकामा करिव ३० जना कवि, उपन्यासकार, कथाकार, कलाकार, गायक, गायिका रहेका छन् । जोगागाउँ मेला, गुरुवा गाउँ मेला आदि मुख्य यहाँका मुख्य सामुदायिक मेलाहरू हुन् । यहाँ नेपालकै लोपोन्मुख मध्येको एक कुस्वडीया समुदायको बसोबास रहेकोछ । स्थानीय स्तरमा आधारभूत विद्यालय शिक्षा अवधी भाषामा प्रदान गर्नको लागि पहल गरिएको, मात्रीभाषा शिक्षालाई प्राथमिकता दिइएको, सहित्य कला संस्कृतको हरेक पक्षलाई समेट्ने तयारीका साथ योजना निर्माणको चरणमा रहेको छ ।

५.६.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

स्थानीय कला, धार्मिक तथा सांस्कृति सम्पदाको संरक्षण एवं प्रवर्द्धन गर्नु, समाजको वहुलताका विषेशताको आत्मसाथ गर्दै विकासको दिशामा समाजलाई परिचालन गर्नु, लोपोन्मुख संस्कृतिको अन्वेषण गर्नु, संस्कृति, कला, भाषा तथा साहित्यको संरक्षण तथा विकासमा राजनीतिक नेतृत्वको चासो बढाउनु, धार्मिक परम्परा अनुसार मृत्यु पछीको अन्त्यस्थि स्थलको उचित व्यवस्थापन नहुनु चुनौतीपूर्ण रहेको छ ।

अवसर

लोपोन्मुख कुस्वडीया समुदाय तथा अन्य विभिन्न समुदायका परम्परागत कला संस्कृतिको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गरी आयआर्जनका अवसर सृजना गर्न सकिन्छ । कलाकारिता क्षेत्रमा प्रखरता त्याई नाम, दाम कमाउन सकिन्छ, धार्मिक एवं सांस्कृतिक सम्पदाको सम्बर्द्धन गरी पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा पालिकालाई नै आकर्षक गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न सकिने देखिन्छ ।

५.६.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यनीति तथा मुख्य कार्यक्रम

दीर्घकालिन सोच

भाषा, कला, साहित्य, संस्कृति र सम्पदाको संगम जानकी गाउँपालिका

लक्ष्य

जानकी गाउँपालिकामा उपलब्ध भएका भाषा, कला, साहित्य, संस्कृति र सम्पदाको संरक्षण र संवर्द्धन गरी नागरिकलाई लाभ लिन सक्ने अवसरको विकास गर्ने ।

उद्देश्य

१. स्थानीय भाषा, कला, साहित्य, संस्कृति र सम्पदाको संरक्षण एवं प्रवर्द्धन गर्नु ।

५.६.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ स्थानीय भाषा, कला, साहित्य, संस्कृति र सम्पदाको संरक्षण एवं प्रवर्द्धन गर्नु ।	
१.१ स्थानीय भाषा, साहित्य, कला तथा लोपोन्मुख जाती समुदायको भाषा संस्कृति संरक्षणको नीति लिने	१.१. लोपोन्मुख जाती तथा अन्य संस्कृतिको जगेन्द्रा गर्न सास्कृतिक संग्राहलय निर्माण गरिने ।
	१.२. साहित्य, कला, ऐतिहासिक मुल्य मान्यताको जगेन्द्रा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने ।
	१.३. जाति, समुदायको धार्मिक आस्था अनुरूपको व्यवस्थित दाहसंस्कार स्थलको निर्माण गर्ने ।

५.६.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.	नं. कार्यक्रम	कार्यक्रम	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	लोपोन्मुख जाती तथा अन्य संस्कृतिको जगेन्ना गर्न सास्कृतिक संग्रहलय	संख्या	०	१			१	४	२	३
२	१.१.२	साहित्य, कला, एतिहासिक मूल्य मान्यताको जगेन्ना कार्यक्रम सञ्चालन	संख्या	०	१			१	४	२	३
३	१.१.३	जाति, समुदायको धार्मिक आस्था अनुरुपको व्यवस्थित दाहसंस्कार स्थलको निर्माण गर्ने	संख्या	०	१	१	२	४	४	२	३

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा उपलब्धि	पुष्टयाईको ओत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	जानकी गा.पाका भाषा, कला, साहित्य, संस्कृति र सम्पदाको संरक्षण र संवर्द्धन भई नागरिकले लाभ लिन सक्ने अवस्थाको सुजना भएको हुने	कला, संस्कृति, भाषा र साहित्यमा जिल्ला, प्रदेश र राष्ट्रको प्रतिनिधित्व गर्ने स्रष्टा	संख्या	०	१	४		४	पाश्व चित्र	गापा	४	२	३
		संरक्षित कला, संस्कृति र सम्पदाका प्रकार	संख्या	०	२	४		६	पाश्व चित्र	गापा	४	२	३
असर १	स्थानीय भाषा, कला, साहित्य, संस्कृति र	कला, भाषा र साहित्यलाई पेशाको	संख्या	०	२	३		५	पाश्व चित्र	गापा	४	२	३

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा उपलब्धि	प्रष्टगाइको ज्ञात पूँजी	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
	सम्पदाको संरक्षण एवं प्रवर्द्धन भएको हुने	रुपमा अवलम्ब नगर्ने व्यक्ति											
		स्थानीय संस्कृति, कला, सम्पदा र साहित्य संबन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धान	०	१	१			२	पाश्व चित्र	गापा	४	२	३
		स्थानीय कला, संस्कृति, सम्पदा, भाषा साहित्यमा आधारित प्रकाशन	०	१	१	१		३	पाश्व चित्र	गापा	४	२	३
प्रतिफल १.१	सांस्कृतिक संग्रालयको स्थापनाले गाउँपालिकाका सास्कृतिक सम्पदाको संरक्षण भएको हुने छ	लोपोन्मुख जाती तथा अन्य संस्कृतिको जगेन्तर्गत सास्कृतिक संग्राहलय	संख्या	०	१			१	पाश्व चित्र	गापा	४	२	३
प्रतिफल १.२	साहित्य, कला, ऐतिहासिक मूल्य मान्यताको जगेन्तर र उजागर भएको हुने छ	साहित्य, कला, ऐतिहासिक मूल्य मान्यताको जगेन्तर कार्यक्रम सञ्चालन	संख्या	०	१			१	पाश्व चित्र	गापा	४	२	३
प्रतिफल १.३	जाति, समुदायको धार्मिक आस्था अनुरूपको व्यवस्थित दाहसंस्कार कार्यमा सहज भएको हुने छ	जाति, समुदायको धार्मिक आस्था अनुरूपको व्यवस्थित दाहसंस्कार स्थलको निर्माण गर्ने	संख्या	०	१	१	२	४	पाश्व चित्र	गापा	४	२	३

परिच्छेद - छ

पूर्वाधार विकास

६.१ सडक तथा पुल

६.१.१ विचमान अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका कालो पत्रे १५ कि.मि., ग्राम्भेल २५ किमि, धुले ५, पक्की पुल १५, कलभर्ट ८, सडक नाला २० कि.मि. नियमित मर्मत सम्भार भएको सडक १२ कि.मि. रहेको छ। त्यसैगरी वायोइन्जिनियरिङ प्रविधि र सडक साइड वृक्षरोपण गरिएको सडक करिव १० कि.मि. रहेको छ। पालिकाको केन्द्रमा वडावाट सबैभन्दा नजिकको वडामा पहुँच करिव १५ मिनेटको रहेको छ।

हालका दिनमा हरेक वडामा रहेका सडकको स्तरोन्नती गरी धेरैजसो सडकमा ग्रावेल गरिएको छ। खजुरा नहर देखि पिप्रहवा सडक कालोपत्रे गरिएको, सहादतपूर जाने सडक कालोपत्रे गरिएको, मातिपूर रम्वापूर वन्जारेगाउँ जाने सडक कालोपत्रे, गुरुवागाउँ सडक खण्ड कालोपत्रे, पिप्रहवा सडक देखि खुला कारागार जाने बाटो कालोपत्रे, पानस सुर्खेत रोड देखि भटानपूर सम्म सडक कालोपत्रे गरिएको छ।

६.१.२ चुनौती र अवसर

चुनौती

पालिका क्षेत्रमा अधिकांश सडक कच्ची रहनु, सडक विकासको एकिकृत विकासको अवधारण विकास नहुनु, सडक सँगै जोडिएर आउने विजुली, ढल, खानेपानी, सिँचाई, पक्की पुल, हरित सडकको अवधारणाको कार्यान्वयन जस्ता विषयको फरक फरक समयमा योजना बन्ने गरेको र कार्यान्वयनमा एकरूपता नहुने, सार्वजनिक सेवा प्रदायक कार्यालयको लागि भवन तथा भौतिक पूर्वाधारको नगन्यता, सबै वडाको केन्द्र सम्म व्यवस्थित सडक सञ्जालको अभाव हुनु, गाउँपालिकाको दीर्घकालिन र क्षेत्रगत गुरुयोजना निर्माण गरी सोको आधारमा वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन हुन नसक्नु, सडक तथा पुल क्षेत्रका चुनौतीहरु हुन।

अवसर

गाउँपालिकाका हरेक वडा तहमा पक्की, ढल, विजुलीको पोल, हरित बगैंचा सहितको, व्यवस्थित र आकर्षक सडक सञ्जाल निर्माण गरी पालिकाका सबै वडामा हुने आर्थिक गरिविधि मुल प्रवाहमा जोडिने, ग्रामीण उत्पादनको बजारीकरणमा सहजता तथा वातावरण संरक्षणमा योगदान पुर्याउन सकिन्छ।

६.१.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य तथा उद्देश्य

दीर्घकालिन सोच

जानकीको विकासको मुख्य आधार गुणस्तरीय पक्की सडक सहितको यातायात पूर्वाधार।

लक्ष्य

गुणस्तरीय मापदण्ड सहितको सबै वडालाई जोड्ने आन्तरिक तथा पालिका र मुख्य राजमार्ग जोड्ने सडकलाई पक्की, दीगो, वाहैमास चल्ने व्यवस्थित सडक सञ्जाल निर्माण गरी नागरिकलाई सुविधा पुर्याउने।

उद्देश्य

१. व्यवस्थित र आकर्षक सडक सञ्जाल निर्माण गरी पालिकाका सबै वडालाई गाउँपालिकाको मुल प्रवाह जोड्दै पालिकालाई बत्तय बजारको दिगो पहुँच स्थापित गर्ने ।

६.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १. व्यवस्थित र आकर्षक सडक सञ्जाल निर्माण गरी सबै वडालाई गाउँपालिकाको मुल प्रवाह जोड्दै पालिकालाई बत्तय बजारको दिगो पहुँच स्थापित गर्ने ।	<p>१.१. हरेक वडाको केन्द्र सम्म जोड्ने ढल सहितको दुईतर्फी पक्की सडक निर्माण गरिने ।</p> <p>१.२. जिल्लाका मुख्य राजमार्ग संग जोड्ने सडक योजना निर्माण गरिने ।</p> <p>१.३. सडकको दायाँबायाँ वृक्ष रोपण गर्ने ग्रीनेरी सडक परियोजना कार्यान्वयन गरिने ।</p> <p>१.४. छिमेकी पालिका र राष्ट्रिय राजमार्ग जोड्ने पहुँचमार्गहरु दुईतर्फी पक्की सडक सुधार गरिने ।</p> <p>१.५. साइगाउँ मनिकापुर सडक खण्ड निर्माण गरिने ।</p> <p>१.६. जानकी गा.पा.को सबै वडा जोड्ने कृषि सडक निर्माण गरिने ।</p> <p>१.७. गाउँपालिकाको सिमाना देखि कर्महोना हुँदै गजुरा गाउँपालिका जोड्ने सडक निर्माण गरिने ।</p> <p>१.८. जानकी चक्रपथको निर्माण गरिने ।</p> <p>१.९. जानकी मुख्य सडक लिंक योजना कार्यान्वयन गरिने ।</p>
१.१ पालिकाका प्रत्येक सडक तथा पुल र अन्तरपालिका जोड्ने सम्पर्क सडक तथा पुलको गुणस्तरीय एवं स्तरोन्नती गर्ने	

६.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.	नं. कार्यनीति	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	द्वितीय	तृतीय
१	१.१.१	हरेक वडाको केन्द्र सम्म जोड्ने ढल सहितको दुईतर्फी पक्की सडक	संख्या	१	२	३	७	१२	९	३	२
२	१.१.२	जिल्लाका मुख्य राजमार्ग संग जोड्ने सडक योजना	किमि	०	३	५	८	१६	९	३	२
३	१.१.३	सडकको दायाँबायाँ वृक्ष रोपण गर्न ग्रीनेरी सडक परियोजना	किमि	०	१	१०	१०	२१	९	३	२
४	१.१.४	छिमेकी पालिका र राष्ट्रिय राजमार्ग जोड्ने पहुँचमार्गहरु दुईतर्फी पक्की सडक	किमि	०	५	७	८	८	९	३	२
५	१.१.५	साइगाउँ मनिकापुर सडक खण्ड निर्माण	किमि		२	२	१	५	९	३	२
६	१.१.६	जानकी गा.पा.को सबै वडा जोड्ने कृषि सडक निर्माण	किमि		५	५	५	१५	९	३	२
७	१.१.७	गाउँपालिकाको सिमाना देखि कर्महोना हुँदै गजुरा गाउँपालिका जोड्ने सडक	किमि	०	५	८	५	१८	९	३	२
८	१.१.८	जानकी चक्रपथको निर्माण	किमि	०	२	२	३	७	९	३	२
९	१.१.९	जानकी मुख्य सडक लिंक योजना कार्यान्वयन	किमि						९	३	२

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	स्रोत रूपौदाइको पूँङ्का	जिम्मेवार निकाय	दिवालि	दिवालि	दिपालि
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	सबै वडामा तथा जिल्लाका मुख्य राजमार्ग जोड्ने सडक गुणस्तरीय मापदण्ड सहितको पक्की, दीगो, वाहैमास चल्ने व्यवस्थित सडक सञ्जाल निर्माण भएको हुने	कालोपत्रे सडकको प्रत्यक्ष पहुँचमा भएको घरधुरी	प्रतिशत	०	५	१०	२०	२०	पाश्वर्व चित्र	गा पा	९	३	२
		ग्रामेल सडकको पहुँचमा भएका घरधुरी	प्रतिशत	५०	५५	६०	८०	८०	पाश्वर्व चित्र	गा पा	९	३	२
असर १	व्यवस्थित र आकर्षक सडक सञ्जाल निर्माण भई सबै वडालाई गाउँपालिकाको मुल प्रवाह जोडी बत्थय बजारको दिगो पहुँच स्थापित भएको हुने	कालोपत्रे सडक	किमी	१५	२५	३०	४०	४०	पाश्वर्व चित्र	गा पा	९	३	२
		ग्रामेल सडक	किमी	२५	२०	४०	४०	४०	पाश्वर्व चित्र	गा पा	९	३	२
		धुले सडक	किमी	५	५	८	१०	१०	पाश्वर्व चित्र	गा पा	९	३	२
		पक्की पुल	संख्या	१५	१५	१५	१५	१५	पाश्वर्व चित्र	गा पा	९	३	२
		कल्भर्ट	संख्या	८	८	१२	१५	१५	पाश्वर्व चित्र	गा पा	९	३	२
		सडक नालीको लम्बाई	किलो मिटर	२०		२००	२००	२००	पाश्वर्व चित्र	गा पा	९	३	२

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	स्थाईक पृष्ठ	जिम्मेवार निकाय	दिवाल	दिवाल	दिप्ल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		नियमित मर्मत संभार भएको सडकको लम्बाई	किमी	१२	१६	२५	३०	३०	पाश्वर्चित्र	गा पा	९	३	२
		वायोइन्जनिरिङ्ग प्रविधी र सडक साइड वृक्षारोपण	किमी	१०	१५	२५	३५	३५	पाश्वर्चित्र	गा पा	९	३	२
		गापाको केन्द्रमा पुग्न लाग्ने समय	मिनेट	१५	१५	१५	१०	१०	पाश्वर्चित्र	गा पा	९	३	२
प्रतिफल १.१	गाउँपालिका भित्रका सडक तथा पुल निर्माणमा एकरूपता आएको हुने	हरेक वडाको केन्द्र सम्म जोड्ने ढल सहितको दुईतर्फा पक्की सडक	संख्या	१	२	३	७	१२	पाश्वर्चित्र	गा पा	९	३	२
प्रतिफल १.२	वडा कार्यालय देखि गाउँपालिकासम्मको यात्रा सहज हुने	जिल्लाका मुख्य राजमार्ग संग जोड्ने सडक योजना	किमि	०	३	५	८	१६	पाश्वर्चित्र	गा पा	९	३	२
	रणनीतिक सडक निर्माणबाट गाउँपालिका वासीका आर्थिक कृयाकलाप मा वृद्धि भएको हुने	सडकको दायाँबायाँ वृक्ष रोपण गर्न ग्रीनेरी सडक परियोजना	किमि	१	१०	१०	२१	२१	पाश्वर्चित्र	गा पा	९	३	२
		छिमेकी पालिका र राष्ट्रिय राजमार्ग	किमि	५	७	८	८		पाश्वर्चित्र	गा पा	९	३	२

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	स्रोत पृष्ठाङ्के	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
		जोड्ने पहुँचमार्गहरु दुईतर्फी पक्की सडक											
		साइगाउँ मनिकापुर सडक खण्ड निर्माण	किमि	२	२	१	५		पाश्व चित्र	गा पा	९	३	२
		जानकी गा.पा.को सबै वडा जोड्ने कृषि सडक निर्माण	किमि	५	५	५	१५		पाश्व चित्र	गा पा	९	३	२
		गाउँपालिकाको सिमाना देखि कर्महोना हुँदै गजुरा गाउँपालिका जोड्ने सडक	किमि	५	८	५	१८	१८	पाश्व चित्र	गा पा	९	३	२
		जानकी चक्रपथको निर्माण	किमि	२	२	३	७	७	पाश्व चित्र	गा पा	९	३	२
		जानकी मुख्य सडक लिंक योजना कार्यान्वयन	किमि						पाश्व चित्र	गा पा	९	३	२

६.२ सञ्चार तथा सुचना प्रविधि

६.२.१ विद्वान अवस्था

जानकी गाउँपालिकामा विभिन्न सञ्चार तथा सुचना प्रविधिको प्रयोग हालका दिनमा बढेर गएको छ। हाल यो पालिकामा कुल ७८३१ परिवार मध्ये मोबाइल प्रयोगकर्ता ९२ प्रतिशत, कम्प्युटर प्रयोग गर्ने परिवार ४ प्रतिशत, इ-सेवा प्रयोग गर्ने करिव ५ प्रतिशत, मोबाइल वैकिडको सुविधा प्राप्त ०.५ प्रतिशत रहेका छन्। यहाँ आफ्नो व्यावसायको प्रवर्द्धनको लागि उद्यम व्यवसायमा सुचना प्रविधिको प्रयोग गर्ने प्रचलन पनि बढेर गएको देखिन्छ।

गाउँपालिकामा हुने व्यक्तिगत घटना दर्ता एवं दर्ता चलानीका काम, अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण जस्ता सेवाप्रवाह अनलाईन प्रणालीमा सञ्चालन गरिएको छ, वडाका विभिन्न ठाँउहरुमा निःशुल्क वाईफाई हटस्पटको व्यवस्था गरिएको छ, पालिकालाई प्राप्त हुने राजश्व अनलाईन प्रणालीबाट संकलन गर्ने व्यवस्थाको शुरुवात भएको छ, सबै वडाका सार्वजनिक कार्यालय, विद्यालय, स्वास्थ्य चौकीहरुमा इन्टरनेट जडान गरिएको छ, सामाजिक सुरक्षा भत्ताको वितरण बैड्डिङ प्रणालीबाट गर्ने कार्यको शुरुवात भएको छ, कर्मचारी तथा शिक्षकको विद्युतिय हाजिरी शुरुवता गरिएको छ, योजनाको छनौटको लागि सफ्टवेयरको व्यवस्था गरिएको छ।

६.२.२ चुनौती र अवसर

चुनौती

सुचना प्रविधिका सामाग्री सर्वसुलभ बनाउनु, विद्यालय इन्टरनेट लगायतका प्रविधिमैत्री बनाउनु, सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी नागरिकलाई आवश्यक सेवाप्रवाह गर्नु, डिजिटल गाउँपालिकाको अवधारणा कार्यान्वयन गर्नु, सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको अधिकतम प्रयोग गरी उपयोग बाट सेवा प्रवाहलाई सहयोग, सहज, सरल, छरितो पारदर्शी एवम बनाउने, प्रविधिको प्रयोग गरी बैकल्पिक माध्यमबाट शिक्षणको व्यवस्था गर्नु, टलिफोन टावरलाई व्यवस्थित तथा इन्टरनेट सुविधालाई सर्वसुलभ बनाउनु, गाउँपालिकातहमा प्रदान गरिने स्वास्थ्य, शिक्षा तथा प्रशासनिक सेवाप्रवाह प्रविधिमैत्री बनाउनु मुख्य चुनौती हुन्।

अवसर

गाउँपालिका क्षेत्रमा फोन तथा इन्टरनेट सुविधालाई सर्वसुलभ बनाई प्रदान गरिने सेवालाई मितव्ययी ढंगले प्रवाह गर्न सकिने, विद्यालय शिक्षालाई गुणस्तरीय तथा प्रविधिमैत्री बनाउन सकिने, तथा सर्वसाधारण जनतालाई सूचना प्रवाहमा जोडी प्रविधिमैत्री बनाउदै डिजिटल गाउँपालिका निर्माण अभियानलाई कार्यान्वयन गर्न सकिन्छ।

६.२.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उद्देश्य

सोच

सूचना तथा सञ्चार प्रविधि मैत्री डिजिटल जानकी गाउँपालिका अभियान सञ्चालन।

लक्ष्य

नागरिकमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोगको ज्ञान दिई गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाह छिटो छरितो, भरपर्दो, विश्वसनीय, पारदर्शी एवं गुणस्तरीय बनाउदै उनिहरुको जीवनलाई सहज र सरल बनाउने।

उद्देश्य

१. सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको पहुँच आम नागरिक स्तरमा सरल एवं सहज ढंगले विस्तार गर्ने।

६.२.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ सुचना तथा सञ्चार प्रविधिको पहुँच आम नागरिक स्तरमा सरल एवं सहज ढंगले विस्तार गर्ने ।	
१.१ प्रविधि मैत्री गाउँपालिकाको रूपमा जानकीलाई विकास गर्ने ।	१.१.१. गाउँपालिकाको आवश्यकता अनुरूप सुचना तथा सञ्चार नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिने ।
	१.१.२. नागरिकमा प्राविधिक शाक्षरता बढाउन विभिन्न तालिम र अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
	१.१.३. हरेक सरकारी कार्यालयहरुमा र सामुदायिक भवनहरुमा सूचना प्रविधि पूर्वाधार विकास गर्ने नीति लिने ।
	१.१.४. डिजिटल जानकी गाउँपालिका अभियान कार्यान्वयन गर्ने ।
	१.१.५. गाउँपालिकाको पूर्वाधार, प्रशासनिक संगठन, सूचना प्रविधिले सुविधा सम्पन्न र सेवाग्राहीमैत्री वनाउने कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने ।
	१.१.६. सूचना प्रविधिको प्राविधिक जनशक्तिलाई तालिम मार्फत क्षमता अभिवृद्धि गराउने ।

६.२.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.	नं. कार्यक्रमीति	कार्यक्रम	इकाई	आधार वर्ष २०७७/ ७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
					२०७८/ ७९	२०८०/ ८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल
१	१.१.१	गाउँपालिकाको आवश्यकता अनुरूप सुचना तथा सञ्चार नीति तर्जुमा		निरन्तर					१	३	२
२	१.१.२	नागरिकमा प्राविधिक शाक्षरता बढाउन विभिन्न तालिम र अभिमुखीकरण कार्यक्रम	संख्या	०	२	२	२	६	९	३	२
३	१.१.३	हरेक सरकारी कार्यालयहरुमा र सामुदायिक भवनहरुमा सुचना प्रविधि पूर्वाधार विकास	संख्या		७	१२	५	२४	९	३	२
४	१.१.४	डिजिटल जानकी गाउँपालिका अभियान कार्यान्वयन गर्ने		निरन्तर					९	३	२
५	१.१.५	गाउँपालिकाको पूर्वाधार, प्रशासनिक संगठन, सूचना प्रविधिले सुविधा सम्पन्न र सेवाग्राहीमैत्री बनाउने कार्यक्रम		निरन्तर					९	३	२
६	१.१.६	सूचना प्रविधिको प्राविधिक जनशक्तिलाई तालिम मार्फत क्षमता अभिवृद्धि गराउने		निरन्तर					९	३	२

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	उपलब्धि			योजना अवधिको जम्मा उपलब्धि	ग्रन्थांको पुस्तक	जिम्मेवार मित्रापा	दिविल	दिवाल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	नागरिकमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोगको ज्ञानले गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाह छिटो छरितो, भरपर्दो, विश्वसनीय, पारदर्शी एवं गुणस्तरीय भई जीवन सरल र सहज भएको हुने	इन्टरनेट सेवा प्रयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	२०	३०	३०	४०	४०	गापा पाश्वर्व चित्र	गापा	९	३	२
असर १	सुचना तथा सञ्चार प्रविधिको पहुँच आम नागरिक स्तरमा सरल एवं सहज ढंगले विस्तार भएको हुने	मोबाइल प्रयोगकर्ता	प्रतिशत	९२	९४	९५	९६	९६	"	गापा	९	३	२
		कम्प्युटर प्रयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	४	६	९	१०	१०	"	गापा	९	३	२
		इ सेवा प्रयोग गर्ने	प्रतिशत	५	६	१६	५०	५०	"	गापा	९	३	२
		मोबाइल वैकिड को सुविधा प्राप्त	प्रतिशत	०.५	३	५	२०	२०	"	गापा	९	३	२
		उद्यम व्यवसायमा सुचना प्रविधिको प्रयोग	प्रतिशत	२५	३०	५०	७०	७०	"	गापा	९	३	२
		प्रविधि मैत्री विद्यालय	प्रतिशत	NA	५	१०	३०	३०	"	गापा	९	३	२
प्रतिफल १.१	गाउँपालिका सुचना तथा सञ्चार नीति तर्जुमा भएको हुने	गाउँपालिकाको आवश्यकता अनुरूप सुचना तथा सञ्चार नीति तर्जुमा	निरन्तर						"	गापा	९	३	२
प्रतिफल १.२	आम प्राविधिक शाक्षरता बढेको हुने	नागरिकमा प्राविधिक शाक्षरता बढाउन	संख्या	०	२	२	२	६	"	गापा	९	३	२

		विभिन्न तालिम र अभिमुखीकरण कार्यक्रम										
प्रतिफल १.३	हरेक सरकारी कार्यालयहरूमा र सामुदायिक भवनहरूमा सूचना प्रविधि पूर्वाधार विकास भएको हुने	हरेक सरकारी कार्यालयहरूमा र सामुदायिक भवनहरूमा सूचना प्रविधि पूर्वाधार विकास	संख्या	७	१२	५	२४	"	९	३	२	
प्रतिफल १.४	गाउँपालिकामा सूचना प्रविधि सम्बन्धि निविन प्रयोगको शुरुवात भएको हुने	डिजिटल जानकी गाउँपालिका अभियान कार्यान्वयन गर्ने	निरन्तर					"	९	३	२	
प्रतिफल १.५	गाउँपालिकाको पूर्वाधार तथा प्रशासनिक संगठन सूचना प्रविधिले सुविधा सम्पन्न र सेवाग्राहीमैत्री भएको हुने	गाउँपालिकाको पूर्वाधार तथा प्रशासनिक संगठन सूचना प्रविधिले सुविधा सम्पन्न र सेवाग्राहीमैत्री वनाउने कार्यक्रम	निरन्तर					"	९	३	२	
प्रतिफल १.६	गाउँपालिकामा प्राविधिक जनशक्तिको क्षमता भएको हुने	सूचना प्रविधिको प्राविधिक जनशक्तिलाई तालिम मार्फत क्षमता अभिवृद्धि गराउने	निरन्तर					"	९	३	२	

६.३. आवास तथा वस्ती विकास

६.३.१ विद्यमान अवस्था

यहाँका परिवारले प्रयोग गर्ने घरको छाना ५५.७ प्रतिशत ढलान भएका, ३७.५ प्रतिशत जस्ताको छाना भएका र बाँकी फसको छानो भएका छन् भने सार्वजनिक जग्गामा बनाएको समेत गरी ९६.८ प्रतिशतको आफ्नै घरमा बसोवास गर्दछन् भने करिव १००० परिवारको भूकम्प प्रतिरोधी मापदण्ड पुरा गरी घर रहेको छ । यो गाउँपालिकामा करिव ३३ प्रतिशत सुकुम्बासी परिवार रहेका छन् जसको आफ्नो स्वामित्वमा जमिन रहेको छैन तसर्थ उनिहरूले सार्वजनिक जग्गाको उपयोगबाट जीवन निर्वाह गरिरहेका छन् । भूमी आयोग गठन भएपछि सुकुम्बासी तथा भुमीहिनको लगत संकलन गरी अद्यावधिक गरिएको, वडा नं. ४, ५ र ६ मा जग्गा नापीको काम शुरु गरिएको छ, सार्वजनिक खाली जग्गामा प्रशासनिक भवन, वडा कार्यालय भवन तथा खेल मैदानको निर्माण गरिएको छ, । गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवन वडा नं. ३ मा निर्माण गरिएको, वडा नं. ३ मा स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण गरिएको, वडा नं. ६ गानापूरमा बर्थिङ सेन्टर भवन निर्माण, वडा नं. ५ मा वन कार्यालयको भवन निर्माण, वडा नं. ५ मा सामुदायिक भवन निर्माण, गाउँपालिका भित्र विभिन्न विद्यालयमा १० व्लक (१६ कोठा) भवन निर्माण गरिएको छ । जानकी गाउँपालिकाको सर्वाङ्गिन विकास गर्नका लागि पालिका स्तरमा वैज्ञानिक भू उपयोग सम्बन्धी तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने आवश्यकता रहेको देखिन्छ ।

६.३.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

परम्परागत संरचनाको बस्तीलाई योजनाबद्ध रूपमा कृषि, आवास, औद्योगिक क्षेत्रको लागि जग्गा व्यवस्थापन गरी नमुना गाउँपालिका बनाउनका लागि नमूना ग्रामिण वस्ती विकास कार्यक्रम लागु कृषि र शिक्षा नागरिकको पहुँचमा पुग्ने ढंगले बस्तीको पुनःसंरचना गर्नु, खेतीयोग्य जमिनको अवैज्ञानिक खण्डकरण नियन्त्रण गर्नु, जमिनको प्रयोगमा व्यवस्थित प्रयोग नहुनु, सार्वजनिक जमिनको अतिक्रमण आवास तथा वस्ती विकासका चुनौतीहरू हुन् ।

अवसर

कृषि भूमी र अवादीको क्षेत्रको उचित वर्गिकरण गरी उचित रूपमा कृषि उत्पादन हुन सक्ने जमिनमा खेती मात्र गर्ने र नसक्ने क्षेत्रमा मात्र अवादी वसाउन वैज्ञानिक भूमी व्यवस्थापनको नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गन सकिन्छ । कृषि भूमीमा आवासीय भवन बनाउन रोक लगाउदै एकिकृत वस्ती विकासको अवधारणा कार्यान्वयनमा ल्याई कृषि योग्य जमिनमा भईरहेको अतिक्रमण रोक्ने, तथा सार्वजनिक जग्गामा व्यवस्थित तथा उत्पादनशील प्रयोग गर्ने अवसर गाउँपालिकासँग छ । नमुना वस्ती निर्माण गर्दै गाउँपालिकालाई नै नमुना गाउँपालिका बनाउनका लागि नमूना कृषि र शिक्षा ग्रामिण वस्ती विकास कार्यक्रम लागु गर्न सकिने ।

६.३.३ दीर्घकालिन सोच लक्ष्य उद्देश्य

दीर्घकालिन सोच

भूमीको वैज्ञानिक व्यवस्थापन, दिगो तथा सुरक्षित एकिकृत वस्ती विकास ।

लक्ष्य

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेको कृषि भूमीको पहिचान र संरक्षण गरी स्वास्थ्य, शिक्षा, यातायात, विद्युत, यातायात, हरियाली सहितको एकिकृत आधुनिक शहरी विकासको अवधारणा कार्यान्वयनमा ल्याउने ।

उद्देश्य

१. गाउँपालिका क्षेत्रको भूमीको एकिकृत व्यवस्थापन गरी कृषि योग्य भूमीको संरक्षण तथा कृषि उत्पादन नहुने ठाँउमा मात्र एकिकृत बस्ती विकास र नमुना बस्ती निर्माण गर्दै पालिकालाई नै नमुना गाउँपालिका बनाउने ।

६.३.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १. गाउँपालिका क्षेत्रको भूमीको एकिकृत व्यवस्थापन गरी कृषि योग्य भूमीको संरक्षण तथा कृषि उत्पादन नहुने ठाँउमा मात्र एकिकृत बस्ती विकास र नमुना बस्ती निर्माण गर्दै पालिकालाई नै नमुना गाउँपालिका बनाउने ।	१.१.१. आवास तथा भूमि व्यवस्थापन सम्बन्धि नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा गर्ने ।
१.१ आवास तथा कृषि भूमीको पहिचान गरी व्यवस्थित भू-उपयोग नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने	१.१.२. वडा नं. ३ र ४ मा एकिकृत बस्ती विकास तथा स्मार्ट सिटी आयोजना गर्ने ।
	१.१.३. अतिविपन्न,लोपोन्मुख र सीमान्तकृत वर्गका परिवारका लागि सुरक्षित, किफायती र वातावरणमैत्री आवास निर्माण गर्न सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने ।
	१.१.४. जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता मैत्री सार्वजनिक भवन निर्माण नीति कार्यान्वयन गर्ने ।
	१.१.५. खेतीयोरय जमिनको खण्डीकरण रोकी गैर कृषि भूमीमा बस्ती विकास नीति कार्यान्वयन गर्ने ।

६.३.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.	क्रमीय संख्या	कार्यक्रम	इकाई	आधार वर्ष २०७८/७९	२०७८/७९	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
						२०८०/८१	२०८१/८२	दिविल	दिराल	दिप्रल		
१	१.१.१	आवास तथा भूमि व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा		निरन्तर						११	६	२
२	१.१.२	वडा नं. ३ र ४ मा एकिकृत वस्ती विकास तथा स्मार्ट सिटी आयोजना	प्याकेज	०	१				१	११	६	२
३	१.१.३	अतिविपन्न, लोपोन्मुख र सीमान्तकृत वर्गका परिवारका लागि सुरक्षित, किफायती र वातावरणमैत्री आवास निर्माण गर्न सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम	संख्या	०	१००	२००	३००	६००		११	६	२
४	१.१.४	जेष्ठनागरिक, अपाङ्गता मैत्री सार्वजनिक भवन निर्माण नीति कार्यान्वयन	संख्या	०	१	२	१	४		११	६	२
५	१.१.५	खेतीयोग्य जमिनको खण्डीकरण रोकी गैर कृषि भूमीमा वस्ती विकास नीति कार्यान्वयन		निरन्तर						११	६	२

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याङ्को श्रेत्र	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल	
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३							
प्रभाव	कृषि भूमीको पहिचान र संरक्षण भई स्वास्थ्य, शिक्षा, यातायात, बिद्युत, यातायात, हरियाली सहितको एकिकृत आधुनिक शहरी विकासको अवधारणा कार्यान्वयनमा आएको हुने	प्रवर्तित, व्यवस्थित तथा सुरक्षित आवासमा वस्ने घरधुरी	प्रतिशत	५	१०	२०	५०	५०	पाश्वर्चित्र	गापा	११	६	२	
असर १	गाउँपालिका क्षेत्रको भूमीको एकिकृत व्यवस्थापन सम्पन्न भई कृषि योग्य भूमीको संरक्षण तथा कृषि उत्पादन नहुने ठाँउमा मात्र एकिकृत वस्ती विकास र नमुना वस्ती निर्माण गर्दै पालिकालाई नै नमुना गाउँपालिकाको रूपमा रूपान्तरण गरेको हुने	भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण सम्बन्धी दक्ष व्यक्ति	संख्या	१०००	१५००	२०००	३०००	३०००	पाश्वर्चित्र	गापा	११	६	२	
		भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि र मापदण्ड अनुसार निर्माण भएका सार्वजनिक भवन तथा संरचना	संख्या	१०	१०	१५	२०	५५	पाश्वर्चित्र	गापा	११	६	२	
		सुकुम्बासी	संख्या	२६००	२५००	१५००	५००	५००	पाश्वर्चित्र	गापा	११	६	२	
		सुरक्षित आवास क्षेत्र	प्रतिशत	१	१०	२०	५०	५०	पाश्वर्चित्र	गापा	११	६	२	
		आधारभूत पूर्वाधारसहित व्यवस्थित बजार	संख्या	२	२	२	३	३	पाश्वर्चित्र	गापा	११	६	२	

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याङ्को श्रेत्र	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	द्वित्र
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रतिफल १.१	गाउँपालिकाको आवास तथा भूमि व्यवस्थापनको मापदण्ड तयार भएको हुने	आवास तथा भूमि व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा		निरन्तर					पाश्वर्चित्र	गापा	११	६	२
प्रतिफल १.२	गाउँपालिकामा व्यवस्थित स्मार्ट सिटी निर्माण भएको हुने	बडा नं. ३२४ मा एकिकृत वस्ती विकास तथा स्मार्ट सिटी आयोजना	प्याकेज	०	१			१	पाश्वर्चित्र	गापा	११	६	२
प्रतिफल १.३	अतिविपन्न, लोपोन्मुख र सीमान्तकृत वर्गका परिवारले भुकम्प प्रतिरोधी आवास पाएका हुने	अतिविपन्न, लोपोन्मुख र सीमान्तकृत वर्गका परिवारका लागि सुरक्षित, किफायती र वातावरणमैत्री आवास निर्माण गर्न सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम	संख्या	०	१००	२००	३००	६००	पाश्वर्चित्र	गापा	११	६	२
प्रतिफल १.४	जेष्ठनागरिक, अपाङ्गता मैत्री सार्वजनिक भवन निर्माण भएको हुने	जेष्ठनागरिक, अपाङ्गता मैत्री सार्वजनिक भवन निर्माण नीति कार्यान्वयन	संख्या	०	१	२	१	४	पाश्वर्चित्र	गापा	११	६	२
प्रतिफल १.५	बैज्ञानिक भूमि उपयोग नीति तर्जुमा भई लागु भएको हुने	खेतीयोग्य जमिनको खण्डीकरण रोकी गैर कृषि भूमीमा वस्ती विकास नीति कार्यान्वयन		निरन्तर					पाश्वर्चित्र	गापा	११	६	२

६.४ विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा

६.४.१ विद्यमान अवस्था

गाउँपालिकाका सबै घरधुरीहरूमा विद्युत पहुँच पुऱ्याउने लक्षका ग्रामीण विद्युतिकरणको कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ, सडक किनारा तथा चोकहरूमा हाई मस्क लाईटको जडान गरिएको छ, जसका कारण करिव सबै घरमा विद्युत विस्तारको कम चलिरहेको छ। गानापूर सडक खण्डमा सौर्य बत्ती जडान, वडा नं. ६ मा सौर्य बत्ती जडान भएको छ। खाना पकाउने श्रोतको रूपमा धेरैजसोले र्याँसको प्रयोग गर्ने गर्दछन्।

६.४.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

ग्रामीण विद्युतिकरण, कृषि क्षेत्रमा आवश्यक प्रविधिको प्रयोगको लागि विद्युतको पर्याप्तता, उपलब्ध उर्जाको गाउँपालिकाको आर्थिक समृद्धिमा अधिकतम उपयोग गर्नु, विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जामा उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुनु, नागरिकमा उर्जा साक्षरता नहुनु आदि विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जाका चुनौती हुन।

अवसर

नागरिकको अपनत्व कायम हुने ढंगले केही योगदानमा आधारित ग्रामीण विद्युतिकरण मार्फत नागरिकको घरमा विद्युत सेवा पुर्याउन सकिन्छ। उर्जाको सर्वसुलभता भएमा उर्जाको प्रयोग गरी सञ्चालन गर्न सकिने उद्योग, लघुउद्यम, प्रविधिको प्रयोगले गर्नसक्ने उद्यम तथा व्यवसायको सञ्चालन गरी स्थानीय रोजगार तथा स्वरोजगारका अवसरको सृजना हुन सक्छन् जसले पालिकामा बैकल्पिक अवसरको सृजना हुन्छ।

६.४.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य

ग्रामीण विद्युतिकरणको विस्तार, युवा मैत्री स्वरोजगारको अवसर, आत्मनिर्भर अर्थतन्त्रको आधार लक्ष्य

विद्युतिकरणको विस्तार गरी आम नागरिकमा उर्जाको पहुँच सुनिश्चित गर्ने र कृषि तथा अन्य पेशामा प्रविधिको प्रयोग, उर्जाको माध्यमबाट सञ्चालन हुन सक्ने लघु तथा मझौला उद्योगको स्थापना गरी स्वरोजगारका अवसरको विस्तार गर्ने।

उद्देश्य

उर्जामा आम नागरिकको पहुँच सुनिश्चित गर्ने र उर्जाको माध्यमबाट सञ्चालन गर्न सकिने स्वरोजगारका अवसरको खोज तथा प्रवर्द्धन गर्ने।

६.४.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ उर्जामा आम नागरिकको पहुँच सुनिश्चित गर्ने र उर्जाको माध्यमबाट सञ्चालन गर्न सकिने स्वरोजगारका अवसरको खोजी तथा प्रवर्द्धन गर्ने।	
१.१ उर्जामा नागरिकको पहुँच बढाई गाउँपालिकाको आर्थिक आधारका विकास गर्ने	१.१.१. जानकी ग्रामीण विद्युतीकरण कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिने छ। १.१.२. उर्जा सम्बन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयनमा ल्याईने छ। १.१.३. उद्योग तथा बस्तीको प्रयोगको उर्जाको बर्गीकरण गरी घरयासी प्रयोगको न्युन महसुल निर्धारण गरिनेछ। १.१.४. विद्युतीय पूर्वाधारलाई दिगो बनाई गुणस्तरीय उर्जा उपलब्ध गराउने नीति लिने। १.१.५. वातावरण मैत्री उर्जा प्रयोगको नीतिलाई कार्यान्वयन गरिने।
१.१.१ उर्जामा नागरिकको पहुँच बढाई गाउँपालिकाको आर्थिक आधारका विकास गर्ने	

६.४.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

क्र.	नं. कार्यक्रमीति	कार्यक्रम	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्ल
१	१.१.१	जानकी ग्रामिण विद्युतीकरण कार्यक्रम	संख्या	०	१			१	३	७	२
२	१.१.२	उर्जा सम्बन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन	संख्या	०	२	२	१	५	३	७	२
३	१.१.३	उद्योग तथा बस्तीको प्रयोगको उर्जाको बर्गीकरण गरी घरयासी प्रयोगको न्युन महसुल निर्धारण		निरन्तर					३	७	२
४	१.१.४	विद्युतीय पूर्वाधारलाई दिगो बनाई गुणस्तरीय उर्जा उपलब्ध गराउने नीति लिने		निरन्तर					३	७	२
५	१.१.५	वातावरण मैत्री उर्जा प्रयोगको नीतिलाई कार्यान्वयन		निरन्तर					३	७	२

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाइको श्रेत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्ल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
प्रभाव	विद्युतिकरण मार्फत नागरिकमा उर्जाको पहुँच सुनिश्चित भई पेशामा प्रविधिको प्रयोग, उर्जाबाट सञ्चालन हुने उद्योग एवं अन्य स्वरोजगारका अवसरको विस्तार भएको हुने ।	सोलार प्रणाली सहित विद्युत सेवा पुगेका घरपरिवार	प्रतिशत	९०	९३		९५	९५	पाश्व चित्र	गा पा	३	७	२

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याङ्को प्रतिशत	स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्ल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३							
असर १	उर्जामा आम नागरिकको पहुँच सुनिश्चित भई उर्जाको माध्यमबाट सञ्चालन गर्न सकिने स्वरोजगारका अवसरको खोज तथा प्रवर्द्धन भएको हुने	सुधारिएको उर्जा (वायोग्यास, एलपि) प्रयोग गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	८०	८३	८६	८९	८९	पाश्वर्चित्र	गापा	३	७	२	
		सुधारिएको वाधुवारहित चुल्हो जडान भएका परिवार	संख्या	२०	५०	१००	२००	२००	पाश्वर्चित्र	गापा	३	७	२	
		खाना पकाउन विद्युतीय उर्जाको प्रयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	०.५	२	५	२०	२०	पाश्वर्चित्र	गापा	३	७	२	
प्रतिफल १	नागरिकमा उर्जाको पहुँच विस्तार भएको हुने विद्युत सेवाबाट वर्चित घरधुरी लाभान्वित हुनुका साथै आयआर्जना अवसरको विस्तार भएका हुने	जानकी ग्रामिण विद्युतीकरण कार्यक्रम	संख्या	०	१			१	पाश्वर्चित्र	गापा	३	७	२	
		उर्जा सम्बन्धि नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन	संख्या	०	२	२	१	५	पाश्वर्चित्र	गापा	३	७	२	
		उद्योग तथा बस्तीको प्रयोगको उर्जाको वर्गीकरण गरी घरयासी प्रयोगको		निरन्तर					पाश्वर्चित्र	गापा	३	७	२	

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्ट्याङ्को स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्ल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३						
	न्युन महसुल निर्धारण												
	विद्युतिय पुर्वाधारको दिगोपनाले उर्जा खपत सहज भएको हुने	विद्युतीय पूर्वाधारलाई दिगो बनाई गुणस्तरीय उर्जा उपलब्ध गराउने नीति लिने		निरन्तर							३	७	२
	स्वच्छ उर्जाको प्रयोगवाट स्वास्थ्यमा सकारात्मक प्रभाव परेको हुने	वातावरण मैत्री उर्जा प्रयोगको नीतिलाई कार्यान्वयन		निरन्तर					पाश्वर चित्र	गा पा	३	७	२

परिच्छेद – सात

वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

७.१. पृष्ठभूमि

७.१.१ विद्यमान अवस्था

उष्ण प्रदेशीय जलवायु रहेको यो क्षेत्रमा वन जंगलको मात्रा एकदमै न्युन करिव ३ हेक्टर मात्र रहेको छ । पछिल्लो समयमा गाउँपालिकाले विभिन्न परियोजनाको तर्जुमा गरी फलफुल खेती तथा वृक्षरोपण गरी वन क्षेत्रको विस्तार गर्ने नीति लिएको छ । जमिनको बनोट तथा सतहको कुरा गर्दा प्राय यस गाउँपालिकाको सम्पूर्ण भूभाग समतल र केहि वडा/भागहरु होचो भएकाले भण्डै ४० प्रतिशत वडाहरुका सबै जसो बस्तीमा वर्षाको समयमा सामान्य बाढी तथा झुवानको प्रभाव पर्ने गरेको छ । जलवायु परिवर्तन र त्यसको असर न्यूनीकरण गर्ने संस्थागत प्रयासहरु खासै नभएपनि केहि गैहसरकारी संस्थाकाहरुसँग सहकार्य गरि केही कार्यक्रमहरु सञ्चालन भइरहेको हुँदा उक्त कार्यक्रमको प्रभावकारिता हेरि कार्यक्रमहरुलाई थप विस्तार गर्न आवश्यक देखिन्छ ।

गाउँपालिकामा १००० घरधूरीमा आँप, लिची, कागती जस्ता फलफूलका विरुवा वितरण गरिएको, वडा नं. ४ को हाईवे सडक खण्डमा वृक्षरोपण कार्यक्रम सम्पन्न भएको, सुकुम्वासी समस्या समाधानका लागि ऐलनी सार्वजनिक तथा सरकारी भूमीको नापजाँच सम्पन्न भएको, तीन वटा तलाउको संरक्षण गरिएको छ । गाउँपालिका स्तरमा वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको, कार्यक्रम संचालन कार्ययोजना तथा बजेट पारित भएको तथा विपद् व्यवस्थापन शाखाको स्थापना गर्ने सोच बनाइएको छ ।

७.१.२ चुनौती तथा अवसर

चुनौती

पालिकाको क्षेत्रफल अनुसारको वन क्षेत्र नहुनु, सामुदायिक बनहरु नहनु, ध्वनी प्रदुषण, धुलो, अन्य र्यासहरुको कारण वातावरण प्रदूषित हुनु, वातावरण संरक्षणका लागि यथेष्ट पहल नहुनु, जलाधार क्षेत्रको दीगो उपयोग, ताल तलैयाको संरक्षण र उपयोग, वन विकासको प्रष्ट खाका नहुनु, विपद् व्यवस्थापन पुर्वतयारीका पुर्वाधारहरु कमजोर अवस्थामा हुनु, पूर्वाधार निर्माण तथा वन संरक्षण वीचको तालमेल आदि वन वातावारण तथा विपद् व्यवस्थापनका चुनौतीहरु हुन ।

अवसर

न्युन मात्रामा रहेको वन क्षेत्रको विस्तार गरी वातावरणिय क्षयिकरणलाई न्युनीकरण गर्दै इट्टाभट्टाको आसपास, सार्वजनिक खुला जमिन, सडकको छेउछाउ, तलाउ पोखरीको आसपास, धार्मिक क्षेत्रको छेउछाउ वृक्षरोपण अभियानको सञ्चालन, खुला ठाँउ पहिचान गरी एक परिवार १० वृक्षरोपण र संरक्षण अभियान जस्ता कार्यक्रम मार्फत् हरित जानकी गाउँपालिका वनाउने, पशुअहारको लागि घाँस क्षेत्र तथा चरनको विकास हुने तथा जलवायु परिवर्तनको असरको रोकथाममा योगदान पुर्याउन सकिन्छ । यसरी वृक्षरोपण अभियान सञ्चालन गरेमा नयाँ पर्यटकिय स्थलको, हरित पार्क आदि निर्माण हुन गर्दै पर्यटन प्रवर्द्धनमा समेत टेवा पुग्न सक्ने देखिन्छ ।

७.१.३ दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य, उद्देश्य

दीर्घकालिन सोच

“वन तथा वातावरण हरियाली अभियान, प्रदुषण मुक्त गर्नेलाई जानकीको सम्मान”

लक्ष्य

न्युन मात्रामा रहेको वन क्षेत्रको विकास र विस्तार गरी हरियाली जानकी अभियान सफल पारी वातावरण संरक्षणमा योगदान गर्नुको साथै पर्यटकीय क्षेत्रको नयाँ सम्भावित स्थलको समेत विकास गर्ने ।

उद्देश्य

१. वन विकास तथा वातावरण स्वच्छताका माध्यमबाट गाउँपालिकालाई हरीयली मैत्री र स्वच्छ बनाउनु
२. जलाधार क्षेत्रको संरक्षण तथा उत्पादनशील प्रयोगमा बढ्दि गर्नु
३. विपद् व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पूर्वाधारको व्यवस्था गर्नु

७.१.४ रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ वन विकास तथा वातावरण स्वच्छताका माध्यमबाट गाउँपालिकालाई हरीयली मैत्री र स्वच्छ बनाउनु	
१.१ समुदायसँगको सहकार्यमा ग्रामीण खुला सार्वजनिक क्षेत्रमा वृक्षरोपण विस्तार गरी वन विस्तारको नीति लिने	<p>१.१.१. जलवायु परिवर्तनका असर कम गर्नको लागि हरित गाउँपालिका परियोजना सञ्चालन गरिने ।</p> <p>१.१.२. सार्वजनिक तथा एलानी जग्गामा वृक्षरोपण अभियान सञ्चालन गरिने ।</p> <p>१.१.३. हरितगृह र्याँस उत्सर्जन कम गर्ने प्रकारका उर्जाको प्रयोगको नीति लागु गर्ने ।</p> <p>१.१.४. हरियाली जानकी अभियान सञ्चालन गरिने ।</p>
उद्देश्य २. जलाधार क्षेत्रको संरक्षण तथा उत्पादनशील प्रयोगमा बढ्दि गर्नु	
१.२. पोखरी नहर जस्ता जलाधार क्षेत्रको चिर स्थायी संरक्षण र सम्बर्द्धन नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने	<p>१.२.१. साना ठूला पोखरी लगायतका गा.पा.क्षेत्रका जलाधार क्षेत्र संरक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने ।</p> <p>१.२.२. जानकी गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका जलाधार क्षेत्रलाई पर्क तथा जल पर्यटनको केन्द्र बनाउने नीति लिईने ।</p>
उद्देश्य ३. विपद् व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पूर्वाधारको व्यवस्था गर्नु	
१.३. विपद् व्यवस्थापन तथा वातावरण संरक्षणमा नागरिकको सहभागीता हुने योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने	<p>१.३.१. सबै वडालाई समेट्ने विपद पुर्व सुचना प्रणाली स्थापना गरिने ।</p> <p>१.३.२. विपदबाट पिडितलाई पर्याप्त राहत कार्यक्रम सञ्चालन गरिने ।</p> <p>१.३.३. विपद्को तयारीको लागि दमकल सहितको दमकल केन्द्र स्थापना गरिने ।</p> <p>१.३.४. विभिन्न विपद्मा हुनसक्ने जोखिमको पूर्वतयारी केन्द्रको स्थापना</p> <p>१.३.५. विपद् व्यवस्थापन समिति गा.पा. तह र वडा तहमा गठन गरी सञ्चालन गर्ने ।</p>

७.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नतिजा खाका

सं. क्र.	नं. कार्यक्रम	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिवाह	दिव्याह
१	१.१.१	जलवायु परिवर्तनका असर कम गर्नको लागि हरित तथा स्वच्छ गाउँपालिका परियोजना	संख्या	०	२	३	१	६	१५	७	५
२	१.१.२	सार्वजनिक तथा एलानी जग्गामा वृक्षरोपण अभियान सञ्चालन	प्याकेज	०	२	२	२	६	१५	७	५
३	१.१.३	हरितगृह ग्राँस उत्सर्जन कम गर्ने प्रकारका उर्जाको प्रयोगको नीति लागु गर्ने		निरन्तर					१५	७	५
४	१.१.४	हरियाली जानकी अभियान सञ्चालन		निरन्तर					१५	७	५
५	१.२.१	साना ठूला पोखरी लगायतका गा.पा.क्षेत्रका जलाधार क्षेत्र संरक्षण कार्यक्रम	हेक्टर	०	५०	६०	७०	१२०	१५	७	५
५	१.२.२	जानकी गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका जलाधार क्षेत्रलाई पर्क तथा जल पर्यटनको केन्द्र बनाउने	हेक्टर	०	३०	४०	९०	४०	१५	७	५
६	१.३.१	सबै वडालाई समेट्ने विपद पुर्व सुचना प्रणाली स्थापना	संख्या	०	१	०	१	२	१५	७	५
७	१.३.२	विपदबाट पिडितलाई पर्याप्त राहत कार्यक्रम		निरन्तर					१५	७	५
८	१.३.३	विपद्को तयारीको लागि दमकल सहितको दमकल केन्द्र स्थापना	संख्या	०	१		१	२	१५	७	५
९	१.३.४	विभिन्न विपद्मा हुनसक्ने जोखिमको पूर्वतयारी केन्द्रको स्थापना	संख्या	०	१		१	२	१५	७	५
१०	१.३.५	विपद् व्यवस्थापन समिति गा.पा. तथा वडा तहमा नै गठन गरी सञ्चालन गर्ने	संख्या	०	२		२	४	१५	७	५

नंति जा स्तर	नंतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७८/७ ९	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पुष्टयाइको जम्मा लक्ष्य	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल	
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/ ८३							
प्रभा व	न्युन मात्रामा रहेको वन क्षेत्रको विकास, विस्तार तथा हरियाली जानकी अभियान सफल भई वातावरण संरक्षणमा योगदान पुग्नुको साथै पर्यटकीय क्षेत्रको नयाँ सम्भावित स्थलको समेत विकास भएको हुने	वन तथा वातावरण क्षेत्रले प्रदान गरेको रोजगारी	प्रतिशत	०	३	४	५	५	पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५	
	असर १ वन विकास तथा वातावरण स्वच्छताका माध्यमबाट गाउँपालिका हरीयाली मैत्री र स्वच्छ भएको हुने	सरकारद्वारा व्यवस्थित वन क्षेत्र	हेक्टर						पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५	
		निजीवन क्षेत्र	हेक्टर	३	४	५	१०	१०	पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५	
		मनोरञ्जनस्थल, पार्क र हरित क्षेत्र	संख्या	१	२	१	१	४	पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५	
		वृक्षारोपण क्षेत्र	हेक्टर	१	१०	१५	५०	५०	पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५	
		कम्पोष्ट विन प्रयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	२०	२४	३०	३५	३५			१५	७	५	
		परम्परागत उर्जा प्रयोग गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	१०	२०	३०	४०				१५	७	५	
		नियमित सरसफाईको अभ्यास गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	१५	२०	२५	२५				१५	७	५	

नंति जा स्तर	नंतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७८/७ ७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	पृष्ठाङ्को जम्मा लक्ष्य	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/ ८३						
		घरभित्रको धुवाँमुक्त घरधुरी	प्रतिशत	७५	८०	८५	९०				१५	७	५
		वनमा आधारित उद्योग तथा व्यवसाय	संख्या	५	६	६	१०	१०	पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५
प्रति फल १	वन वातावरण तथा जैविक विविधताको संरक्षण र विस्तार भएको हुने	जलवायु परिवर्तनका असर कम गर्नको लागि हरित गाउँपालिका परियोजना	संख्या	०	२	३	७	१२	पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५
	वन क्षेत्रको बढ्दि भएको हुने	सार्वजनिक तथा एलानी जग्गामा वृक्षरोपण अभियान सञ्चालन	प्याकेज	०	२	२	२	६	पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५
	वातावरण संरक्षणमा योगदान पुगेको हुने	हरितगृह र्याँस उत्सर्जन कम गर्ने प्रकारका उर्जाको प्रयोगको नीति लागु गर्ने		निरन्तर					पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५
	गाउँपालिकाको वन क्षेत्रको विस्तार, वातावरणमा स्वच्छता हुनाको साथै हरित गृह र्याँस उत्सर्जन नियन्त्रणमा योगदान पुग्ने	हरियाली जानकी अभियान सञ्चालन		निरन्तर					पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५
		जलवायु परिवर्तनका असर कम गर्नको लागि हरित गाउँपालिका परियोजना	संख्या	०	२	३	१	६	पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५
अस र २		संरक्षित पानी मुहान क्षेत्र	संख्या	०	२	२	२	६	पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५

नंति जा स्तर	नंतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७८/७ ७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	प्रष्टगाउँको जम्मा लक्ष्य	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/ ८३						
	जलाधार क्षेत्रको संरक्षण तथा उत्पादनशील प्रयोगमा बढ्दि भएको हुने	संरक्षित खेतबारी	प्रतिशत	६०	६५	७०	८०	८०	पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५
		संरक्षित र व्यवस्थित तालतलैया र सिमसार क्षेत्र	हेक्टर	१	१	५	३०	३०	पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५
प्रति फल २	जलाधार क्षेत्रको संरक्षण भई आय आर्जनाको माध्यमको रूपमा विकास भएको हुने	साना ठूला पोखरी लगायतका गा.पा. क्षेत्रका जलाधार क्षेत्र संरक्षण कार्यक्रम	हेक्टर	०	५०	६०	७०	१२०	पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५
	पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा जानकी गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका जलाधार क्षेत्रलाई पर्क तथा जल पर्यटनको केन्द्र बनाउने	जानकी गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका जलाधार क्षेत्रलाई पर्क तथा जल पर्यटनको केन्द्र बनाउने	हेक्टर	०	३०	४०	९०	४०	पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५
अस र ३	विपद् व्यवस्थापनका लागि आवश्यक पूर्वाधारको व्यवस्था भएको हुने	सुरक्षित, एकीकृत र व्यवस्थित वस्ती/आवास क्षेत्र	संख्या	०	१			२	पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५
		वस्ती अयोग्य स्थानमा वसोवास गरेका परिवार	संख्या	८०	८५	९०	९५	९५	पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५
		विपदबाट भएको वार्षिक क्षती (जम्गा, संरचना, बाली नाली, पशु र अन्य सम्पत्ति)	रु. हजार	१०००	८००	५००	२००	२००	पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५
		खुल्ला क्षेत्र र स्थान	संख्या	१०	१०	१०	११	११	पाश्वर्व चित्र	गापा	१५	७	५

नंति जा स्तर	नंतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७८/७ ७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	प्रयोगाईको जम्मा लक्ष्य	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/ ८३						
		तालिम प्राप्त स्वयंसेवक	ज्ञा	०	५०	५०	६०	६०	पाश्वर्चित्र	गापा	१५	७	५
		विपद् व्यवस्थापन स्थानीय कोष (हजारमा)	रु.	२० लाख	४० लाख	५० लाख	५० लाख	५० लाख	पाश्वर्चित्र	गापा	१५	७	५
		विपद् व्यवस्थापनमा क्रियाशील संघ/संस्थाहरु	संख्या	१	१	१	१	१	पाश्वर्चित्र	गापा	१५	७	५
प्रति फल ३	विपद्को पूर्व सूचना प्राप्त गर्ने प्रणाली तयार भएको हुने	सबै वडालाई समेट्ने विपद् पूर्व सूचना प्रणाली स्थापना	संख्या	०	१	०	१	२	पाश्वर्चित्र	गापा	१५	७	५
	विपद् तथा प्रकोपबाट पिडितले राहत प्राप्त गर्नेछन्	विपद्बाट पिडितलाई पर्याप्त राहत कार्यक्रम		निरन्तर					पाश्वर्चित्र	गापा	१५	७	५
	विपद्को पुर्वतयारीमा सकारात्मक प्रभाव परेको हुने	विपद्को तयारीको लागि दमकल सहितको दमकल केन्द्र स्थापना	संख्या	०	१		१	२	पाश्वर्चित्र	गापा	१५	७	५
	जोखिम पुर्वयोजना तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा आएको हुनेछ	विभिन्न विपद्मा हुनसक्ने जोखिमको पुर्वतयारी केन्द्रको स्थापना	संख्या	०	१		१	२			१५	७	५
	विपद् व्यवस्थापनको लागि आवश्यक परेको समयको लागि सबै वडा तयारी अवस्थामा हुनेछ	विपद् व्यवस्थापन समिति गा.पा. तथा वडा तहमा नै गठन गरी सञ्चालन गर्ने	संख्या	०	२		२	४			१५	७	५

परिच्छेद – आठ

संस्थागत विकास तथा सुशासन

८.१ संस्थागत विकास तथा सुशासन

८.१.१ विविधान अवस्था

नयाँ संरचनागत परिवर्तन भएको हुँदा यो कार्यकालको अधिकांश समय सिकाईमा नै वितेको छ भने विगत डेढ वर्षदेखि विश्व नै आक्रान्त भएको कोभिडको चपेटाबाट नागरिकलाई संरक्षणको योजना बनाउन र कार्यान्वयन गर्नमा नै धेरै समय खर्च भएको छ। यो समयमा पालिका तहमा आवश्यक पने विभिन्न कानुनको तर्जुमा भएको छ, कर्मचारीको समायोजनको काम सम्पन्न भएको छ।

जानकी गाउँपालिकाको शासकीय संरचना क्रमिक रूपमा व्यवस्थित हुडै गईरहेको छ। गाउँपालिकाले संविधानको अनुसुची ८ मा तोकीएको एकल अधिकार भित्र रहेका क्षेत्रहरूलाई सम्वोधन गर्ने लक्षका साथ हाल सम्म ३५ वटा स्थानीय कानूनहरु स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। गाउँपालिका मातहत १२ वटा नीतिगत समितिहरु क्रियाशिल छन्।

जवाफदेहिता तथा पारदर्शितालाई कार्यान्वयन गर्न गाउँपालिकाले प्रदान गर्ने सेवाको वर्गीकरण गरि वडा तहबाट नै धेरै काम सहज रूपमा सम्पन्न हुने व्यवस्था मिलाईएको छ। व्यक्तिगत घटना दर्ताको काम अनलाईन बाट नै हुने व्यवस्था गरिएको छ। कर्मचारी व्यवस्थापनको निम्ती ई-हाजिरीको व्यवस्था गरिएको छ।

वार्षिक ७ वटा नागरिक वडा पत्र तयार पारेको छ, भने वार्षिक ४ पटक सार्वजनिक सुनुवाई र दुई पटक सामाजिक परीक्षण हुने गरेको छ। गाउँपालिकाको वार्षिक योजनामा आर्थिक विकास तथा आयमुलक क्षेत्रमा लगानी अनुपात ४.३६ प्रतिशत, कुल आयोजना मध्ये उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन भएका आयोजनाको अनुपात ८० प्रतिशत, समयमा सम्पन्न आयोजनाको अनुपात ६५ प्रतिशत रहेको छ। तर्फ हाल ३६ जना कर्मचारी गाउँपालिकामा कार्यरत छन् ६ वटा शाखा छन्। गाउँपालिकाले गरेका काम कारबाहीको पारदर्शिता, जवाफदेहिता तथा उत्तरदायित्व अभिवृद्धि गर्न सार्वजनिक सुनुवाई तथा परीक्षण हुने गरेको छ।

८.१.२. चुनौती तथा अवसर

चुनौती

जनशक्ति व्यवस्थापन उचित हुन नसक्नु, शु-सासनको पुर्ण परिपालन नहुनु, जनशक्तिको क्षमता विकासका लागि पर्याप्त योजना तयार गरी कार्यान्वयन हुन नसक्नु, परिवर्तनलाई संस्थागत गर्न तीन तहका सरकार बीचको अधिकार बाँडफाँड, क्षेत्राधिकार समेतने कानुनको तर्जुमा र कार्यान्वयन चुनौतीपूर्ण रहेको छ।

अवसर

नेपालको संविधानको अनुसुची ८ र ९, अन्य सम्बन्धित धाराहरु, प्रचलित नेपाल कानुनहरूले दिएको अधिकारको उचित प्रयोग गरी एक सुदृढ, सक्षम र समृद्ध गाउँपालिका निर्माणको अवसर जानकी गाउँपालिकालाई पनि प्राप्त भएको छ। जसरी केन्द्र सरकारले नेपाल भरीको लागि नीति नियम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरी ‘समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली’ को राष्ट्रिय आकांक्षा पूरा गर्ने लक्ष प्राप्तीको दिशामा अगाडी बढेको छ, त्यसैगरी ‘समृद्ध गाउँपालिका, सुखी नागरिक’ भन्ने जस्ता लक्ष तय गरी कानुन, नीति, तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने अवसर यो गाउँपालिकालाई समेत रहेको छ।

८.१.३. दीर्घकालिन सोच लक्ष्य तथा उद्देश्य

दीर्घकालिन सोच

“पारदर्शी सेवा, जवाफदेहि पालिका जानकीको प्रतिबध्ता”

लक्ष्य

पारदर्शी, जवाफदेही, मितव्ययी, चुस्त, प्रविधिमैत्री, जनमैत्री, इमान्दार प्रशासनिक संरचनाको माध्यमबाट छिटो छ्हिरतो सेवाप्रवाह, दीगो र फराकिलो वित्तिय स्रोत व्यवस्थापन तथा प्रभावकारी समयबद्ध योजना व्यवस्थापन सहितको गाउँपालिका निर्माण गर्ने

उद्देश्य

१. गाउँपालिकाको प्रशासनिक संरचना प्रविधिमैत्री, चुस्त, पारदर्शी, मितव्ययी, जवाफदेही बनाउदै उपलब्ध जनशक्तिको कार्यक्षमतामा गुणत्मक विकासको लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्नु
२. गाउँपालिकाको वित्तिय स्रोतको नीतिगत रूपमा दिगो व्यवस्थापन गर्नु
३. आम नागरिकमा अपनत्व अनुभुती गराई सहभागितामुलक, दीगो तथा समयबद्ध योजना व्यवस्थापन गर्नु

८.१.४. रणनीति तथा कार्यनीति

रणनीति	कार्यनीति
उद्देश्य १ गाउँपालिकाको प्रशासनिक संरचना प्रविधिमैत्री, चुस्त, पारदर्शी, मितव्ययी, जवाफदेही बनाउदै उपलब्ध जनशक्तिको कार्यक्षमतामा गुणत्मक विकासको लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्नु	
१.१ गाउँपालिका तथा वडा तहबाट प्रवाह हुने सबै प्रकारको सेवा प्रवाह छिटोछ्हिरितो, पारदर्शी, मितव्ययी, जवाफदेही र सरल बनाउने नीतिगत व्यवस्था गर्ने।	१.१.१. जानकी गाउँपालिकामा आवश्यक नीति तथा कानून तर्जुमा गरिने। १.१.२. अन्तर-पलिका विद्युतीय शासन प्रणालीको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा ल्याइने।
१.२ कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिको क्षमता विकासमा जोड दिँदै राईट म्यान इन राईट प्लेसको मान्यता अनुसार “स्मार्ट कर्मचारी” को अवधारणा कार्यान्वयन गर्ने।	१.२.१. संगठनको वैज्ञानिक विश्लेषण गरी जनशक्ति व्यवस्थापन गरिने छ। १.२.२. जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि, कार्य विभाजन तथा आचार संहिता निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिने।
उद्देश्य २ गाउँपालिकाको वित्तिय स्रोतको नीतिगत रूपमा दिगो व्यवस्थापन गर्नु	
२.१ आन्तरिक राजश्व प्रणाली व्यवस्थित तथा पारदर्शी बनाउदै दरहरु समुदायको मागका आधारमा समयसापेक्ष र स्विकार्य बनाउने	२.१.१. गाउँपालिकाको राजश्वको सम्भाव्य क्षेत्र पहिचान अध्ययन गरिने छ। २.१.२. राजश्व अभिवृद्धि गर्न व्यवस्थित गर्ने छुटै राजश्व प्रशासनको व्यवस्था गरिने। २.१.३. गाउँपालिकाको वित्तिय कारोबारलाई SUTRA प्रणालीमा आबद्ध गरी व्यवस्थित गरिने।
उद्देश्य ३ आम नागरिकमा अपनत्व अनुभुती गराई सहभागितामुलक, दीगो तथा समयबद्ध योजना व्यवस्थापन गर्नु	

रणनीति	कार्यनीति
३.१ योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा संरक्षणमा सरोकारवाला सम्पूर्ण पक्ष तथा आम नागरिकको उत्तरदायित्व, जबाफदेहिता र कर्तव्य पालना जस्ता पक्षहरुको स्वअनुभुतीहुने विधिहरुको कार्यान्वयनलाई संस्थागत गर्ने,	३.१.१. परियोजना छनौट गर्दा मध्यकालीन खर्च संरचनालाई मुख्य आधार बनाउने नीति कार्यान्वयन गरिने ।
	३.१.२. कामको ठेक्का लिने पक्षले समयबद्धताको पालना गर्ने र ठेक्का दिँदा सक्षमताको मापन गर्ने बस्तुनिष्ठ आधार तय गर्ने ।
	३.१.३. लाभलागत विश्लेषणका आधारमा योजनाको छनौट तथा कार्यान्वयन गरिने ।
	३.१.४. स्थानीय सहभागीतामा आधारित, अपनत्व हुने तथा संरक्षण गर्ने ढंगले योजना छनौट, तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने ।

८.१.५ मुख्य कार्यक्रम तथा नियम खाका

सं. क्र.	नं. कार्यक्रम	कार्यक्रम	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक		
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		हिँडि	दिराल	हिंप्रल
१	१.१.१	जानकी गाउँपालिकामा आवश्यक नीति तथा कानुन तर्जुमा		१	१	१	२	५	१६	८	६
२	१.१.२	जानकी गाउँपालिका स्तरीय विद्युतीय शासन प्रणालीको प्रभावकारी कार्यान्वयन		१	१	१	२	५	१६	८	६
३	१.१.३	संगठनको वैज्ञानिक विश्लेषण गरी जनशक्ति व्यवस्थापन		१				१	१६	८	६
४	१.१.४	जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि, कार्य विभाजन तथा आचार संहिता निर्माण		१	१			२	१६	८	६
५	१.२.१	गाउँपालिकाको राजश्वको सम्भाव्य क्षेत्र पहिचान अध्ययन		१				१	१६	८	६
६	१.२.२	राजश्व अभिवृद्धि गर्ने व्यवस्थित गर्ने छुट्टै राजश्व प्रशासनको व्यवस्था		१	१	१	२	५	१६	८	६
७	१.२.३	गाउँपालिकाको हरेक आर्थिक कारोबारलाई SUTRA प्रणालीमा आवद्ध गरी व्यवस्थित गरिने		निरन्तर					१६	८	६
८	१.३.१	परियोजना छनौट गर्दा मध्यकालीन खर्च संरचनालाई मुख्य आधार बनाउने	संख्या		१			१	१६	८	६
९	१.३.२	कामको ठेक्का लिने पक्षले समयबद्धताको पालना गर्ने र ठेक्का दिँदा सक्षमताको मापन गर्ने बस्तुनिष्ठ आधार तय गर्ने	संख्या		१			१	१६	८	६
१०	१.३.३	लाभलागत विश्लेषणका आधारमा योजनाको छनौट तथा कार्यान्वयन गरिने		निरन्तर					१६	८	६
११	१.३.४	स्थानीय सहभागीतामा आधारित, अपनत्व हुने तथा संरक्षण गर्ने ढंगले योजना छनौट, तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने		निरन्तर					१६	८	६

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७ ८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	प्रष्टयाइको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिवाल	दिप्रल
					२०७८/७ ९	२०८०/८ १	२०८२/८ ३						
असर १	पालिकाको प्रशासनिक संरचना प्रविधिमैत्री, चुस्त, पारदर्शी, मितव्यी, जवाफदेही भई उपलब्ध जनशक्तिको कार्य क्षमतामा गुणतमक परिवर्तन भएको हुने	गाउँपालिकामा कार्यरत मानव संशाधन	संख्या	३६	३६	३६	३७	३७	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६
		गाउँपालिकाले स्वीकृत गरेका कानुन	संख्या	३५	३५	३९	४५	४५			१६	८	६
		पलिकामा कार्यरत विषय विज्ञ कर्मचारी	संख्या	०	१	१		२	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६
		गाउँपालिका तथा वडा कार्यालय भवन	संख्या						पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६
		क्रियाशिल नीतिगत संयन्त्र	संख्या	१२	१२	१२	१२	१२	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६
प्रतिफल १	गाउँपालिका व्यवस्थित विधिसम्मत ढंगले सञ्चालन भएको हुनेछ	जानकी गाउँपालिकामा आवश्यक नीति तथा कानुन तर्जुमा		१	१	१	२	५	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६
	प्रसासन चुस्त, दुरुस्त, समयवद्ध तथा व्यवस्थित भएको हुनेछ	जानकी गाउँपालिका स्तरीय विद्युतीय शासन प्रणालीको		१	१	१	२	५			१६	८	६

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७ ८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	प्रष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिवाल	दिप्ल	
					२०७८/७ ९	२०८०/८ १	२०८२/८ ३							
	प्रभावकारी कार्यान्वयन													
	संगठनमा चुस्तता आई सेवा प्रवाहमा सहजता आउने	संगठनको वैज्ञानिक विश्लेषण गरी जनशक्ति व्यवस्थापन		१				१			१६	८	६	
	जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको कार्यक्षमतामा सुधार भई सेवाप्रवाहमा गुणतमक परिवर्तन भएको हुनेछ	जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि, कार्य विभाजन तथा आचार संहिता निर्माण		१	१			२	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६	
असर २	गाउँपालिकाको वित्तिय स्रोतको नीतिगत रूपमा दिगो व्यवस्थापन र चुस्त ढंगले श्रोत परिचालन भएको हुने	गाउँपालिकाको वार्षिक आन्तरिक आय रकम (हजारमा)	रु.	४६४२६९ १७.७८	४९,६७६,८ ०२	५६,८७४,९ ७१	६५,९९६,९५ ४	२८५,६७ ८,३२३	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६	
		संघीय सरकारबाट राजस्व बाँडबाँडप्राप्त रकम	रु. हजार मा	८०,४२३, ०८०.००	८६,०५२,६ ९६	९८,५२१,७ ३१	९९२,७९७, ५३०	४९४,८६ ६,५९४	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६	
		प्रदेश सरकारबाट राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	रु.हजारमा	४,३३२,०० ०.००	४,६३५,२४ ०	५,३०६,८८ ६	६,०७५,८५ ४	२६,६५६, ०५५	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६	

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७ ८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	स्रोत प्रष्टयाङ्को प्रभाव	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिवाल	दिपल
					२०७८/७ ९	२०८०/८ १	२०८२/८ ३						
		संघ समानीकरण	रु हजार मा	१२१,७००,०००.००	१३०,२१९,०००	१४९,०८७,७३३	१७०,६९०,५४६	७४८,८५५,४८३	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६
		प्रदेश समानीकरण	रु हजार मा	५,४७७,०००.००	५,८६०,३९०	६,७०९,५६९	७,६८१,७७६	३३,७०१,५७३	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६
		संघ सशर्त	रु हजार मा	१८२,२२०,९९९.००	१९४,९७६,३८३	२२३,२२८,४६१	२५५,५७४,२६५	१,१२१,२५८,२९४	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६
		प्रदेश सशर्त	रु हजार मा	१४,८५०,०००.००	१५,८८९,५००	१८,१९१,८८९	२०,८२७,८९३	९१,३७६,३६७	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६
		सार्वजनिक निजी लगानी (हजारमा)	रु ०	१००००	१५०००	२००००	२००००	२००००	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६
		निजी क्षेत्रको लगानी (हजारमा)	रु ०	५०००	७०००	९००००	९००००	९००००	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६
प्रतिफल २	राजश्व परिचालनका सम्भावनाको पहिचान गरी कार्यान्वयन हुने	गाउँपालिकाको राजश्वको सम्भाव्य क्षेत्र पहिचान अध्ययन		१				१	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७ ८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	प्रष्टयाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिवाल	दिप्ल	
					२०७८/७ ९	२०८०/८ १	२०८२/८ ३							
	राजश्व परिचालन पारदर्शी र व्यवस्थित हुने	राजश्व अभिवृद्धि गर्न व्यवस्थित गर्न छुटै राजश्व प्रशासनको व्यवस्था		१	१	१	२	५	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६	
	गाउँपालिकाको आर्थिक कारोबार व्यवस्थित हुने	आर्थिक कारोबारलाई SUTRA प्रणालीमा आबद्ध गरी व्यवस्थित गरिने			निरन्तर						१६	८	६	
असर ३	आम नागरिकमा योजना प्रति अपनत्व अनुभुति हुनुको साथै सहभागिता मुलक, दीगो ढंगले योजनाको समयबद्ध व्यवस्थापन भएको हुनेछ।	स्थानीय गौरवका आयोजनाहरूको सूची	संख्या	७	७	७	७	७	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६	
		बार्षिक योजनामा आर्थिक विकास तथा आयमूलक क्षेत्रमा लगानी अनुपात	प्रतिशत	३.८	७	८	१०	१०	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६	
		कूल आयोजना मध्ये उपभोक्ता समितिबाट	प्रतिशत	८०	८१	८२	८३	८४	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६	

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७ ८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	प्रश्नाङ्को स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिवाल	दिप्रल
					२०७८/७ ९	२०८०/८ १	२०८२/८ ३						
		कार्यान्वयन भएका आयोजनाको अनुपात											
		समयमा सम्पन्न आयोजना/कार्यक्रम को अनुपात	प्रतिशत	६५	६७	६८	७०	७०	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६
		आयोजना/कार्यक्रम अनुगमन प्रतिवेदन संख्या (पटके, मासिक, चौमासिक, वार्षिक)	पटक	७				७	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६
		मध्यकालीन खर्च संरचनाको आधारमा परियोजना छनौट भएका हुने	परियोजना छनौट गर्दा मध्यकालीन खर्च संरचनालाई मुख्य आधार बनाउने	संख्या		१			१	पाश्व चित्र	गापा	१६	८
प्रतिफल ३	ठेक्का प्रणाली पारदर्शी र कार्यान्वयन सुदृढ र समयबद्ध भएको हुने	कामको ठेक्का लिने पक्खले समयबद्धताको पालना गर्ने र ठेक्का दिँदा सक्षमताको मापन	संख्या		१			१	पाश्व चित्र	गापा	१६	८	६

नतिजा स्तर	नतिजा	सुचक	इकाई	आधार वर्ष २०७७/७ ८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	प्रश्नाईको स्रोत	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	दिप्रल
					२०७८/७ ९	२०८०/८ १	२०८२/८ ३						
	गर्ने वस्तुनिष्ठ आधार तय गर्ने												
	योजनाको छनौट र कार्यान्वयन लाभलागत विश्लेषणका आधारमा हुने	लाभलागत विश्लेषणका आधारमा योजनाको छनौट तथा कार्यान्वयन		निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर			१६	८	६	
	योजना प्रति स्थानीयको अपनत्व र संरक्षण भएको हुने	स्थानीय सहभागीतामा आधारित योजना छनौट, तर्जुमा र कार्यान्वयन		निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर	निरन्तर			१६	८	६	

परिच्छेद – नौ

वित्तिय विश्लेषण

९.१ स्रोत व्यवस्थापन

जानकी गाउँपालिकाले हालसम्म संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट वित्तिय समानीकरण, राजश्व बाँडफाँड, शसर्त र समपुरक अनुदान शिर्षक अन्तर्गत प्राप्त अनुदान तथा आन्तरिक आयलाई मुख्य पुँजीगत स्रोतका रूपमा प्रयोग गर्दै आईरहेको अवस्था रहेको छ । यसका अतिरिक्त आ व २०७७/७८ मा एकीकृत स्वास्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम, प्रदेश तथा स्थानीय तह क्षमता विकास कार्यक्रम, कोरोना संक्रमण नियन्त्रण कोष, संघीय सरकारबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम, प्रदेश तहबाट हस्तान्तरित कार्यक्रम तथा सामाजिक सुरक्षा लगायतका विभिन्न कार्यक्रमको लागि संघीय तथा प्रदेश सरकारका निकायहरुबाट पनि अनुदान लिएको देखिन्छ । आ व २०७७/७८ मा माथि उल्लिखित सम्पूर्ण स्रोतबाट गाउँपालिकाले कुल ७९ करोड ०१ लाख ४ हजार वरावरको राजश्व परिचालन गरेको थियो जसमा आन्तरिक राजश्वको हिस्सा लगभग ४ करोड ६४ लाख २६ हजार रहेको थियो ।

तालिका ८ मा जानकी गाउँपालिकाको चालु आ.व.को लागि विनियोजित बजेट र त्यसैको आधारमा आगामी ५ वर्षकालागि प्रक्षेपित श्रोत परिचालनको अवस्थालाई तालिका मा प्रस्तुत गरिएको छ । गाउँपालिकाले आ.व. २०७८/७९ का लागि आन्तरिक तथा वाह्य गरी संघीय शसर्त अनुदानको चालु र पालिकाको मौज्दात बाहेक कुल रु.८४ करोड ५४ लाख १२ हजार श्रोत परिचालनको अनुमान गरेको छ । आगामी आ.व. हरुका लागि राजश्व प्रक्षेपण गर्दा चालु आवमा परिचालित कुल राजश्वमा प्रति वर्ष ७ प्रतिशतले बढ्दि हुने अनुमान गरिएको छ भने यस आधारमा आगामी ५ वर्ष अर्थात (आ.व. २०७८/०७९ देखि ०८२/८३) सम्ममा जानकी गाउँपालिकाको कुल राजश्व परिचालन रु.२ अर्व ९५ करोड १६ लाख ६१ हजार हुने प्रक्षेपण गरिएको छ । कुल श्रोत मध्ये प्रशासनिक खर्च तथा सामाजिक सुरक्षा भत्ता वापत रु १ अर्व २८ करोड २९ लाख ६१ हजार र प्रदेश सशर्त अनुदानको ६० प्रतिशत वारवरको रु ७२ करोड ७५ लाख ८० हजार चालु तर्फ खर्च हुने भएकाले कुल लगानी योग्य राजश्व रु १ अर्व ०६ करोड २३ लाख ८३ हजार हुने देखिन्छ ।

तालिका ८: जानकी गाउँपालिकाको पाँच बर्षको राजश्व प्रक्षेपण

आय शिर्षक	आ.व.०७७/७८	आ.व.०७८/७९	आ.व.०७९/८०	आ.व.०८०/८१	आ.व.०८१/८२	आ.व.०८२/८३	कूल राजश्व परिचालन
समानिकरण	१२७,१७७,०००.००	१३६,०७९,३९०.००	१४५,६०४,९४७.३०	१५५,७९७,२९३.६१	१६६,७०३,१०४.९६	१७८,३७२,३२१.४६	७८२,५५७,०५६.५३
संघ	१२१,७००,०००.००	१३०,२९९,०००	१३९,३३४,३३०	१४९,०८७,७३३	१५९,५२३,८७४	१७०,६९०,५४६	७४८,८५५,४८३
प्रदेश	५,४७७,०००.००	५,८६०,३९०	६,२७०,६९७	६,७०९,५६९	७,१७९,२३०	७,६८१,७७६	३३,७०१,५७३
राजश्व वांडफांड	८०,५५४,५१७	८६,१९३,३३४	९२,२२६,८६७	९८,६८२,७४८	१०५,५९०,५४०	११२,९८१,८७८	४९५,६७५,३६५
संघ	८०,४२३,०८०.००	८६,०५२,६९६	९२,०७६,३८४	९८,५२१,७३१	१०५,४९८,२५२	११२,७९७,५३०	४९४,८६६,५९४
पदेश	४,३३२,०००.००	४,६३५,२४०	४,९५९,७०७	५,३०६,८८६	५,६७८,३६८	६,०७५,८५४	२६,६५६,०५५
पदेश	१३१,४३७.२९	१४०,६३८	१५०,४८३	१६१,०९६	१७२,२८७	१८४,३४८	८०८,७७२
शास्ति	१९७,०७०,९९९	२१०,८६५,८८८	२२५,६२६,४९५	२४१,४२०,३५०	२५८,३१९,७७४	२७६,४०२,१५९	१,२१२,६३४,६६१
संघ	१८२,२२०,९९९.००	१९४,९७६,३८३	२०८,६२४,७३०	२२३,२२८,४६९	२३८,८५४,४५४	२५५,५७४,२६५	१,१२१,२५८,२९४
प्रदेश	१४,८५०,०००.००	१५,८८९,५००	१७,००९,७६५	१८,१९९,८८९	१९,४६५,३२१	२०,८२७,८९३	९१,३७६,३६७
समपुरक	१८,४५९,०००	१९,७५९,१३०	२१,१३३,७०९	२२,६१३,०६९	२४,१९५,९८४	२५,८८९,७०२	११३,५८३,५९४
समपुरक संघ	०	०	०	०	०	०	०
समपुरक प्रदेश	१८,४५९,०००.००	१९,७५९,१३०	२१,१३३,७०९	२२,६१३,०६९	२४,१९५,९८४	२५,८८९,७०२	११३,५८३,५९४
विशेष	१०,०००,०००	१०,७००,०००	११,४४९,०००	१२,२५०,४३०	१३,१०७,९६०	१४,०२५,५१७	६१,५३२,९०७
संघ विशेष		०	०	०	०	०	०
प्रदेश विशेष	१०,०००,०००.००	१०,७००,०००	११,४४९,०००	१२,२५०,४३०	१३,१०७,९६०	१४,०२५,५१७	६१,५३२,९०७
आन्तरिक	४६४२६९९७.७८	४९,६७६,८०२	५३,१५४,१७८	५६,८७४,९७१	६०,८५६,२१९	६५,११६,१५४	२८५,६७८,३२३
	७९०,९०४,७९०	८४५,४१२,१२६	९०४,५९०,९७४	९६७,११२,३४३	१,०३५,६६६,२०७	१,१०८,१६२,८४१	२,९५१,६६१,९०८
प्रशासनिक खच र सामाजिक सुरक्षा भत्ता	२०८,५००,०००	२२३,०९५,०००	२३८,७११,६५०	२५५,४२१,४६६	२७३,३००,९६८	२९२,४३२,०३६	१,२८२,९६१,११९
प्रदेश सशर्त अनुदानको ६० प्रतिसत	९८,५३५,४६०	१०५,४३२,९४२	११२,८१३,२४८	१२०,७१०,१७५	१२९,१५९,८८७	१३८,२०१,०७९	६०६,३१७,३३१
कूल लगानी योग्य राजश्व प्रक्षेपण	४६३,३६२,२३९	४९५,७९७,५९६	५३०,५०३,४२७	५६७,८३८,६६७	६०७,८७३,३७४	६४९,८८९,५१०	१,०६२,३८३,४५८

९.२ रणनीतिक कार्यक्रम

जानकी गाउँपालिकाको योजना तर्जुमा कार्यशालाले आव २०८२/८३ सम्ममा कार्यान्वयन गर्ने गरी परिकल्पना गरेका रणनीतिक कार्यक्रम तालिका ९ मा प्रस्तुत गरिएको छ। यी कार्यक्रमले गाउँपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, पुर्वाधार, वन वातावरण, तथा संस्थागत विकास गरी पाँचवटा विकासका क्षेत्रका १८ वटा उपक्षेत्रका विभिन्न कार्यक्रमहरूलाई समेटेको छ।

तालिका ९: रणनीतिक कार्यक्रम खाका

विषय क्षेत्र	कुल अनुमानित लागत (रु. लाखमा)	प्रतिशत
१. आर्थिक विकास	८४३६.५	२१.७०
कृषि	१३२५	३.४१
सिंचाइ	८००	२.०६
पशु पक्षि विकास	११५०.५	२.९६
उद्यम तथा व्यवसाय	२६६९	६.८६
पर्यटन विकास	१६७७	४.३१
बैंक वित्तीय संस्था तथा सहकारी	८१५	२.१०
२. सामाजिक विकास	९७१५	२४.९९
शिक्षा	३१९५	८.२२
स्वास्थ्य	२३७०	६.९०
खानेपानी सरसफाई	१८१०	४.६६
लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	७८०	२.०१
युवा तथा खेलकुद	१५६०	४.०१
कला भाषा साहित्य	३५०	०.९०
३. पूर्वाधार विकास	१६२३७	४१.७६
सडक, पुल	७३९२	४५.५३
सञ्चार तथा सुचना प्रविधि	८३५	२.१५
विद्युत तथा उर्जा	३९६०	२४.३९
आवास वस्ती विकास	४०५०	२४.९४
४. वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	३०९०	७.९५
वन तथा जैविक विविधता	३०९०	७.९५
५. सुशासन तथा क्षमता विकास	१४००	३.६०
संस्थागत तथा मानव संसाधन क्षमता	१४००	३.६०
कुल बजेट	३८,८७९	१००

क्रम	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक			अनुमानित लागत (लाखभासा)
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल	
		आर्थिक विकास										८४३६.५
		कृषि तथा खाद्य सुरक्षा										१३२५
१	१.१.१	कृषि उत्पादनमा वृद्धिका लागि एक वडा एक विषेश वाली कार्यक्रम	संख्या	०	१	३	२	६	२	४	१	२४०
२	१.१.२	फलफुल तथा तरकारी उत्पादन परियोजना	अनुदान प्रतिशत	०	४०	४०	४०	४०	२	४	१	१६०
३	१.१.३	अध्यक्ष कृषि यान्त्रिकरण परियोजना	संख्या	०	२	२	२	६	२	४	१	२४०
४	१.१.४	मुल्य शृङ्खलामा आधारित कृषि विकास कार्यक्रम	संख्या	०	२	४	६	१२	२	४	१	४८
५	१.१.५	हरेक वडामा प्राविधिक र उपकरण सहितको कृषि सुचना केन्द्र	संख्या	०	१	३	२	६	२	४	१	१०५
६	१.१.६	अर्गानिक खेतीलाई जोड दिन कम्पोष्ट तथा जैविक मल उत्पादन विधिको प्रवर्द्धन गर्ने	संख्या	०	२	४	६	१२	२	४	१	७२
७	१.१.७	प्रत्येक वडामा एक एक नमुना सहकारी खेती कार्यान्वयन	प्याकेज	०	२	४	६	१२	२	४	१	२४०
८	१.१.८	कृषि विमा कार्यक्रमको कार्यान्वयन	संख्या	०		१		१	२	४	१	२२०
		सिंचाई										८००
क्रम	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुचक			

					२०७८ /७९	२०८० /८१	२०८२/ ८३		दिविल	दिराल	दिप्रल	
१	१.१.१	सिंचाईको कुलो मर्मत तथा निर्माण	संख्या		३	३	६	१२	४	२	५	२४०
२	१.१.२	भूमीगत सिंचाई जस्ता वैकल्पिक श्रोतको पहिचान र प्रवर्द्धन	संख्या	०	२	२	२	६	४	२	५	१८०
३	१.१.३	डाँडापूल देखी नौरंगी र सानोपूल देखी पूर्व पश्चिम दुवै तर्फ सिंचाई कुलो निर्माण	संख्या	०	०	१	१	२	४	२	५	२००
४	१.१.४	सिक्टा सिंचाई आयोजनाले नभेट्ने ठाँउ पहिचान गरी बोरिड, पम्पसेट जस्ता वैकल्पिक माध्यमको विस्तार गर्ने	संख्या	०	३	५	४	१२	४	२	५	१८०
		पशुपालन										११५०.५
क्रम कार्यनीति नं.	कार्यक्रम			इकाइ आधार वर्ष २०७७/ ७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुच क			
					२०७८ /७९	२०८० /८१	२०८२/ ८३		दिविल	दिराल	दिप्रल	
१	१.१.१	बाखापालनको श्रोत केन्द्र तथा संकलन केन्द्र स्थापना	संख्या	०	२	२	२	६	४	२	३	२४०
२	१.१.२	पशुपालनका लागि आवश्यक पुँजी तथा प्रविधिमा अनुदानको व्यवस्था	अनुदान प्रतिशत	०	४०	४०	४०	४०	४	२	३	९०
३	१.१.३	पशुपालन पकेट क्षेत्र विकास कार्यक्रम	संख्या	०	२४	२४	३६	८४	४	२	३	१६८
४	१.१.४	पशु विमा कार्यक्रमको कार्यान्वयन	संख्या	०	६	६	६	१८	४	२	३	११२.५
५	१.१.५	मत्स्य पालन पकेट क्षेत्र कार्यान्वयन	संख्या	०	२०	२०	२०	६०	४	२	३	२४०
६	१.१.६	दुध उत्पादन तथा दुग्ध जन्य पदार्थ उत्पादनलाई बढावा दिने योजना	पटक	०	२	३	१	६	४	२	३	६०

७	१.१.७	पशु जन्य उत्पादनको वजार प्रवर्द्धनका लागि मुल्य शृङ्खलामा आधारित कार्यक्रम	संख्या	०	१	४	१	६	४	२	३	२४०	
		उद्योग तथा व्यवसाय										२६६९	
क्रम कार्यनीति नं.	कार्यक्रम		इकाइ	आधार वर्ष	लक्ष्य				योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुच क			
					२०७७/ ७८	२०७८/ ७९	२०८०/ ८१	२०८२/ ८३		दिविल	दिवाल	दिप्रल	
१	१.१.१	औद्योगिक तथा व्यवसायिक सम्बन्धि नीति तर्जुमा	संख्या	०		१		१	४	२	३	१५	
२	१.१.२	जानकी वहुउद्योगीय केन्द्र परियोजना	संख्या	०		१		१	४	२	३	६००	
३	१.१.३	जानकी उद्योग ग्राम परियोजना	संख्या	०		१		१	४	२	३	१८००	
४	१.१.४	उद्योगी तथा कामदारको अनिवार्य विमा तथा सामाजिक सुरक्षाको नीति लिने			निरन्तर					४	२	३	६०
६	१.१.५	स्वरोजगारको लागि प्राविधिक शिप हस्तान्तरण	संख्या		३०	४८	६६	१४४	४	२	३	१४४	
७	१.१.६	गाउँपालिका भित्र संचालित उद्योग तथा व्यवसायको दर्ता र अभिलेखीकरण			निरन्तर					४	२	३	५०
		पर्यटन										१६७७	
क्रम कार्यनीति नं.	कार्यक्रम		इकाइ	आधार वर्ष	लक्ष्य				योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुच क			
					२०७६/ ७७	२०७८/ ७९	२०८०/ ८१	२०८२/ ८३		दिविल	दिवाल	दिप्रल	

१	१.१.१	जानकी पर्यटन नीति तर्जुमा तथा कार्यान्वयन		निरन्तर						४	२	३	१५	
२	१.१.२	लोपोन्मुख जाति सास्कृतिक संग्राहालय तथा होम स्टे विकास	संख्या	०	१	४	३	५	४	२	३	१२०		
३	१.१.३	एक बडा एक पर्यटकीय पार्क स्थापना	संख्या		१	२	३	६	४	२	३	१२००		
४	१.१.४	कृषि पर्यटनको विकास तथा प्रवर्द्धन	संख्या		१	२	३	६	४	२	३	१८०		
५	१.१.५	पालिका क्षेत्रमा रहेका पोखरी तथा तलाउ व्यवस्थित गरी जल पर्यटनको विकास गर्ने	संख्या	०	१	३	२	६	४	२	३	९०		
६	१.१.६	सुविधा सम्पन्न स्तरीय होटल निर्माण	संख्या	०	१	२	३	६	४	२	३	७२		
		बैंक वित्तिय संस्था सहकारी											८९५	
क्रस कार्यक्रम नं.		कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष	लक्ष्य				योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुच क				
					२०७६/ ७७	२०७८/ ७९	२०८०/ ८१	२०८२/ ८३		दिविल	दिराल	दिप्रल		
१	१.१.१	समुदाय लक्षित विमा प्याकेज कार्यक्रम			निरन्तर						४	२	३	२००
२	१.१.२	सहकारी संस्था संगको सहकार्यमा युवा तथा महिला स्वरोजगार उद्यम विकास कार्यक्रम	संख्या	०	५०	६०	७०	१८०	४	२	३	१८०		
३	१.१.३	हरेक बडामा बैड्डिङ प्रणाली विस्तार परियोजना			निरन्तर						४	२	३	१०५
४	१.१.४	एक बडा एक नमुना सहकारी साभेदारी कार्यक्रम	संख्या	०	१	१	३	५	४	२	३	१२०		
५	१.१.५	नागरिकमा बैंकिंग सेवाको पहुँच अभिवृद्धि गर्न मोबाईल, इन्टरनेट र शाखा रहित बैड्डिङको विस्तार			निरन्तर						४	२	३	२१०
		सामाजिक विकास												१००६५
		शिक्षा												३९९५

क्रस	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष	लक्ष्य				योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुच क				
					२०७६/७७	२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल		
१	१.१.१	एक वडामा एक वटा एकिकृत नमुना आवासीय विद्यालय	संख्या	०	१०	१०	१४	३४	२	४	६	६००		
२	१.१.२	सुचना प्रविधि ल्याव तथा पुस्तकालय सहितको विद्यालय	संख्या	०	८	८	१६	३२	२	४	६	२२५		
३	१.१.३	पूर्व प्रारम्भिक वाल विकास कार्यक्रम	संख्या	०		५	६	११	२	४	६	७०		
४	१.१.४	विद्यालयमा विद्यार्थीको नियमितताका लागि पारिवारिक तथा शैक्षिक सहयोग परियोजना			निरन्तर					२	४	६	३००	
५	१.२.१	बहुउद्देश्य प्राविधिक विद्यालय सञ्चालन	संख्या	०	२	३		५	२	४	६	८००		
६	१.२.२	गाउँपालिका स्तरीय उच्च शिक्षालयको स्थापना र सञ्चालन	संख्या	०	२	३	१	६	२	४	६	१२००		
		स्वास्थ्य											२३७०	
क्रस	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष	लक्ष्य				योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुच क				
					२०७६/७७	२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल		
१	१.१.१	गाउँपालिका भित्रका ६ वटै स्वास्थ्य चौकीमा न्युनतम भौतिक तथा प्राविधिक पुर्वाधारको निर्माण	संख्या	०	२	२	२	६	२	२	२	२	३००	

२	१.१.२	उपकरण, फर्निचर र डक्टर सहितको १५ शैयाको पालिका स्तरीय अस्पताल निर्माण	संख्या	०	१		१	२	३	२	३	१२००
३	१.१.३	ज्येष्ठ नागरिक, गर्भवती महिला र बालबालिकाको लागि नियमित घरदैलो स्वास्थ्य परिक्षण र खोप कार्यक्रम		निरन्तर					३	२	३	३००
४	१.१.४	स्थापना हुन वाँकी ३ वटा वडामा वर्धिड सेन्टर स्थापना	संख्या	३	१	२	०	३	३	२	३	१२०
५	१.१.५	स्थानीय सम्भाव्य जडिवुटीको अनुसन्धानको लागि आयुर्वेदिक उद्यान तथा प्रशोधन केन्द्रको स्थापना	संख्या	०	०	१	०	१	३	२	३	१२०
६	१.१.६	नीजि क्षेत्रसँगको सहकार्यमा वजार क्षेत्रमा व्यायामशाला सञ्चालन	संख्या		४	४	४	१२	३	२	३	३०
७	१.१.७	गाउँपालिकाका सबै नागरिकलाई स्वास्थ्य विमा		निरन्तर					३	२	३	१८०
८	१.१.८	स्वास्थ्य कर्मी कर्मचारी तथा महिला स्वयंसेविकालाई नियमित पुनर्ताजगी तालिम		निरन्तर					३	२	३	१२०
		खानेपानी सरसफाई										१८१०
क्रम कार्यनीति नं.	कार्यक्रम		इकाइ	आधार वर्ष	लक्ष्य		योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुच क				
									२०७६/ ७७	२०७८ /७९	२०८० /८१	२०८२/ ८३
१	१.१.१	खानेपानी तथा सरसफाई नीति ताथ मापदण्ड तर्जुमा गरी कार्यान्वयन		निरन्तर					६	३	३	३०
२	१.१.२	एक वडा एक खानेपानी ट्याङ्की कार्यक्रम	पटक	०	१	१	२	५	६	३	३	६००
३	१.१.३	जानकी ग.पा. को सबै वडामा एक घर एक धारा जडान कार्यक्रम	प्याकेज	०	१			१	६	३	३	३००

४	१.१.४	खानेपानी परिक्षण, शुद्धिकरण, आयोजना मर्मत संभार तथा सरसफाई व्यवस्थापन केन्द्रको स्थापना	स्थान	०	२	१	२	५	६	२	३	१६०	
५	१.२.१	गाउँपालिका फोहरमैला व्यवस्थापन आयोजना	संख्या	०	१	१	१	३	६	३	३	१२०	
६	१.२.२	एक घर एक नीजि शौचालय निर्माण अभियान	संख्या	०	१			१	६	२	२	३००	
७	१.२.३	बजार क्षेत्रमा ढल व्यवस्थापन परियोजना	प्रतिशत	०	१०	२०	३०	३०	६	२	२	३००	
		लैङ्गिंग समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण										७८०	
क्रस कार्यनीति नं.	कार्यक्रम		इकाइ	आधार वर्ष	लक्ष्य		योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुच क	दिविल	दिराल	दिप्रल		
									२०७६/ ७७	२०७८/ ७९	२०८०/ ८१	२०८२/ ८३	
१	१.१.१	छुवाछुत मुक्त गाउँपालिका			निरन्तर				६	२	२	२	१८०
२	१.१.२	एकल तथा हिंसा पिडित महिलाको उच्चम क्षमता विकास कार्यक्रम	संख्या	०		२	२	६	६	२	२	२	१२०
३	१.१.३	अपांग, दलित तथा न्युन आय भएका परिवार लक्षित शिप विकास कार्यक्रम	संख्या	०	२	२	२	६	६	२	२	२	१८०
४	१.१.४	पिछडिएका वर्ग, अपाङ्ग, वालवालिका तथा वृद्ध वृद्धा लक्षित विमामा आधारित सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम			निरन्तर				६	२	२	२	१२०
५	१.१.५	महिला तथा अल्पसंख्यक समुदायमा सीप विकास परियोजना	संख्या	०	२	२	२	६	६	२	२	२	६०
६	१.१.६	जेष्ठनागरिक सेवा तथा मनोरन्जन केन्द्र	संख्या	०	२	२	२	६	६	२	२	२	६०
७	१.१.७	बाल विवाह न्युनीकरण कार्यक्रम	संख्या	०	२	२	२	६	६	२	२	२	३०
८	१.१.८	आदिवासी तथा लोपोन्मुख जनजाती उत्थान कार्यक्रम			निरन्तर				६	२	२	२	३०
		युवा तथा खेलकुद											१५६०

क्रस	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष	लक्ष्य				योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुच क			
					२०७६/७७	२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल	
१	१.१.१	एक वडा एक बहुउद्देशिय कभर्डहल सहितको खेलकुद मैदान	संख्या	०	१	३	२	६	३	२	३	१२००	
२	१.१.२	नियमित विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिता			निरन्तर					३	२	३	६०
३	१.१.३	किशोर किशोरीको आधारभूत आत्मरक्षाको तालिम कार्यक्रम			निरन्तर					३	२	३	६०
४	१.२.१	युवा उद्यमशीलता तथा क्षमता विकास कार्यक्रम	संख्या	०	४०	५०	५०	१४०	३	२	३	१२०	
५	१.२.२	बैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवाहरूको सिपलाई पहिचान गरी व्यावसाय गर्ने प्रोत्साहन	संख्या	०	६०	६०	६०	२४०	३	२	३	१२०	
		कला, संस्कृति, भाषा तथा साहित्य											३५०
क्रस	कार्यनीति नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष	लक्ष्य				योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुच क			
					२०७६/७७	२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल	
१	१.१.१	लोपोन्मुख जाती तथा अन्य संस्कृतिको जगेन्द्रा गर्न सास्कृतिक संग्राहलय	संख्या	०	१				१	४	२	३	१००
२	१.१.२	साहित्य, कला, ऐतिहासिक मुल्य मान्यताको जगेन्द्रा कार्यक्रम सञ्चालन	संख्या	०	१				१	४	२	३	१५०

३	१.१.३	जाति, समुदायको धार्मिक आस्था अनुरूपको व्यवस्थित दाहसंस्कार स्थलको निर्माण गर्ने	संख्या	०	१	१	२	४	४	२	३	१००
		पूर्वाधार विकास										१६२३७
		सडक तथा पुल										७३९२
क्रम	कार्यक्रम नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष	लक्ष्य	योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुच क					
				२०७६/ ७७	२०७८/ ७९	२०८०/ ८१	२०८२/ ८३	दिविल	दिराल	दिप्ल		
१	१.१.१	हरेक वडाको केन्द्र सम्म जोड्ने ढल सहितको दुईतर्फी पक्की सडक	संख्या	१	२	३	७	१२	९	२	२	१४४०
२	१.१.२	जिल्लाका मुख्य राजमार्ग संग जोड्ने सडक योजना	किमि	०	३	५	८	१६	९	३	२	३००
३	१.१.३	सडकको दायाँबायाँ वृक्ष रोपण गर्न ग्रीनेरी सडक परियोजना	किमि	०	१	१०	१०	२१	९	३	२	११२
४	१.१.४	छिमेकी पालिका र राष्ट्रिय राजमार्ग जोड्ने पहुँचमार्गहरू दुईतर्फी पक्की सडक	किमि	०					९	२	२	३००
५	१.१.५	साइगाउँ मनिकापुर सडक खण्ड निर्माण	किमि						९	२	२	२४०
६	१.१.६	जानकी गा.पा.को सबै वडा जोड्ने कृषि सडक निर्माण	किमि						९	३	२	६००
७	१.१.७	गाउँपालिकाको सिमाना देखि कर्महोना हुँदै गजुरा गाउँपालिका जोड्ने सडक	किमि	०	५	८	५	१८	९	२	२	८००
८	१.१.८	जानकी चक्रपथको निर्माण	किमि	०	२	२	३	७	९	३	२	१८००
९	१.१.९	जानकी मुख्य सडक लिंक योजना कार्यान्वयन	किमि						९	३	२	१८००
		सुचना तथा सञ्चार प्रविधि										८३५

क्रस	कार्यक्रम नं.	कार्यक्रम	इकाई	आधार वर्ष	लक्ष्य				योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुच क				
					२०७६/७७	२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल		
१	१.१.१	गाउँपालिकाको आवश्यकता अनुरूप सुचना तथा सञ्चार नीति तर्जुमा			निरन्तर				९	३	२		२५	
२	१.१.२	नागरिकमा प्राविधिक शाक्षरता बढाउन विभिन्न तालिम र अभिमुखीकरण कार्यक्रम	संख्या	०	२	२	२	६	९	३	२		१२०	
३	१.१.३	हरेक सरकारी कार्यालयहरुमा र सामुदायिक भवनहरुमा सुचना प्रविधि पूर्वाधार विकास	संख्या		७	१२	५	२४	९	३	२		९०	
४	१.१.४	डिजिटल जानकी गाउँपालिका अभियान कार्यान्वयन गर्ने			निरन्तर				९	३	२		२४०	
५	१.१.५	गाउँपालिकाको पूर्वाधार, प्रशासनिक संगठन, सुचना प्रविधिले सुविधा सम्पन्न र सेवाग्राहीमैत्री वनाउने कार्यक्रम			निरन्तर				९	३	२		२४०	
६	१.१.६	सुचना प्रविधिको प्राविधिक जनशक्तिलाई तालिम मार्फत क्षमता अभिवृद्धि गराउने			निरन्तर				९	३	२		१२०	
		आवास तथा वस्ती विकास												४०५०
क्रस	कार्यक्रम नं.	कार्यक्रम	इकाई	आधार वर्ष	लक्ष्य				योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुच क				
					२०७६/७७	२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल		
१	१.१.१	आवास तथा भूमि व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा			निरन्तर				११	६	२		३०	

२	१.१.२	बडा नं. ३ र ४ मा एकिकृत वस्ती विकास तथा स्मार्ट सिटी आयोजना	प्याकेज	०	१			१	११	६	२	१८००
३	१.१.३	अतिविपन्न,लोपोन्मुख र सीमान्तकृत वर्गका परिवारका लागि सुरक्षित, किफायती र वातावरणमैत्री आवास निर्माण गर्न सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम	संख्या	०	१००	२००	३००	६००	११	६	२	१८००
४	१.१.४	जेष्ठनागरिक, अपाङ्गता मैत्री सार्वजनिक भवन निर्माण नीति कार्यान्वयन	संख्या	०	१	२	१	४	११	६	२	१८०
५	१.१.५	खेतीयोग्य जमिनको खण्डीकरण रोकी गैर कृषि भूमीमा वस्ती विकास नीति कार्यान्वयन		निरन्तर					११	६	२	२४०
		विद्युत तथा वैकल्पिक ऊर्जा										३६०
क्र सं कार्यनीति नं.		कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/ ७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुच क			
					२०७८ /७९	२०८० /८१	२०८२/ ८३		३	७	२	
१	१.१.१	जानकी ग्रामिण विद्युतीकरण कार्यक्रम	संख्या	०	१			१	३	७	२	१८००
२	१.१.२	उर्जा सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन	संख्या	०	२	२	१	५	३	७	२	१८०
३	१.१.३	उद्योग तथा वस्तीको प्रयोगको उर्जाको वर्गीकरण गरी घरयासी प्रयोगको न्युन महसुल निर्धारण		निरन्तर					३	७	२	१२००
४	१.१.४	विद्युतीय पूर्वाधारलाई दिगो बनाई गुणस्तरीय उर्जा उपलब्ध गराउने नीति लिने		निरन्तर					३	७	२	६००
५	१.१.५	वातावरण मैत्री उर्जा प्रयोगको नीतिलाई कार्यान्वयन		निरन्तर					३	७	२	१८०
		वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन										३०९०

क्र.	कार्यक्रम नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७७/७८	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुच क				
					२०७८/७९	२०८०/८१	२०८२/८३		दिविल	दिराल	दिप्रल		
१	१.१.१	जलवायु परिवर्तनका असर कम गर्नको लागि हरित गाउँपालिका परियोजना	संख्या	०	२	३	७	१२	१५	७	५	६००	
२	१.१.२	सार्वजनिक तथा एलानी जग्गामा वृक्षरोपण अभियान सञ्चालन	प्याकेज	०	२	२	२	६	१५	७	५	३००	
३	१.१.३	हरितगृह र्याँस उत्सर्जन कम गर्ने प्रकारका उर्जाको प्रयोगको नीति लागु गर्ने			निरन्तर					१५	७	५	
४	१.१.४	हरियाली जानकी अभियान सञ्चालन			निरन्तर					१५	७	५	
५	१.२.१	साना ठूला पोखरी लगायतका गा.पा. क्षेत्रका जलाधार क्षेत्र संरक्षण कार्यक्रम	हेक्टर	०	५०	६०	७०	१२०	१५	७	५	३००	
५	१.२.२	जानकी गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका जलाधार क्षेत्रलाई पर्क तथा जल पर्यटनको केन्द्र बनाउने	हेक्टर	०	३०	४०	९०	४०	१५	७	५	३००	
६	१.३.१	सबै वडालाई समेट्ने विपद पुर्व सुचना प्रणाली स्थापना	संख्या	०	१	०	१	२	१५	७	५	१८०	
७	१.३.२	विपदबाट पिडितलाई पर्याप्त राहत कार्यक्रम			निरन्तर					१५	७	५	
८	१.३.३	विपद्को तयारीको लागि दमकल सहितको दमकल केन्द्र स्थापना	संख्या	०	१		१	२	१५	७	५	१५०	
९	१.३.४	विभिन्न विपद्मा हुनसक्ने जोखिमको पूर्वतयारी केन्द्रको स्थापना	संख्या	०	१		१	२	१५	७	५	३००	
१०	१.३.५	विपद् व्यवस्थापन समिति गा.पा. तथा वडा तहमा नै गठन गरी सञ्चालन गर्ने	संख्या	०	२		२	४	१५	७	५	६०	
		संस्थागत विकास तथा सुशासन											१४००

क्र.	कार्यक्रम नं.	कार्यक्रम	इकाइ	आधार वर्ष २०७६/ ७७	लक्ष्य			योजना अवधिको जम्मा लक्ष्य	लक्ष्य सुच क			
					२०७८/ ७९	२०८०/ ८१	२०८२/ ८३		दिविल	दिराल	दिप्रल	
१	१.१.१	जानकी गाउँपालिकामा आवश्यक नीति तथा कानून तर्जुमा			निरन्तर				१६	८	६	५०
२	१.१.२	जानकी गाउँपालिका स्तरीय विद्युतीय शासन प्रणालीको प्रभावकारी कार्यान्वयन			निरन्तर				१६	८	६	१८०
३	१.१.३	संगठनको वैज्ञानिक विश्लेषण गरी जनशक्ति व्यवस्थापन			निरन्तर				१६	८	६	१२०
४	१.१.४	जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि, कार्य विभाजन तथा आचार संहिता निर्माण			निरन्तर				१६	८	६	१२०
५	१.२.१	गाउँपालिकाको राजश्वको सम्भाव्य क्षेत्र पहिचान अध्ययन			निरन्तर				१६	८	६	३०
६	१.२.२	राजश्व अभिवृद्धि गर्न व्यवस्थित गर्न छूटै राजश्व प्रशासनको व्यवस्था			निरन्तर				१६	८	६	२४०
७	१.२.३	गाउँपालिकाको हेरेक आर्थिक कारोबारलाई SUTRA प्रणालीमा आवद्ध गरी व्यवस्थित गरिने			निरन्तर				१६	८	६	९०
८	१.३.१	परियोजना छनौट गर्दा मध्यकालीन खर्च संरचनालाई मुख्य आधार बनाउने	संख्या		१			१	१६	८	६	९०
९	१.३.२	कामको ठेक्का लिने पक्षले समयबद्धताको पालना गर्ने र ठेक्का दिँदा सक्षमताको मापन गर्ने बस्तुनिष्ठ आधार तय गर्ने	संख्या		१			१	१६	८	६	१८०
१०	१.३.३	लाभलागत विश्लेषणका आधारमा योजनाको छनौट तथा कार्यान्वयन गरिने			निरन्तर				१६	८	६	१८०
११	१.३.४	स्थानीय सहभागीतामा आधारित, अपनत्व हुने तथा संरक्षण गर्ने ढंगले योजना छनौट, तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने			निरन्तर				१६	८	६	१२०

९.३ गाउँ गौरवका आयोजना

गाउँपालिकाका निम्नानुसारका गौरभका आयोजना तय भएका छन्। जसको कार्यान्वयनमा गाउँपालिकाले ध्यान दिएमा आगामी दिनमा उचित प्रतिफल प्राप्त हुन सहज हुने देखिन्छ।

आयोजनाको नाम	सहकार्य					अनुमानित लागत
	पालिका आफै	अन्तरपालिका	संघ	प्रदेश	नीजि क्षेत्र	
१. गाउँपालिकाको हरेक वडामा ६०/६० जनाको सहभागीतामा जानकी गाउँपालिका रोजगार संस्थान निर्माण गरी पालिकाका विकास निर्माणका काम त्यसमार्फत गर्ने						
२. वडा नं. १, २ र ३ को पायक पर्ने ठाँउमा महाविद्यालयको स्थापना गर्ने						
३. गाउँपालिकाको सिमाना देखि कर्महोना हुँदै गजुरा गाउँपालिका जोड्ने सङ्क						
४. जानकी वडा नं. २, ३, १ मा रहेको इमला नालामा विभिन्न पाँच ठाँउमा बाँध निर्माण गरी सिँचाई सुविधा पुर्याउने						
५. गाउँपालिकाका सम्पूर्ण वडाका केन्द्र र गा.पा.को केन्द्र सम्म जोड्ने दुईतर्फी पक्की सङ्क						
६. गाउँपालिका स्तरीय बहुउद्देशिय खेल मैदान						
७. जानकी उद्योग ग्राम						

९.४ समन्वय तथा सहकार्य

गाउँ गौरभका आयोजना तथा आवाधिक योजनाले तय गरेका लक्षहरु प्राप्त गर्नको लागि गाउँपालिकाले निम्न पक्षहरु संगको सहकार्यमा कार्य गरेमा तोकिएका लक्षहरु प्राप्त गर्न सहज हुने देखिन्छ।

- राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय विकास साफेदारहरुसँग समन्वय गर्ने
- आन्तरिक आयसोतको दायराको खोजी गर्ने
- संघ तथा प्रदेशसँग समन्वय गर्ने
- अन्तर स्थानीय तह साफेदारी गर्ने
- निजी तथा सार्वजनिक साफेदारी एवं सहकार्य गर्ने
- जनसहभागिता वृद्धि गर्ने

९.५ गाउँ भूमी व्यवस्थापन योजना

भूमी व्यवस्थापन	क्षेत्र (समेटने वडाहरू)	योजनाले ओगट्ने क्षेत्र
कृषि पकेट क्षेत्र	वडा नं. १, २, ३	
पशुपालन पकेट क्षेत्र	वडा नं. २, ३, ४, ५	
आवासिय क्षेत्र	वडा नं. ४ र ६ मा विस्तार गर्न सकिन्छ।	
कृषि हाट बजार	कृषि हाट बजार सबै वडामा, ठूलो बजार वडा नं. २ मा	
कृषि संकलन केन्द्र, चिस्यान केन्द्र		
बस पार्क		
व्यवसायिक क्षेत्र		
खेलकुद क्षेत्र	सबै वडामा, मुख्य एक वडा नं. ३ मा	
विद्यालय, कलेज (शैक्षिक क्षेत्र)	वडा नं. १ जोगा गाउँ मावि, वडा नं. ४ को जानकी मा.वि, वडा नं. ६ मा भारनपुरुवा मा.वि.	
पार्क तथा पर्यटकीय क्षेत्र तथा कृषि पर्यटन र जलाशय क्षेत्र	वडा नं. ५ गुरुवा, वडा नं. २ को जोगा गाउँ, खगेश्वरी	
स्वास्थ्य क्षेत्र	प्रत्यक वडामा स्वस्थ्य चौकी रहेको, वडा नं. ४ मा १५ शैयाको अस्पताल निर्माणाधिन	
बन क्षेत्र	वडा नं. २, वडा नं. ५ मा निजी बन	
धार्मिक क्षेत्र	वडा नं. २, ३ र ५ मा	
फोहोर मैला व्यवस्थापन क्षेत्र		
औद्योगिक क्षेत्र	वडा नं. ३ र ६ मा	
सार्वजनिक एलानी जग्गा	वडा नं. १, २, ३ र ६ मा	

परिच्छेद – दश

मध्यमकालिन खर्च संरचना

१०.१ पृष्ठभूमि

अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ वाट तीनै तहका सरकारलाई त्रिवर्षीय मध्यमकालीन खर्च संरचना अनिवार्य रूपमा तर्जुमा पार्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ६ मा मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। स्थानीय तहले मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा सम्बन्धमा स्थानीय तह योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७५ र स्थानीय तहको मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८ कार्यान्वयनमा आएको छ।

अन्तरसरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐनको दफा (१७) मा संघीय सरकार, प्रदेश र स्थानीय तहले सार्वजनिक खर्चको विवरण तयार गर्दा आगामी तीन आर्थिक वर्षमा हुने खर्चको प्रक्षेपणसहितको मध्यमकालीन खर्च तयार गर्नुपर्ने उल्लेख छ। प्रस्तावित योजना कार्यान्वयन हुन सक्ने आर्थिक वर्ष र त्यसपछिका दुई आर्थिक वर्षमा प्राप्त हुनसक्ने प्रतिफल र उपलब्धि, योजना लागू गर्न आवश्यक पर्ने खर्चको विवरण र खर्च बेहोर्ने स्रोतको प्रक्षेपण गर्नुपर्ने ऐनमा उल्लेख छ। त्यस्तै, प्रस्तावित योजनाको मध्यम अवधिको खर्च रणनीति र त्यसको वार्षिक खर्चसँगको तादात्म्यता, सञ्चालन भइरहेका योजना भए गत आर्थिक वर्षमा छुट्याइएको खर्च अनुसार लक्ष्य हासिल भए नभएको समीक्षासमेत एमटिइएफमा समेट्नुपर्ने प्रावधान ऐनमा रहेको छ।

उपरोक्त पक्षहरूलाई मनन गर्दै जानकी गाउँपालिकाको मध्यमकालीन खर्च संरचना तयार भएको छ। दीर्घकालीन सोच, समष्टिगत लक्ष्य र विषयक्षेत्रगत उद्देश्य एवं रणनीति खण्ड दुइमा उल्लेख भएको हुँदा सोही आधारमा आगामी ३ वर्षका लागि मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा भएको छ। यो संरचनामा उल्लिखित आयोजना कार्यक्रमहरु समेटिने गरी वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तयार पारी कार्यान्वयनमा ल्याइने छ।

१०.२ दीर्घकालीन सोच र समष्टिगत लक्ष्य

गाउँपालिकाको दीर्घकालीन सोच र समष्टिगत लक्ष्य यसै प्रतिवेदनको खण्ड तीनमा उल्लेख छ। सोही दीर्घकालीन सोच र समष्टिगत लक्ष्यलाई आधार मानी मध्यमकालीन खर्च संरचना तर्जुमा भएको छ।

१०.३ विषयक्षेत्रगत उद्देश्य, रणनीति तथा लक्ष्य परिमाण

मध्यमकालीन खर्च संरचना अन्तर्गत विषय क्षेत्रगत सोच, उद्देश्य, रणनीति तथा लक्ष्य परिमाण यसै प्रतिवेदनको परिच्छेद ३, ४, ५, ६, र ७ मा उल्लेख गरिएको छ। सोही विषय क्षेत्रगत, उप-विषय क्षेत्रगत उद्देश्य, रणनीति तथा कार्यनीति र लक्ष्य परिमाणका आधारमा मध्यमकालीन कार्यक्रमको ढाँचा तयार पारिएको छ। आगामी ३ वर्षको लागि उपलब्धि सूचकहरु पनि सोही आधारमा तयार पारिएको छ। समग्रमा आवधिक योजनाका दीर्घकालीन सोच, समष्टिगत लक्ष्य, विषयक्षेत्रगत रणनीति तथा कार्यनीतिलाई अंगिकार गर्दै मध्यमकालीन खर्च संरचनासँग तादात्म्यता मिलाइएको छ। यसै मध्यमकालीन खर्च संरचनालाई आधार मानी पालिकाले वार्षिक योजना तथा विकास कार्यक्रमहरु तर्जुमा गर्ने छ।

१०.४ मध्यमकालिन खर्च संरचनाको खाका

आगामी ५ वर्षकालागि गाउँपालिकाको कुल अनुमानित राजश्व परिचालन ७,८८०,०००,००० रहेकोमा मध्यमकालिन खर्च संरचना अन्तर्गत आगामी तीन वर्ष (आ व २०७८/७९, ०७९/०८० र ०८०/०८१) का लागि ३ अर्ब ५९ करोड

९० लाख वरावरको राजश्व परिचालनको अनुमान पेश गरिएको छ। उक्त अनुमान गाउँपालिकाको दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य तथा उद्देश्यका आधारमा तयार पारिएको हो। गाउँपालिकाले गाउँ गौरवका योजनाका रूपमा परिकल्पना गरेका योजनका साथै दीगो विकास

लक्ष्य, राष्ट्रिय लक्ष्य, तथा प्रादेशिक लक्ष्यलाई योगदान पुग्ने प्रकृतिका योजनाहरूलाई समावेश गरी मध्यकालिन खर्च संरचनाको खाका तयार पारिएको छ।

गाउँपालिकाले कृषि, शिक्षा तथा पूर्वाधार विकासलाई दीगो विकासको २५ वर्षे सोच बनाएको हुनाले त्रिवर्षीय खर्च अनुमानले तिनै क्षेत्रलाई वढी प्राथमिकता दिइ कुल अनुमानित बजेटको कृषि क्षेत्रमा ११.६७, शिक्षा क्षेत्रमा ११.११ पर्यटनमा ३.३, र समग्र पूर्वाधारमा २९.१७ प्रतिशत अनुमानित बजेट प्रक्षेपण गरेको छ।

गाउँपालिकाको क्षेत्रगत कार्यक्रम तथा बजेट विनियोजनको त्रिवर्षीय अनुमानको विस्तृत खाका तल प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १० त्रिवर्षीय खर्च प्रक्षेपण		
विषय क्षेत्र	कुल अनुमानित लागत	प्रतिशत
१. आर्थिक विकास	७२९००००००	२०.२६
कृषि पशु पांचिक विकास	४२०००००००	११.६७
उद्यम तथा व्यवसाय	१०००००००००	२.७८
पर्यटन विकास	१०९०००००००	३.०३
बैंक वित्तिय संस्था तथा सहकारी	१०००००००००	२.७८
२. सामाजिक विकास	११२०००००००	३१.१२
शिक्षा	४००००००००	११.११
स्वास्थ्य	१३००००००००	३.६१
खानेपानी सरसफाई	१०००००००००	२.७८
महिला, बालबालिका र लक्षित वर्ग	२७००००००००	७.५०
युवा	२२००००००००	६.११
३. पूर्वाधार विकास	१०५०००००००	२९.१७
सडक, पुल	४५००००००००	४२.८६
आवास वस्ती विकास	३०००००००००	२८.५७
विद्युत तथा उर्जा	१०००००००००	९.५२
सूचना तथा संचार	१०००००००००	९.५२
सिंचाइ	१०००००००००	९.५२
४. वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	६५०००००००	१८.०६
वन तथा जैविक विविधता	५००००००००	७.६९
जलाधार तथा भुमि संरक्षण	२०००००००००	३०.७७
सुन्दरता तथा स्वच्छता	२०००००००००	३०.७७
विपद व्यवस्थापन	२०००००००००	३०.७७
५. सुशासन तथा क्षमता विकास	५०००००००	१.३९
संस्थागत तथा मानव संसाधन क्षमता	५००००००००	१.३९
कुल बजेट	३,५९९,०००,०००	१००

१०.४.१ विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य

सूचक	एकाई	आ.व २०७६/७७ को वास्तविक उपलब्धि	आ.व २०७७/७८ को अनुमानित उपलब्धि	मध्यकालिन लक्ष्य		
				आ.व २०७८/७९	आ.व २०७९/८०	आ.व २०८०/८१
आर्थिक विकास						
कृषि तथा पशुपालन						
एक वडा एक कृषि पशु पकेट क्षेत्र						
वगर खेती कार्यक्रम						
अध्यक्ष कृषि यान्त्रिकरण परियोजना						
मुल्य श्रुदखलामा आधारित कृषि विकास कार्यक्रम						
जानकी चिस्यान तथा कृषि उपज संकलन केन्द्र स्थापन						
पर्यटन						
टेक वहादुर थारु वाजपुर पर्यटकीय केन्द्र						
जानकी सास्कृतिक संग्राहलय तथा होम स्टे विकास						
ठाकुरद्वार मनाउघाट इन्टेक पर्यटकीय करीडोर						
उद्योग, व्यापार तथा व्यवसाय						
बिपन्न वर्गका लागि शिप हस्तान्तरण						
गौशाला वहुउद्देशिय केन्द्र						
जानकी उद्योग ग्राम						
वैक वित्तिय संस्था सहकारी						
एक वडा एक सहकारी साभेदारी कार्यक्रम						

समुदाय लक्षित विमा प्याकेज कार्यक्रम					
सहकारी गाउँपालिका रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम					
सामाजिक विकास					
शिक्षा					
एक वडा एक नमुना विद्यालय					
जानकी बहुमुखी क्याम्पस					
पशुपति मावि प्रविधिक विद्यालय					
एक विद्यालय एक सुचना प्रविधि ल्याव प्रविधिमैत्री व्यवसायिक विद्यालय					
पूर्व प्रारम्भक वाल विकास कार्यक्रम					
स्वास्थ्य					
स्वस्थ्य सेवा सुदृढीकरण कार्यक्रम					
सर्पदंश उपचार केन्द्र, तथा सिक्लेस जाँच केन्द्र					
पुर्ण खोप युक्त गाउँपालिका					
प्रेत्यक वडामा वर्थिड सेन्टर निर्माण					
खानेपानी सरसफाई					
एक वडा एक खानेपानी ट्याङ्गी कार्यक्रम					
पुर्ण सरसफाई गाउँपालिका					
सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक समता					
छुवाछुत मुक्त गाउँपालिका					

हिंसा पिडित तथा एकल महिला क्षमता विकास कार्यक्रम					
अपांग तथा दलित शिप विकास कार्यक्रम					
जेष्ठनागरिक वालबालिका घरदैलो स्वास्थ्य कार्यक्रम					
सोनाह शासक्तिरण कार्यक्रम					
जेष्ठनागरिक सेवा तथा मनोरन्जन केन्द्र					
बाल विवाह न्युनीकरण कार्यक्रम					
आदिवासी जनजाती उत्थान कार्यक्रम (शिप हस्तान्तरण					
युवा तथा खेलकुद					
एक वडा एक खेलकुद मैदान					
अध्यक्ष कप खेलकुद प्रतियोगिता					
अध्यक्ष युवा शिप विकास कार्यक्रम					
पुर्वाधार विकास					
सडक					
सडक लिंक योजना					
जानकी चत्र पथ					
इन्टेर्क गोरांगे मोटरेवल पुल					
आवास, वस्ती विकास तथा सार्वजनिक निर्माण					
एकिकृत वस्ती तथा स्मार्ट सिटी आयोजना					
विद्युत तथा वैकल्पिक ऊर्जा					
ग्रामिण विद्युतीकरण कार्यक्रम					

वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन					
वन तथा जैविक विविधता					
वन क्षेत्र कम भएका वडाहरुमा कृषि वनको विकास					
भूमी तथा जलाधार व्यवस्थापन					
जानकी कर्णाली नदी तटको कंकिट तटवन्धन (३६ किमि)					
नदी तटिय सडक मार्ग (३६ किमि)					
वातावरण तथा स्वच्छता					
एक वडा एक पार्क					
जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन					
विपद् पुर्व सुचना प्रणाली स्थापना (बाढी वन्यजन्तु)					
विपद् राहत कार्यक्रम					
वन्य जन्तु प्रभावित किसानलाई अनुदान					
दमकल तथा दमकल पइन्ट स्थापना					
सुशासन तथा संस्थागत विकास					
संस्थागत संरचना तथा मानव संसाधन विकास					
डिजिटल गाउँपालिका कार्यक्रम					
कर्मचारी जनप्रतिनिधि क्षमता विकास कार्यक्रम					
एक वडा एक सामुदायिक सुचना केन्द्र					

१०.४.२ विषय क्षेत्रगत खर्च तथा स्रोतको त्रिवर्षीय अनुमान

	आव	वजेट अनुमान			स्रोत									
विषय क्षेत्र		कुल वजेट	चालु हजारमा	पूँजीगत हजारमा	संघ		प्रदेश			आन्तरि क स्रोत	जनसहभागि ता	सहकार ी	नीजि क्षेत्र	
	हजारमा	हजारमा		१	२	३	१	२	३					
	२०७८/७ ९	१०४८००	२०९६०	८३८४०	२०००			१०००				७००	४५२	
आर्थिक विकास	२०७९/८ ०	७८६००	१३६९२	५४७६८		३९३००			१९६५ ०		३९३०	७८६०	७८६०	
	२०८०/८ १	७८६००	१३६९२	५४७६८	३९३००		७७८.५				११५.७	३११.४	३११.४	
जम्मा		२६२०००	४८३४ ४	१९३३७६	४९३००	३९३००	०	७७८.५	१०००	१९६५ ०	०	४०४५.७	८८७१	८८२३
सामाजिक विकास	२०७८/७ ९	९९२८०	१०५७६	४२३०४	५४७६८		२७३८४			९९२८				
	२०७९/८ ०	६८४६०	१५०१२	१६८	४९०७६		२०५३८			६८४६				
	२०८०/८ १	६८४६०	१५०१२	६००४८	४९०७६		२०५३८			६८४६				
जम्मा		२२८२००	४०६००	१०२५२ ०	१३६९२ ०		६८४६०			२२८२०				

पुर्वाधार विकास	२०७८/७ ९	१७००००	२४००	९६००		८५०००			६८०००			१०२००	६८००	
	२०७९/८ ०	१२७५००	१८००	७२००		६२७५०			६३७५०					
	२०८०/८ १	१२७५००	१८००	७२००		६३७५०			१५७५					
जम्मा		४२५०००	६०००	२४०००	०	२१२५००			१३३३२५			१०२००	६८००	
वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थाप न	२०७८/७ ९	५०२४००	१००८०	४०३२०		२५१२००			२००९६ ०			३०१४४	२००९ ६	
	२०७९/८ ०	३७६६००	७५६०	३०२४०		१८८४० ०			१८८४० ०					
	२०८०/८ १	३७६६००	७५६०	३०२४०		१८८४० ०			१५७५					
जम्मा		१२५६०० ०	२५२००	१००८० ०	०	६२८०० ०	०	०	३९०९३५	०	०	३०१४४	२००९ ६	
सुशासन तथा संस्थागत विकास	२०७८/७ ९	९२००	२४००	४८०		४६००			३६८०			५५२	३६८	
	२०७९/८ ०	६९००	१८००	३६०		३४५०			३४५०					८६२३
	२०८०/८ १	६९००	१८००	३६०		३४५०			१५७५					
जम्मा		२३०००	६०००	१२००	०	११५००	०	०	८७०५	०	०	५५२	३६८	८६२३

जम्मा	२१९४२० ०	१२६१४ ४	४२१८९ ६	१७८२२ ०	८९१३० ०	०	६९२३८. ५	५३३९६५ ०	१९६५ ०	२२८२० ०	४४९४९.७ ७	३६१३५ ५	१७२४ ७
-------	-------------	------------	------------	------------	------------	---	-------------	-------------	-----------	------------	--------------	------------	-----------

१०.४.३ कार्यक्रम तथा योजनाको संक्षिप्त विवरण

विषय क्षेत्र	कार्यक्रम	उद्देश्य	आयोजनाको अवधि		लागत तथा पुष्ट्याई		आगामी तीन वर्षको उपलब्धि
			शुरू	समाप्ति	लागत (रु हजार)	पुष्ट्याई	
आर्थिक विकास			२६२०००				
आर्थिक विकास	कृषि तथा पशुपालन				११५०००		
	एक वडा एक कृषि पशु पकेट क्षेत्र	तरकारी फलफुल र खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर हुनु	२०७८	२०८०	१००००	संघ शस्तर	तरकारी फलफुल र खाद्यान्नमा आत्मनिर्भर हुने छ
	वगर खेती कार्यक्रम	बाट आर्थिक समृद्धि हासिल गर्नु	२०७८	२०८०	१५०००	प्रदेश	पशुपालन बाट आय आर्जन वढने छ।
	अध्यक्ष कृषि यान्त्रिकरण परियोजना				१००००		
	मुल्य शृङ्खलामा आधारित कृषि विकास कार्यक्रम	कृषि उत्पादनको वजारीकरणमा सहजता ल्याउनु	२०७९	२०८०	१००००	आन्तरिक	
	जानकी चिस्यान तथा कृषि उपज संकलन केन्द्र स्थापन	कृषि उत्पादनको सुरक्षा गर्नु			७००००		कृषकले कृषि उत्पादनको उचित मुल्य प्राप्त गर्न सक्नेछन
	पर्यटन				७३०००		
	टेक वहादुर थारु वाजपुर पर्यटकीय केन्द्र	पर्यटन विकास प्रवर्द्धन गर्नु	२०७९	२०८०	२४०००	प्रदेश	पर्यटक आवागमनमा बढ्दि हुनाले पालिकाको आर्थिक

जानकी सास्कृतिक संग्राहलय तथा होम स्टे विकास	सास्कृतिक पर्यटन विकास गर्नु	२०७९	२०८०	४०००	प्रदेश	गतिविधि तथा रोजगारी वढने छ	
ठाकुरद्वार मनाउघाट इन्टेक पर्यटकीय करीडोर	पर्यापर्यटन विकास	२०७९	२०८०	४५०००	आन्तरिक		
उद्योग, व्यापार तथा व्यवसाय				४३०००			
बिपन्न वर्गका लागि शिप हस्तान्तरण				२०००			
गौशाला वहुउद्देशिय केन्द्र				४००००			
जानकी उद्योग ग्राम	औद्योगिक विकास मार्फत आर्थिक गतिविधि वढाउने	२०७९	२०८०	१०००	प्रदेश	औद्योगिक विकास रोजगारी का साथै आन्तरिक उत्पादन वढने छ	
वैक वित्तिय संस्था सहकारी				३१०००			
एक वडा एक सहकारी साभेदारी कार्यक्रम				१०००			
समुदाय लक्षित विमा प्याकेज कार्यक्रम				१००००			
सहकारी गाउँपालिका रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम				२००००			
सामाजिक विकास				२२८२००			
शिक्षा				५१०००			
सामाजिक विकास	एक वडा एक नमुना विद्यालय	शिक्षा क्षेत्रमा सुधार ल्याउने	२०७९	२०८०	१००००	संघ	सबै समुहका विद्यार्थीको पठन पाठनमा सहजता आउने छ
	जानकी वहुमुखी क्याम्पस			५०००			
	पशुपति मावि प्राविधिक विद्यालय			६०००			
	एक विद्यालय एक सुचना प्रविधि ल्याव प्रविधिमैत्री व्यवसायिक विद्यालय	सुचना प्रविधिका माध्यम वाट शिक्षाको गुणस्तर मा सुधार ल्याउने	२०७९	२०८०	२००००	संघ	सुचना प्रविधिका माध्यम वाट शिक्षाको गुणस्तर मा सुधार आउने छ
	पूर्व प्रारम्भिक वाल विकास कार्यक्रम	बालबालिकको शिक्षाको गुणस्तरमा सुधार ल्याउने	२०७९	२०८०	१००००	संघ	विद्यार्थीले रोजगारमुलक गुणस्तरीय शिक्षा पाउने छन

स्वास्थ्य				३३००		
स्वस्थ्य सेवा सुदृढीकरण कार्यक्रम	स्वास्थ्य पहुँचलाई सहज बनाउने	२०७९	२०८०	१००००	संघ	स्वास्थ्य सेवाको सहज पहुँच हुनेछ
सर्पदंश उपचार केन्द्र, तथा सिक्लेस जाँच केन्द्र		२०८०	निरन्तर	१५०००	प्रदेश	
पुर्ण खोप युक्त गाउँपालिका				३०००		
प्रत्येक वडामा वर्धिड सेन्टर निर्माण	प्रसुति सेवालाई सुरक्षित तथा सहज बनाउनु	२०८०	निरन्तर	५०००		
खानेपानी सरसफाई				१५०००		
एक वडा एक खानेपानी ट्राङ्की कार्यक्रम				१००००		
पुर्ण सरसफाई गाउँपालिका				५०००		
सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक समता				४४२००		
छुवाछुत मुक्त गाउँपालिका				२०००		
हिंसा पिडित तथा एकल महिला क्षमता विकास कार्यक्रम				५००		
अपांग तथा दलित शिप विकास कार्यक्रम				५०००		
जेष्ठनागरिक वालबालिका घरदैलो स्वास्थ्य कार्यक्रम				५०००		
सोनाह शास्त्रिकरण कार्यक्रम				७००		
जेष्ठनागरिक सेवा तथा मनोरन्जन केन्द्र				१००००		
बाल विवाह न्युनीकरण कार्यक्रम				१०००		
आदिवासी जनजाती उत्थान कार्यक्रम (शिप हस्तान्तरण				२००००		
युवा तथा खेलकुद				८५०००		

एक वडा एक खेलकुद मैदान				६००००		
अध्यक्ष कप खेलकुद प्रतियोगिता	खेलकुद विकासमा योगदान गर्ने	२०७९	२०८२	१५०००		रंगशालाको निर्माणले गाउँपालिकामा उत्कृष्ट खेलाडी उत्पादन हुनेछन्
अध्यक्ष युवा शिप विकास कार्यक्रम				१००००		
पुर्वाधार विकास				४२५०००		
सडक				३८५०००		
सडक लिंक योजना	सडक पहुँच लाई सहज बनाउने	२०७९	२०८३	२०००००	प्रदेश	
जानकी चत्र पथ				१५०००	प्रदेश	
इन्टेक गोरांगे मोटरेवल पुल	व्यवसायिक गतिविधिलाई एकीकृत गर्ने	२०७९	२०८२	१७००००		व्यवसाय आधुनिक, सहज र प्रविधिमैत्री हुने छ,
आवास, वस्ती विकास तथा सार्वजनिक निर्माण				३००००		
एकिकृत वस्ती तथा स्मार्ट सिटी आयोजना				३००००		
विद्युत तथा बैकल्यिक ऊर्जा				१००००		
ग्रामिण विद्युतीकरण कार्यक्रम				१००००		
वन बातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन				११३००००		
वन तथा जैविक विविधता				२००००		
वन क्षेत्र कम भएका वडाहरुमा कृषि वनको विकास				२००००		
भूमी तथा जलाधार व्यवस्थापन				११०००००		
जानकी कर्णाली नदी तटको कंकिट तटवन्धन (३६ किमि)				१००००००		
नदी तटिय सडक मार्ग (३६ किमि)				१०००००		

	वातावरण तथा स्वच्छता			१००००		
	एक वडा एक पार्क			१००००		
	जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन			१२६०००		
	विपद पुर्व सुचना प्रणाली स्थापना (बाढी वन्यजन्तु)			२००००		
	विपद राहत कार्यक्रम			३००००		
	वन्य जन्तु प्रभावित किसानलाई अनुदान			६०००		
	दमकल तथा दमकल पइन्ट स्थापना			७००००		
	सुशासन तथा संस्थागत विकास			२३०००		
	संस्थागत संरचना तथा मानव संसाधन विकास					
	डिजिटल गाउँपालिका कार्यक्रम			२००००		
	कर्मचारी जनप्रतिनिधि क्षमता विकास कार्यक्रम			१०००		
	एक वडा एक सामुदायिक सुचना केन्द्र			२०००		

१०.४.४ कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, सांकेतिकीकरण, तथा त्रिवर्षीय खर्च अनुमान

क्र स	बजेट उपर्योगको कार्यक्रम	बजेट विवरणीय वर्ग	आ.व २०७८/७९ को बिनियोजन			आ.व २०७९/८० को अनुमान			आ.व २०८०/८१ को अनुमान			प्राथमिकता क्रम	दिविस	गरिमा न्युनीकरण संकेत	लैगिक संकेत	जलवाय संकेत
			कृषि वर्ष	चाल	पूँजी	कृषि वर्ष	चाल	पूँजी	कृषि वर्ष	चाल	पूँजी					
	आर्थिक विकास	२६२०००	१०४८००	२०९६०	८३८४०	७८६००	१५७२०	६२८८०	७८६००	१५७२०	६२८८०					
१	कृषि तथा पशुपालन	११५०००	४६०००	९२००	३६६००	३४५००	६९००	२७६००	३४५००	६९००	२७६००			उत्तम	न्युन	तटस्थ
२	एक वडा एक कृषि पशु पकेट क्षेत्र	१००००	४०००	८००	३२००	३०००	६००	२४००	३०००	६००	२४००	१	२	उत्तम	न्युन	तटस्थ
३	बगर खेरी कार्यक्रम	१५०००	६०००	१२००	४८००	४५००	९००	३६००	४५००	९००	३६००	१	२	उत्तम	न्युन	तटस्थ
४	अध्यक्ष कृषि यान्त्रिकरण परियोजना	१००००	४०००	८००	३२००	३०००	६००	२४००	३०००	६००	२४००	१	२	उत्तम	न्युन	तटस्थ
५	मुल्य शृङ्खलामा आधारित कृषि विकास कार्यक्रम	२८०००	४०००	८००	३२००	३०००	६००	२४००	२१०००	४२००	१६८००	२	२	उत्तम	न्युन	तटस्थ
६	जानकी चिरस्यान तथा कृषि उपज संकलन केन्द्र स्थापन	७०९००	२६०००	५६००	२२४००	२१०००	४२००	१६८००	२१९००	४३८०	१७५२०	१	२	उत्तम	न्युन	तटस्थ
	पर्यटन	७३०००	२९२००	५८४०	२३३६०	२१९००	४३८०	१७५२०	२१९००	४३८०	१७५२०					
७	टेक वहादुर थार वाजपुर पर्यटकीय केन्द्र	७३०००	२९२००	५८४०	२३३६०	२१९००	४३८०	१७५२०	२१९००	४३८०	१७५२०	१	२	उत्तम	न्युन	तटस्थ
८	जानकी सास्कृतिक संग्रहालय तथा होम स्टे विकास	२४०००	९६००	१९२०	७६८०	७२००	१४४०	५७६०	७२००	१४४०	५७६०	१	२	उत्तम	न्युन	तटस्थ
९	ठाकुरद्वार मनाउधाट इन्टरक पर्यटकीय करीडोर	४०००	९६००	३२०	१२८०	१२००	२४०	९६०	१२००	२४०	९६०	१	२	उत्तम	न्युन	तटस्थ
	उद्योग, व्यापार तथा व्यवसाय	४३०००	१७२००	३४४०	१३७६०	१२९००	२५८०	१०३२०	१२९००	२५८०	१०३२०					
१०	बिपन्न वर्गका लागि शिप हस्तान्तरण	६४६००	२९२००	५८४०	२३३६०	२१९००	४३८०	१७५२०	१३५००	२७००	१०८००	१	२	उत्तम	न्युन	तटस्थ
११	गौशाला वहुउद्देशिय केन्द्र	३४६००	१२४००	२४८०	९९२०	९३००	१६६०	७४४०	१२९००	२५८०	१०३२०		२	उत्तम	न्युन	तटस्थ
१२	जानकी उद्योग ग्राम	१६००४०	९९२८०	१८२५६	७३०२४	६८४६०	१३६९२	५४७६८	३००	६०	२४०	१	२	उत्तम	न्युन	तटस्थ
	वैक वित्तिय संस्था सहकारी	३१०००	१२४००	२४८०	९९२०	९३००	१८६०	७४४०	९३००	१८६०	७४४०					
१३	एक वडा एक सहकारी साम्बेदारी कार्यक्रम	१०००	४००	८०	३२०	३००	६०	२४०	३००	६०	२४०	१	२	उत्तम	न्युन	तटस्थ

१४	समुदाय लक्षित विमा प्याकेज कार्यक्रम	१००००	४०००	८००	३२००	३०००	६००	२४००	३०००	६००	२४००	१	२	उत्तम	न्युन	तटस्थ
१५	सहकारी गाउँपालिका रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२००००	८०००	१६००	६४००	६०००	१२००	४८००	६०००	१२००	४८००	२	४	उत्तम	उत्तम	न्युन
	सामाजिक विकास	२२८२००	९१२८०	१८२५६	७३०२४	२१७६६०	४३५७२	१७४२८८	१६३८००	३२७६०	१३१०४०	२	४	उत्तम	उत्तम	न्युन
	शिक्षा	५१०००	२०४००	४०८०	१६३२०	६८४६०	१३६९२	५४७६८	६८४६०	१३६९२	५४७६८	१	४	उत्तम	उत्तम	न्युन
१६	एक वडा एक नमुना विचालय	१००००	४०००	८००	३२००	१५३००	३०६०	१२२४०	१५३००	३०६०	१२२४०	१	४	उत्तम	उत्तम	न्युन
१७	जानकी बहुमुखी क्याम्पस	५०००	२०००	४००	१६००	३०००	६००	२४००	३०००	६००	२४००	१	३	उत्तम	उत्तम	न्युन
१८	पशुपति मावि प्राविधिक विचालय	६०००	२४००	४८०	१९२०	६०००	१२००	४८००	६०००	१२००	४८००	२	३	उत्तम	उत्तम	न्युन
१९	एक विचालय एक सुचना प्रविधि ल्याव प्रविधिमेरी व्यवसायिक विचालय	२००००	८०००	१६००	६४००	३०००	६००	२४००	३०००	६००	२४००	२	३	उत्तम	उत्तम	न्युन
२०	पूर्व प्रारम्भिक वाल विकास कार्यक्रम	१००००	४०००	८००	३२००	९९००	१९५०	७९२०	९९००	१९५०	७९२०	२	३	उत्तम	उत्तम	न्युन
	स्वास्थ्य	३३०००	१३२००	२६४०	१०५६०	३०००	६००	२४००	३०००	६००	२४००	२	३	उत्तम	उत्तम	न्युन
२१	स्वस्थ्य सेवा सुदृढीकरण कार्यक्रम	१००००	२०००	४००	१६००	४५००	९००	३६००	४५००	९००	३६००	१	३	उत्तम	उत्तम	न्युन
२८	सर्पदंश उपचार केन्द्र, तथा सिक्लेस जाँच केन्द्र	१५०००	६०००	१२००	४८००	१५००	३००	१२००	१५००	३००	१२००	१	३	उत्तम	उत्तम	न्युन
२९	पुर्ण खोप युक्त गाउँपालिका	३०००	४०००	८००	३२००	४५००	९००	३६००	४५००	९००	३६००	२	३	उत्तम	उत्तम	न्युन
३०	प्रत्यक वडामा वार्थड सेन्टर निर्माण	५०००	२०००	४००	१६००	३०००	६००	२४००	३०००	६००	२४००	१	३	उत्तम	उत्तम	न्युन
	खानेपानी सरसफाई	१५०००	१७६८०	३५३६	१४१४४	१५००	३००	१२००	१५००	३००	१२००	२	३	उत्तम	उत्तम	न्युन
३२	एक वडा एक खानेपानी ट्याङ्गी कार्यक्रम	१००००	८००	१६०	६४०	१३२६०	२६५२	१०६०८	१३२६०	२६५२	१०६०८	१	३	उत्तम	उत्तम	न्युन
३३	पुर्ण सरसफाई गाउँपालिका	५०००	२००	४०	१६०	६००	१२०	४८०	६००	१२०	४८०	२	३	उत्तम	उत्तम	न्युन
	सामाजिक समावेशीकरण तथा लैङ्गिक समता	४४२००	१७६८०	३५३६	१४१४४	१३२६०	२६५२	१०६०८	१३२६०	२६५२	१०६०८	१	३	उत्तम	उत्तम	न्युन
३५	छुवाछुत मुक्त गाउँपालिका	२०००	८००	१६०	६४०	६००	१२०	४८०	६००	१२०	४८०	१	३	उत्तम	उत्तम	न्युन
३६	हिंसा पिडित तथा एकल महिला क्षमता विकास कार्यक्रम	५००	२००	४०	१६०	१५०	३०	१२०	१५०	३०	१२०	१	३	उत्तम	उत्तम	न्युन
३७	अपांग तथा दलित शिप विकास कार्यक्रम	५०००	२०००	४००	१६००	१५००	३००	१२००	१५००	३००	१२००	१	३	उत्तम	उत्तम	न्युन
३८	जेष्ठानागरिक वालबालिका घरैलो स्वास्थ्य कार्यक्रम	५०००	२०००	४००	१६००	१५००	३००	१२००	१५००	३००	१२००	२	९	उत्तम	उत्तम	न्युन

आवाधिक गाउँविकास योजना, आ.व.२०७८/७९ -२०८२/८३, जानकी गाउँपालिका, लुम्बिनी प्रदेश

३९	सोनाह शसक्तिरण कार्यक्रम	७००	२८०	१०५७६	४२३०४	२१०	१५०१२	१६८	२१०	१५०१२	६००४८	१	१	उत्तम	उत्तम	न्यून
४०	जेष्ठनागरिक सेवा तथा मनोरन्जन केन्द्र	१००००	४०००	८००	३२००	३०००	६००	२४००	३०००	६००	२४००	१	१	उत्तम	उत्तम	न्यून
४१	बाल विवाह न्युनीकरण कार्यक्रम	१०००	४००	८०	३२०	३००	६०	२४०	३००	६०	२४०	१	१	उत्तम	उत्तम	न्यून
४२	आदिवासी जनजाती उत्थान कार्यक्रम (शिप हस्तान्तरण)	२००००	८०००	१६००	६४००	६०००	१२००	४८००	६०००	१२००	४८००	२	१	उत्तम	उत्तम	न्यून
	युवा तथा खेलकुद	८५०००	३४०००	६६००	२७२००	२५५००	५१००	२०४००	२५५००	५१००	२०४००	१	७	उत्तम	उत्तम	न्यून
४३	एक वडा एक खेलकुद मैदान	६००००	२४०००	४८००	१९२००	१८०००	३६००	१४४००	१८०००	३६००	१४४००	१	७	उत्तम	उत्तम	न्यून
४४	अध्यक्ष कप खेलकुद प्रतियोगिता	१५०००	६०००	१२००	४८००	४५००	९००	३६००	४५००	९००	३६००	१	७	उत्तम	उत्तम	न्यून
४५	अध्यक्ष युवा शिप विकास कार्यक्रम	१००००	४०००	८००	३२००	३०००	६००	२४००	३०००	६००	२४००	२	१	उत्तम	उत्तम	न्यून
	पुर्वाधार विकास	४२५०००	१७०००००	३४०००	१३६०००	१२७५००	२५५००	१०२०००	१२७५००	२५५००	१०२०००	१	१	उत्तम	उत्तम	न्यून
	सडक	३८५०००	१५४०००	३०८००	१२३२००	१११५५००	२३१००	९२४००	१११५५००	२३१००	९२४००	१	२	उत्तम	उत्तम	न्यून
४६	सडक लिंक योजना	२०००००	८००००	१६०००	६४०००	६००००	१२०००	४८०००	६००००	१२०००	४८०००	१	२	उत्तम	उत्तम	न्यून
४७	जानकी चत्र पथ	१५०००	६०००	१२००	४८००	४५००	९००	३६००	४५००	९००	३६००	१	२	उत्तम	उत्तम	न्यून
४८	इन्टेर्क गोरांगे मोटरेवल पुल	१७०००००	६८०००	१३६००	५४४००	५१०००	१०२००	४०८००	५१०००	१०२००	४०८००	१	२	उत्तम	उत्तम	न्यून
	आवास, वस्ती विकास तथा सार्वजनिक निर्माण	३००००	१२०००	२४००	९६००	९०००	१८००	७२००	९०००	१८००	७२००					
४९	एकिकृत वस्ती तथा स्मार्ट सिटी आयोजना	३००००	१२०००	२४००	९६००	९०००	१८००	७२००	९०००	१८००	७२००	१	१५	उत्तम	न्यून	उत्तम
	विद्युत तथा वैकल्पिक ऊर्जा	१००००	४०००	८००	३२००	३०००	६००	२४००	३०००	६००	२४००		१५			
५०	ग्रामिण विद्युतीकरण कार्यक्रम	१००००	४०००	८००	३२००	३०००	६००	२४००	३०००	६००	२४००	२	१५	उत्तम	न्यून	उत्तम
	वन वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	१२५६०००	४५२०००	१०४००	३६१६००	३३९०००	६७८००	२७१२००	३३९०००	६७८००	२७१२००	१	१५	उत्तम	न्यून	उत्तम
	वन तथा जैविक विविधता	२००००	८०००	१६००	६४००	६०००	१२००	४८००	६०००	१२००	४८००					
५१	वन क्षेत्र कम भएका वडाहरूमा कृषि वनको विकास	२००००	८०००	१६००	६४००	६०००	१२००	४८००	६०००	१२००	४८००	१	२	उत्तम	न्यून	उत्तम
	भूमी तथा जलाधार व्यवस्थापन	११०००००	४४००००	८८०००	३५२०००	३३००००	६६०००	२६४०००	३३००००	६६०००	२६४०००	१	२	उत्तम	न्यून	उत्तम

५२	जानकी कर्णाली नदी तटको कंकिट तटवन्धन (३६ किमि)	१००००००	४०००००	८००००	८००००	३२००००	३०००००	६००००	२४००००	३०००००	६००००	२४००००				
५३	नदी तटिय सडक मार्ग (३६ किमि)	१०००००	४००००	८०००	८०००	३२०००	३००००	६०००	२४०००	३००००	६०००	२४०००				
	वातावरण तथा स्वच्छता	१००००	४०००	८००	८००	३२००	३०००	६००	२४००	३०००	६००	२४००	२		उत्तम	उत्तम
५४	एक वडा एक पार्क	१००००	४०००	८०००	८०००	३२०००	३००००	६०००	२४०००	३००००	६०००	२४०००	१		उत्तम	न्युन
	जलवायु परिवर्तन तथा विपद् व्यवस्थापन	१२६०००	५०४००	१००८०	४०३२०	३७६००	७५६०	३०२४०	३७६००	७५६०	३०२४०					
५५	विपद पुर्व सुचना प्रणाली स्थापना (वाढी वन्यजन्तु)	२००००	८०००	१६००	६४००	६०००	१२००	४८००	६०००	१२००	४८००	१		उत्तम	न्युन	उत्तम
५६	विपद राहत कार्यक्रम	३००००	१२०००	२४००	१६००	९०००	१८००	७२००	९०००	१८००	७२००	२		उत्तम	न्युन	उत्तम
५७	वन्य जन्तु प्रभावित किसानलाई अनुदान	६०००	२४००	४८०	१९२०	१८००	३६०	१४४०	१८००	३६०	१४४०	२		उत्तम	न्युन	उत्तम
५८	दमकल तथा दमकल पइन्ट स्थापना	७००००	२६०००	५६००	२२४००	२१०००	४२००	१६८००	२१०००	४२००	१६८००	१		उत्तम	न्युन	उत्तम
	सुशासन तथा संस्थागत विकास	२३०००	९२००	१८४०	७३६०	६९००	१३८०	५५२०	६९००	१३८०	५५२०					
५९	डिजिटल गाउँपालिका कार्यक्रम	२००००	८०००	१६००	६४००	६०००	१२००	४८००	६०००	१२००	४८००	१		न्युन	न्युन	न्युन
६०	कर्मचारी जनप्रतिनिधि क्षमता विकास कार्यक्रम	१०००	४००	८०	३२०	३००	६०	२४०	३००	६०	२४०	२		न्युन	न्युन	न्युन
६१	एक वडा एक सामुदायिक सुचना केन्द्र	२०००	८००	१६०	६४०	६००	१२०	४८०	६००	१२०	४८०	२		न्युन	न्युन	न्युन
	जम्मा	२१९४२००	८२७२०	१६५४५६	६६१८२४	७६९८६०	१५३९७२	६१५८८८	७१५८००	१४३१६०	५७२६४०					

१०.५ कार्यक्रम तथा आयोजनाको प्राथमिकता क्रम बमोजिम तीन आ. वको वजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण

योजना तर्जुमा गोष्ठीमा भएको छलफलका आधारमा त्रिवर्षीय खर्च संरचना अन्तर्गत आगामी ३ वर्षमा सम्पन्न गर्ने गरी ५५ वटा आयोजना छानिएका थिए । कुल ५५ आयोजना मध्ये योजना प्राथमिकीकरण मापदण्डमा ७० अंक भन्दा माथि ल्याउने योजना कुल ३४ वटा योजना छनौटमा परेका थिए भने ७० भन्दा कम अंक प्राप्त गर्ने २१ वटा आयोजना थिए । पहिलो प्राथमिकीकरणमा परेका आयोजनाहरूको कार्यान्वयनका लागि अनुमान गरिएको कुल वजेट ७२ करोड ६७ लाख रहेको छ, भने दोस्रो प्राथमिकतामा पर्ने आयोजनाका लागि कुल २० करोड ६ लाख वजेट अनुमान गरिएको छ ।

प्राथमिकता क्रम	आयोजना संख्या	कुल वजेट	गत आवको यथार्थ		चालु आ व को संशोधित अनुमान		आ व २०७८/८९		आ व २०७९/८०		आ व २०८०/८१	
			रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत
पहिलो	३४	७२६७४०					२४२२४६.६६६७	३३.३३	२४२२४६.६६६७	३३.३३	२४२२४६.६६६७	३३.३३
दोस्रो	२१	२०६४६०					६८८२०	३३.३३	६८८२०	३३.३३	६८८२०	३३.३३
कुल जम्मा	५५	९३३२००					३११०६६.६६६७		३११०६६.६६६७		३११०६६.६६६७	

१०.६ दीगो विकास लक्ष्यका आधारमा तीन आर्थिक वर्षको वजेट अनुमान तथा प्रक्षेपण (रु हजार मा)

आगामी ३ वर्षका लागि अनुमान गरिएको कुल ९३ करोड ३२ लाख वजेट मध्ये दीगो विकास लक्ष्यलाई सम्बोधन गर्ने आयोजनाहरूकालागि कुल ५८ करोड ७२ वजेट विनियोजन गरिएको छ । उक्त वजेटको विस्तृत कार्ययोजना तल प्रस्तुत गरिएको छ ।

संकेत नं.	दीगो विकास लक्ष्य	गत आवको यथार्थ		चालु आ व को संशोधित अनुमान		कुल प्रक्षेपित वजेट		आ व २०७८/८९		आ व २०७९/८०		आ व २०८०/८१	
		रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम	प्रतिशत	रकम
१	गरिबीको अन्त्य					३००९०	१००३०	३३.३३	१००३०	३३.३३	१००३०	३३.३३	१००३०
२	शून्य भोकमरी					३९००००	१३००००	३३.३३	१३००००	३३.३३	१३००००	३३.३३	१३००००
३	स्वस्थ जीवन					३३०००	११०००	३३.३३	११०००	३३.३३	११०००	३३.३३	११०००
४	गुणस्तरीय शिक्षा					५१०००	१७०००	३३.३३	१७०००	३३.३३	१७०००	३३.३३	१७०००
५	लैंडिङक समानता					२८२००	९४००	३३.३३	९४००	३३.३३	९४००	३३.३३	९४००

६	स्वच्छ पानी तथा सरसफाइ				२०००	६६६.६६६	३३.३३	६६६.६६	३३.३३	६६६.६६	३३.३३
७	आधुनिक ऊर्जामा पहुँच				१००००	३३३३.३३३	३३.३३	३३३३.३३	३३.३३	३३३३.३३	३३.३३
८	समावेशी आर्थिक वृद्धि तथा मर्यादित काम					०		०		०	
९	उद्योग, नवीन खोज र पूर्वाधार				५०००	१६६६.६६	३३.३३	१६६६.६६		१६६६.६६	३३.३३
१०	असमानता न्यूनीकरण					०		०		०	
११	दिगो शहर र बस्ती				३००००	१००००	३३.३३	१००००	३३.३३	१००००	३३.३३
१२	दिगो उपभोग तथा उत्पादन										
१३	जलवायु परिवर्तन अनुकूलन										
१४	सामुद्रिक स्रोतको उपयोग										
१५	भू सतह स्रोतको उपयोग				३०००	१०००	३३.३३	१०००	३३.३३	१०००	३३.३३
१६	शान्ति, न्याय र सबल संस्था				५०००	१६६६.६६	३३.३३	१६६६.६	३३.३३	१६६६.६६	३३.३३
१७	दिगो विकासका लागि साझेदारी					०		०		०	
कूल जम्मा					५८७२९०	१९५७६३.३३३३		१९५७६३.३३		१९५७६३.३३	

परिच्छेद- एघार

अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

जानकी गाउँपालिकाको कार्यपालिका सदस्य, शाखा प्रमुखहरु तथा सम्बन्धित सरोकारवालाहरुसँगको छलफलबाट तर्जुमा भएको पाँच वर्षे आवाधिक योजना र तीन वर्षे मध्य कालिन खर्च संरचनामा छनौट भएका आयोजनाहरुका कार्यान्वयन चालु आ व २०७८/८९ वाट हुनेछ । तसर्थ कार्यान्वयन भएका आयोजना अपेक्षित उपलब्धिको वार्षिक अनुगमन तथा मध्यावधि मूल्याङ्कन गरी गाउँपालिकाको पाँच वर्षे लक्ष्य र दीर्घकालिन सोचलाई सार्थक वनाउनु गाउँपालिकाको मुख्य कर्तव्य हुनेछ । हाल स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १४ ले उपाध्यक्षको र वडाअध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकारमा योजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गरी सोको प्रतिवेदन बैठकमा पेस गर्नुपर्ने कानूनी व्यवस्था गरेको छ । त्यस्तै उपाध्यक्षको अध्यक्षतामा अनुगमन समितिको समेत प्रबन्ध भएको देखिन्छ । जिल्ला समन्वय समितिले पनि अनुगमन र वार्षिक समीक्षा गर्नुपर्ने संस्थागत र कानूनी व्यवस्था भएको छ । त्यस्तै ऐनको दफा ८४ ले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले प्रमुखको निर्देशनमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने गराउने कानूनी व्यवस्था गरेको छ ।

११.१ अवसर र चुनौती

योजनाबद्ध विकासको प्रयासमा अनुगमनलाई योजना चक्रको अभिन्न हिस्सा र प्रगति सिंहावलोकन गर्ने प्रमुख आधार मान्ने गरिन्छ । स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले गाउँपालिकालाई आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्र पर्ने विकास योजनाको अनुगमन सम्बन्धी कानूनी संस्थागत तथा कार्यविधिगत जिम्मेवारी समेत किटानी व्यवस्था हुनुलाई प्रभावकारी अनुगमन प्रणाली स्थापना गर्ने अवसरको रूपमा लिनुपर्ने हुन्छ ।

स्थानीय तहहरूको संस्थागत विकास भइनसकेको वर्तमान अवस्थामा उपरोक्त कानूनी व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नु चुनौतीपूर्ण रहेको छ । योजना सम्बद्ध प्राविधिक जनशक्तिको अभावले नियमित अनुगमन प्रभावित भइरहेको अवस्था छ । अनुगमन सम्बन्धी संयन्त्रहरू क्रियाशील हुन सकिरहेका छैनन, अनुगमनका लागि भिन्नै बजेटको विनियोजन समेत हुन सकेको देखिदैन । यसैगरी स्थानीय सरकारका रूपमा विभिन्न विषयगत कार्य जिम्मेवारीहरू प्राप्त भए तापनि ती कार्य जिम्मेवारी अनुसारका अनुगमनका सूचकहरू निर्धारण हुन नसक्नु, तत्तत् विषयगत शाखावाट आआफ्नो कार्यक्रम अनुसारका क्रियाकलापगत, परिमाणत्मक, नतिजागत, असर वा प्रतिफलगत तहसम्मका सूचकहरू प्राप्त गरी अनुगमन प्रणालीलाई सुव्यवस्थित गर्नु चुनौतीपूर्ण कार्यको रूपमा रहेको छ । प्रतिनिधिहरूलाई अनुगमनको महत्वबोध गराउन नसकिँदा अनुगमनले उचित प्राथमिकता प्राप्त गर्न सकेको देखिँदैन ।

कार्यक्रम अनुसारका चरणगत अनुगमन गरी पूर्वनिर्धारित समय, गुणस्तर, लागतमा कार्य भए नभएको यकिन गर्न कार्यान्वय चरणदेखि तै प्रभावकारी अनुगमन प्रणाली स्थापित गरी नतिजामुखी अनुगमन प्रणालीको स्थापना हुन भनै जस्ती देखिन्छ ।

११.२ उद्देश्य / असर

आवाधिक गाउँविकास योजना र यसबमोजिम तर्जुमा हुने वार्षिक योजनाहरुको नतिजामुखी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन पद्धति स्थापित भई संस्थागत भएको हुनेछ ।

११.३ रणनीति

► स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन बमोजिमको अनुगमन संयन्त्रलाई संस्थागत गरी क्रियाशील गराइनेछ ।

- ▶ आवधिक गाउँविकास योजनाले निर्दिष्ट गरेका लक्ष्य, उद्देश्य हासिल भए नभएको लक्ष्य र नतिजा सूचकहरूको विकास गरी मध्यावधि मूल्याङ्कन गरिनेछ ।
- ▶ आवधिक गाउँविकास योजनाका आधारमा वार्षिक योजना तर्जुमा गरी योजनाले निर्दिष्ट गरेका लक्ष्यहरू प्राप्त उन्मुख भए नभएको अनुगमन गरिनेछ ।
- ▶ विषयगत कार्यक्रमहरूको कार्यक्रमगत सूचकहरूको निर्माण गरी तदअनुसार अनुगमन गरिनेछ ।
- ▶ अनुगमनको कार्यतालिका बनाई अनुगमन गर्ने प्रणालीको विकास गरी, तदअनुसार क्षमता विकासका साथै बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ▶ अनुगमन पश्चात अनुगमनकर्ताबाट लिखित रूपमा अनुगमन प्रतिवेदन लिने, यसलाई नियमित बैठकमा छलफल गरी देखिएका बाधा अद्वचन फुकाइनेछ ।
- ▶ प्राप्त अनुगमन प्रतिवेदन अनुगमन समितिमा र चौमासिक र वार्षिक प्रतिवेदनको चौमासिक र वार्षिक समीक्षा नियमित रूपमा गाउँपालिकामा सबै सरोकारवालाहरूको संलग्नतामा गरिनेछ, र तत्काल समस्याको समाधान गरी योजना समयमा नै सम्पन्न गर्न तदारुकता लिइनेछ ।
- ▶ चौमासिक समीक्षा तथा स्थानीय तहको समस्या समाधान समितिको बैठकमा अनुगमन समितिबाट समष्टिगत अनुगमन प्राप्त गरी छलफल गरी समस्याको समाधान गर्ने प्रणालीको स्थापना गरिनेछ ।
- ▶ योजनाको आर्थिक तथा भौतिक प्रगतिको प्रतिवेदन सम्बन्धित तह, निकायमा तोकिएको समयमा पठाइनेछ । यसका लागि संघ र प्रदेशसंग समन्वय गरी कम्प्युटरमा आधारित एकिकृत सूचना प्रणालीका फर्मेटहरू विकास गरी आबद्ध गरिनेछ ।
- ▶ आवधिक गाउँविकास योजनाको मध्यावधि मूल्याङ्कन तेश्रो वर्षमा र अन्तिम मूल्याङ्कन योजनाको समाप्ति पछि गरिनेछ ।
- ▶ अनुगमन र मूल्याङ्कन प्रतिवेदन गाउँपालिकाको वेबसाइटमा राखिनुका साथै सार्वजनिक समेत गरिनेछ ।

११.४ अनुगमन मूल्याङ्कन खाका

आवधिक गाउँविकास योजनाको प्रभाव, असर, प्रतिफलको नतिजा मापन तथा संचालित कार्यक्रमको प्रक्रिया अनुगमन गरिनेछ । प्रक्रिया अनुगमन तथा प्राप्त नतिजाको मापन गर्ने जिम्मेवारी गाउँ कार्यपालिकाको हुनेछ, भने यस कार्यमा सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन समितिलाई परिचालन गरिनेछ । आवधिक गाउँविकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको जिम्मेवारी तथा विधि देहायअनुसार रहेका छन् :

- ▶ गाउँकार्यपालिका तथा विषयगत समिति
- ▶ सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन समिति
- ▶ जिल्ला समन्वय समिति
- ▶ विषयगत शाखा उपशाखा, परियोजना, संघ संस्था
- ▶ नागरिक समाज संस्था तथा तेश्रो पक्ष

आवधिक गाउँविकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका साधन तथा विधि देहायअनुसार रहनेछन् ।

- ▶ स्थलगत अनुगमन ।
- ▶ कार्ययोजना (लक्ष्य) र प्रगति वीच तुलना ।
- ▶ नागरिक अनुगमन ।
- ▶ सहभागितामूलक मध्यावधि समीक्षा ।

► सहभागितामूलक अन्तिम समीक्षा (तेश्रो पक्षबाट मूल्याङ्कन)।
आवाधिक गाउँविकास योजनाको अनुमान तथा मूल्याङ्कन प्रक्रिया देहाय वर्णोजिम हुनेछ

आवाधिक गाउँविकास योजनाको अनुमग्न तथा मूल्याङ्कन प्रक्रिया			
के अनुगमन गर्ने ?	कसले अनुगमन गर्ने ?	कहिले अनुगमन गर्ने ?	कसरी अनुगमन गर्ने?
कार्यक्रम वा प्रक्रिया अनुगमन	सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति, बडा समिति, सरकारी र गैसस, परियोजना	पटके, मासिक, चौमासिक र वार्षिक	स्थलगत अनुगमन गर्ने, चौमासिक कार्ययोजनाको लक्ष्य र प्रगति, विवरणको तुलना गर्ने,
प्रतिफल अनुगमन	गाउँकार्यपालिका, सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति	चौमासिक, अर्धवार्षिक, वार्षिक र मध्यावधि	स्थलगत अनुगमन गर्ने, वार्षिक कार्ययोजनाको लक्ष्य र प्रगति, विवरणको तुलना गर्ने, नतिजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतिजा मापन गर्ने,
असर तह अनुगमन	सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति र तेश्रो पक्ष	वार्षिक, मध्यावधि र अन्तिम वर्ष	सहभागितामूलक छलफल गर्ने, नतिजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतिजा मापन गर्ने, नमूना सर्वेक्षण गर्ने,
प्रभाव तह अनुगमन	सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति र तेश्रो पक्ष	मध्यावधि र अन्तिम वर्ष	नतिजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतिजा मापन गर्ने, सहभागितामूलक छलफल गर्ने, अध्ययन तथा सर्वेक्षण गर्ने,

अनुसूचि

अनुसूची- १

मुख्य आयोजनाहरु

अनुसूची- २

गाउँपालिकाको जिआईएस नक्शा

अनुसूची- ३

आवाधिक विकास योजना तर्जुमा सम्बन्धि माईन्यूट्रस

अनुसूची- ४

फोटोहरु

अनुसुची १ मुख्य आयोजनाहरू

आर्थिक विकास	कृषि उत्पादनमा वृद्धिका लागि विभिन्न किसिमका पकेट यरिया निर्धाण गर्ने
आर्थिक विकास	कृषि सडक निर्माण
आर्थिक विकास	कृषि हाट बजार संचालन गर्ने
आर्थिक विकास	फलफल बगैंचा लगाउन प्रोत्साहन गर्ने
आर्थिक विकास	तरकारी उत्पादन को प्याकेज
आर्थिक विकास	माछा पालनको विशेष प्याकेज
आर्थिक विकास	दुध उत्पादनका लागि दुधडेरी निर्माणमा विशेष
आर्थिक विकास	लागत साफेदारीमा ५०५ वडा तथा ५०५ प्रदेशको वजेटबाट ४ पशु सेवा शाखाको कोठे भवन निर्माण
आर्थिक विकास	खसी बाखा संकलन केन्द्र निर्माण गरी बाखाको बजाकिरण गर्ने
आर्थिक विकास	७५ प्रतिशत सरकारी निकाय र २५ प्रतिशत कृषकको लगानीमा बोयर बाखा वितरण गर्ने
आर्थिक विकास	वडाको सबैलाई पाएक गर्ने ठाउँमा दुध डेरी स्थापना गर्ने
आर्थिक विकास	लागत साफेदारीमा वडामा कम्तिमा १०० जना युवा युवती लाई स्वोरोजगार बनाउने
आर्थिक विकास	बाखापालनको श्रोत केन्द्र स्थापना गर्ने
आर्थिक विकास	दुध तथा दुग्ध जन्य पदार्थलाई बढावा दिने किसिमका योजनाहरू संचालन गर्ने
आर्थिक विकास	नयाँ व्यावसायहरू सृजना गरी पशुपंक्ति
आर्थिक विकास	छाव्वन वागवानको घरदेखि राकेश वर्माको खेत हुदै अमिला नाला सम्म नया कृषि सडक तथा विधुत पोल तार जडान गरि विधुत विस्तार गर्ने
आर्थिक विकास	इश्वरी तलाउलाई संरक्षण गरि सिचाईको कुलो निर्माण गर्ने
आर्थिक विकास	बनियागाउँ अमिलानालाको पुल देखि गुरुवा गाउँ जाने पक्की सडक सम्म नया कृषि सडक बनाई विधुत पोल तार विस्तार गर्ने
आर्थिक विकास	गुरुवागाउँ बेलहनिया नालाको किनारमा बदलु बदहिको खेत देखि धनीराम अहिरको खेत हुदै रतिराम कुर्मीको खेतसम्म नया कृषि सडक बनाउने र विधुत पोल तार जडान गरि विधुत विस्तार गर्ने
आर्थिक विकास	बक्सपुर मुर्गिया नाला कोइली अहिरको खेत भित्र राम अहिरको खेत हुदै धर्मराज अहिरको खेत सम्म नया कृषि सडक बनाउने र विधुत विस्तार गर्ने १५०० मिटर
आर्थिक विकास	गाई, भैसी, बाखा वितरण कार्यक्रम
आर्थिक विकास	भाँटनपुवा मा.वि. को बवान्डी माग
आर्थिक विकास	साविक वड नं १ धर्मराज कुर्मीको डरदेखि ने.रा.प्र भाँटनपुर हुदै र कैरातपुर दिख नहर बाटो सम्म कालो पत्रे र पक्की नाली निर्माण
आर्थिक विकास	सुर्खेत रोडको छेउमा रहेको मुन्न गुप्ताकत्र डर देखि दक्षिण ने.ग.उ.म.न.पा.को वाड न. २० को सिमाना सम्म पक्की नाला निर्माण
आर्थिक विकास	साविक वाड न ५ कपासी कपास् जय बहादुर भण्डारीको घर देखि सोरबारा हुदै स्त्यानी टोल सम्म कालत्र पत्रे निर्मण र पक्की नाली निर्माण

आर्थिक विकास	कपासी गाउँमा अबीद खाँ को घर देखी पूर् सिपाही नाउ घर हुदै खेलावनको घर हुदै वृजा पासी को घर सम्मको बाटो पि.प.सी गर्ने को डर सम्मको
आर्थिक विकास	कासी गाउँको नहरमा ढल निकासका लागि कल्भट निर्माण
आर्थिक विकास	डिठापुर चोकमा प्रतिक्षलय
आर्थिक विकास	कपासी कैलाशनाथ वर्माको मल देखि उत्तर अमृतपुर हुदै कोहलपुर न.पा वाड नं. १४ को सिमाना सम्म कालो पत्रे गर्ने
भौतिक विकास	नेपालगंज उपमहानगरपालिका सिमाना देखि करमोहना हुदै बन्जारेगाउँ र रामवापुर विचमा रहेको चौक देखि पश्चिम जाने सफल पूर्व,पासीपुर हुदै खजुरा गा.पा को सिमाना जोड्ने पक्की बाटोको निर्माण
भौतिक विकास	खानेपानीको लागि टंकी, भवन निर्माण -इन्दरपुर)
भौतिक विकास	मानपुरको जय वारोशवरी मिल देखि ठाकुरपुर्व, रत्नपुर्व, हुदै जुगुनभरिया देखि नगरको सिमाना जोड्ने पक्की बाटो निर्माण
भौतिक विकास	मोतिपुरको माया गिरिको घरदेखि राम दयाल पुर्व हुदै पश्चिम हुदै दक्खिणमा बसेको रिहर पुर्व हुदै चोक देखि पश्चिम रहेको इमला नालामा पक्की पुल निर्माण गर्दै जानकी गा.पा.को वडा.न.४ को सिमाना जोड्ने पक्की बाटो निर्माण साथै कर्बला हुदै बोकोटियाको पक्की सडक जोड्ने बाटो निर्माण
भौतिक विकास	नेपालगंज उपमहानगरपालिका सिमाना देखि करमोहना हुदै बन्जारेगाउँ र रामवापुर विचमा रहेको चौक देखि पश्चिम जाने सफल पूर्व,पासीपुर हुदै खजुरा गा.पा को सिमाना जोड्ने पक्की बाटोको निर्माण
भौतिक विकास	खानेपानीको लागि टंकी, भवन निर्माण (इन्दरपुर)
भौतिक विकास	मानपुरको जय वारोशवरी मिल देखि ठाकुरपुर्व, रत्नपुर्व, हुदै जुगुनभरिया देखि नगरको सिमाना जोड्ने पक्की बाटो निर्माण
भौतिक विकास	मोतिपुरको माया गिरिको घरदेखि राम दयाल पुर्व हुदै पश्चिम हुदै दक्खिणमा बसेको रिहर पुर्व हुदै चोक देखि पश्चिम रहेको इमला नालामा पक्की पुल निर्माण गर्दै जानकी गा.पा.को वडा.न.४ को सिमाना जोड्ने पक्की बाटो निर्माण साथै कर्बला हुदै बोकोटियाको पक्की सडक जोड्ने बाटो निर्माण
भौतिक विकास	बन्जारे गाउँ छब्बी लाल कुर्मीको घर देखि कालिकापुर गएको बाटोमा पिच निर्माण
भौतिक विकास	दोदरा नाला देखी सरवर बागवान को घर हुदै नहर सम्म पुल तथा बाटो निर्माण
भौतिक विकास	बन्जारे गाउँको दक्खिणको चोक देखि पश्चिमको कालिकापुर बस्ति सम्म गएको बाटोमा पक्की सडक निर्माण
भौतिक विकास	जोगागाउ बढैया पिच
भौतिक विकास	बढैया, बेलभार
भौतिक विकास	हासीलाल कादु सिमा पिच
भौतिक विकास	साईगाउ प्र.वि. भारत सिमाना पिच
भौतिक विकास	जयसपुर, राधापुर सिमाना पिच
भौतिक विकास	किरणनालामा पक्की पुल
भौतिक विकास	अन्नीको घर देखि भारत सिमामा पिच
भौतिक विकास	सहादतपुर नहरको पुल देखि गाउँ हुदै अकबरपुर जाने बाटो पिच गर्ने

भौतिक विकास	बाबाकुटी देखी ए वि सि ईट्टा उद्योग जाने वा नाली सहित पिच गर्ने
भौतिक विकास	गुलरिया रोड घनश्याम निरौलाका घर देखी सहादतपुर सम्म को बाटो पिच
भौतिक विकास	गुलरिया रोड मूल्य बाटो देखी दक्षिण दल बहादुर रानाको मेडिकल देखी खजुरा गा पा को सिमाना सम्मको बाटो पिच
भौतिक विकास	नहरको हाती पूल देखी पश्चिम जनचहाना पा वि हुदै लैनपुर जाने बाटो पिच
भौतिक विकास	अतिराम घर्तिको घर देखी पूर्व शिवनगर हुदै कारवला सम्मको बाटो पिच
भौतिक विकास	गिजरा गाउँको पश्चिम भगवती चोक देखी गौरीनगर सम्मको बाटो पिच
भौतिक विकास	डाङेपुल देखी गौरीनगर जाने बाटो
भौतिक विकास	भगवती चोक देखी पश्चिम काली बहादुर थापाको घर सम्म र अमृत बस्नेत को घर देखी किरणनाला सम्मको बाटो पिच गर्ने
भौतिक विकास	भगवती चोक देखी फिल्ड हुदै जनचहाना पा वि सम्मको बाटो पिच
भौतिक विकास	न्यु भगवती फिल्ड देखी हिरापुर हुदै बेलहनिया नाला सम्मको बाटो पिच
भौतिक विकास	जानकी ४ लैनपुर र खजुरा ४ पार्वतीपुर जोड्ने नालामा पक्का पूल
भौतिक विकास	जनचाहाना अगाडी चोक देखी दक्षिण अमृतपुर गाउँ भित्रका बाटा र गाउँ हुदै अतिराम घर्ति को घर सम्म जोड्ने बाटो पिच
भौतिक विकास	अमिलिया लिहार बस्ती देखी नहर बक्सपुरको बाटो र हमालको घर सम्मको बाटो ग्राविल
भौतिक विकास	ठूलोखजुरा देखी धोवी घाट हुदै मानपुर जाने बाटोमा पर्ने अमिला नालामा कल्पर्ट निर्माण
भौतिक विकास	बक्सपुर देखी गौरीनगर लैनपुर अमृतपुर हुदै कृषि अनुसन्धान केन्द्र सम्म सिंचाईको लागि पक्की कूलो
भौतिक विकास	डाँडापुल देखी नौरगीं वगिया सम्म सिंचाई कूलो निर्माण
भौतिक विकास	जयगुरु देवको मन्दिर देखी पछी नयाँ बस्ती सम्मको पक्की कूलो निर्माण
भौतिक विकास	हातीपुल देखी उत्तर कृषि तालिम केन्द्र सम्म सिंचाई कूलो निर्माण
भौतिक विकास	ध्रुव सिंह ठकुरीको घर नजिक नहर देखी ठूलोखजुरा गाउँ सम्म सिंचाई कूलो निर्माण
भौतिक विकास	सानोपूल देखी पूर्व पश्चिम दुवै तरफ कूलो निर्माण
भौतिक विकास	ए वि सी ईट्टा उद्योग देखी पूर्व किरण नालाबाट र पश्चिम नहर बाट २ वटा सिंचाई कूलो निर्माण
भौतिक विकास	सहादतपुर गाउँ नहर देखी पूर्व पश्चिम सिंचाई कूलो निर्माण
भौतिक विकास	पिप्रहवा सुखेत रोडमा पर्ने दिलीप पेटोरल पम्प देखि दक्षिण खजुरा जाने नहर सम्म पक्की नाला नर्माण गर्ने
भौतिक विकास	जानकी ग.पा. को वाड न.६ सार्विक वाड न. १ देखी वाड न. ९ सम्मका सबै गाउँहरूको चोकमा हेमेक्स् लाइट जडान गर्ने
भौतिक विकास	पिप्रहवा चोक देखि पश्चिम कोठारपुर सम्म पक्की नाला निर्माण गर्ने।
भौतिक विकास	हनुमान प्र.वि देखी पश्चिम सरदार अन्सारीको घर हुदै महावलिपुर सम्म कालो पत्रे सडक निर्माण
भौतिक विकास	जनकी ग.पा. ६ वाला कात्था उद्योग देखी खुल्ला करागार सम्म कालोपत्रे सडक र पक्की नाली निर्माण गर्ने
भौतिक विकास	शब प्रसाद विश्वकर्माको घर देखि उत्तर विनोद गुप्ता सम्म र चमारनपुर देखि उत्तर कालो पत्र
भौतिक विकास	यस २ नं. वडामा रहेको सरकारी जग्गामा पर्यटकीय पार्कको निर्माण गर्ने

भौतिक विकास	सहरीविकास कार्यालयबाट यस वडा मा रहेका आवास विहिन प्रतेक जनतालाई आवास उपलब्ध गराउन पर्ने
भौतिक विकास	परसपुर बेलभा हुदै सैनिक जानेबाटो २० मि चौडा गरि पिच गर्ने र किनारमा जिआइ पाइपको व्यवस्था गरि दुबैतर्फ नाला निर्माण गर्ने
भौतिक विकास	वनकटवा स्कूलदेखि पश्चिम तर्फ चौधरीपुर हुदै राधापुर जाने बाटो पिच गर्ने
भौतिक विकास	जानकी १ को सिमाना बढाहैयादेखि बेलभार हुदै मनिकापुर जाने सडक पिच गर्ने
भौतिक विकास	बनकटुवा गाउँमा रहेको बाटोलाई पक्की गर्ने
भौतिक विकास	बडाको रिंगरोड जाकि १ शिवपुरिदेखि लेहरी बाबा कुट्टीसम्म र त्यहाँदेखि दमादनपुर हुदै कलिकापुर सम्मको बाटो पिच गर्ने
भौतिक विकास	चौधरीपुर र सहुपुरको सबै बाटो पिच गर्ने
भौतिक विकास	माशनघात निर्माण गर्ने
भौतिक विकास	खानेपानीको लागि धाराको आवस्यता
भौतिक विकास	साइगाउँ मनिकापुर सडक खण्ड अन्तर्गत पर्ने गुरवागाउँ देखि राम गाउँ हुदै जानकी गा.पा.४ गुलरिया राजमार्ग जोड्ने सडक कालो पात्रो गर्ने र पक्की नाला निर्माण गार्ने
भौतिक विकास	रसिद हलवाई को गाह देखि शिवनगर हुदै नहर सडक जोड्ने बाटोमा ग्राविल गरि कालो पत्रे गर्ने
भौतिक विकास	बकसपुर देखि खजुरा गा.पा.जोड्ने बाटोलाई कालोपत्रे गर्ने
भौतिक विकास	बकसपुर देखि जानकी गा.पा.६ हुदै खजुरा गा.पा.जोड्ने बाटोलाई ग्राविल गरि कालो पत्रे गर्ने
भौतिक विकास	तेजराम अहिरको घर देखि सोहन अहिरको घर हुदै महंगु मनिहरको घर सम्म ६ मिटर सहमति अनुसार निर्माण गर्ने नाली र पी.सी.सी.गर्ने
भौतिक विकास	करामोहना गाउँको बीच पूर्वबाटो देखि दोंद्रा नालामा पुल र पक्की सडक नेपालगांज सिमाना मा जोड्ने
संस्थागत विकास	भाटनपुरको मुल बाटो अमिला नालामा पुल निर्माण गर्ने
समाजीक विकास	पिप्रहवा चोक देखिपश्चिम सिटा सिचाइ नहर राधेपुर शाखा नहरलाई अन्डर ग्राउन्ड गर्ने
सामाजिक विकास	राम जानकी मन्दिर बाबाकुटीको वाउन्डी वाल
सामाजिक विकास	गिजरा गाउँ पूर्व खानेपानी टंकी हुदै लडिया घाट सम्मको बाटो ग्राविल गर्ने र बेलहनिया नालामा कल्भर्ट निर्माण
सामाजिक विकास	१५ शैयाको अस्पताल निर्माण
सामाजिक विकास	खोप केन्द्र निर्माण-तपसिलका ठाँउमा
सामाजिक विकास	ठूलो खजुरा-कालिका पा वि को बाउन्ड्रि भित्र
सामाजिक विकास	सानो खजुरा-महेश बर्माको घर नजिकको ईनार निर
सामाजिक विकास	सहादतपुर-पशुपति प्रा वि को बाउन्ड्रि भित्र
सामाजिक विकास	अमृतपुर-जनचहाना प्रा वि को कम्पाउन्ड भित्र
सामाजिक विकास	गिजरा लैनपुर छत्तरपुरको तिन कुने ठाँउमा
सामाजिक विकास	प्रसुति गृह निर्माण संचालन स्वास्थ्य चौकीको उपकरण र फर्निचर समेत
सामाजिक विकास	वडा नं.-४ को सबै टोल बस्तीमा खानेपानी सप्लाई गर्ने

सामाजिक विकास	जेष्ठ नागरीकहरुलाई मासिक रूपमा स्वास्थ्य परिक्षण
सामाजिक विकास	गर्भवती महिलाहरुको नियमित स्वास्थ्य परीक्षण र सुत्केरी महिला र नवजात सिसुहरुको पोषण कार्यक्रम
सामाजिक विकास	पाठेघर सम्बन्धी शिविर
सामाजिक विकास	आँखा तथा कान सम्बन्धी सचेतना तालिम
सामाजिक विकास	लागु पदार्थ सेवन सम्बन्धी सचेतना तालिम
सामाजिक विकास	नयाँ ईद्वा उद्योग देखीपूर्व तर्फ सिंचाई कूलो निर्माण
सामाजिक विकास	बडा नं.-४ को कार्यालय देखी पूर्व गाउँ सम्म सिंचाई कूलो निर्माण
सामाजिक विकास	सित्काको नहरले नपुग्ने ठाँउमा बोरिड र मोटर तथा विधुत लाईन विस्तार गर्ने
सामाजिक विकास	पालनमा उद्धी तयार गर्ने।
सामाजिक विकास	शिक्षा तर्फ
सामाजिक विकास	जानकी मावि लाई २ सम्म प्राविधिक विद्यालयको स्थापना र संचालन तथा पुरानो भवन हटाई नयाँ भवन निर्माण
सामाजिक विकास	जनसहयोग आधारभूत विद्यालयको बाउन्डी फिल्ड भवन र गेट निर्माण
सामाजिक विकास	यस बडामा रहेका प्राविहरु कृमश जनचहाना प्रा वि अमृतपुर पशुपति प्रा वि सहदतपुर कालिका प्य वि ठूलोखजुरा तथा अहिले सुन्नत गुलसने गाजी गिजराको मदरसा भवनको बाउन्डी वाल कोठा तथा शौचालय निर्माण
सामाजिक विकास	जानकी मा वि र जनसहयोग आधारभूत विद्यालय मा विषयगत शिक्षक दरबन्दी थप गर्ने
सामाजिक विकास	यस बडाका सबै विद्यालयहरु रङ्ग रोगन खानेपानी तथा शौचालय निर्माण
सामाजिक विकास	५ कक्षा सम्मका विद्यार्थीहरुलाई पोषको व्यवस्था।
सामाजिक विकास	शिव शक्ति वाल विकास केन्द्रमा बाउन्डी
सामाजिक विकास	ने.रा.प्रा.वि.मानपुरमा बाउन्डी वाल निर्माण
सामाजिक विकास	स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण
सामाजिक विकास	प्रसुतीगृह भवन निर्माण
सामाजिक विकास	फोहोरमैला विसर्जनको लागि इन्सिनेरेटरको व्यवस्था गर्ने
सामाजिक विकास	खोप केन्द्र भवन निर्माण
सामाजिक विकास	औसधि प्रयाप्त मात्रामा उपलब्ध गराउने
सामाजिक विकास	सरकारी विद्यालयमा पढ्ने सम्पूर्ण विद्यार्थीलाई प्रत्यक वर्षमा निसुल्क ड्रेस तथा जुता दुइ-दुइ जोड उपलब्ध गराउने
सामाजिक विकास	आधार नि.मा.वि.लाई चौर तर्फ बाउन्डी गरि स्तर उन्नतिको लागि मा.वि.गराउने
सामाजिक विकास	लोकतान्त्रिक प्रा.वि. रामगाउँ विद्यालयमा २ कोठे भवन बनाई नि.मा.वि.बनाउने
सामाजिक विकास	नेपाल प्रा.वि.बक्सपुरको विद्यालयमा ४ कोठा बनाई नि.मा.वि.बनाउने
सामाजिक विकास	प्रा.वि.बनिया गाउँको विद्यालयको बाउन्डी वाल गर्ने

सामाजिक विकास	सिपमुलक तालिम
सामाजिक विकास	ने.रा.प्रा.वि. कपासीमा २ कोठे भवन निर्माण
सामाजिक विकास	हनुमान ने.रा.प्रा.वि मा ४ कोठे भवन निर्माण
सामाजिक विकास	जानकी ग.पा. को वाड नं.६ साविक वाड नं. ८ को खेलकुद मैदान नजिक १५ शैयाको अस्पताल निर्माण
सामाजिक विकास	खेलकुद मैदानमा बाउन्डी निर्माण
सामाजिक विकास	गनापुर स्वास्थ्य चोकीको लागि एम्बुलेन्स माग
सामाजिक विकास	जानकी ग.पा. को वाड नं.६ साविक वाड नं. १ देखी वाड नं. ९ सम्मका सबै गाउँहरूमा खानेपी धारा १०० थान जडान गर्ने
सामाजिक विकास	पशु उपचार गर्नलाई टेरविज नर्माण

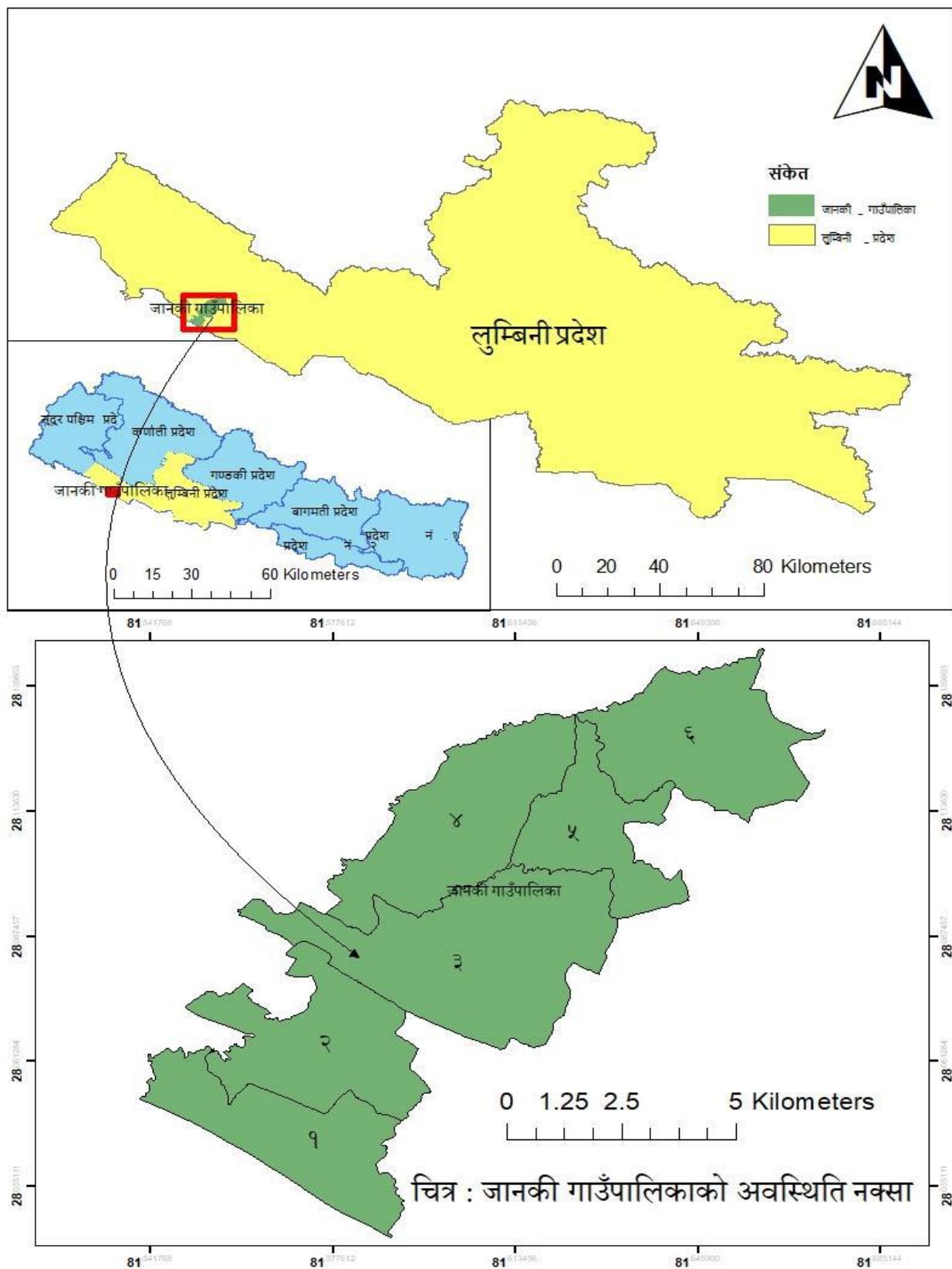
मध्यमकालिन खर्च संरचनाका आयोजनाका प्राथमीकरण सुचकहरु

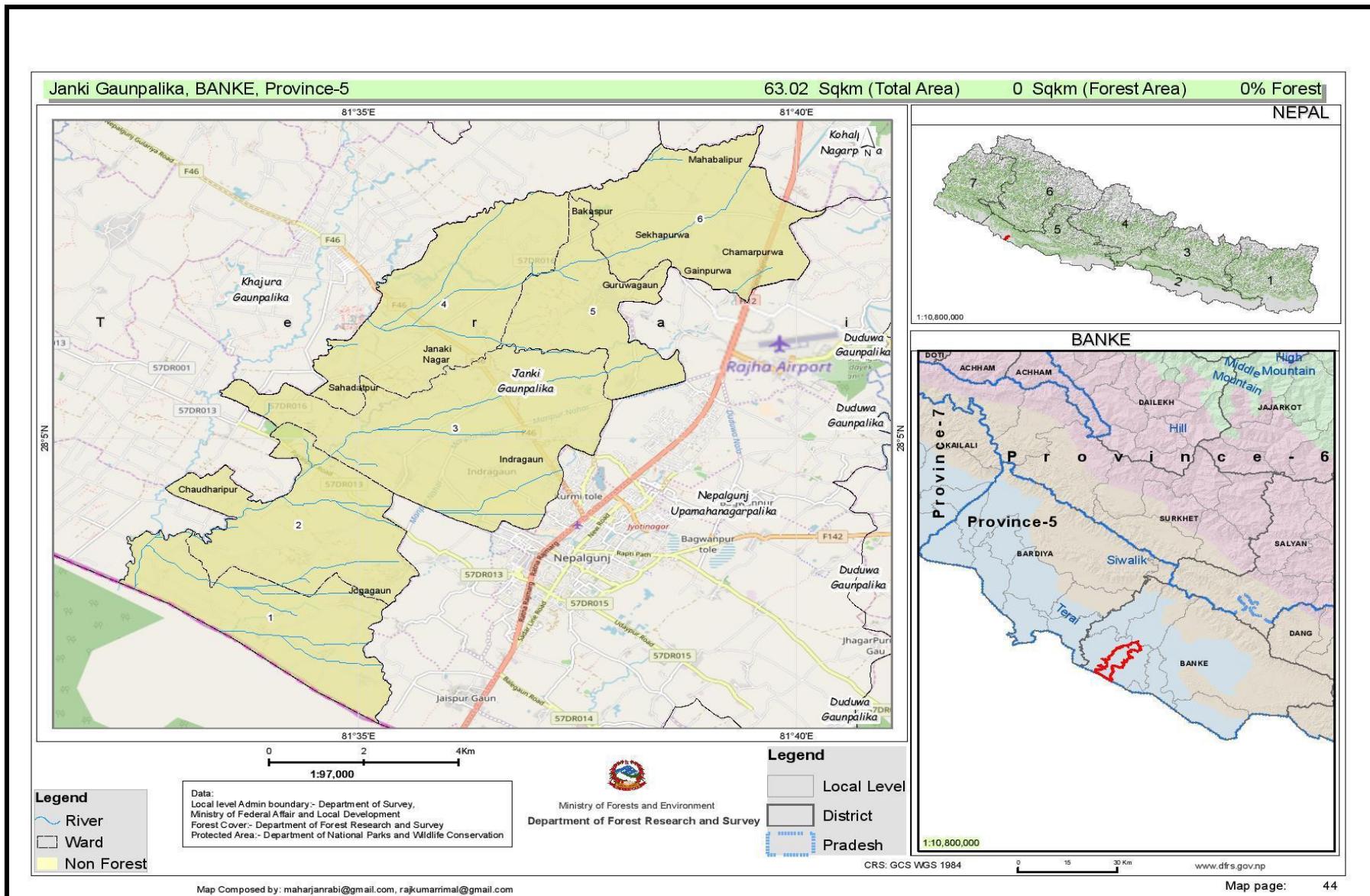
चालु आवधिक योजनाको फराकिलो आधारको समावेशी अर्थिक बृद्धिको लक्ष्य प्राप्तीमा योगदान पुऱ्याउने						१५
क्षेत्रगत मूल्य अभिवृद्धि						अति उत्तम
क्षेत्रगत आय अभिवृद्धि						उत्तम
माथिका विषयहरुमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय रूपमा योगदान प						सामान्य
माथिका विषयहरुमा कम वा सामान्य योगदान पुऱ्याउने						न्युन
माथिका विषयहरुमा योगदान नपुऱ्याउने						१५
दिगो विकास लक्ष्यहरु प्राप्तीमा योगदान						
निम्न विषयहरुमा प्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने						
दिगो विकास लक्ष्य १ (सबै प्रकारका गरिवीको अन्त्य)						
दिगो विकासको लक्ष्य ८ को पूर्ण र उत्पादन मुलक रोजगारी बृद्धि						अति उत्तम
माथि विषयहरुमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय रूपमा योगदान पुऱ्याउने						
माथिका विषयहरुमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय रूपमा योगदान प						उत्तम
माथिका विषयहरुमा कम वा सामान्य योगदान पुऱ्याउने						सामान्य
माथिका विषयहरुमा योगदान नपुऱ्याउने						न्युन
सहभागिताको अवस्था						५
निम्न क्षेत्र वा संस्थाहरु मध्ये कुनै एकको सहभागिता रहने						
नागरिक समाज, सामुदायिक संस्था गैरसरकारी संस्था, उपभोक्ता समुह वा सेवाग्राही						
स्थानीय तह वा प्रदेश वा						
निजी क्षेत्र						अति उत्तम
माथिका विषयहरुमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय रूपमा योगदान पुऱ्याउने						उत्तम
माथिका विषयहरुमा कम वा सामान्य योगदान पुऱ्याउने						सामान्य
माथिका विषयहरुमा योगदान नपुऱ्याउने						न्युन
समावेशीकरणमा योगदान						१०
क्षेत्रीय समावेशीकरणमा योगदान						५
मानव विकास सुचकांकमा तलदेखि १९ औं स्थानसम्मका जिल्लाहरुमा सञ्चालित हुने आयोजना कार्यक्रम						अति उत्तम
मानव विकास सुचकांकमा तलदेखि २० औं देखि ३८ औं स्थानसम्मका जिल्लाहरुमा सञ्चालित हुने आयोजना						उत्तम
मानव विकास सुचकांकमा तलदेखि ३९ औं देखि ५७ औं स्थानसम्मका जिल्लाहरुमा सञ्चालित हुने आयोजना						सामान्य

मावन विकास सुचकांकमा तलदेखि ५८ औं देखि ७७ औं स्थान सम्मका जिल्लाहरुमा सञ्चालित हुने क्षेत्रिय सन्तुलनमा स्पष्ट योगदान नपुऱ्याउने आयोजना					न्युन
सामाजिक समावेशीकरण र लैगिक मुलप्रवाहीकरणमा योगदान					
सामाजिक र लैगिक मुलप्रवाहीकरण, समानता र सशक्तीकरण (दिगो विकास लक्ष्य ५) लाई प्रत्यक्ष तथा उल्लेख्य रूपमा बढावा दिने					अति उत्तम
माथिका विषयहरुमा अप्रत्यक्ष तथा उल्लेखनीय रूपमा योगदान पुऱ्याउने					उत्तम
माथिका विषयहरुमा कम वा सामान्य योगदान पुऱ्याउने					सामान्य
माथिका विषयहरुमा योगदान नपुऱ्याउने					न्युन
आयोजनाको पूर्व कार्य प्रगति सम्पन्न हुन लाग्ने समय वा कार्यान्वयन तयारी					२०
चालु आयोजनाका लागि					
गत आव को दोस्रो चौमासिकसम्मको औषत भौतिक तथा वित्तिय प्रगती ८० प्रतिशत वा सो भन्दा माथि रहेको वा					
आगामी आ.व मा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित रहेको वा					
नयाँ आयोजनाकालागि					अति उत्तम
आयोजनाको कार्यान्वयन तयारी कार्य पुरा भएको					
चालु आयोजनाका लागि					
गत आव को दोस्रो चौमासिकसम्मको औषत भौतिक तथा वित्तिय प्रगति ६५ देखि ८० प्रतिशतसम्म वा सो भन्दा माथि रहेको वा					
आगामी दुई वर्षमा मा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित रहेको वा					
नयाँ आयोजनाकालागि					उत्तम
आयोजना कार्यान्वयन तयारी कार्य अन्तिम चरणमा रहेको					
चालु आयोजनाका लागि					
गत आव को दोस्रो चौमासिकसम्मको औषत भौतिक तथा वित्तिय प्रगति ५० देखि ६५ प्रतिशतसम्म वा सो भन्दा माथि रहेको वा					
आगामी तीन वर्षमा मा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित रहेको वा					
नयाँ आयोजनाकालागि					
आयोजना कार्यान्वयन तयारी कार्य भईरहेको					सामान्य
चालु आयोजनाका लागि					
गत आव को दोस्रो चौमासिकसम्मको औषत भौतिक तथा वित्तिय प्रगति ५० प्रतिशत भन्दा कम रहेको वा					
आगामी चार वर्षमा मा आयोजना सम्पन्न हुने सुनिश्चित नरहेको वा					
नयाँ आयोजनाकालागि					
आयोजना कार्यान्वयन तयारी कार्य नभएको					न्युन

क्षेत्रगत आधारहरु				
चालु आवाधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदान				
चालु आवाधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा प्रत्यक्ष र उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने	अति उत्तम			२०
चालु आवाधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा प्राप्तिमा अप्रत्यक्ष र उच्च योगदान योगदान पुऱ्याउने	उत्तम			
चालु आवाधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा सामान्य र कम योगदान योगदान पुऱ्याउने	सामान्य			
चालु आवाधिक योजनाको क्षेत्रगत लक्ष्य र उद्देश्य अनुरूपको नतिजा प्राप्तिमा योगदान नपुऱ्याउने	न्युन			
दिगो विकास लक्ष्यहरु प्राप्तीमा योगदान				१५
दिगो विकास को लक्ष्य ९ को दिगो समावेशी औद्योगिकीकरण प्रवर्द्धन वा				
आयात प्रतिस्थापन र निर्यात प्रवर्द्धन वा				
वस्तु र सेवाको आन्तरिक आपूर्ति व्यवस्थापन वा				
पर्यटन पूर्वाधार निर्माण र पर्यटक आगमनमा वृद्धि गर्न वा				
मर्यादित कामको प्रवर्द्धन, सुमधुर औद्योगिक सम्बन्ध कायम गर्न वा	अति			
राजशब्द वृद्धि र खर्च व्यवस्थापन	उत्तम			
माथिका विषयहरुमा अप्रत्यक्ष र उल्लेख्य योगदान पुऱ्याउने	उत्तम			
माथिका विषयहरुमा सामान्य र कम योगदान पुऱ्याउने	सामान्य			

अनुसुची २ गाउँपालिकाको जिआईएस नक्शा

अनुसूची- ३ आवाधिक विकास योजना तर्जुमा सम्बन्धि माईन्यूट्स

Date :
Page : 1

उगाज समिति २०८८ व्याल अधिकारी १५४ वर्षे गाउँपालिका
जात्रको गाउँ यात्रा तर्जुमा १५४ वर्षे गाउँपालिका
यज्ञा राज्यको उद्घाटन तर्मा उपायिका गोपना तर्मा
तर्जुमा वडा रहनेरिए योजना तर्जुमा कृष्णगावा उपेश्वरी
लापाखेल का उपाखेल तर्मा उपाखेल उपेश्वरी)

उपाखेल

१. प्रिया रजा वडा - का उद्घाटन
२. प्रिया इंशाहम जात्रे ठलबाटि - का उद्घाटन उपायिका
३. प्रिया बान्नीता चोभारे - का वर्द अनुनादी
४. प्रिया अहिर चोभारे .. जात्रिका
५. प्रिया होताखेल वडा .. होताखेल
६. प्रिया कोण आप्पा - प्रा. था
७. प्रिया बाप्पाखेल वडा - उपायिका
८. प्रिया चिक्कुण बाह्या - एका - यो ग्रामपाल
९. प्रिया देलापौहारी लुम्हार - प्रा. था
१०. प्रिया बलापौर चोताकर - प्रा. था
११. प्रिया दन्ताराम कुलार -
१२. प्रिया बाप्पा लोटोर वडा - २१५८२
१३. प्रिया बाप्पा लोटोर वडा - ग्रामपाल
१४. प्रिया बाप्पा लोटोर वडा -
१५. प्रिया बाप्पा लोटोर वडा - ग्रामपाल
१६. प्रिया बाप्पा लोटोर वडा - ग्रामपाल
१७. प्रिया बाप्पा लोटोर वडा - २१५८२
१८. प्रिया लुम्हापुर वडा -
१९. प्रिया

Date : _____

Page : _____

संकलन :-

१. बिनाएक योजना अनुसारी।
२. बिनाएक योजनाको बासिन्दाको अनुसारी।
३. .

प्रबन्धन :-

प्रबन्धन सं. १ मा छलफल छार्फ अनुसारको छार्फ खा खा को सं. १ को व्यापारी जगत्प्रतिनिधि दार्था व्यवसायकाला हङ्कालाई सरकारीत त्रिपाल का प्रतीकाचोकार बिनाएक योजनाव्यापारी वडा-स्तरीय बासिन्दाको छोट्टी व्यवसाय छार्फ्यो ।

प्रबन्धन सं. २ मा छलफल छार्फ अनुसार पडा रहन्दैय बिनाएक योजनामा वडा-स्तरीय योजना व्यापारी गतिका लाग्ने वर्ष १ दा १८ अक्टोबर को दिन, व्यवसाय, लौशि, परिवार इकाइलाई लक्षात्तेका विषयमा छलफल छार्फ योजना रोमांजामा व्यवसायकार पक्षलाई व्यवसायी छार्फ योजना तरिकामा जारी र यस्ताका लाग्ने वडा कारबाह्यको लाई बोलार्थे । लेखि छलफल व्यवसायका विषय घासित भारीहो ।

आज मिति २०८८ साल जेठ १४ गाउँका
हेर्ने असु जानकी गाउँपालिका को नं. १ का वडा अंगारो
को घाटिका एसाहु गुप्ता जाति भाष्यलतामा प्रस्तावित
नेपाल (कोर्ट राजनीतिको इतिहास) को इतिहासिकमा कावचको
योजना तजुमा गोप्यी सम्पन्न गरिए, को सहारिय

तपार्थिले उपहित

सं. नं.	नाम थर	पद	उत्तराधि
१	को घाटिका एसाहु	वडा अंगारो	प्रस्तावित
२.	" ग्रेहाम छांडु	वडा सदैल	प्रस्तावित
३.	" वजनी शार्मा *	" "	
४.	" मात्वा बोइको मारा	" "	
५.	" शार्मी चेमा	" "	
६.	" मञ्जु तिवारी	अम्बारी	प्रस्तावित
७.	" रामरामेलाल नारु	"	प्रस्तावित
८.	" खुदिय आ	प्रामाणी दाहा	प्रस्तावित
९.	" महेन्द्र विल्ल	" "	प्रस्तावित
१०	" लाला खाल	" "	प्रस्तावित
११	" बुविला रेमी	वडा साधेव	प्रस्तावित
१२	१ मातिह डांडु	-	
१३	" हुमाना ओखी	-	
१४	" वर्षंराम छांडु		वर्षाज
<u>उत्तराधिः</u>			

१. शाकार्थी योजना तजुमा सम्बन्धमा /

२. आवादकी योजना सम्बन्धित भासिद्वावीडिनो सम्बन्धमा

३. निवेदि सम्बन्धमा

निर्णयहरू :

- प्रत्यक्ष व. १ प्राची उपहित भेलामा कल फुलगाँका
प्रस्तावित गाउँपालिका को नं. १ का अन्तर्षातिरिक्तिहार्य
२ ग्रन्तिराजा नेपाल अद्यता नेपाल शिर एवं

लेखाल । ता प्रातिवेषिकालाई आवाहिके योजनालाई,
सहभागी का स्वारपि आग्रहितरीकरण गोपनी—
सहयोग गरियो ।

१. प्रदलाव नं. २ माथि द्विलालगादा गाउँपालिका
सहभागी आवाहिके योजनामा का स्वारपि योजना
सुमावेसी गरिएका लागि यस का नं. २ कडामा
रेहिको विसार, स्वारपि, हित, पर्यटन, खांचा—
जगायतका विषयमा देखफल गरिए योजनालाई,
मा सरोकारवालाहु सबैलाई सहभागी गरिए
योजना लेखिए गान्छ र यस विषयकालागाडा का
अधिनियम जिमिवाको लिए भानि सर्वसहमत्वा
लिए पारिए गरिए ।

ପ୍ରମାଣ କିମ୍ବା ୨୦୬୧-୨୦୬୨ ମାତ୍ରରେ ହେଲାଏ ହେଲାଏ ହେଲାଏ -
ଏହା କିମ୍ବା ଏହାରେ ଯାହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ -
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ
ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ ଏହାରେ

CHICKEN

- 9- વડા અદમણ કી રોડ-પેસન્ચરી એન્ડ / ક્રિફ્ટ 08/02/98

10- " લેન્ડાઇન્સ " કોર્પોરેશન એન્ડ ~~સુરક્ષા~~

11- " " કોર્પોરેશન એન્ડ સુરક્ષા

12- " " " કોર્પોરેશન એન્ડ સુરક્ષા

13- " " " કોર્પોરેશન એન્ડ સુરક્ષા

14- " " " કોર્પોરેશન એન્ડ સુરક્ષા

15- " " " કોર્પોરેશન એન્ડ સુરક્ષા

16- " " " કોર્પોરેશન એન્ડ સુરક્ષા

17- " " " કોર્પોરેશન (લેન્ડાઇન્સ) એન્ડ કોર્પોરેશન (લેન્ડાઇન્સ) સુરક્ષા

18- " " " કોર્પોરેશન એન્ડ કોર્પોરેશન સુરક્ષા

19- " " " કોર્પોરેશન એન્ડ કોર્પોરેશન સુરક્ષા

20- " " " કોર્પોરેશન એન્ડ કોર્પોરેશન સુરક્ષા

21- " " " કોર્પોરેશન એન્ડ કોર્પોરેશન સુરક્ષા

१८ - अनुसन्धान संस्थान बाटो वा संस्कृति

१९ - " " एसिनेशन संस्कृति

२० - इनिप्रे बोट " एसिनेशन संस्कृति

२१ - बोटबोट " एसिनेशन संस्कृति

२२ - बोटबोट प्रभाव पाइल - प्राप्ति वात संस्कृति

२३ - सुषुप्त द्वा " " "

२४ - अद्वितीय विष्णु " " "

संस्कृति

२५ - बोटबोट बोटबोट बोटबोट संस्कृति

२६ - बोटबोट बोटबोट संस्कृति

संस्कृति

१ - संस्कृति बोटबोट बोटबोट बोटबोट बोटबोट
अग्रिम विकास विकास विकास विकास, अग्रिम विकास
बोटबोट बोटबोट बोटबोट बोटबोट बोटबोट (प्राप्ति)
बोटबोट बोटबोट बोटबोट बोटबोट बोटबोट (प्राप्ति)
बोटबोट बोटबोट बोटबोट बोटबोट बोटबोट (प्राप्ति),

२ - संस्कृति बोटबोट बोटबोट बोटबोट बोटबोट
बोटबोट बोटबोट बोटबोट बोटबोट बोटबोट
बोटबोट बोटबोट बोटबोट बोटबोट, बोटबोट, बोटबोट
बोटबोट बोटबोट बोटबोट बोटबोट बोटबोट
बोटबोट बोटबोट बोटबोट बोटबोट बोटबोट

.....

आवाधिक गाउँविकास योजना, आ.व.२०७८/७९ -२०८२/८३, जानकी गाउँपालिका, लुम्बिनी प्रदेश

लेखाङ्ग गाउँ चैप्पा राज्यालय असल स्थितिहासिक
दर्शक गाउँपालिका विकास बोर्ड कार्यालयको बाट
उत्तरी गाउँपालिका

A large, handwritten signature is written over the typed text above. It appears to be a stylized form of the name 'राज्यालय'.

Scanned with CamScanner

आज मिति २०८८ साल कोष्ठ १५ जहे शारिवरि
दिन विहाना ८ बजे अस जानली गाउँपालिका
४ टा कडा ठाड्याङ्ग -मी विज्ञास बर्स अस जो अध्य-
क्षणामा म ईवासित रेपाल (जोड ईच रेपाल),
जो हाजिबीकाले कडा करिए अस्यावधिक चोउसा
रुजुभा जोहरी समान गरियो।

तपासिल

- (१) कडा अध्यक्ष -मी. विज्ञास बर्सी.
- (२) कडा स्वदल -मी. नगि ईर्झा थाण
- (३) कडा स्वदल -मी. नगि विपती सुनार विपती
- (४) कडा स्वदल -मी. शोहन लाल गडाला.
- (५) कडा स्वदल -मी. छहखन अली बागाम
- (६) कडा स्वदल -मी. शिव बहादुर चाण देखि
- (७) कडा का. सालु नाथिनी गाउँपाली जानुका कि क.
- (८) के. का. का. चुहिनिया -मी. चोवेक खान वर्जा
- (९) के. का. पा. भाऊवादी जेन्दु -मी. बास चुकामा नेपाली
- (१०) के. का. गा. विष्वासी -मी. निकाल कार्ण के. चित्र कुला
- (११) जनविहाना प्रादि त्रिकाङ्ग -भटु का. बोहा. भर्मा
- (१२) के. का. लु. छ. स्वदल -मी. पद्म के. चितल
- (१३) भेलामिलाप स्पोर्ट -मी. जम बास चार्ल
- (१४) के. का. दाकोह सेवा थंग -मी. चित्र का. कि क.

आमन्त्रित चालिका

- (१५) कोइ रेपाल का गान्जीनिपर -मी. सुदिप झा
- (१६) " " " ना नामापी -मी. महेन्द्र रिजु

ठाउँवालहरू

शहरावेम १: आवाधिक चोउला रुजुभा सम्बन्धमा
शहरावेम २: आवाधिक चोउला सम्बन्धमा अभि
मुश्णिकार्ता सम्बन्धमा

मिर्जायहरु

मिर्जाय नं. १:- प्रस्ताव नं. १ जा. छलाफल गर्दा यस जानकी गाउँपालिका का नं. ४ जा. अन्तर्राष्ट्रिय बुद्धिजीवी सम्मेलन हुक्का, अन्तर्राष्ट्रिय बुद्धिजीवी सम्मेलन एवं अन्तर्राष्ट्रिय बुद्धिजीवी सम्मेलन (जो इस नेपाल जा. अन्तर्राष्ट्रिय बुद्धिजीवी गाउँपालिका आवाधिक योजना सम्बन्धी बडा स्वरित्या अभिभूतिका घोषणा गरिए)।

मिर्जाय क. २:- प्रस्ताव नं. १ जा. छलाफल गर्दा यस जानकी गाउँपालिका का नं. ४ जा. बाटु गाउँपालिका स्वरित्य आवाधिक योजनामा बडाहरूनीय - योजनामा कारबाहेर जानकी गाउँपालिका यस बडा नं. ४ बडामा इहोपा विकास सम्पर्क, कुर्ही खर्चरन्, भौतिक पूर्वाधार रूपा कारबुद्धिका थारु लोगामा का विषयमा छलाफल गर्नी योजना विसार्जना अन्तर्राष्ट्रिय बुद्धिजीवी सम्मेलन सहभागी गराई योजना रञ्जनागर्ने यस विषयमा प्राप्त बडा वार्षिक जिम्मेवावी-लिने अर्थ सर्वसम्मिलित योजना गरिए।

DATE: .....

आज मिति १०८८ साल जात्येष्वर गते आविधारका दिन
३ लज्जे केन्द्रिय यम खानकी शो.पो. वडु नं ५ का
वडा अद्ययुक्त श्री रमेश कुमार वर्मा द्वाको अद्ययुक्त तामा
रसायित नेपाल (फोर एच नेपाल) को दाखिली क्रमा
वडा क्षत्रीय अद्ययावादिक योजना तर्फुगा गाउँ समिति
गरियो।

तपामिल

१. श्री रमेश कुमार वर्मा - वडा अद्ययुक्त
२. श्री कुलेश कुमारी - वडा सदस्य
३. श्री माया देवी चुमार - वडा " मायाहिंडी
४. श्री खानकी काटु - वडा " जानकी
५. श्री अहुण लामा - वडा सचिव पृष्ठ
६. श्री राधेश्याम आहिर - समाजसेवी राधेश्याम
७. श्री कर्तव्य कुमार वर्मा → मैलमिलाप मंत्रीमन्त्रक
८. श्री राणिता द्विताल → सदाचक्क क.अ.
९. श्री शोजितशास यादव → समाज सेवी (प्राचीकार)
१०. श्री ओमकार चुप्ता → हेल्प इस्क
११. श्रीशम्भन्दी रघुराम → क.स.साम्राज्य
१२. श्री महेन्द्र विष्ट → परामहादाता, आपाल्पा योजना
१३. श्री शुद्धिप का → "

पुस्ताक नं १: वडा क्षत्रीय आपाल्पक योग्यता तर्फुगा
सम्बन्धिमा।

निर्णय नं १ माथि दलपाल गर्हि यस्त खानकी गाउँ
वडु नं ५ का वडाका सबै विषयात योग्यता देखको
दिनोट गरी सबैको प्राथमिकिया गरी सर्वसमाज
निर्णय गर्ने निर्णय गरियो।

जानकी

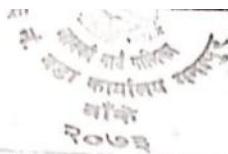
/ आज मिति २०८८ साल ओष्ठ १५ जने रात्रिपार ना यिन
१ वर्षे देखिए पस्त नामली गा.पा.वडा नं६ वडा ५८
अधिकारी श्री शुभेश अहिंश राय लो अध्ययाहपल
गा. रुपाखेत नेपाल (जोर रुच नेपाल) लो हाजिरी
करण वडा रुक्तिय अध्यावाधिक योजना रजुमा
गोष्ठी सम्पन्न गरीयो।

तपासिल

- (१) वडा अधिकारी श्री रमेश अहिंश ~~२३२८५४९~~
- (२) वडा सदस्य श्री राम नेत्रो भोर्मे ~~२३२८५४९~~
- (३) वडा सदस्य श्री राम प्रधाट डिहिर ~~२३२८५४९~~ राम प्रधाट
- (४) वडा सदस्य श्री नरी मायापटी बुढामा ~~२३२८५४९~~ मायापटी
- (५) वडा सदस्य श्री नरी जलबहादुर राम ~~२३२८५४९~~ जलबहादुर
- (६) वडा सदस्य श्री विजय बहादुर पादेशी ~~२३२८५४९~~
- (७) वडा सदस्य श्री विजय बहादुर पादेशी ~~२३२८५४९~~
- (८) वडा सदस्य श्री विजय बहादुर पादेशी ~~२३२८५४९~~
- (९) वडा सदस्य श्री विजय बहादुर पादेशी ~~२३२८५४९~~
- (१०) वडा सदस्य श्री विजय बहादुर पादेशी ~~२३२८५४९~~
- (११) वडा सदस्य श्री विजय बहादुर पादेशी ~~२३२८५४९~~
- (१२) वडा सदस्य श्री विजय बहादुर पादेशी ~~२३२८५४९~~
- (१३) वडा सदस्य श्री विजय बहादुर पादेशी ~~२३२८५४९~~
- (१४) वडा सदस्य श्री विजय बहादुर पादेशी ~~२३२८५४९~~
- (१५) वडा सदस्य श्री विजय बहादुर पादेशी ~~२३२८५४९~~
- (१६) वडा सदस्य श्री विजय बहादुर पादेशी ~~२३२८५४९~~

प्रस्तावहरू

प्रस्ताव नं० १ :- अवाधिक योजना रजुमा सुनिधान
प्रस्ताव नं० २ :- अवाधिक योजना सुनिधान
अधिभूमिकरण सुनिधान

Date : _____
Page : _____

जनशक्तिनिधीहरू, जनसमोलारपाला रुचा
षुष्टिजीवी, सामाजिकोवी, स्कूलाई मस्तिष्क
के चेपाल (फोरमश्च नेपाल) का षुष्टिनिधी
का चारीनिधी वाट आवाधिक योजना-
सम्बन्धी बडा कर्तव्य आभिमुख्यवरणगोली
सम्बन्ध गरियो।

विषयक २ :- प्रक्रियावने २ भा दलफल गुरुदी यस
योजनाकी जाप्ता, बडा बंदू वाट गाउँपालिका
कर्तव्य आवाधिक योजनाभा बडाकर्तव्य
योजनाभा समावेश गर्ने का लागि यस
बडा ने ५६४३ रुपैयो, ब्रिक्षा, स्वास्थ्यकोष
पर्यटन, भौतिक प्रविधार रुचा सङ्केतिः
धार लगायह का विषयमा दलफल गुरु
योजना निर्माणमा सुनिकार्वाता होलाउ
समेत सहभागी गराई योजना रुजुभा-
र्ने, यस विषयमा लाभको बडा कार्यतय
जिम्मेवारी लिने भनी सर्वसम्मति वाट
विषय गरियो।

आज मिति २०८२ अ.सं. ७२ तारे शालिवारको । दिन
यस जिल्लाको गाउँपालिका, जातीको अधिकारी राम
लिलाम खाद्यविभागको अधिकारीमा भए यातीकाको पांच
रुप्त आवाधिक घोषणा। तरिका रामविहारी काप्रशाला
गोस्थीको उपरिचति यस प्रकार रहेको ह ।

उपरिचति:

संख्या	नाम, वर्ष	पद	कार्यालय	हस्ताक्षर	कृतिश
१)	श्री राम लिलाम अद्वितीय	अधिकारी	जातीकी गोपनीय		
२)	श्री भूमिश्वरा चिताल	उपाधिकारी	जातीकी गोपनीय		
३)	॥ बस ब. रामा	प्र. ब. अधिकारी	॥		OK
४)	॥ भतील अद्वितीय अंसारी	लेखा अधिकारी	॥		
५)	॥ मो. रामा राम	वडा अधिकारी	जाती-१		Done
६)	॥ अद्वितीय प. रामा	॥	जाती-२		
७)	॥ विनोदवरी बर्मा(कुमी)	॥	जाती-३		
८)	॥ विनोद बर्मा	॥	जाती-४		
९)	॥ रमेश बर्मा	॥	जाती-५		
१०)	॥ लुरेश खाद्यव	॥	जाती-६		
११)	॥ दुर्गा खाद्यव	कार्यालयका अधिकारी	जाती-७		
१२)	॥ राजा कु. घोषी	॥	जातीकी गोपनीय		खोजना
१३)	॥ विपती लुम्बार	॥	जातीकी गोपनीय		विपती

निर्णयहरू :-

नि. नं. १:-

कापैशाल। गोठीबाट हलफल गर्दा - यसका अधिकारी गाउँपालिकाको आवधिक भौजाला तरिकाको लिए रिलायिले चरणको बडा स्तरिया कोषिशाल। गोठी सम्पन्न माझे वडागाउँ कापैशाम तथा यसको रेखाका लिंकलान अग्रकोजा भए दोधो चरणको पालिका स्तरिया आवधिक भौजाला तरिका गोठी सम्पन्न माझे वडागाउँ रेखाको विश्लेषण गरिए पालिकाको पाच वर्ष भौजाला तथा लज्जेट लिंकलान अन्त जारी भो उपर हलफल परेगाउँ भए जारीकी गाउँपालिकाको आवधिक भौजालाको बाहिले गरिए। त्यार पारे गारी प्रावेशिक परिषद्धाम प्रतिष्ठान, लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल जंगमा वैष्ण गारी लिपाप गरिए।

नि. नं. २ :-

तिणिच नं-२ मा हलफल गर्दा आइको कापैशाल। गोठीको हलफलबाट पालिकाको माझारै र विधिका लिन विकासलाई छातकिने गरी लिम्न मूल नारा र शावाल्लो नारा तथ जारी पारिए गाने निर्णय गरिए।

① मूल नारा :- "स्वास्थ्य, रैक्षा, लूपि र पृष्ठावाल्लो जानकीको मूल आदार"

② शावाल नारा :-

(क) आधिक विकास समिति : "कोषि, पश्च २ उद्योगमा लूपि जानकी गाउँपालिकामा २५५५५८ र मूलकी"

(ख) सामाजिक विकास समिति : "आउन लिम्न नहितको समावेशीता लम्तामूलक भूमिका जानकीको प्रतिक्रिया"

(ग) शृंगारिक पृष्ठावाल्लो लामिति : "आतायात विद्युत र उच्च उत्तरायालीमा वित्तार जानकी गाउँपालिकाको विकासको मूल आदार"

(४) देव तथा वातावरण अभियान : - "देव देवी
वातावरण देखाउनी शान्तियाले बढाउन गर्नुपर्ने
लाई जागरूकीको अभियान सिर्फ नह"

(५) चौथावार विकास योजना : - "चौथावारी लिए,
जबाबदेही बालिका जागरूकीको प्रतिवर्द्धन"

~~गो~~

अनुसूची- ४ फोटोहरु

प्रारम्भिक कार्यशालाको केहि झलकहरु

प्रारम्भिक कार्यशालामा सहभागी कर्मचारी, जनप्रतिनिधि तथा अन्य सरोकारवालाहरु

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू प्रमाणीकरण कार्यशालामा आफ्नो भनाई राख्दै

प्रमाणीकरण कार्यशालामा सहभागी जनप्रतिनिधिहरु तथा कर्मचारीहरु